

ព្រះ
វិទ្យាសីលវិញ្ញាណ
និង
សេចក្តីប្រែប្រួលកាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហានិកាយ
និច្ចបកាគ

៣៧

ពុទ្ធសាសនាមណ្ឌល ភ្នំពេញ
ព.ស. ២៤៩៦

សុត្តន្តបិដក
សំយុត្តនិកាយ មហានិកាយ

០៧២៣៣

៣៧

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិគ្គោ

នវមោ ភាគោ

ធមោ ឥស្ស កកវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

អវិជ្ជាវិគ្គោ

[១] ឯវាឌ្ឍ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថិយំ

វិហរតិ ជេតវេន អនាថបំស្កំឥស្ស រោរមេ ។ តត្រ

ទោ កកវំ ភិក្ខុ ខាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ

តេ ភិក្ខុ កកវតោ បច្ឆុស្សាសុំ ។ កកវំ ឯតធលោច ។

សុត្តន្តបិដក

សំយុត្តនិកាយ មហាវិគ្គោ

ជរិមភាគ

សូមមេស្សការព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គនោះ ។

អវិជ្ជាវិគ្គោ

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់ឯកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតសម្ពុទ្ធ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ ថា ឃ្លាភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏គ្រប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះកុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់មានព្រះបទលម្អ្លថ្លោះ ។

[២] អវិជ្ជា កិក្ខុវេ បុត្តដ្ឋង្គមា អកុសលានំ ធម្មានំ
 សមាបត្តិយា អន្ធនេវ អហិកំ អនោត្តប្បំ ។ អវិជ្ជាតិ-
 តស្ស កិក្ខុវេ អវិទុសុនោ មំច្ឆានិដ្ឋិ បហោតំ មំច្ឆា-
 និដ្ឋិស្ស មំច្ឆាសង្កប្បោ បហោតំ មំច្ឆាសង្កប្បស្ស មំច្ឆា-
 វាចា បហោតំ មំច្ឆាវាចស្ស មំច្ឆាកម្មន្តោ បហោតំ
 មំច្ឆាកម្មន្តស្ស មំច្ឆាអាជីវេ បហោតំ មំច្ឆាអាជីវស្ស
 មំច្ឆាវិយាមោ បហោតំ មំច្ឆាវិយាមស្ស មំច្ឆាសតិ
 បហោតំ មំច្ឆាសតិស្ស មំច្ឆាសមាទំ បហោតំ ។

[៣] វិជ្ជា ច ខោ កិក្ខុវេ បុត្តដ្ឋង្គមា កុសលានំ
 ធម្មានំ សមាបត្តិយា អន្ធនេវ ហិកេត្តប្បំ ។ វិជ្ជាតតស្ស
 កិក្ខុវេ វិទុសុនោ សម្មានិដ្ឋិ បហោតំ សម្មានិដ្ឋិស្ស
 សម្មាសង្កប្បោ បហោតំ សម្មាសង្កប្បស្ស សម្មាវា-
 ចា បហោតំ សម្មាវាចស្ស សម្មាកម្មន្តោ បហោតំ

[២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិជ្ជាជាប្រធាននៃអកុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីមិនខ្មាសបាបនិងមិនខ្លាចបាបឱ្យ
 កើតឡើងដល់ដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញខុស វេមន
 កើតឡើងដល់បុគ្គលល្ងង់ទៅ ប្រកបដោយអវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះខុស
 កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញខុស វាចាខុស កើតឡើងដល់
 បុគ្គលមានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ការងារខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចា
 ខុស ការបំភ្លៃមជ្ជិកខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារខុស ការព្យា-
 យាមខុស កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការបំភ្លៃមជ្ជិកខុស ការព្យាខុស
 កើតឡើងដល់បុគ្គលមានព្យាយាមខុស ការតាំងចិត្តមាំមួន កើតឡើង
 ដល់បុគ្គលមានការព្យាខុស ។

[៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯវិជ្ជាជាប្រធាននៃកុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងសេចក្តីខ្មាសបាបនិងសេចក្តីខ្លាចបាបឱ្យ
 កើតឡើងដល់ដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីឃើញត្រូវ វេមន
 កើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកដឹងច្បាស់ ប្រកបដោយវិជ្ជា សេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ
 កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសេចក្តីឃើញត្រូវ វាចាត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គល
 មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ការងារត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានវាចាត្រូវ

អវិជ្ជាវត្ថុ

សឡាតេ ឧត្តស្ស សឡាអាដិវេ បហោតំ សឡាគាដីរស្ស
សឡាវាយាមោ បហោតំ សឡាវាយាទស្ស សឡាសតំ
បហោតំ សឡាសតំស្ស សឡាសមាដំ បហោតំ ។

[៦] វិវេច្ច សុតំ ។ វិកំ សមយំ ភគវា សក្សេ-
សុ^(១) វិហារតំ សក្ការំ ធាម សក្សាដំ ធិតមោ ។
អថទោ អាយស្មា អាទទោ យេន ភគវា តេទុប-
សង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា ភគវន្តំ អភំវាទេត្វា ឯកមន្តំ
ធិសំដំ ។ ឯកមន្តំ ធិសំទ្រោ ទោ អាយស្មា អាទទោ
ភគវន្តំ ឯតទរោច ឧបទ្ករមំដំ កន្តេ ព្រហ្មចរិយស្ស
យដំដំ កល្យាណបិត្តកា កល្យាណសហាយកា
កល្យាណសម្មវដ្តកាតិ ។

១ សក្កេសុតិប្បដ្ឋំ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

ការចំក្របដីវិតត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការងារត្រូវ ការព្យាយាម
ត្រូវ កើតឡើងដល់បុគ្គលមានការចំក្របដីវិតត្រូវ ការព្យាមត្រូវ កើត
ឡើងដល់បុគ្គលអ្នកមានព្យាយាមត្រូវ ការគាំទ្រចិត្តចាំត្រូវ កើតឡើង
ដល់បុគ្គលអ្នកមានការព្យាមត្រូវ ។

[៤] ខ្ញុំបាទស្តាប់អយ្យករនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងសក្កានុបបទសក្សៈ ក្នុងវេទសក្សៈ ។ គ្រា
នោះ ព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុច្រើនទៅជាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
លុះព្រះអាទន្ទដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គុណជាឧបេកា គឺការ
មានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្នំល្អ គុណជានេះ ចាត់
ជាពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយធម៌ ។

[៥] មា ហេវំ អាណន្ត អវេច មា ហេវំ អាណន្ត
 អវេច សកលមេវ ហិទំ អាណន្ត ព្រហ្មចរិយេ យទិទំ
 កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណ-
 សម្មវត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ អាណន្ត ភិក្ខុដោ
 ពាទិកម្មំ កល្យាណសហាយកស្ស កល្យាណ
 សម្មវត្តស្ស អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតំ អវិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវិស្សតីតំ ។

[៦] កថញ្ញាណន្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្មវត្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកវេតិ ។
 វជានន្ត ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេកទិស្សតំ វិវាត
 ទិស្សតំ ទិវេទទិស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមិ សម្មាសង្កប្ប
 ភាវេតិ វិវេកទិស្សតំ ។ មេ ។ សម្មាវាទំ ភាវេតិ ។ មេ ។
 សម្មាភិក្ខុន្តំ ភាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាអាជីវំ ភាវេតិ ។ មេ ។
 សម្មាវាយាមំ ភាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាសតិ ភាវេតិ ។ មេ ។

[៥] ម្ចាស់អាណន្ត អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់អាណន្ត
 អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់អាណន្ត គុណជាតបណា គឺការមាន
 មិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ នឹងការមានភ្នែកល្អ គុណជាតនេះឯង ចាវ
 ជាព្រហ្មចរិយេធម៌ទាំងមូល ។ ម្ចាស់អាណន្ត ព្រហ្មចរិយេធម៌នេះឯង
 ព្រាកដល់ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នែកល្អ នឹងចំរើនខ្លួន
 មកដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើឲ្យច្រើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ។

[៦] ម្ចាស់អាណន្ត ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្នែកល្អ
 ចំរើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ធ្វើឲ្យច្រើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាណន្ត ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ចំរើន
 ខ្លួនមកដ៏ដ្ឋិ ដែលអស្រ័យខ្លួនសចក្តិស្ងប់ស្ងាត់ អស្រ័យខ្លួនសចក្តិ
 ឡើយណាយ អស្រ័យខ្លួនសចក្តិលេត់ មានកិរិយាបង្ហូរទៅដើម្បីលះ
 បង្ហូរ ចំរើនខ្លួនសម្មាសន្តិច្បះ ដែលអស្រ័យខ្លួនសចក្តិស្ងប់ស្ងាត់ ។ មេ ។
 ចំរើនខ្លួនសម្មាវាទំ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាភិក្ខុ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាអា-
 ជីវៈ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាវាយាមៈ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាសតិ ។ មេ ។

អំណាច

សម្បត្តិ ភាវិត វិវេកជំនួញ វិវេកជំនួញ ជំនួញ-
ជំនួញ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯ ទេ អាណន្ត កិច្ច-
កល្យាណមិត្តា កល្យាណសមាយោ កល្យាណ-
សម្បត្តិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាវិត អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មគ្គំ ពហុលីកកោតំ ។

[៧] គង់ម្ចាស់ អាណន្ត បរិយាយេន វេទិត្យំ
យថា សកលមេវំ ព្រហ្មចរិយំ យដំនំ កល្យាណ-
មិត្តតា កល្យាណសមាយតា កល្យាណសម្បត្តិកា-
តំ ។ មមញ្ញំ អាណន្ត កល្យាណមិត្តំ អាគម្ម ជាតិធម្មា
សត្តា ជាតិយា បរិមុត្តន្តិ ជរាធម្មា សត្តា ជរាយ
បរិមុត្តន្តិ មរណធម្មា សត្តា មរណេ បរិមុត្តន្តិ សោ-
កបរិទេវទុក្ខោមនស្សុបាយាសធម្មា សត្តា សោក-
បរិទេវទុក្ខោមនស្សុបាយាសេហំ បរិមុត្តន្តិ ។ ឥមិទា
ទេ ឯតំ អាណន្ត បរិយាយេន វេទិត្យំ យថា ស-
កលមេវំ ព្រហ្មចរិយំ យដំនំ កល្យាណមិត្តតា
កល្យាណសមាយតា កល្យាណសម្បត្តិកាតំ ។

អំណាច

ចំរើននូវសម្បត្តិ ដែលកស្រីយនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយនូវ
សេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយនូវសេចក្តីលក់ មានភិរយាបដ្ឋានទេវ
ដើម្បីលះបង់ ។ ម្ចាស់អាណន្ត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្លើ
ល្អ ចំរើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ធ្វើឲ្យច្រើននូវមគ្គដ៏ប្រសើរ
ប្រកបដោយអង្គ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧] ម្ចាស់អាណន្ត អ្នកប្រើដឹងសេចក្តីនោះដោយបរិយាយនេះចុះ
ថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ចាំមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់
ល្អ និងការមានភ្លើល្អ ។ ម្ចាស់អាណន្ត ព្រោះកស្រីយកថាគតដែលជា
មិត្តល្អ បានជាពួកសត្វដែលមានជីវិតជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជីវិតទៅ
បាន ពួកសត្វដែលមានជីវិតជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកជីវិតទៅបាន ពួក
សត្វដែលមានមរណៈជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន ពួកសត្វ
ដែលមានសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត និងសេចក្តី
ចង្រៀតចង្រៀលចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោក ខ្សឹកខ្សួល លំបាក
កាយ លំបាកចិត្ត និងសេចក្តីចង្រៀតចង្រៀលចិត្តទៅបាន ។ ម្ចាស់អាណន្ត
អ្នកប្រើដឹងសេចក្តីនេះដោយបរិយាយនេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ចាំ
មូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្លើល្អ ។

[៤] សារីបុត្តនិទានំ ។ មជ្ជមោ អាយស្មា សារីបុត្តោ យេន កតតំ តេមុបសម្ព័ន្ធំ ទុបសម្ព័ន្ធិត្វា កតតន្តំ អតំភទេត្វា ឯកមន្តំ ចិសីនំ ។ ឯកមន្តំ ចិសីន្នោ មោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កតតន្តំ ឯតទភេទ សកាលមំនំ កន្តេ ព្រហ្មចរិយំ យនំនំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវ្រ្ម័តា ។

[៥] សាទុ សាទុ សារីបុត្ត សកាលមំនំ សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយំ យនំនំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវ្រ្ម័តា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ សារីបុត្ត ភិក្ខុមោ ចានិកន្តំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្មវ្រ្ម័តស្ស អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភារិស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ទហុលីករិស្សតិកំ ។

[៥] សារីបុត្តនិទានំ ។ ត្រាតោ ព្រះសារីបុត្តនិទានកាយចូល ទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដំមាន ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសបន្ត ។ លុះព្រះសារីបុត្តនិទានកាយ អង្គុយក្នុងទីសបន្តហើយ ត្រាបបង្គំទូលព្រះដំមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំខ្សាញ់ល្អ និងការមានភ្នំល្អ ។

[៥] ម្ចាស់សារីបុត្ត ថ្ងៃពេលគាល់ហើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត នេះ ហើយជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំខ្សាញ់ល្អ និងការមានភ្នំល្អ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ព្រាកដដល់ ភ្នំមានមិត្តល្អ មានសំខ្សាញ់ល្អ មានភ្នំល្អ និងចម្រើននូវមន្តដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ និងច្រើនច្រើននូវមន្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

អវិជ្ជា

[១០] កថញ្ច សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តា អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលី-
 កាកោតិ ។ ឥធិ សារីបុត្ត ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋំ កាវេតិ
 វិវេកាធិស្សិតំ វិវាទធិស្សិតំ ធិរោធិធិស្សិតំ វោស្សត្តបវិ-
 ណាមិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកាធិស្សិតំ
 វិវាទធិស្សិតំ ធិរោធិធិស្សិតំ វោស្សត្តបវិណាមិ ។ ឯវំ
 ទោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា កល្យាណស-
 ហាយោ កល្យាណសម្បវត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកាកោតិ ។

[១១] តធិមំចារមតំ សារីបុត្ត បរិយាយេន វេជំនង្គំ
 យថា សកលមំជំ ព្រហ្មចរិយំ យធិជំ កល្យាណ-
 មិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បវត្តតា-
 តំ ។ មមញ្ញំ សារីបុត្ត កល្យាណមិត្តំ អាគម្ម ជា-
 តំទម្មា សត្តា ជាតំយា បរិមុត្តង្គំ ជរាទម្មា សត្តា
 ជរាយ បរិមុត្តង្គំ មរណទម្មា សត្តា មរណេន បរិមុត្តង្គំ

អវិជ្ជា

[១០] ម្ចាស់សារីបុត្ត ចុះភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មាន
 ភ្ញៀវល្អ តែឯចំរើនខ្លះមិត្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លះមិត្ត
 ដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុកន្លងហា-
 សនាទេ ចំរើនខ្លះមិត្តដ៏ដែលអាស្រ័យខ្លួនសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 ខ្លួនសេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យខ្លួនសេចក្តីលេត់ មានកិរិយាបង្ហូរ
 ទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនខ្លះមិត្តសមាធិដែលអាស្រ័យខ្លួនសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យខ្លួនសេចក្តីឡើយណាយ អាស្រ័យខ្លួនសេចក្តីលេត់
 មានកិរិយាបង្ហូរទៅដើម្បីលះបង់ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ
 មានសំឡាញ់ល្អ មានភ្ញៀវល្អ តែឯចំរើនខ្លះមិត្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨
 ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លះមិត្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១] ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកគប្បីជំនុំសេចក្តីនោះដោយបរិយាយ
 នេះចុះថា នេះជាព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល និការមានមិត្តល្អ ការមាន
 សំឡាញ់ល្អ និងការមានភ្ញៀវល្អ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ព្រោះអាស្រ័យខ្លួន
 កថាគតជាមិត្តល្អ បានជាត្អូកសត្វដែលមានជំនំជាអ្នក រួចស្រឡះចាក
 ជាតិទៅបាន ត្អូកសត្វដែលមានជំនំជាអ្នក រួចស្រឡះចាកជរាទៅ
 បាន ត្អូកសត្វដែលមានមរណៈជាអ្នក រួចស្រឡះចាកមរណៈទៅបាន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គ

សោត ឥហិវេវុត្តុនោមនស្សតាយាសនធម្មា សុត្តា សោត
ឥហិវេវុត្តុនោមនស្សតាយាសេហិ ហិវុត្តុនំ ។ ឥមិ
យា ទោ ឯតំ សាវម្ពុត្ត ហិយាយេន វេទិន្យំ យថា
សកាលមំ ព្រហ្មចរិយំ យនំ កល្យាណចិត្តតា
កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្មវដ្តតានំ ។

(១២) សាវត្ថិចំនាមំ ។ អថទោ អាយស្ស អាណត្តោ
ឥត្តន្តាសមយំ ធិរិសេត្វា មត្តចិរមាធាយ សាវត្ថិ
ធិល្ហាយ ចារិសំ ។ អច្ឆសា ទោ អាយស្ស អាណត្តោ
ជាណុស្សោណំ ព្រាហ្មណំ សត្វសេនេ វឌ្ឍនភិវេន
សាវត្ថិយា ធិយ្យាយន្តំ សេតា សុនំ អស្សា យុត្តា មោក្ខំ
សេតាលម្ព័ក សេតោ វថា សេតមវិរិកេ សេតា
ស្ម័យោ សេតា មតោជលដ្ឋិ សេតំ ធន្តំ សេតំ
ឧត្តរិសំ សេតានំ វត្តានិ សេតា ឧចាហថា សេតាយ
សុនំ វិរិវេនិយា វិធិយ្យតិ ។ តមេនំ ជនោ ធិស្វា
ឯវហាហ ព្រហ្មំ វត កោ យានំ ព្រហ្មយានវុមំ វត
កោតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

ក្នុងសត្វដែលមានសោត ឡើងខ្យល់ លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹង
សេចក្តីចង្រៀតចង្រួលចិត្តជាធម្មតា រួចស្រឡះចាកសោត ឡើងខ្យល់
លំបាកកាយ លំបាកចិត្ត នឹងសេចក្តីចង្រៀតចង្រួលចិត្តទៅបាន ។ ហួស
សារបុត្ត អ្នកធម្មវិជ្ជាសេចក្តីខ្ពុះដោយហិយាយេនេះចុះថា នេះហើយជា
ព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមូល គឺការមានមិត្តល្អ ការមានសំឡាញ់ល្អ និង
ការមានភ្នែកល្អ ។

(១២) សាវត្ថិចំនាមំ ។ គ្រានោះ ព្រះអានន្តជំមានអាយុស្ងៀក
ស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនិងចិរិក្រនិបុត្តល្អសម័យ ចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថិ
ដើម្បីបំពេញបាត ។ ព្រះអានន្តជំមានអាយុបានឃើញព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះ
ជាណុស្សោណំ បរវេទមមេសេសសុខ ចេញអំពីក្រុងសាវត្ថិទៅ
ជាណុស្សោណំព្រាហ្មណ៍ ទិមសេសេស មានគ្រឿងប្រដាប់កំស ថេកំស
មានគ្រឿងបំពង់បំពង់កំស វៀកំស ថង់ធន្តញ្ចកំស ចត្រកំស ធន្តក្សាល
កំស សំពត់កំស ស្បែកដើងកំស គេបក់ដោយព្និតរោមសត្វស ។
ដទៃបានឃើញជាណុស្សោណំព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ក៏ពាលយ៉ាងនេះ
ថា អើញ្ចំ ប្រសិរោកណាស់ អើញ្ចំ យានមានសភាពថ្លៃថ្លាជាយាន
របស់ព្រហ្ម ។

អង្គរវត្ត

(១៣) អថទោ អាយស្មា អាទេត្ថោ សាវត្ថុយំ
 បំណូកយ ចរិត្តា បច្ឆាភត្តំ បំណូកាតប្បដិក្ខុត្តោ យេន
 កកកំ គេទុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្តា កកវន្តំ អភិវាទេត្តា
 ឯកមន្តំ ចំសំជំ ។ ឯកមន្តំ ចំសំដ្ឋោ ទោ អា-
 យស្មា អាទេត្ថោ កកវន្តំ ឯតទរោច វេទាហំ កន្ត
 កុព្វណ្ណសមយំ ឯកសេត្តា បត្តិវិវាហាយ សាវត្ថុ
 បំណូកយ ចាវសំ អទុសំ ខ្វាហំ កន្ត ជាណុស្សោ-
 ណំ ព្រាហ្មណំ សព្វសេតេន វជ្ជវកំវេនេន សាវត្ថុយា
 បំយ្យាយន្តំ សេតា សុទំ អស្សា យុត្តា សេតាលង្ការ
 សេតោ វេនា សេតបរិវារោ សេតា វស្មិយោ សេតា
 បតោទលដ្ឋំ សេតំ ធន្តំ សេតំ ឧណ្ហិសំ សេតាជំ
 វត្តានំ សេតា ឧបាហេនា សេតាយ សុទំ វាលវិជជំយា
 វិជយ្យតំ ។ តមេនំ ជេនោ ទិស្សា ឯវាហា ព្រាហ្ម
 វត កោ យានំ ព្រាហ្មយោទ្យបំ វត កោតំ ។ សន្តា ទុ
 ទោ កន្ត វេមស្មី ឧដ្ឋវិទេយ ព្រាហ្មយានំ បញ្ចាបេត្តន្តំ ។

អង្គរវត្ត

[១៣] ត្រាខោះ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុត្រាច់ទៅក្នុងគ្រុឌសាវត្ថុ
 ដើម្បីបំណុតាត លុះត្រឡប់មកអំពីបំណុតាតវិញក្នុងកាលជាខាងក្រោយ
 នៃកត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ក្រាចថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ស្ងៀកស្ងៀមប្រដាប់ព្រះវិញ្ញាណក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅកាន់គ្រុឌ
 សាវត្ថុ ដើម្បីបំណុតាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ
 ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណំ បរវេទិមដោយមេសេសសុទ្ធ ចេញអំពី
 គ្រុឌសាវត្ថុ ជាណុស្សោណិព្រាហ្មណំទ័មសេស មានគ្រឿងប្រដាប់
 កំស វេតិស មានគ្រឿងបំប៉នកំស ខ្សែកំស ផងជុំខ្សែកំស ឆក្រ
 កំស ឆ្នួតក្បាលកំស សំពត់កំស ស្បែកដើងកំស គេបក់ដោយផ្ទុំកេម
 សត្វកំសទៀត ។ ផនបានឃើញជាណុស្សោណិព្រាហ្មណំខោះហើយ
 ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា អើញ្ចី យានប្រសើរគេគណាស់ អើញ្ចី យាន
 មានសភាពដូចជាយានរបស់ព្រាហ្ម ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 រាជានិបញ្ញាក្នុងព្រាហ្មយាន ក្នុងធម្មវិទ័យនេះបានដែរ ។

[១៤] សត្តា អាណាតិ ភគវា អរោច សមស្សោ
 ទោ ឯតំ អាណទ្ធ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មន្តស្ស
 រាជវចនំ ព្រហ្មយោជំ សតិមំ ធម្មយោជំ សតិមំ អនុត្តរោ
 សង្ការវិជយោ សតិមំ ។

[១៥] សម្មាធិដ្ឋិ អាណទ្ធ ការីតា តហុលីកតា
 ភគវិទយេ បរិយោសាទា ហោតិ ខោសវិទយេ បរិយោសា-
 ទា ហោតិ ខោហវិទយេ បរិយោសាទា ហោតិ ។

[១៦] សម្មាសន្តិញ្ញា អាណទ្ធ ការីតោ តហុលី-
 កតោ ភគវិទយេ បរិយោសាទោ ហោតិ ខោសវិទយេ បរិ-
 យោសាទោ ហោតិ ខោហវិទយេ បរិយោសាទោ ហោតិ ។

[១៧] សម្មាភិច្ចា អាណទ្ធ ការីតា តហុលីកតា
 ភគវិទយេ បរិយោសាទា ហោតិ ខោសវិទយេ បរិយោសា-
 ទា ហោតិ ខោហវិទយេ បរិយោសាទា ហោតិ ។

[១៤] ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណទ្ធ គឺជាគត
 រាចរនិបញ្ញក្កាន ហើយក៏ត្រាស់ថា ម្ចាស់អាណទ្ធ ពាក្យថា ព្រហ្ម-
 យោជ្ជច្ឆេតិ ធម្មយោជ្ជច្ឆេតិ ថាអនុត្តរសង្ការវិជយ (ការឃ្លៀសឆ្កិម
 ដ៏ប្រសើរគ្រៃលង) ដូច្នោះក្តី នេះជាឈ្មោះវិនិច្ឆ័យដ៏ប្រសើរប្រកបដោយ
 អង្គ ៤ នេះឯង ។

[១៥] ម្ចាស់អាណទ្ធ សម្មាធិដ្ឋិ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
 ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បន្តិច្បែកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
 បន្តិច្បែកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បន្តិច្បែកៈមាហៈជាទីបំផុត ។

[១៦] ម្ចាស់អាណទ្ធ សម្មាសន្តិញ្ញៈ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បន្តិច្បែកៈជាទីបំផុត មានការ
 កំចាត់បន្តិច្បែកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បន្តិច្បែកៈមាហៈជាទីបំផុត ។

[១៧] ម្ចាស់អាណទ្ធ សម្មាភិច្ចា ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
 ច្រើនហើយ រមែងមានការកំចាត់បន្តិច្បែកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បន្តិ-
 ច្បែកៈមាហៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បន្តិច្បែកៈមាហៈជាទីបំផុត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គោ

[២៧] ឥមំនា ចោ វតំ អាណត្ត មរិយាយេន
វេទិតំ យថា ឥមស្សេវេតំ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
មន្តស្ស អដំវចំ ព្រហ្មណំ ឥតិមំ ធម្មណំ ឥតិមំ
អនុត្តរោ សង្កាមរិយោ ឥតិមំ ។ ឥមេវេន កតវា
ឥមំ វគ្គា ធម សុភតោ អថាមរិ វតនកេច សត្តា

[២២] យស្ស សត្វា ច បញ្ញា ច
ធម្មា យុត្តា សត្វា មុរិ
ហិវ វ្យាសា មនោ យោគំ
សតំ អាត្មសារមំ ។
វេថា សីលមរិក្ខារោ
ឈានត្វោ ចក្ករិយោ
ធមត្វោ ធុរសមាជំ
អនិច្ឆា មរិវាលំ ។
អព្យាទានោ អរិហិសា
វិវេកោ យស្ស អារុជំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គោ

[២៣] ម្នាលពាន្ត អ្នកប្បវឌ្ឍន៍នូវសេចក្តីខ្ពង់ខ្ពស់ដោយបរិយាយ
នេះចុះថា ពាក្យថា ព្រហ្មណ៍ដូច្នោះក្តី ថាធម្មណ៍ដូច្នោះក្តី ថាអនុត្តរ-
សង្កាមរិយ៍ដូច្នោះក្តី នេះជាឈ្មោះនៃមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នេះ
ឯង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធមីការនេះហើយ លុះព្រះ
សុភតជាសាស្ត្រាទ្រង់ត្រាស់នូវព្រះពុទ្ធមីការនេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់
នូវព្រះពុទ្ធមីការនេះតទៅទៀតថា

[២២] ធមិទាំងឡាយជាគួរគោរព គឺសព្វនឹងបញ្ញារបស់វេ
តិអរិយមគ្គឯណា ឯសព្វទុកជាទីប ហិវជាចន្ទោល មនោ
ជាទ្រូបរ សតិជាហារិវិអ្នកថវេក្យ ។ វេតិអរិយមគ្គ(នោះ)
មានសីលជាគ្រឿងពាស មានឈានជាភ្នំ មានវិរិយៈ
ជាគង្គី មានធម្មតាជាកំណលនីម មានអមិត្ត (សេចក្តីមិន
លោភ) ជាទាំងប៉ុន្ន ។ សេចក្តីមិនព្យាបាទ សេចក្តី
មិនប្រៀសប្រៀប នឹងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទុកជាអារុជរបស់កុល-
បុត្ត (អ្នកស្ថិតនៅក្នុងវេតិអរិយមគ្គ) ឯណា (កុលបុត្តនោះ)

អវិជ្ជាវដ្ត

តិច្ឆា ធម្មសង្ខារោ^(២)
 យោគកេតុមាយ វត្ថុតំ ។
 ឯតទត្ថំ សម្បត្តំ
 ត្រឡាយានំ អនុត្តរំ
 ជំយ្យន្តំ ធិរា លោកញា
 អញ្ញានុ ជយំ ជយន្តំ ។

[២៥] សារវន្តិដំណាច់ ។ អថទោ សម្ពុប្បាណ ភិក្ខុ
 យេន កតកំ តេនុបសង្កមីសុ ធម្មសង្កមីតា កតវន្តំ
 អភិវធានា ឯតទត្ថំ ជំសីទីសុ ។ ឯតទត្ថំ ជំសិទ្ធា
 ទោ តេ ភិក្ខុ កតវន្តំ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុ ទោ កត្ត អញ្ញា-
 តិច្ឆយោ បរិក្ខាជកា អម្ព ឯវំ បុច្ឆន្តំ តិមន្តិយំ អាវុ-
 សោ សមណោ តោតមេ ត្រឡាយិយំ វុស្សតិច្ឆំ ។ ឯវំ
 បុច្ឆា មយំ កត្ត តេសំ អញ្ញាតិច្ឆិយោ បរិក្ខាជកានំ

២ អង្គកថាយំ ធម្មសង្ខារោតិ វិស្សតិ ។

អវិជ្ជាវដ្ត

មានធម៌អំពីសទ្ធាវត្ថុជាគ្រឹះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រា
 ដំបូងជាទីរក្សាចាកយោគៈ ។ ព្រហ្មយាននេះ រកគុណ
 ជាអដៅទៅក្រិលធិជាងគ្មាន កើតព្រមក្នុងខ្លួន អ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយ កាលមានជ័យជំនះ (ទូកតាទំកិលស) រើមន
 ចេញចាកលោកពុទ្ធជាដេញត ។

(២៥) សារវន្តិដំណាច់ ។ ត្រាទោះ ពួកភិក្ខុច្រើនបច្ចុប្បន្នទៅដល់
 ព្រះដំរីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំបង្គំត្រដំរីមានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 គឺក្រាបបង្គំចូលព្រះដំរីមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុង
 ទីឯណោះ ពួកអនុភិក្ខុបរិក្ខាជកស្មុំព្រះអង្គទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ពួកលោកនៅប្រព្រឹត្តព្រហ្មបរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក៏ព្រះសមណោតាមដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 កាលបើពួកអនុភិក្ខុបរិក្ខាជកស្មុំយ៉ាងនេះហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ

ឯវំ ព្យាគារោម ទុក្ខស្ស ។ ទា អនុសោ បរិញ្ញត្តំ គតវតិ
 ត្រៃឃ្មយំ វុស្សតិវតិ ។ កត្វំ មយំ កន្តេ ឯវំ បុដ្ឋា
 ឯវំ ព្យាគារមាណា វុត្តវាទិណោ ទេវ គតវតោ ហោម ទ
 ច កតវន្តំ អក្ខតេន អត្តាចិក្ខាម ធម្មស្ស តាទុធម្មំ
 ព្យាគារោម ទ ច កោចិ សហទម្មិកោ វាណទុវាណោ
 ការយ្ហំ ហំធិ អាគច្ឆតិវតិ ។

[២៦] ឧក្ស គុដ្ឋោ វិក្ខាវេ ឯវំ បុដ្ឋា ឯវំ ព្យាគារ-
 មាណា វុត្តវាទិណោ ទេវ មេ ហោជ ទ ច មំ អក្ខតេន
 អត្តាចិក្ខាម ធម្មស្ស តាទុធម្មំ ព្យាគារោម ទ ច
 កោចិ សហទម្មិកោ វាណទុវាណោ ការយ្ហំ ហំធិ
 អាគច្ឆតិ ទុក្ខស្ស ហំ បរិញ្ញត្តំ មយំ ត្រៃឃ្ម-
 យំ វុស្សតិ ។

កំដោះស្រាយដល់ពួកអន្យតិវិយបរិច្ឆាជកតាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អកុសលទាំងឡាយ ពួកយើងនៅប្រព្រឹត្តទ្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ជំនុំទុក្ខ ។ បត់គ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គទាំងឡាយ កាលបើអស្មយ៉ាងនេះហើយ ដោះស្រាយយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថា ពោលតាមពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយផង
 មិនពោលបង្កើតព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយពាក្យមិនពិតផង ដោះស្រាយ
 ទ្វេធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោលធំក្នុងនិមួយដែលប្រកប
 ដោយធម៌ ក៏មិនដល់ខ្លះហេតុដែលបណ្តិតប្បិកិរដ្ឋិលផងទេ ។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អើ កាលបើអស្មយ៉ាងនេះហើយ
 អ្នកទាំងឡាយដោះស្រាយយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ពោលតាមពាក្យដែល
 គង់តាមពោលហើយផង មិនឈ្មោះថា ពោលបង្កើតថាគតដោយពាក្យ
 មិនពិតផង ដោះស្រាយទ្វេធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ផង ទាំងពាក្យពោល
 ធំក្នុងនិមួយដែលប្រកបដោយធម៌ ក៏មិនដល់ខ្លះហេតុដែលបណ្តិតប្បិ-
 កិរដ្ឋិលផងទេ ព្រោះអ្នកទាំងឡាយនៅប្រព្រឹត្តទ្រហ្មចរិយធម៌ក្នុងសំ-
 ណាក់វាជក ដើម្បីកំណត់ជំនុំទុក្ខពិត ។

អវិជ្ជា

[២៧] ស.៤ វេ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិក្ខិយា បរិព្វាជកា
 ឯវំ បុច្ឆេយ្យំ អត្ថំ បទាវុសា មត្តោ អត្ថំ បដិបទា
 ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
 តេសំ អញ្ញតិក្ខិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ ព្យាគារយ្យាដ
 អត្ថំ ទោ អាវុសា មត្តោ អត្ថំ បដិបទា ឯតស្ស
 ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។

[២៨] កតមា ៥ ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ប-
 ដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ អយមេវ
 អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដិធំ ។ សម្មាដិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មត្តោ អយំ
 បដិបទា ឯតស្ស ទុក្ខស្ស បរិញ្ញាយាតិ ។ ឯវំ បុដ្ឋា
 តុម្ពេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិក្ខិយាធំ បរិព្វាជកាធំ ឯវំ
 ព្យាគារយ្យាដាតិ ។

អវិជ្ជា

[២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកស្សអ្នក
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសាទាំងឡាយ ចុះមន្តនិវបដិបទា
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះមានដែរឬ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសា
 ទាំងឡាយ មន្តនិវបដិបទាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះ
 មានដែរ ។

[២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមន្តដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះ ។ ភិមន្តដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ហ្នឹងឯង ។ មន្តទាំង៨ គឺដូចម្តេច ។ ភិសម្មាដ៏ដ្ឋិ ។ បេ ។
 សម្មាសមាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមន្ត នេះជាបដិបទា
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំណត់ដីនិទ្ទវុក្ខនុ៎ះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកស្សយ៉ាងនេះហើយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីដោះ
 ស្រាយដល់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកទាំងនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

(២៧) សាវ្កិច្ចំនាមំ ។ អថទោ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 យេន ភក្កា ភេទុបសន្តិមំ ធម្មសន្តិមិទ្ធា ភក្កាវន្តំ អភិ-
 កាទេត្វា ឯកមន្តំ ចំសីទំ ។ ឯកមន្តំ ចំសីន្នោ ទោ
 សោ ភិក្ខុ ភក្កាវន្តំ ឯកទរោច ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ
 កន្តុ វុត្តតំ ។ កកមំ ទុ ទោ កន្តុ ព្រហ្មចរិយំ
 កកមំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ ។

(៣០) អយមេវ ទោ ភិក្ខុ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ព្រហ្មចរិយំ ។ សេយ្យថីទំ ។ សម្មាទំដ្ឋិ ។ មេ ។
 សម្មាសមាទំ ។ យោ ទោ ភិក្ខុ ភក្កាយោ នោ-
 សក្កាយោ មេហក្កាយោ វងំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសា-
 នន្តិ ។

(២៧) សាវ្កិច្ចំនាម ។ គ្រាមោ ភិក្ខុមួយប្រចូលទៅគាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏
 ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពេកែន
 នំយាយថា ព្រហ្មចរិយៈ ព្រហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ព្រហ្មចរិយៈភីដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ព្រហ្មចរិយៈភីដូចម្តេច ។

(៣០) ម្ចាស់ភិក្ខុ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ នេះឯង ហៅ
 ថាព្រហ្មចរិយៈ ។ មគ្គចាំង៨ ភីដូចម្តេច ។ ភីសម្មាទិដ្ឋិទ ។ មេ ។
 សម្មាសមាទិទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ការអស់ទៅខែភគៈ ការអស់ទៅខែចាសៈ
 ការអស់ទៅខែហេហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៣០] សាវត្ថុវិជ្ជាវត្ថុ ។ អដវា អញ្ញតវេ ភិក្ខុ
 យេន ភគវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កតវន្តំ អភិ-
 វាទេត្វា ឯកមន្តំ វិសិដំ ។ ឯកមន្តំ វិសិដ្ឋោ ទោ
 សោ ភិក្ខុ កតវន្តំ ឯកវេទ ភគវិទយោ ទោសវិ-
 ទយោ មោហវិទយោតិ កន្តោ វុច្ចតិ ។ តិស្ស ទុ ទោ
 ឯកំ កន្តោ អដវចំ ភគវិទយោ ទោសវិទយោ មោ-
 ហវិទយោតិ ។ វិញ្ញាណតុយោ ទោ ឯកំ ភិក្ខុ អដវ-
 ចំ ភគវិទយោ ទោសវិទយោ មោហវិទយោតិ ។ អា-
 សវាចំ ទយោ តេន វុច្ចតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៣១] សាវត្ថុវិជ្ជាវត្ថុ ។ ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុប្បប្បច្ចលទៅភាល
 ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះច្ចលទៅដល់ ក្រាបយំបង្គំព្រះដំមានព្រះភាគ
 ហើយអន្ទុយក្នុងទីដំសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអន្ទុយក្នុងទីដំសមគួរហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំច្ចលព្រះដំមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន គេ
 តែងនិយាយថា ការកំចាត់បង្គំវាភគៈ ការកំចាត់បង្គំវាទាសៈ ការ
 កំចាត់បង្គំវាមោហៈ ដូច្នោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះពាក្យថា ការ
 កំចាត់បង្គំវាភគៈ ការកំចាត់បង្គំវាទាសៈ ការកំចាត់បង្គំវាមោហៈនុ៎ះ ជា
 ឈ្មោះវិនិច្ឆ័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ពាក្យថា ការកំចាត់បង្គំវាភគៈ ការកំចាត់
 បង្គំវាទាសៈ មិនការកំចាត់បង្គំវាមោហៈនុ៎ះ ជាឈ្មោះវិនិច្ឆ័យពាក្យ ។
 ព្រាហ្មណ៍នោះទើបហៅថា ការអស់ទៅនៃភាសវាទាំងឡាយ ។

[៣២] ឃុំ វុត្ត សោ ភិក្ខុ កកវន្ត ឯតទភោច
 អមតំ អមតន្តំ កន្ត វុត្តតំ ។ ឆតថំ ទុ ទោ កន្ត
 អមតំ ឆតមោ អមតតាមមត្តោតំ ។ យោ ទោ ភិក្ខុ
 កកត្តយោ ទោសត្តយោ មោហត្តយោ វង្គំ វុត្តតំ
 អមតំ ។ អយមេវាវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អមតតា-
 មិមត្តោ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មា-
 សមាទិទំ ។

[៣៣] សាវន្តិដំនាដំ ។ អវិយំ វោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋង្គិកំ
 មក្កំ ទោសេស្សាមំ វិភជិស្សាមំ តំ សុណាថ សាទុកំ
 មធសំគរោថ គាសំស្សាមិតំ ។ ឃុំវុត្តតំ ទោ តេ
 ភិក្ខុ កកវតោ មច្ចុស្សាសុំ ។ កកវំ ឯតទភោច
 ឆតមោ ច្ច ភិក្ខុវេ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
 សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។

[៣២] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យំនិរទះហើយ
 ភិក្ខុនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 គេវគន់និយាយថា អមតៈ អមតៈ (មិនស្លាប់ មិនស្លាប់) ដូច្នោះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អមតៈតើដូចម្តេច ដូរដំណើរទៅកាន់អមតៈតើ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ កាលអស់ទៅខែពតៈ កាលអស់ទៅខែទោសៈ កា-
 រអស់ទៅខែមោហា ឯណា ទេះហៅថាអមតៈ ។ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកប
 ដោយអង្គ៨ទះឯង ជាដូរដំណើរទៅកាន់អមតៈ ។ មគ្គទាំង៨តើដូច
 ម្តេច ។ គិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។

[៣៣] សាវន្តិដំនាដំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេវគន់
 សំដែង នឹងបែកទូរមគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ដល់អ្នកទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយចូរប្រសិស្សបង្គំមគ្គនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ
 គេវគន់សំដែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធបីតាព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨តើដូច
 ម្តេច ។ មគ្គទាំង៨តើដូច្នោះ ។ គិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។

អវិជ្ជាវចន

[៣២] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។ យំ ខោ
ភិក្ខុវេ ទុក្ខេ ញាណំ ទុក្ខសមុទយេ ញាណំ ទុក្ខ-
និរោដេ ញាណំ ទុក្ខនិរោដកាមិនិយា បដិបទាយ
ញាណំ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សម្មាទិដ្ឋិ ។

[៣៣] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសន្តិវេទ្យា ។ យោ
ខោ ភិក្ខុវេ នេត្តម្មសន្តិវេទ្យា អន្យាចានសន្តិវេទ្យា អវិ-
ហីសាសន្តិវេទ្យា ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សម្មាសន្តិវេទ្យា ។

[៣៤] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាភិច្ចា ។ យោ ខោ
ភិក្ខុវេ បុសាភិច្ចា វេរមណី ធិសុណាយ ភិច្ចាយ
វេរមណី ធិសុណាយ ភិច្ចាយ វេរមណី សម្មប្បណាថា
វេរមណី ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សម្មាភិច្ចា ។

[៣៥] កតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាកម្មត្តោ ។ យោ
ខោ ភិក្ខុវេ ចាណាភិច្ចាតា វេរមណី អនិច្ចាតាថា
វេរមណី អព្រិញ្ញចរិយា វេរមណី ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ
សម្មាកម្មត្តោ ។

អវិជ្ជាវចន

[៣៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋិភិក្ខុវេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងក្នុងទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងហេតុជាទីកើតឡើងនៃទុក្ខ
សេចក្តីដឹងក្នុងការលេងនៃទុក្ខ សេចក្តីដឹងក្នុងបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ទី
លេងនៃទុក្ខឯណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាទិដ្ឋិ ។

(៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសន្តិវេទ្យាភិក្ខុវេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការចេញចាកកាយ សេចក្តីត្រិះរិះ
ក្នុងការមិនព្យាបាទ សេចក្តីត្រិះរិះក្នុងការមិនបៀតបៀនឯណា ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសន្តិវេទ្យា ។

[៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាភិច្ចាភិក្ខុវេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយកុហក ចេតនាវៀរចាក
ការនិយាយញុះញង់ ចេតនាវៀរចាកការនិយាយទ្រុឌទ្រោម ចេតនាវៀរ
ចាកការនិយាយរោយរាយឯណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
សម្មាភិច្ចា ។

[៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាកម្មត្តោភិក្ខុវេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចេតនាវៀរចាកការសម្រាប់សត្វ ចេតនាវៀរចាកការស្តេច
ទ្រព្យគេ ចេតនាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តិធម៌មិនប្រសើរឯណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាកម្មត្តោ ។

(៣៨) គុតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាអាដិវេ ។ ឥឍ
ភិក្ខុវេ អរិយសារិកោ មិច្ឆាអាដិវេ បបាយ សម្មាអា-
ដិវេ ធម៌វិនិច្ឆ័យ ឥន្ទ្រេតិ ។ អយំ វុច្ចនិ ភិក្ខុវេ សម្មា-
អាដិវេ ។

(៣៩) គុតមោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាភិយាមោ ។
ឥឍ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុប្បន្នានំ ចាបតានំ អកុស-
លានំ ធម្មានំ អនុប្បន្នាយ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតំ
វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បត្តន្តានតំ បដហតិ ឧប្បន្នានំ
ចាបតានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បបាយាយ ធម្មំ
ជនេតិ វាយមតំ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បត្តន្តានតំ ប-
ដហតិ អនុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបាយាយ
ធម្មំ ជនេតិ វាយមតំ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ បត្តន្តានតំ
បដហតិ ឧប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ វិនិយោ អ-
សម្មោសាយ តិយ្យោកាយ វេទ្ធិយាយ ភាវនាយ
នារិយោ ធម្មំ ជនេតិ វាយមតំ វិរិយំ អារកតិ ចិត្តំ
បត្តន្តានតំ បដហតិ ។ អយំ វុច្ចនិ ភិក្ខុវេ សម្មាភិ-
យាមោ ។

(៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ សម្មាអាដិវេភីដូបម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំនិទ្សយ អរិយសារិកុក្កនិសាសនាខេ លះបន់ខ្ញុំការចំក្តឹងដីវិកុស
សម្រេចការចំក្តឹងដីវិកេដោយការចំក្តឹងដីវិកេត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ
ខេហៅថាសម្មាអាដិវេ ។

(៣៩) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ សម្មាភិយាមៈភីដូបម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុក្កនិសាសនាខេ ញ៉ាងធម្មៈឱ្យកើត ប្រិន្រ្រប្រិន
ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន្ទិច្ចុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាងពួកអកុសល-
ធម៌វិលាមកវិសេដមិនចាន់កើត មិនឱ្យកើតឡើងបាន ញ៉ាងធម្មៈឱ្យកើត
ប្រិន្រ្រប្រិន ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន្ទិច្ចុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីលះ
បន់ខ្ញុំពួកអកុសលធម៌វិលាមកវិសេដកើតឡើងហើយ ញ៉ាងធម្មៈឱ្យកើត
ប្រិន្រ្រប្រិន ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន្ទិច្ចុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាង
កុសលធម៌វិសេដមិនចាន់កើតឱ្យកើតឡើង ញ៉ាងធម្មៈឱ្យកើត ប្រិន្រ្រប្រិន
ប្រាព្វព្យាយាម ផ្តន្ទិច្ចុក កាំងព្យាយាមមាំ ដើម្បីញ៉ាងពួកកុសល-
ធម៌វិសេដកើតឡើងហើយ ឱ្យកាំងខេវមិនឱ្យភ្លេចភ្លាំងទៅវិញ ឱ្យចំរើន
ចំទូលាយ ពេញបំប្លែងវិក្រវិសេដឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ ខេ
ហៅថាសម្មាភិយាមៈ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៤១] កតហ ច ភិក្ខុវេ សម្មាសតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ កោយេ កាយាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្ម
 ជាតោ សតិមា វិទេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ
 វេទនាសុ វេទនាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាតោ
 សតិមា វិទេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ ចិន្ត
 ចិត្តាទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាតោ សតិមា
 វិទេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ ធខេតុសុ ធខេតុ
 ទុបស្សី វិហារតិ អាតាបិ សម្មជាតោ សតិមា វិទេយ្យ
 លោកេ អភិជ្ឈាទោមទស្សំ ។ អយំ វច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
 សម្មាសតិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

[៤០] ហ្គាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សម្មាសតិភិដ្ឋូចម្ពេច ។ ហ្គាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុកុសិលាសនាទេ ពិចារណាយេញរឿយៗ ខ្លូវកាយក្នុង
 កាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មាន
 ស្មារតី កំចាត់បង់ខ្លួនអភិជ្ឈានិទិទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណា
 យេញរឿយៗ ខ្លូវវេទនាក្នុងវេទនាចាំនិទ្យាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿង
 ដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់ខ្លួនអភិជ្ឈា
 និទិទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាយេញរឿយៗ ខ្លូវចិត្តក្នុងចិត្ត
 មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី
 កំចាត់បង់ខ្លួនអភិជ្ឈានិទិទោមនស្សក្នុងលោកចេញ ពិចារណាយេញ
 រឿយៗខ្លូវធម៌ក្នុងធម៌ចាំនិទ្យាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស
 មានសេចក្តីដឹងខ្លួន មានស្មារតី កំចាត់បង់ខ្លួនអភិជ្ឈានិទិទោមនស្សក្នុង
 លោកចេញ ។ ហ្គាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះហៅជាសម្មាសតិ ។

[២១] ភក្ខុវេ សម្មាសមាធិ ។ វេជ
 ភក្ខុវេ ភក្ខុវេ វិញ្ញា កាយេហំ វិញ្ញា អតុសលេហំ ធម្មេ-
 ហំ សវិតក្កំ សវិតាវ វិវេកជំ បីតិសុខំ មបបំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ វិតក្កវិចារាជំ វុលសមា អជ្ឈតំ
 សម្បសាមជំ ចេតសោ ឯកោជំការំ អវិតក្កំ អវិចារ
 សមាជំជំ បីតិសុខំ ធុតំយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ
 បីតិយា ច វិភតា ឧមេត្តុកោ ច វិហារតំ សតោ ច
 សម្បជារោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេនេតិ យន្តំ
 អវិយា អាចិត្តន្តំ ឧមេត្តុកោ សតំហ សុខវិហារតំ
 តតំយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ សុខស្ស ច
 មហាថា ធុត្តុស្ស ច មហាថា មុត្វេ សោមនស្ស-
 រោមនស្សានំ អត្តផ្តំមា អធុត្តមសុខំ ឧមេត្តុកាសតិ-
 ចារិសុត្តិ ចត្តតំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ ។ អយំ
 វុត្តតំ ភក្ខុវេ សម្មាសមាធិតិ ។

[២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិតិដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាយទាំងឡាយ ស្ងាត់
 ចាកអកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិភក្តៈ
 ប្រកបដោយវិចារៈ បានតែបីតិវិនិស្ស័យកើតអំពីវិវេក ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តទៅ បានដល់នូវតិរិយជ្ឈានជាដំបូងកើតមានក្នុងសម្ពាសន៍
 ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាគឺសព្វ មានសភាពជាពិត្តខ្ពស់ឯក មិនមាន
 វិភក្តៈ មិនមានវិចារៈ បានតែបីតិវិនិស្ស័យកើតអំពីសមាធិតិបឋមជ្ឈាន
 ព្រោះម្យ៉ាងនូវវិភក្តៈនិងវិចារៈ ហើយសម្រេចសម្រាន្តទៅ ភិក្ខុមានចិត្ត
 ឆ្លើយណាយចាកបីតិ ប្រកបដោយទេវតា មានស្មារតីដ៏វិទ្ធុន សោយ
 បូសុទ្ធដោយនាមកាយ ព្រះអរិយៈទាំងឡាយតែងសរសើរនូវបុគ្គល
 ដែលបាននូវតិរិយជ្ឈាននោះថា បុគ្គលដែលបាននូវតិរិយជ្ឈាន មាន
 ចំក្តីប្រកបដោយទេវតា មានស្មារតី បានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខដូច្នោះ
 ព្រោះតិរិយជ្ឈានឯណា ក៏បានដល់នូវតិរិយជ្ឈាននោះ ហើយសម្រេច
 សម្រាន្តទៅ ភិក្ខុលះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវចុកផង មានសោមនស្ស
 មិនទោមនស្សអស់ហើយក្នុងកាលមុន ក៏បានដល់នូវតិរិយជ្ឈានដែលមិន
 មានទុក្ខ មិនមានសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធដែលកើតអំពីទេវតា ហើយ
 សម្រេចសម្រាន្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសម្មាសមាធិ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

(២២) សារវត្ថុនិរោធំ ។ សេយ្យជាមិ កិច្ចាវ សាលិ-
 សុតំ វា យវសុតំ វា មិច្ឆាបណិហិតំ ហត្ថេន វា
 មារោទេ វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចានំ វា កិច្ចិស្សតិ
 លោហិតំ វា ឧប្បាទេស្សតិ ធម៌ ហំ វិជ្ជតិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិតត្តា កិច្ចាវ សុតស្ស ។
 វរាមេ ចោ កិច្ចាវ សេវ វត កិច្ចុ មិច្ឆាបណិហិ-
 តាយ ធិដ្ឋិយា មិច្ឆាបណិហិតាយ មក្កការវាយ អវិជ្ជ
 កិច្ចិស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ មិច្ឆាធំ សច្ចិកិស្សតិ តំ
 ធម៌ ហំ វិជ្ជតំ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ មិច្ឆាបណិហិ-
 តត្តា កិច្ចាវ ធិដ្ឋិយា ។

(២៣) សេយ្យជាមិ កិច្ចាវ សាលិសុតំ វា
 យវសុតំ វា សម្មាបណិហិតំ ហត្ថេន វា ចារោទេ វា
 អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ចានំ វា កិច្ចិស្សតិ លោហិតំ វា
 ឧប្បាទេស្សតិ ហំ ធម៌ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។

អវិជ្ជាវត្ថុ

(២២) សារវត្ថុនិរោធំ ។ ម្ចាស់កិច្ចុច្ចាវិច្ឆាយ ដូចចុនិស្រ្តវិច្ឆាយ
 បុច្ចុនិស្រ្តវិច្ឆាយ ដែលគេដកល់ទុកខុស នឹងបុគ្គលដូចដើម ឬនឹងញ៉ាំង
 ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រក់ដោយវិធីដូចដោយដើម
 ហេតុនេះវេមនិមនមានឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់
 កិច្ចុច្ចាវិច្ឆាយ ព្រោះថាចុនិស្រ្តវិច្ឆាយដកល់ទុកខុស យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់កិច្ចុច្ចាវិច្ឆាយ កិច្ចុនោះនឹងអាចទំលាយឲ្យអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យ
 កើតឡើង នឹងបានឆ្លើយដាក់ច្បាស់ឲ្យព្រះនិព្វាន ដោយទិដ្ឋិដែលខ្លួន
 ដកល់ខុស ដោយមគ្គការវាដែលខ្លួនដកល់ខុស ហេតុនេះវេមនិមនមាន
 ឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិច្ចុច្ចាវិច្ឆាយ
 ព្រោះថាទិដ្ឋិដែលកិច្ចុនោះដកល់ខុស ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៣) ម្ចាស់កិច្ចុច្ចាវិច្ឆាយ ដូចចុនិស្រ្តវិច្ឆាយ បុច្ចុនិស្រ្ត
 វិច្ឆាយ ដែលបុគ្គលដកល់ទុកត្រូវ នឹងអាចបុគ្គលដូចដើម ឬនឹងញ៉ាំង
 ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ដល់បុគ្គលដែលច្រក់ដោយវិធីដូចដោយដើម
 ហេតុនេះវេមនិមនមានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

សម្មាសម្ពាសិតត្តា ភិក្ខុវេ សុត្តស្ស ។ ឯវេរ ខោ
ភិក្ខុវេ សោ វត ភិក្ខុ សម្មាសម្ពាសិតោយ ធម្មិយា
សម្មាសម្ពាសិតោយ មគ្គការិយោយ អវិជ្ជំ ភិដ្ឋិស្សតិ
វិជ្ជំ ឧប្បទេស្សតិ ជំព្វានំ សច្ចិការិស្សតិ ហិណមេតំ
វិជ្ជតិ ។ តំ ភិស្ស ហេតុ ។ សម្មាសម្ពាសិតត្តា ភិក្ខុវេ
ធម្មិយា ។

(២២) កតញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពាសិតា-
យ ធម្មិយា សម្មាសម្ពាសិតោយ មគ្គការិយោយ អវិជ្ជំ
ភិដ្ឋិស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បទេស្សតិ ជំព្វានំ សច្ចិការិស្សតិ ។
វត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធម្មិ ការិយោ វេតនេស្សតិ វិភ-
តិស្សតិ ជំពេទេស្សតិ វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
សម្មាសម្ពាសិតំ ការិយោ វេតនេស្សតិ វិភតិស្សតិ ជំ-
ពេទេស្សតិ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវេ ខោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាសម្ពាសិតោយ ធម្មិយា សម្មាសម្ពាសិតោយ
មគ្គការិយោយ អវិជ្ជំ ភិដ្ឋិស្សតិ វិជ្ជំ ឧប្បទេស្សតិ ជំព្វា-
នំ សច្ចិការិស្សតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាចុងវិស្វក្រមដ៏ដ្ឋានដ៏ល្អ យ៉ាងណា
បំពេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា នឹងញ៉ាំង
វិជ្ជាឱ្យកើតឡើង នឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះនិព្វានបាន ដោយទំដ្ឋិដែល
ខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការិយាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ហេតុមេរវេលា
បានជាប្រាកដ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះជាទំដ្ឋិដែលភិក្ខុនោះដកល់ត្រូវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា ញ៉ាំង
វិជ្ជាឱ្យកើតឡើង នឹងបានធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទំដ្ឋិ
ដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយមគ្គការិយាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បំរើនូវសម្មាធម្មិ ដែល
អស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អស្រ័យនូវសេចក្តីឡើយណាយ អស្រ័យ
នូវសេចក្តីលេត់ មានកិរិយាបង្ហូរទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ បំរើនូវ
សម្មាសម្ពាសិតំ ដែលអស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងាត់ អស្រ័យនូវសេចក្តីឡើយ
ណាយ អស្រ័យនូវសេចក្តីលេត់ មានកិរិយាបង្ហូរទៅដើម្បីលះបង់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនឹងទំលាយនូវអវិជ្ជា ញ៉ាំងវិជ្ជាឱ្យកើតឡើង
នឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវព្រះនិព្វាន ដោយទំដ្ឋិដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ ដោយ
មគ្គការិយាដែលខ្លួនដកល់ត្រូវ យ៉ាងនេះឯង ។

អវិជ្ជាញ

[២៨] សាវត្ថុដំណាច់ ។ អដទោ នន្ទិយោ បរិព្វាដ-
 តោ យេច ភគវា តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មិត្វា ភគ-
 វតា សន្ធិ សម្មាទិ សម្មាទធីយំ កតំ សារាណីយំ
 វិនិសារត្វា ឯកមន្តំ ជំសីដំ ។ ឯកមន្តំ ជំសិទ្ធោ ទោ
 នន្ទិយោ បរិព្វាដតោ ភគវត្ថំ ឯតទរោច កតំ ទុ ទោ
 តោ តោតម ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា ជំព្វានគមា
 ហោន្តំ ជំព្វានបកយនា ជំព្វានបរិយោសាទាតំ ។ អដ្ឋមេ
 ទោ នន្ទិយោ ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា ជំព្វានគមា
 ហោន្តំ ជំព្វានបកយនា ជំព្វានបរិយោសាទា ។ កតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាស-
 មាដំ ។ ឥមេ ទោ នន្ទិយោ អដ្ឋ ធម្មា ការីតា ពហុលី-
 កតា ជំព្វានគមា ហោន្តំ ជំព្វានបកយនា ជំព្វាន-
 បរិយោសាទាតំ ។

អវិជ្ជាញ

[២៩] សាវត្ថុដំណាច់ ។ គ្រានោះ នន្ទិយបរិព្វាដកម្មលទៅគាល់
 ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយទៅរក
 ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់រករៀនផលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរ
 ចេកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សបស្ប ។ លុះនន្ទិយបរិព្វាដកអង្គុយក្នុងទី
 សបស្បហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដំមានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិគ្រព្រះ
 តោតមដំចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
 ជាធម៌មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានព្រះនិព្វានជាច្រើនក្តីទៅ
 ក្នុងខាងមុខ មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត មានប្តីខ្លាចប្តី ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌មាន
 ដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន បានព្រះនិព្វានជាច្រើនក្តីទៅខាងមុខ មាន
 ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ ធម៌ទាំង ៨ យ៉ាងគឺដូច
 ម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ឥសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដំ ។ ម្ចាស់នន្ទិយៈ
 ធម៌ទាំង ៨ នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាធម៌
 មានដំណើរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាច្រើនក្តីទៅខាងមុខ
 បានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

[២៦] ឯវុំ ក្បត្ត ឧដ្ឋិយោ វាវិទ្យាដេវោ កកវត្ថុំ ឯទ-

ទោវេច អភិក្កុដ្ឋំ ភោ ភោតម អភិក្កុដ្ឋំ ភោ ភោតម

សេយ្យជាតិ ភោ ភោតម ទិក្កុដ្ឋិតំ វា ទុក្កុដ្ឋយ្យ ម-

និក្កុដ្ឋំ វា វិវេយ្យ ម្ពឡស្ស វា មត្តំ អាចិក្កេយ្យ អទ្ធ-

តាម វា ភេលយ្យដ្ឋាតំ ជាយ្យ ចត្តុមញ្ញោ វាចាចិ

ទត្តុដ្ឋិតំ ។ ឯវមេវ ភោតា ភោតមេទ អនេកមវិយា-

យេទ ទង្គោ មភាសវោ ឯសាហំ កវត្ថុំ ភោតមំ

សរណំ កត្តាមិ ទយ្យត្ថា ភិក្កុសង្ឃត្ថា ទតាសតំ មិ កវ-

ភោតហោ ជាមត្ត អដ្ឋតត្ថោ ចាណុបេតំ សរណាដ្ឋតត្ថំ ។

អវិជ្ជាញោ មហេ ។

[២៦] កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះហើយ ទន្ទិយ-

ហិត្តាជកកិត្តាមបន្តិទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា មតិគ្រព្រះគោតម

ដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់ មតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់

មតិគ្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ដូចបុគ្គលថ្វារឡើងនូវរបស់ដែលគេផ្តាប់ ឬបើក

ឡើងនូវរបស់ដែលបិទបាំង ពុំទោះសោត ប្រាប់នូវផ្លូវដែលអ្នកវិនិច្ឆ័យ

ឬច្រាលប្រព័បប្រសប់ភ្លឺក្នុងទីនឹងដោយគិតថាបុរសអ្នកមានភ្នែកមិនបាន

ឃើញរូបទាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ធម៌ដែលព្រះគោតមដ៏ចំរើន

ទ្រង់សំដែងហើយដោយអនេកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គសូម

ដល់នូវព្រះភាគមដ៏ចំរើន ទាំងព្រះធម៌នឹងព្រះភិក្ខុសង្ឃជាទីពឹងទីពេញ

សូមព្រះភាគមដ៏ចំរើនទាំងឡាយខ្ញុំព្រះអង្គថាជាទុបាសក អ្នកដល់នូវព្រះ

ភេតត្រឹមជាទីពឹងទីពេញស្មើដោយជីវិត ទាំងអំពីវិប្បទេវជាដើមទៅ ។

ចប់ អវិជ្ជាញ ទី ១ ។

អវិជ្ជា

ធម្មប្បទានំ

អវិជ្ជា ឧបស្សនំ ច
សាវ័យុត្តោ ច ព្រាហ្មណេ
កំមត្តិយំ^១ ច រដ្ឋ វិក្កុ
វិកត្តោ សុគតេន្តិយោនំ ។

១ ម. ភិមត្តិយោ ។

អវិជ្ជា

ឧទ្ទាននៃអវិជ្ជាវគ្គនោះគឺ

វិយាយអំពីអវិជ្ជា ១ អំពីពាក់កណ្តាលនៃព្រហ្មចរិយៈ ១
អំពីព្រះសាវ័យុត្ត ១ អំពីជាណុស្សរាណីព្រហ្មណ៍ ១ អំពី
ការប្រព្រឹត្តិព្រហ្មចរិយៈដ៏អ្វីប្រយោជន៍អ្វី ១ អំពីភិក្ខុមួយបូ
ចូលទៅក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគមាន២លើក អំពីព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែនវិចកអដ្ឋនិកមគ្គ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប
ដូចចុងនៃស្រូវ ១ អំពីនិទ្ទិយបរិព្វាជក ១ ។

វិហារវិគ្គ

[២៧] សារត្តិដំណង់ ។ ឥន្ទ្រាមហំ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ-
ពាសំ បដិសល្លិយំតុំ ធម្មំ កោណិ ឧបសង្កម្ពិកញា
អញ្ញត្រ ឯកោន បិណ្ឌាចាតធិហារកោយាតំ ។ ឯវំ កន្ត-
នំ ទោ តេ ភិក្ខុ កតវតោ បដិស្សត្វា ។ យាស្សន
កោចិ កតវច្ចំ ឧបសង្កម្ពតំ អញ្ញត្រ ឯកោន បិណ្ឌ-
ចាតធិហារកោន ។

[២៨] អដទោ កតវិ ឥស្ស អដ្ឋ្យណសស្ស
អទ្ធវយេន បដិសល្លាបា វុដ្ឋិតោ ភិក្ខុ អាមន្តសិ
យេន ស្វាហំ ភិក្ខុវេ វិហារេន បមមាភិសម្ពុត្វា
វិហារមិ ឥស្ស បទេសេន វិហាសិ សោ ឯវំ បជា-
យមិ មិច្ឆានុដ្ឋិយ្យត្វយាបិ វេធយេតំ សម្មានុដ្ឋិយ្យត្វយា-
បិ វេធយេតំ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាដ្ឋិយ្យត្វយាបិ វេធយេតំ

វិហារវិគ្គ

[២៧] សារត្តិដំណង់ ។ ហ្គាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភថាគត
ប្រាថ្នាដើម្បីសម្បទាភិក្ខុស្តីអស់កន្លះវែ អ្នកណាភិក្ខុប្បិច្ចលទៅរក
ភថាគតឡើយ វៀវែលនិភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយបិណ្ឌបាតទៅ ។
ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះកុរុណា
ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុង
ទីនោះឡើយ វៀវែលនិភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយបិណ្ឌបាតទៅ ។

[២៨] ត្រាងោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះកន្លងកាលកន្លះវែនោះ
ហើយ ក៏ទ្រង់ចេញចាកទីស្ងាត់ ហើយត្រាស់នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ហ្គាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតបានត្រាស់ដឹងជាបំប្លែងដោយធម៌ជាគ្រឿងទៅ
ឯណា ភថាគតក៏បានសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយចំណែកវែនធម៌ជាគ្រឿង
ទៅនោះ ភថាគតដឹងឡាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះ
បិច្ចាទ័ដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាទ័ដ្ឋិជាបច្ច័យ
ក៏មាន ។ បេ ។ ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាសមាដ្ឋិជាបច្ច័យក៏មាន

ហោរវត្ត

សម្មាសមាធិច្បងយោមិ វេទយំតំ ធម្មច្បងយោមិ វេទយំ.
 តំ វិតក្កប្បច្បយោមិ វេទយំតំ សញ្ញាបច្ចយោមិ វេទយំតំ
 ធម្មា ច អរូបសន្តា យោតំ វិតក្កា ច អរូបសន្តា
 យោតំ សញ្ញា ច អរូបសន្តា យោតំ តច្បងយោមិ
 វេទយំតំ ធម្មា ច រូបសន្តា យោតំ វិតក្កា ច រូបសន្តា
 យោតំ សញ្ញា ច រូបសន្តា យោតំ តច្បងយោមិ វេទយំ.
 តំ អប្បត្តស្ស បត្តំយា អត្ថំ វិយាបំ តស្មិមំ ហិទេ
 អនុប្បត្ត តច្បងយោមិ វេទយំតត្ថំ ។

[២៧] សារត្ថិមិទានំ ។ វត្តាមហំ ភិក្ខុវេ តេមាសំ
 បដិសល្លិយំតុំ ធម្មំ តេនចំ ឧបសម្ព័ន្ធិតត្រោ អញ្ញត្រិ
 ឯតេន បំណូចានតិហារតេនាតំ ។ ឯវំ កន្លេតិ ទោ
 តេ ភិក្ខុ កតវតោ បដិស្សត្វា ។ ធាស្សន តោចំ
 កតវត្ថំ ឧបសម្ព័ន្ធិតិ អញ្ញត្រិ ឯតេន បំណូចានតិ-
 ហារតេន ។

ហោរវត្ត

ការសោយការម្មណ៍ព្រះសញ្ញាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយ
 ការម្មណ៍ព្រះធម្មៈជាបច្ច័យកំមាន ការសោយការម្មណ៍ព្រះវិតក្កៈជា
 បច្ច័យកំមាន ការសោយការម្មណ៍ព្រះសញ្ញាជាបច្ច័យកំមាន ធម្មៈបិម
 ម្លេបំកំមាន វិតក្កៈបិមម្លេបំកំមាន សញ្ញាបិមម្លេបំកំមាន ការសោយ
 ការម្មណ៍ព្រះបិមម្លេបំនោះជាបច្ច័យកំមាន ធម្មៈម្លេបំកំមាន វិតក្កៈម្លេបំ
 កំមាន សញ្ញាម្លេបំកំមាន ការសោយការម្មណ៍ព្រះម្លេបំនោះជាបច្ច័យ
 កំមាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីដល់ខ្ញុំកុណាវិសេសដែលមិន
 ខាន់បានដល់កំមាន កាលបើហេតុនោះមិនខាន់សម្រេចហើយ ការ
 សោយការម្មណ៍ព្រះបិមសម្រេចនោះជាបច្ច័យកំមាន ។

[២៨] សារត្ថិមិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតប្រា-
 ថ្នាដើម្បីសប្បុរសភាពក្នុងស្នាដៃអស់ ៣ ខែ អ្នកណាមួយកុំប្រើចូលទៅក
 គឺជាគតឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់បំណុលទុកទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះកុណា
 ព្រះអង្គ ។ អ្នកណាមួយក៏មិនហ៊ានចូលទៅទានសំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្នុងទីនោះឡើយ វៀរលែងតែភិក្ខុមួយរូបអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់បំណុលទុកទៅ ។

[៥១] អដោ កក្ក តស្ស តេសសស្ស អនុយេន
 បដិសន្ធាតា វុដ្ឋិភោ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ យេន ស្វាហំ
 ភិក្ខុវេ វិហារេន បវេមាភិសម្ពុត្តោ វិហារមិ តស្ស បទេ-
 សេន វិហាសី សោ ឯវំ បដាណមិ មិច្ឆាធិដ្ឋិប្បត្ថ-
 យោមិ វេទយំតំ មិច្ឆាធិដ្ឋិវ្រសមប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ
 សម្មាធិដ្ឋិប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សម្មាធិដ្ឋិវ្រសមប្បត្ថយោ-
 មិ វេទយំតំ ។ មេ ។ មិច្ឆាសមាធិប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ
 មិច្ឆាសមាធិវ្រសមប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សម្មាសមា-
 ធិប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សម្មាសមាធិវ្រសមប្បត្ថយោមិ
 វេទយំតំ ធនុប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ ធនុវ្រសមប្បត្ថយោមិ
 វេទយំតំ វិតក្កប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ វិតក្កវ្រសមប្បត្ថ-
 យោមិ វេទយំតំ សញ្ញាប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ សញ្ញា-
 វ្រសមប្បត្ថយោមិ វេទយំតំ ធនោ ច អវុបសន្តោ
 ហោតិ វិតក្កា ច អវុបសន្តា ហោតិ សញ្ញា ច

[៥០] ត្រាតោ ព្រះដំរីមានព្រះភាគលុះកន្លង ៣ ខែ ទោះហើយ
 កំចេញពាក្យស្ងប់ ហើយក្រាស់នឹងកំកុំខ្លាំងខ្សោយថា ម្ចាស់កំកុំ
 ខ្លាំងខ្សោយ គឺជាគតបានត្រាស់ដឹងជាដំបូងដោយធម៌ជាគ្រឿងនៅឯណា
 គឺជាគតបានសម្រេចសម្រាន្តនៅដោយចំណែកវេទមិជាគ្រឿងនៅទោះ
 គឺជាគតមិនច្បាស់យ៉ាងនេះថា ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះមិច្ឆាធិដ្ឋិជា
 បច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់មិច្ឆាធិដ្ឋិជាបច្ច័យកំមាន
 ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាធិដ្ឋិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍
 ព្រោះម្លប់សម្មាធិដ្ឋិជាបច្ច័យកំមាន ។ មេ ។ ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះ
 មិច្ឆាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់មិច្ឆាសមាធិ
 ជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះសម្មាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន
 ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់សម្មាសមាធិជាបច្ច័យកំមាន ការសោយ
 អាម្មណ៍ព្រោះធនុជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់ធនុ
 ជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះវិតក្កុជាបច្ច័យកំមាន ការ
 សោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់វិតក្កុជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍
 ព្រោះសញ្ញាជាបច្ច័យកំមាន ការសោយអាម្មណ៍ព្រោះម្លប់សញ្ញាជា
 បច្ច័យកំមាន ធនុមិនម្លប់កំមាន វិតក្កុមិនម្លប់កំមាន សញ្ញា

វិហារវេទ

អរ្យសត្តា ហោតិ គប្បទ្ធឯយមិ វេទយេតំ ធាត្តា ច វ្រុប.
 សត្តោ ហោតិ វិតត្តោ ច វ្រុបសត្តា ហោតិ សញ្ញា ច វ្រុប.
 សត្តា ហោតិ គប្បទ្ធឯយមិ វេទយេតំ អប្បត្តស្ស បត្តិយោ
 អត្ថំ វាយមំ តស្មីមិ ហានេ អនុប្បត្តេ គប្បទ្ធឯយមិ
 វេទយេតត្ថំ ។

[៤០] សាវត្ថិដំបាចំ ។ អថទោ អញ្ញតរោ កិក្ខុ
 យេន ភគវំ តេនុបសង្កមិ ។ បេ ។ ឯតមន្តំ ចំសិវ្រា
 ទោ សោ កិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតនរេន សេតោ សេតោតិ
 កន្តេ វុច្ចតិ តំត្តាវតា នុ ទោ កន្តេ សេតោ ហោតិ ។
 វេទ កិក្ខុ សេតោយ សម្មាទិដ្ឋិយោ សមញ្ញតតោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សេតោន សម្មាសមាទិទា សមញ្ញតតោ
 ហោតិ ។ ឯត្តាវតា ទោ កិក្ខុ សេតោ ហោតិ ។

វិហារវេទ

មិនរហូបកំមាន ការសោយការប្បណ៍ព្រះប៉េនរហូបនោះជាបច្ច័យកំមាន
 ទ្រុះរហូបកំមាន វិតក្ករហូបកំមាន សញ្ញារហូបកំមាន ការសោយ
 ការប្បណ៍ព្រះរហូបនោះជាបច្ច័យកំមាន សេចក្តីព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីដល់ទូកុណារិសេសដែលមិនទាន់បានដល់កំមាន កាលបើហេតុ
 នោះមិនទាន់សម្រេចហើយ ការសោយការប្បណ៍ព្រះហេតុមិនសម្រេច
 នោះជាបច្ច័យកំមាន ។

[៤១] សាវត្ថិទី៣១ ។ ត្រាវនោះ ភិក្ខុមួយប្របួលទៅគាល់ព្រះ
 ដំបោនព្រះភាគ ។ បេ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមសួរហើយ តំក្រាប
 បង្គំទូលព្រះដំបោនព្រះភាគដូច្នោះថា បតិក្រព្រះអង្គដំបំរើន ពាក្យគេ
 តែងនិយាយថា សេតុៈ សេតុៈ ដូច្នោះ បតិក្រព្រះអង្គដំបំរើន ដែល
 ឈ្មោះថាសេតុៈនោះដោយហេតុមុខ្លាចយ៉ាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាស-
 នានេះ ប្រកបដោយសេតុសម្បទំដ្ឋិ ។ បេ ។ ប្រកបដោយសេតុសម្ប-
 សហនំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ដែលឈ្មោះថាសេតុៈដោយហេតុមុខ្លាចយ៉ាង ។

[៧៤] សាវត្ថិនំនាមំ ។ អដ្ឋបេ កំត្វាវេ ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ តថាគតស្ស
 ធានុភារា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតបេ អដ្ឋ ។
 សេយ្យដំ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 វេ ។ ឆោ កំត្វាវេ អដ្ឋ ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ តថាគតស្ស ធានុភារា
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាភំ ។

[៧៥] សាវត្ថិនំនាមំ ។ អដ្ឋបេ កំត្វាវេ ធម្មា
 ការីតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ
 សុគតវិបយា ។ កតបេ អដ្ឋ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាធិដ្ឋំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ វេ ។ ឆោ កំត្វាវេ អដ្ឋ ធម្មា
 ការីតា ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ
 សុគតវិបយាតិ ។

[៧៦] សាវត្ថិនំនាមំ ។ ម្ចាស់កំត្វាវេ ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ តថាគតស្ស
 ធានុភារា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតបេ អដ្ឋ ។
 សេយ្យដំ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 វេ ។ ឆោ កំត្វាវេ អដ្ឋ ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ តថាគតស្ស ធានុភារា
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាភំ ។

[៧៧] សាវត្ថិនំនាមំ ។ ម្ចាស់កំត្វាវេ ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ តថាគតស្ស
 ធានុភារា អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតបេ អដ្ឋ ។
 សេយ្យដំ ។ សម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
 វេ ។ ឆោ កំត្វាវេ អដ្ឋ ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បជ្ឈន្តំ ធាត្តាត្រិ តថាគតស្ស ធានុភារា
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាភំ ។

ហោរា

[៥៤] សាវត្ថិវិទាចំ ។ អដ្ឋិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អនុដ្ឋណា វិកត្វបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តាត្រិ តថាភត្តស្ស ធាតុភារា
 អហោតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ តតមេ អដ្ឋ ។ សេយ្យ-
 ដីនំ ។ សម្មានិដ្ឋិ ។ រេ ។ សម្មាសមាជិ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អនុដ្ឋណា
 វិកត្វបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តាត្រិ តថា-
 ភត្តស្ស ធាតុភារា អហោតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[៥៥] សាវត្ថិវិទាចំ ។ អដ្ឋិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អនុដ្ឋណា វិកត្វបក្កិលេសា
 អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តាត្រិ សុភតវិទយា ។ តតមេ
 អដ្ឋ ។ សេយ្យដីនំ ។ សម្មានិដ្ឋិ ។ រេ ។ សម្មាសមាជិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ អដ្ឋ ធម្មា បរិសុទ្ធា បរិយោជានា អ-
 នុដ្ឋណា វិកត្វបក្កិលេសា អនុប្បដ្ឋា ឧប្បដ្ឋន្តិ ធាត្តាត្រិ
 សុភតវិទយាតិ ។

ហោរា

[៥៦] សាវត្ថិវិទាចំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍ ធម៌ចំ ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានចំលូលគឺកិលេស ប្រាសចាក
 ចបក្កិលេសហើយ ដែលមិនចាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន
 កើតឡើងក្រៅអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះភព៌ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុ
 ទេ ។ ធម៌ចំ ៨ យ៉ាងកើតដូចម្តេច ។ អ៊ីច្ឆា ។ ភិសម្មាចំដ្ឋិ ។ រេ ។
 សម្មាសមាជិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍ ធម៌ចំ ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែល
 បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានចំលូលគឺកិលេស ប្រាសចាកចបក្កិលេសហើយ
 ដែលមិនចាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពី
 ការកើតប្រាកដនៃព្រះភព៌ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុទេ ។

[៥៧] សាវត្ថិវិទាចំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍ ធម៌ចំ ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានចំលូលគឺកិលេស ប្រាសចាក
 ចបក្កិលេសហើយ ដែលមិនចាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មិនមែន
 កើតឡើងក្រៅអំពីវិធីព្រះសុភតទេ ។ ធម៌ចំ ៨ យ៉ាងកើតដូចម្តេច ។
 អ៊ីច្ឆា ។ ភិសម្មាចំដ្ឋិ ។ រេ ។ សម្មាសមាជិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍
 ធម៌ចំ ៨ យ៉ាងនេះឯង ដែលបរិសុទ្ធ ផ្លូវផង មិនមានចំលូលគឺកិលេស
 ប្រាសចាកចបក្កិលេសហើយ ដែលមិនចាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង
 មិនមែនកើតឡើងក្រៅអំពីវិធីព្រះសុភតទេ ។

[៥៦] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ឯវិញ្ញេ សុតំ ។ ឯតំ សមយំ
 អាយស្មា ច រាជនោ អាយស្មា ច កន្តោ ចាដលិកុត្ត
 វិហារន្តំ កុក្កដារាមេ ។ អដិទោ អាយស្មា កន្តោ
 សាយន្តិសមយំ បដិសល្លាចា វុដ្ឋនោ យេនាយស្មា
 អាជន្តោ តេធុបសន្តំមិ ឧបសន្តំមិត្វា អាយស្មតា អា-
 ជន្តេន សន្តិ សម្មោទិ សម្មោទិយំ កតំ សាកណីយំ
 វិភិសារមិត្វា ឯកមន្តំ ចិសំទិ ។ ឯកមន្តំ ចិសំនោ ទោ
 អាយស្មា កន្តោ អាយស្មន្តំ អាជន្តំ ឯតទកេច អ-
 ត្រិហ្មចរិយំ អត្រិហ្មចរិយន្តំ អាវុសោ អាជន្ត វុដ្ឋតំ
 កតមំ ទុ ទោ អាវុសោ អត្រិហ្មចរិយន្តំ ។ សាទុ សាទុ
 អាវុសោ កន្ត កន្តោសោ ទោ តេ អាវុសោ កន្ត ឧត្តន្តោ
 កន្តកំ បដិកាណំ កល្យាណី បរិវុត្តា ឯវំ ហំ ភំ
 អាវុសោ កន្ត បុដ្ឋសំ អត្រិហ្មចរិយំ អត្រិហ្មចរិយន្តំ
 អាវុសោ អាជន្ត វុដ្ឋតំ កតមំ ទុ ទោ អាវុសោ អ-
 ត្រិហ្មចរិយន្តំ ។ ឯវិហារសាតំ ។ អយមេវ ទោ អាវុសោ
 អន្តរុត្តិកោ មិច្ឆាមត្តោ អត្រិហ្មចរិយំ ។ សេយ្យចិដំ ។
 មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិតំ ។

[៥៦] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ឯវិញ្ញេស្តបំបកយំនិរនៈ ។ សម័យមួយ
 ព្រះអាទន្តដ៏មានកេរ្តិ៍នឹងព្រះភិក្ខុៈដ៏មានកាយុកន្តទៅក្នុងកុក្កដារាម ដ៏គ-
 ត្រិដ្ឋានដល់បុគ្គ ។ គ្រាពោះ ព្រះភិក្ខុៈដ៏មានកាយុចេញចាកចំពូនសម្លុំ
 ក្នុងវេលាសាយហ្គ្លាសម័យ ហើយចូលទៅក្រែកនៃអាទន្តដ៏មានកាយុ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើខ្យល់ស្រក្តីកាយជាមួយនឹងព្រះអាទន្តដ៏មាន
 កាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យវេលាកាយនឹងពាក្យវេលាកាយព្រោះហើយ ក៏
 អន្តិយកន្តិទីសបក្ក ។ លុះព្រះភិក្ខុៈដ៏មានកាយុអន្តិយកន្តិទីសបក្កហើយ
 ក៏ពាលទៅនឹងព្រះអាទន្តដ៏មានកាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោអាទន្ត
 ពាក្យតេវនិទិយាយថា អត្រិហ្មចរិយៈ អត្រិហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់
 អាវុសោ អត្រិហ្មចរិយៈភីដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោភិក្ខុៈ ប្រវែតណាស់
 ហើយ ប្រវែតណាស់ហើយ ម្ចាស់អាវុសោភិក្ខុៈ ការស្វន្តិកេប្រស្តារបស់
 អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាថ្នាភីល្អ ការសាកស្វក្តីមានទំនងល្អ ម្ចាស់
 អាវុសោភិក្ខុៈ ព្រោះថាអ្នកស្វយំនិរនៈថា ម្ចាស់អាវុសោអាទន្ត ពាក្យ
 តេវនិទិយាយថា អត្រិហ្មចរិយៈ អត្រិហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសោ
 អត្រិហ្មចរិយៈភីដូចម្តេច ។ យំនិរនៈហើយ អាវុសោ ។ ម្ចាស់អាវុ-
 សោ មិច្ឆាបន្តប្រកបដោយអន្ត ៤ នេះឯង ហេតុអត្រិហ្មចរិយៈ ។
 មិច្ឆាមត្តតាំងដ៏ភីដូចម្តេច ។ ភីដូចម្តេច ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិតំ ។

[៥៧] ចាស់បុគ្គលំដានំ ។ បេ ។ ត្រៃហ្មចរិយំ ត្រៃហ្ម-
 ចរិយដ្ឋំ អារុសោ អា តិ តាតមំ ទុ ទោ អារុសោ
 ត្រៃហ្មចរិយំ តាតមំ ត្រៃហ្មចរិយចរិយោសាទដ្ឋិ ។ សាទុ
 សាទុ ទោ អារុសោ កទ្ធុ កទ្ធុតោ ។ ទោ តេ
 អារុសោ កទ្ធុ ឧត្តដ្ឋោ កទ្ធុកំ បដិកាលំ តេស្សាណំ
 ចរិយុញ្ញា ឯវំ ហិ តំ អារុសោ កទ្ធុ បុច្ឆសិ ត្រៃហ្មចរិយំ
 ត្រៃហ្មចរិយដ្ឋំ អារុសោ អាទុ វុច្ឆតិ តាតមំ ទុ ទោ
 អារុសោ ត្រៃហ្មចរិយំ តាតមំ ត្រៃហ្មចរិយចរិយោសា-
 ទដ្ឋិ ។ ឯវំអារុសោតិ ។ អយមេវ ទោ អារុសោ អរិយោ
 វដ្ឋដ្ឋិតោ មត្តោ ត្រៃហ្មចរិយំ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាដំដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាដំ ។ យោ ទោ អារុសោ វកត្តយោ
 ទោសត្តយោ មោហត្តយោ វដំ ត្រៃហ្មចរិយចរិយោ-
 សាទដ្ឋិ ។

[៥៧] ចាស់បុគ្គលំដានំ ។ បេ ។ អារុសោកានន្ទ ពាក្យ
 តេវតិវិយាយថ ត្រៃហ្មចរិយៈ ត្រៃហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ អារុសោ
 ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុតរបស់ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
 អារុសោកាន្ទៈ ប្រពៃណាស់ហើយ ប្រពៃណាស់ហើយ អារុសោ
 កាន្ទៈ ការស្វែងរកប្រសារបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាថ្នាកិល្ប
 ការសាកសួរក៏មានទំនងល្អ អារុសោកាន្ទៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាង
 ចេះថា អារុសោកានន្ទ ពាក្យតេវតិវិយាយថ ត្រៃហ្មចរិយៈ
 ត្រៃហ្មចរិយៈ ដូច្នោះ អារុសោ ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ទីបំផុត
 របស់ត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អារុសោ ។ អារុសោ
 កាន្ទ មន្តដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៤ខេង៥ ហៅថាត្រៃហ្មចរិយៈ ។
 មន្តទាំង៤តើដូចម្តេច ។ គឺសម្មាទីដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាដំ ។
 អារុសោ ការអស់ទៅខែណគៈ ការអស់ទៅខែទាសៈ ការអស់ទៅ
 ខែមោហៈឯណា នេះហៅថាទីបំផុតរបស់ត្រៃហ្មចរិយៈ ។

(៥៨) តាដល់បុគ្គលិកានំ ។ ត្រហ្មឺចរិយំ ត្រហ្មឺចរិយន្តំ អាវុសោ អាទទ្ធ វុត្តតិ កកមំ ទុ ទោ អាវុសោ ត្រហ្មឺចរិយំ កកមោ ត្រហ្មឺចរិយំ កកមំ ត្រហ្មឺចរិយបរិយោសានន្តំ ។ សាទុ សាទុ អាវុសោ កទ្ធ កម្មកោ ទោ តេ អាវុសោ កទ្ធ ធម្មត្ថំ កទ្ធកំ មជ្ជិកណំ កល្យាណំ បរិបុត្តា វរំ ហំ ភំ អាវុសោ កទ្ធ បុច្ឆសិ ត្រហ្មឺចរិយំ ត្រហ្មឺចរិយន្តំ អាវុសោ អាទទ្ធ វុត្តតិ កកមំ ទុ ទោ អាវុសោ ត្រហ្មឺចរិយំ កកមោ ត្រហ្មឺចរិយំ កកមំ ត្រហ្មឺចរិយបរិយោសានន្តំ ។ វរំ អាវុសោតិ ។ អយមេវ ទោ អាវុសោ អរិយោ អន្តរិកោ មត្តោ ត្រហ្មឺចរិយំ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ យោ ទោ អាវុសោ ឥមិតា អរិយេន អន្តរិកេន មត្តេន សមម្មាគតោ អយំ វុត្តតិ ត្រហ្មឺចរិយំ ។ យោ ទោ អាវុសោ វាគក្កយោ វោសក្កយោ មោលក្កយោ ឥទំ ត្រហ្មឺចរិយបរិយោសានន្តំ ។ សុត្តន្តយំ វគ្គនិទានំ^(៥) ។

វិហារវគ្គោ ទុតិយោ ។

៥ ប. ពិណ្ឌ សុត្តន្តនិ ឯកនិទានំ ។

(៥៨) បុគ្គលិកានំ ។ ម្ចាស់អាវុសោកានុ ភាគ្យតេតិ ឥយាយថា ត្រហ្មឺចរិយៈ ត្រហ្មឺចរិយៈ ផ្សំច្នះ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រហ្មឺចរិយៈ តើដូចម្តេច ត្រហ្មឺចរិយំ (បុគ្គលអ្នកប្រតិក្កន្តវ្តបិដិប្រសើរ) តើដូចម្តេច ចំបំផុតរបស់ត្រហ្មឺចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោកុៈ ប្រិពណសំហើយ ប្រិពណសំហើយ ម្ចាស់អាវុសោកុៈ ការស្វនិ កេប្រិស្ថារបស់អ្នក ល្អពេកណាស់ ប្រាថ្នាកិល្អ ការសាកសួរក៏មាន ទំនងល្អ ម្ចាស់អាវុសោកុៈ ព្រោះថាអ្នកសួរយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ កានុ ភាគ្យតេតិឥយាយថា ត្រហ្មឺចរិយៈ ត្រហ្មឺចរិយៈ ផ្សំច្នះ ម្ចាស់ អាវុសោ ត្រហ្មឺចរិយៈ តើដូចម្តេច ត្រហ្មឺចរិយំ តើដូចម្តេច ចំបំផុត របស់ត្រហ្មឺចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ យ៉ាងនេះហើយ អាវុសោ ។ ម្ចាស់ អាវុសោ មគ្គដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៤នេះឯង ហៅថាត្រហ្មឺចរិយៈ ។ មគ្គចាំង៤តើដូចម្តេច ។ ភិសម្មទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ម្ចាស់អាវុសោ បុគ្គលឯណាប្រកបដោយមគ្គដ៏ប្រសើរមានអង្គ៤នេះ បុគ្គលនេះហៅថាត្រហ្មឺចរិយំ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ការអស់ទៅខែកកៈ ការ អស់ទៅខែចាសៈ ការអស់ទៅខែមោហៈឯណា នេះហៅថាចំបំផុតរបស់ ត្រហ្មឺចរិយៈ ។ គុណិស្សតិ ក្សនេះ មានទំនានតែមួយ ។

ចប់ វិហារវគ្គទី ២ ។

វិហារវត្ត

ធម្មប្បទានំ

ទ្វេ វិហារ ៦ សេត្វា ៦
ឧប្បារាម^(១) អមរេ ឧរេ
បរិសុទ្ធន ទ្វេ វត្តា
កុក្កដារាមេន តយោតិ ។

• ម. ១១១៣ ។

វិហារវត្ត

ទទួលនៃវិហារវត្តនោះគឺ

និយាយអំពីវិហារតមិរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន ២ លើក
អំពីសេតុ ១ អំពីធម៌៨ យ៉ាងដែលបុគ្គលម៉ែត្តទ្រទ្រង់ហើយ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើង មាន ២ លើក
និយាយអំពីធម៌៨ យ៉ាងដែលបរិសុទ្ធបាន ២ លើក អំពីធម៌
ដែលព្រះភ្នំដ៏មានអាយុស្សៈព្រះរាជទូក្ខក្នុងក្បួនវារាមមាន ៣
លើក ។

ប៊ុច្ឆវគ្គោ

(៥៧) សាវត្ថិដំនាធំ ។ មិច្ឆត្តក្ស កេ ភិក្ខុវេ ទេ.
សេស្សាមិ សម្មត្តក្ស តំ សុណាវ ។

(៦០) កកមេក្ស ភិក្ខុវេ មិច្ឆត្តំ ។ សេយ្យដីធំ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធំ ។ ឥធំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
មិច្ឆត្តំ ។

(៦១) កកមេក្ស ភិក្ខុវេ សម្មត្តំ ។ សេយ្យដីធំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធំ ។ ឥធំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ
សម្មត្តត្ថំ ។

(៦២) សាវត្ថិដំនាធំ ។ អកុសលេ ច កេ ភិក្ខុវេ
ធម្ម ទេសេស្សាមិ កុសលេ ច ធម្ម តំ សុណាវ ។

(៦៣) កកមេ ច ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។
សេយ្យដីធំ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធំ ។ ឥធំ
វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ អកុសលា ធម្មា ។

មិច្ឆត្ត

(៥៧) សាវត្ថិដំនាធំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ គថាគតនិសិដ្ឋ
ឲ្យការុស្សនិ ឲ្យការៈត្រូវផង ដល់អ្នកចាំឡាយ អ្នកចាំឡាយចូរ
ស្តាប់ឲ្យធម៌នោះចុះ ។

(៦០) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ការុស្ស កើដូចម្តេច ។ អ្វីចុះ ។
គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ទេវហៅ
ថាការុស្ស ។

(៦១) ការៈត្រូវ កើដូចម្តេច ។ អ្វីចុះ ។ គឺសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។
សម្មាសមាធំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ទេវហៅថាការៈត្រូវ ។

(៦២) សាវត្ថិដំនាធំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ គថាគតនិសិដ្ឋ
វែងឲ្យធម៌អកុសលផង ឲ្យធម៌អកុសលផង ដល់អ្នកចាំឡាយ
អ្នកចាំឡាយចូរស្តាប់ឲ្យធម៌នោះចុះ ។

(៦៣) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ធម៌អកុសល កើដូចម្តេច ។
អ្វីចុះ ។ គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ
ទេវហៅថាធម៌អកុសល ។

មិច្ឆាវគ្គ

[៦៤] តាតមេ ច ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មា ។
សេយ្យដំដំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
និយេ វុទ្ធន្តំ ភិក្ខុវេ កុសលា ធម្មាតិ ។

[៦៥] សាវត្ថិធិនាធិ ។ មិច្ឆាបដិបទក្ស វេ ភិក្ខុវេ
នេសេស្មាមិ សម្មាបដិបទក្ស តំ សុណាថ ។

[៦៦] តាតមា ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។ សេយ្យ-
ដំដំ ។ មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុទ្ធតិ
ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបទា ។

[៦៧] តាតថា ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទា ។
សេយ្យដំដំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។
អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបទាតិ ។

មិច្ឆាវគ្គ

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាតុសល តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
តិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាធម៌ជាតុសល ។

[៦៧] សាវត្ថិធិនា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាភក្ខិន
សំវេនិទ្ធាបដិបទាទុសននិ នូវបដិបទាត្រូវផន ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវបដិបទានោះចុះ ។

[៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាទុស តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
តិមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាទុស ។

[៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបទាត្រូវ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។
តិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ថាបដិបទាត្រូវ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បរាសារវគ្គ

[៦៧] សាវត្ថីនិដាមំ ។ តិហំនោ វហំ ភិក្ខុវេ
 បទ្ធវិភស្ស វា មិច្ឆាបដិមមំ ឯ វណ្ណាមិ ។ តិហំ វា
 ភិក្ខុវេ បទ្ធវិភតោ វា មិច្ឆាបដិមន្ទោ មិច្ឆាបដិមត្តានិកា-
 រណាហេតុ ហោតតោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។
 កតាលា ប ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិមនា ។ សេយ្យដីធំ ។
 មិច្ឆាធិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិ ។ អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ
 មិច្ឆាបដិមនា ។ តិហំនោ វហំ ភិក្ខុវេ បទ្ធវិភស្ស វា
 មិច្ឆាបដិមមំ ឯ វណ្ណាមិ ។ តិហំ វា ភិក្ខុវេ បទ្ធវិភតោ
 វា មិច្ឆាបដិមន្ទោ មិច្ឆាបដិមត្តានិការណាហេតុ ហោត-
 តោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរាសារវគ្គ

[៦៨] សាវត្ថីនិទាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគម្ពមន
 សរសើរបដិមទានុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បទ្ធវិភក្ខីទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បទ្ធវិភក្ខី តែប្រតិបត្តិទុសហើយ វេមនិមន
 ញ្ញ្ញំនិមមិវេសលបណ្ឌិតប្បជីនិភិវិយមគ្គជាតុសលឱ្យសម្រេចបាន ព្រោះ
 ហេតុវេមនិករណីភិប្រតិបត្តិទុសទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិមទា-
 នុស ភិដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ភិបិណ្ឌទិដ្ឋិ ។ បេ ។ មិច្ឆាសមាទិ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាបដិមទានុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គថាគម្ពមនសរសើរបដិមទានុស របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បទ្ធវិភក្ខីទេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី បទ្ធវិភក្ខី តែប្រតិបត្តិទុសហើយ វេមនិ-
 មនញ្ញ្ញំនិមមិវេសលបណ្ឌិតប្បជីនិភិវិយមគ្គជាតុសលឱ្យសម្រេចបាន
 ព្រោះហេតុវេមនិករណីភិប្រតិបត្តិទុសទេ ។

[៦៧] តិបិដក វិហារ វិហារ ភិក្ខុវេ បទ្ធជនស្ស វា
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ វិហារ វិហារ ភិក្ខុវេ បទ្ធជន
 តោ វា សម្មាសម្ពុទ្ធិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ករណីហោតុ
 អាណនោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលេ ។ កតមា
 ច ភិក្ខុវេ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ សេយ្យនីទំ ។ សម្មាសម្ពុ
 ។ បេ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ ភិក្ខុវេ សម្មា
 ម្ពុទ្ធិ ។ តិបិដក វិហារ វិហារ ភិក្ខុវេ បទ្ធជនស្ស វា
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ វិហារ វិហារ ភិក្ខុវេ បទ្ធជន
 តោ វា សម្មាសម្ពុទ្ធិ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ករណីហោតុ
 អាណនោ ហោតិ ញាយំ ធម្មំ កុសលេ ។

[៧០] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អសម្ពុទ្ធិសត្វ វេ ភិក្ខុវេ
 ទេសេស្សមិ សម្ពុទ្ធិសត្វ តំ សុណាម ។

[៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតសរសើរដ៏បត្រ
 របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជនក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រហស្ថក្ខី
 បព្វជនក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ វេទន្យានិធម៌ដែលបណ្តាំគម្បីដឹង
 តំអិយមន្តជាគុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិករណី
 សេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បដិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។
 អ្វីៗ ។ ធិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថាបដិបត្តិត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតសរសើរដ៏
 បដិបត្តិត្រូវ របស់គ្រហស្ថក្ខី របស់បព្វជនក្ខី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គ្រហស្ថក្ខី បព្វជនក្ខី តែប្រតិបត្តិត្រូវហើយ វេទន្យានិធម៌ដែលបណ្តាំ
 គម្បីដឹងតំអិយមន្តជាគុសលឲ្យសម្រេចទៅបាន ព្រោះហេតុនៃអធិក
 រណីសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[៧០] សាវត្ថិទិដ្ឋិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតនិសំវែង
 ឲ្យអសប្បុរសផង ឲ្យសប្បុរសផង ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរស្តាប់ឲ្យសេចក្តីនោះចុះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បញ្ចវគ្គ

[៧០] ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯតត្ថោ មិច្ឆាធិដ្ឋិភោ ហោតិ មិច្ឆាសន្តិប្បោ មិច្ឆារាចោ មិច្ឆាភិក្ខុភោ មិច្ឆាអាជីវេ មិច្ឆាភយាមោ មិច្ឆាសតិ មិច្ឆាសមាធិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។

[៧១] ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯតត្ថោ សម្មាធិដ្ឋិភោ ហោតិ សម្មាសន្តិប្បោ សម្មារាចោ សម្មាភិក្ខុភោ សម្មាអាជីវេ សម្មាភយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ សប្បវិសោតិ ។

[៧២] សាវត្ថិនិទាធំ ។ អសប្បវិសត្វ វេ ភិក្ខុវេ យេសេស្សមិ អសប្បវិសេន អសប្បវិសតេស្វ ។ សប្បវិសត្វ វេ ភិក្ខុវេ យេសេស្សមិ សប្បវិសេន សប្បវិសេតេស្វ តំ សុណាម ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បញ្ចវគ្គ

[៧៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិស តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស គ្រិះខុស ឱណាយខុស ធ្វើការងារខុស ចិញ្ចឹមជីវិតខុស ព្យាយាមខុស ព្រេងខុស ដឹកល់ចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវិស ។

[៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បវិស តើដូចម្តេច ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ គ្រិះត្រូវ ឱណាយត្រូវ ធ្វើការងារត្រូវ ចិញ្ចឹមជីវិតត្រូវ ព្យាយាមត្រូវ ព្រេងត្រូវ ដឹកល់ចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវិស ។

[៧៥] សាវត្ថិនិទាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គមាគតនីធិ សិវេធិន្ទវសប្បវិសេន នូវអសប្បវិសដំលើសជាងអសប្បវិសទៅទៀត ផង ផល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គមាគតនីធិសិវេធិ នូវសប្បវិសដង នូវសប្បវិសដំលើសជាងសប្បវិសទៅទៀតផង ផល អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវវិសេសចក្កិនោចុះ ។

មិច្ឆតវគ្គ

[៧៤] ភតតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកតោ មិច្ឆាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា
សមាធិ ។ អយំ វុទ្ធនំ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ ។

[៧៥] ភតតមោ ច ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ អសប្បវិ-
សតោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯកតោ មិច្ឆាធិដ្ឋិតោ ហោតិ
។ បេ ។ មិច្ឆាសមាធិ មិច្ឆាញាណំ មិច្ឆាវម្មត្តំ ។ អយំ
វុទ្ធនំ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសោ អសប្បវិសតោ ។

[៧៦] ភតតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកតោ សម្មាធិដ្ឋិតោ ហោតិ ។ បេ ។
សម្មាសមាធិ ។ អយំ វុទ្ធនំ ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ ។

[៧៧] ភតតមោ ច ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ សប្បវិស-
តោ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ ឯកតោ សម្មាធិដ្ឋិតោ ហោតិ
។ បេ ។ សម្មាសមាធិ សម្មាញាណំ សម្មាវម្មត្តំ ។
អយំ វុទ្ធនំ ភិក្ខុវេ សប្បវិសោ សប្បវិសតោ ។

មិច្ឆតវគ្គ

[៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បវេស តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតួនាទីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។
ដំកល់ចិត្តមាំខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវេស ។

[៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអសប្បវេសដំលើសជាងអសប្ប-
វេសទៅទៀតតើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតួនាទីក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកឃើញខុស ។ បេ ។ ដំកល់ចិត្តមាំខុស មានសេចក្តីដឹងខុស
មានចិត្តល្មមស្រឡះខុស ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាអសប្បវេស
ដំលើសជាងអសប្បវេសទៅទៀត ។

[៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បវេស តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតួនាទីក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។
ដំកល់ចិត្តមាំត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវេស ។

[៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសប្បវេសដំលើសជាងសប្បវេស
ទៅទៀត តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលតួនាទីក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកឃើញត្រូវ ។ បេ ។ ដំកល់ចិត្តមាំត្រូវ មានសេចក្តីដឹងត្រូវ
មានចិត្តល្មមស្រឡះត្រូវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាសប្បវេស
ដំលើសជាងសប្បវេសទៅទៀត ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

[៧៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រោ
អនាគារោ សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាគារោ ធុប្បវត្តិយោ
ហោតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាចារំ សុប្បវត្តិយំ
ហោតិ សាចារំ ធុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៧៩] កោ ច កិក្ខុវេ ចិត្តស្ស វាគារោ ។ អយ-
មេវាវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មាត្តា ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មា-
ធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ អយំ ចិត្តស្ស វាគារោ ។

[៨០] សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ ឥន្ទ្រោ អនាគារោ
សុប្បវត្តិយោ ហោតិ សាគារោ ធុប្បវត្តិយោ ហោតិ ។
ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ចិត្តំ អនាចារំ សុប្បវត្តិយំ ហោតិ
សាចារំ ធុប្បវត្តិយំ ហោតិ ។

[៨១] សាវត្ថិនិទានំ ។ អរិយំ វេ កិក្ខុវេ សម្មា-
សមាធិ ទោសេស្សាមិ សទ្ធវជិសំ សមវិក្ខារំ តំ
សុណាម ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញា

[៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្នុងដែលមិន
មានរង្វិលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វិលទ្រ តែង
បង្វិលបានដោយលំបាក យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្ត
ដែលមិនមានរង្វិលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វិលទ្រ
តែងបង្វិលបានដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះរង្វិលទ្រនៃចិត្ត តើដូចម្តេច ។
ភិមគ្គដំប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ហ្នឹងឯង ។ មគ្គទាំង៨ តើដូចម្តេច ។
ពិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ នេះហៅថា រង្វិលទ្រចិត្ត ។

[៨០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចក្នុងមិនមានរង្វិលទ្រ តែង
បង្វិលបានដោយងាយ ដែលមានរង្វិលទ្រ តែងបង្វិលបានដោយលំបាក
យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលមិនមានរង្វិលទ្រ តែង
បង្វិលបានដោយងាយ ដែលប្រកបដោយរង្វិលទ្រ តែងបង្វិលបាន
ដោយលំបាក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

[៨១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគភ៌នឹង
សំដែងនូវអរិយសម្មាសមាធិ ប្រកបដោយបច្ច័យ ប្រកបដោយបរិក្ខារ
ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវធម៌នោះចុះ ។

មិច្ឆកថា

[៧២] ភក្កោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ សម្មាសមាធិ សធម៌សោ សមាស្រាវោ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មា- ធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។

[៧៣] យា ទោ ភិក្ខុវេ ឥមេហំ សត្តហធម្មំហំ ធិត្តស្ស ឯតត្តតា សមាស្រាវោ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អរិយោ សម្មាសមាធិ សធម៌សោ ឥតិមំ សច- រិក្ខោវោ ឥតិមំតិ ។

[៧៤] សាវត្ថំដំណំ ។ តិស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ វេទ- ណា ។ ភក្កោ តិស្សោ ។ សុខា វេទណា ធុត្តោ វេទ- ណា អនុត្តមសុខា វេទណា ។ ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ វេទណា ។

[៧៥] ឥមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទណំ ប- រិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោ ។ ភក្កោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មា- ធិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥមាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្នំ វេទណំ បរិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោតិ ។

មិច្ឆកថា

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយ បច្ច័យ ប្រកបដោយបរិគារ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ឥសម្បជំដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការវិនិច្ឆ័យមានការម្នាក់តែមួយ ដែលប្រកបដោយបរិគារ ដោយអង្គទាំង ៧ នេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អរិយសម្មាសមាធិប្រកបដោយបច្ច័យធន ប្រកបដោយ បរិគារធន ។

[៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ វេទនាព្រឹត្តិដូចម្តេច ។ គឺវេទនាជាសុខ ១ វេទនាជាទុក្ខ ១ វេទនាមិនជាទុក្ខមិនជាសុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេទនាមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ជំនឿវេទនាទាំង ៣ នេះ ។ មកដ៏ប្រ- សើរប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ឥសម្បជំដ្ឋិ ១ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីចំរើនខ្លួនមកដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដើម្បីកំណត់ជំនឿវេទនាទាំង ៣ នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បរាភិវេទនា

[៥៦] សាវត្ថុនិទានំ ។ អដទោ អាយស្មា ឧត្តិយោ
 យេន កករំ តេទុបសន្តិមិ ។ មេ ។ ឯកមន្តំ ចិសំវិទ្ធា
 ខោ អាយស្មា ឧត្តិយោ កករន្តំ ឯតទកេច្ច វេទ មយ្ហំ
 កន្ត រហោកតស្ស បដិសល្លិទស្ស ឯវំ ចេតសោ
 បរិវេណ្ណា ឧទទានំ បញ្ច កោមតុណា វុត្តា កករតា ។
 កតមេ ទុ ខោ បញ្ច កោមតុណា វុត្តា កករតា ។

[៥៧] សាធុ សាធុ ឧត្តិយេ មញ្ច ខោមេ ឧត្តិយ
 កោមតុណា វុត្តា មយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ធម្មុ-
 វិញ្ញយ្យា វុចា វេដ្ឋា កត្តា មទាទា បំយរុទា កាម្មប-
 សន្តិកា វេទិយា ។ សោតវិញ្ញយ្យា សន្តា ។ ឃា-
 លវិញ្ញយ្យា កត្តា ។ ជិវ្ហវិញ្ញយ្យា វេសា ។ កាយ-
 វិញ្ញយ្យា ដោដ្ឋត្វា វេដ្ឋា កត្តា មទាទា បំយរុទា
 កាម្មបសន្តិកា វេទិយា ។ វេទ ខោ ឧត្តិយេ បញ្ច
 កោមតុណា វុត្តា មយា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរាភិវេទនា

[៥៦] សាវត្ថុនិទានំ ។ ត្រាខោ ព្រះគុំយដ៏មានកាយុចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ មេ ។ លុះព្រះគុំយដ៏មានកាយុអង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ សប្បុរសទៅកម្លាក់
 ឯង កើតចិត្តត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាមគុណទាំង ៥ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់សំដែងហើយ ។ កាមគុណទាំង ៥ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 សំដែងហើយ តើដូចម្តេច ។

[៥៧] ម្ចាស់គុំយ ប្រពៃណាសំហើយ ប្រពៃណាសំហើយ
 ម្ចាស់គុំយ កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលគេថាគុណសំដែងហើយ ។
 កាមគុណទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺប្រពៃណាសប្បវិធិដោយភ្នែក ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីអម្រក ។ សំឡេងដែលសប្បវិធិដោយត្រចៀក ។ ក្លិន
 ដែលសប្បវិធិដោយច្របុះ ។ សេដែលសប្បវិធិដោយអណ្តាត ។
 ផ្សំដែលសប្បវិធិដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរជាទីអម្រក ។ ម្ចាស់គុំយ
 កាមគុណទាំង ៥ នេះឯង ដែលគេថាគុណសំដែងហើយ ។

មិច្ឆតវច្ឆ

[៨៨] ឥមេសំ ខោ ទុត្តិយ មញ្ញុំ កាមតុណ្ណា-
ចំ មហោនាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេនតោ ។
កតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីធំ ។
សម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។ ឥមេសំ ខោ ទុត្តិយ
មញ្ញុំ កាមតុណ្ណាចំ មហោនាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ កាវេនតោតិ ។

មិច្ឆតវច្ឆ តតិយោ ។

តស្សប្បទានំ

មិច្ឆត្តំ អតុសាសំ ធម្មំ
នុវេ មដិមនាមិ ច
អសប្បវិសេន ទ្វេ វត្តា
តុក្កោ^១ សមាទិ វេននុត្តិយេនាតិ ។

១ ម. ទ្វេ សប្បវិសេន កុត្តា ។

មិច្ឆតវច្ឆ

[៨៨] ម្នាលទុត្តិយ បុគ្គលគប្បីចំរើនមន្តង្គីប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ៨ដើម្បីលះបង់នូវកាមតុណ្ណាទាំង៥នេះ ។ មន្តង្គីប្រសើរប្រកបដោយ
អង្គ៨ គឺដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ ធិសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ។
ម្នាលទុត្តិយ បុគ្គលគប្បីចំរើនមន្តង្គីប្រសើរប្រកបដោយអង្គ៨ ដើម្បីលះ
បង់នូវកាមតុណ្ណាទាំង៥នេះឯង ។

ចប់ មិច្ឆតវច្ឆ ទី ៣ ។

ទុទាននៃមិច្ឆតវច្ឆនោះគឺ

និយាយអំពីមិច្ឆត្ត ១ អំពីអកុសលធម៌ ១ អំពីមដិមតាមាន
២ លើក អំពីអសប្បវិសេនមាន ២ លើក អំពីចិត្តាប្រិយដូច
ក្នុង ១ អំពីអរិយសម្មាសមាទិ ១ អំពីវេទនា ១ អំពីព្រះ
ទុត្តិយដ៏មានកេរ្តិ៍ ។

បដិបត្តិវគ្គ

(៧៧) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ចំន្រាបដិបត្តិព្យា វោ ភិក្ខុវេ
ធម្មេសេស្សាបិ សម្មាបដិបត្តិព្យា តំ សុណាថ ។

(៧៨) ភវតតោ ច ភិក្ខុវេ ចំន្រាបដិបត្តិ ។ សេយ្យ-
មីដំ ។ ចំន្រាបដិបត្តិ ។ មេ ។ ចំន្រាសមាធិ ។ អយំ វុត្តតិ
ភិក្ខុវេ ចំន្រាបដិបត្តិ ។

(៧៩) ភវតតោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិ ។
សេយ្យមីដំ ។ សម្មាធិដ្ឋិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ។
អយំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបត្តិ ។

(៨០) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ចំន្រាបដិបត្តិព្យា វោ ភិក្ខុវេ
ធម្មេសេស្សាបិ សម្មាបដិបត្តិព្យា តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវគ្គ

(៨១) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាគន្ធនិសំវែផន
សេចក្តីប្រតិបត្តិទុសនិទិសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកចាំនិទ្យាយ អ្នក
ចាំនិទ្យាយចូរស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

(៨២) ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិទុស តើដូច
ម្តេច ។ គីអ្វីចុះ ។ គឺសេចក្តីឃើញទុស ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្ត
ទុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិទុស ។

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូចម្តេច ។
អ្វីចុះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ១ ។
ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះហៅថាសេចក្តីប្រតិបត្តិត្រូវ ។

(៨៤) សាវត្ថិដំណាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គថាគន្ធនិសំវែផន
បុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិទុសនិទិបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ដល់អ្នកចាំនិទ្យាយ អ្នក
ចាំនិទ្យាយចូរស្តាប់នូវដំណើរបុគ្គលនោះចុះ ។

បដិបត្តិវិញ្ញា

[៧៣] ភតតោ ច ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកតោ មិច្ឆាធិដ្ឋតោ ហោតិ ។ បេ ។ មិច្ឆា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ មិច្ឆាបដិបន្នោ ។

[៧៤] ភតតោ ច ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោ ។ ឥធន
ភិក្ខុវេ ឯកតោ សម្មាធិដ្ឋតោ ហោតិ ។ បេ ។ សម្មា-
សមាធិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ សម្មាបដិបន្នោតិ ។

[៧៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ យេសំ កេសត្វំ ភិក្ខុវេ
អរិយោ^(១) អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ វិវាទោ វិវាទោ ភេសំ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មាទុក្ខត្វយតាមិ ។ យេសំ កេ-
សត្វំ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ អាវាទោ
រាវាទោ ភេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ សម្មា-
ទុក្ខត្វយតាមិ ។

១ ១, ២, អយំ អរិយោ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញ
ខុស ។ បេ ។ ជាអ្នកកាំងចិត្តខុស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
ហៅជាបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិខុស ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ តើដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញ
ត្រូវ ។ បេ ។ ជាអ្នកកាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅ
ជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវ ។

[៧៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយមន្ត្រីប្រកប
ដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណាធិម្មយលរបង់ហើយ អរិយ-
មន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ មានប្រក្រតីផលទូរការអស់ទៅខែកងទុក្ខដោយ
ប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏លរបង់ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ-
មន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណាធិម្មយលប្រាត្រហើយ
អរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ បានប្រក្រតីផលទូរការអស់ទៅខែកងទុក្ខ
ដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះក៏ឈ្នះជាប្រាត្រហើយដែរ ។

[៤៦] កតតោ ច ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មន្តោ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មាដំដ្ឋិ ។ មេ ។ សម្មាស-
 ហនំ ។ យេសំ កេសត្វំ ភិក្ខុវេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មន្តោ អំនោ អំនោ តេសំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ
 សម្មាទុក្ខត្វយតាមី ។ យេសំ កេសត្វំ ភិក្ខុវេ អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ អារន្ទោ អារន្ទោ តេសំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ សម្មាទុក្ខត្វយតាមីតិ ។

[៤៧] សាវត្ថិជំនានំ ។ អដ្ឋមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 ភាវិតា ពហុលីកតា អនាភ ចារិ កមបាយ សំវត្ថង្គិ ។
 កតតោ អដ្ឋ ។ សេយ្យដំនំ ។ សម្មាដំដ្ឋិ ។ មេ ។
 សម្មាសហនំ ។ នមេ ទោ (១) អដ្ឋ ធម្មា ភាវិតា
 ពហុលីកតា អនាភ ចារិ កមបាយ សំវត្ថង្គិ ។

១ ១. ឧត្តរា ភិក្ខុវេ ធម៌ ទិស្សតិ ។

[៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអោយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៤
 តើដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អោយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៤ ដែល
 បុគ្គលទាំងឡាយឯណា និមួយលះបង់ហើយ អោយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៤
 បានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំងនោះ
 គឺលះបង់ហើយដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អោយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៤
 ដែលបុគ្គលទាំងឡាយឯណានិមួយប្រាណហើយ អោយមន្តប្រកបដោយ
 អង្គ ៤ បានប្រក្រតីដល់នូវការអស់ទៅនៃកងទុក្ខដោយប្រពៃ បុគ្គលទាំង
 នោះតំណែងជាប្រាណហើយដែរ ។

[៤៧] សាវត្ថិជំនានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៤
 យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យច្រើនហើយ វែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាង តើ
 ដូចម្តេច ។ អ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំង
 ចិត្តត្រូវ ១ ។ ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឱ្យ
 ច្រើនហើយ វែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីចេញចាកវដ្ត ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

បដិច្ចវិវត្ត

ឥមមភេត ភតភ ឥម វត្តា យ សុគតោ អថាចរំ ឯតធ.

ភេត សុត្តា

៤៤៧] អប្បកា តេ មនុស្សសុ

យេ ជនា ទាវតាមិទោ

អថាយំ ឥតពា មជ្ជា

ទីរមេភិទុដាវតំ ។

យេ ម ទោ សម្មទត្តាតេ

ទេវេ ទត្តាទុវត្តិទោ

តេ ជនា ទាវមស្សត្តិ

មនុស្សេយ្យំ សុទុក្ខំ ។

តាត្តំ ទត្តំ វិច្ឆយាយ

សុត្តិ ភាវេម មន្ទាទោ

ទុកា អទោតមាគម្ម

វិវេកោ យេត្ត ទ្វាបំ

•តម្រិ ភិវតំ មិច្ឆេយ្យ

ហំត្វា តាមេ អតំត្វាទោ

បដិច្ចវិវត្ត

ព្រះដំរោនព្រះកាតបានត្រាស់ទូព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ ព្រះសុគតលុះ
ត្រាស់ទូព្រះពុទ្ធដីការនេះហើយ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទើបច្រើន
ត្រាស់ទូព្រះពុទ្ធដីការនេះទៅទៀតថា ។

(៤៧) ក្នុងពួកមនុស្ស ជនចាំទិព្វយេន្យឯណាដល់នូវត្រិយភិ
ព្រះចិត្តាន ជនចាំទិព្វយេន្យនោះមានប្រមាណតិចទេ ចំណែក
ពួកសត្វដទៃត្រាំនេះ តែងសរសៀទៅតាមច្រាំង (វដ្ត-
សន្យា) ។ មួយទៀត ពួកជនណាមានប្រក្រតីប្រព្រឹត្តតាម
ធម៌ក្នុងធម៌ដែលព្រះតថាគតត្រាស់ប្រពៃហើយ ពួកជននោះ
នឹង (ទ្វន) ទ្វារដ៏លំដាប់នោះមិនមែនមិនមែនបានដោយកម្រិត
ពេក ហើយដល់នូវត្រិយភិព្រះចិត្តាន ។ បណ្ឌិតប្បិល្លះ
ធម៌ទៅ ញ៉ាំងធម៌សិទ្ធិចំរើច ហើយតប្បិទេញចាកអាល័យ
ដ៏វដ្តៈ ពស្រីយព្រះចិត្តានដែលមិនមានអាល័យ គួរលះ
កាមចាំទិព្វយេន្យ ហើយជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ប្រាថ្នាទូ
សេចក្តីត្រេកអរក្នុងវិភេ ដែលសត្វត្រេកអរបានដោយកម្រិត

បរិយោទបេយ្យេ អន្តរំ
 ចិន្តត្រេសេហំ បណ្ឌិតោ
 យេសំ សុត្តនិយស្តេសុ
 សម្មា ចិន្តំ សុភាវិតំ
 អាទាចយ្យដិលិស្សត្តេ
 អនុបាទាយ យេ រតា
 ទិណាសវំ ធុតិមន្តោ
 តេ លោកេ បរិចេត្តតាតិ ។

[៧៧] សាវត្ថិចំទានំ ។ សាមញ្ញញ្ច ហេ ភិក្ខុវេ
 យេសេស្សបិ សាមញ្ញដលាមិ ច តំ សុណាម ។

[៧៨] កតមញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយេមេ-
 ភរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បក្កោ ។ សេយ្យដិលិ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាជិ ។ ឥទំ វុច្ឆតិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។

[៧៩] កតមាមិ ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញដលាមិ ។
 សោតាមន្តិដលំ សតតាតាមិដលំ អនាតាមិដលំ អ-
 រហត្តដលំ ។ ឥមាមិ វុច្ឆង្គិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញដលាមិ តិ ។

បណ្ឌិតគុរេច្ឆិទ្ធិវដ្ឋន្តរេវេនិចារគ្រីនិសេវហ្មនិចិត្ត ។ ចិត្ត
 ដែលបណ្ឌិតពួកណាអប់រម្យល្អប្រៃតែហើយក្នុងអង្គនៃធម៌ជា
 គ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ បណ្ឌិតទាំងឡាយឯណា អ្នក
 ត្រេកអរក្នុងការលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់ដោយឥតមានសេច-
 ក្តីប្រកាន់ បណ្ឌិតនោះ ឈ្មោះជាអ្នកមានអាសវៈអស់ហើយ
 មានសេចក្តីស្រឡាញ់ បរិចេត្តនក្នុងលោកហើយ ។

[៧៧] សាវត្ថិចំទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាភិក្ខុដ៏សំ-
 ដែងម្យលាបញ្ញាគុណនិងផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ដល់អ្នក
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលស្តាប់សេចក្តីនោះចុះ ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញគុណ តើដូចម្តេច ។
 អរិយបុគ្គល្រកបដោយអង្គ ៨ នេះឯង ។ គិរិវិទូ ។ ភិសេចក្តីឃើញត្រូវ
 ។ បេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
 សាមញ្ញគុណ ។

[១០១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះផលរបស់សាមញ្ញគុណទាំង-
 ឡាយ តើដូចម្តេច ។ ភិសោតាបក្តិផល១ សកទាតាមិផល១ រោ-
 តាមិផល១ អរហត្តផល១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
 របស់សាមញ្ញគុណទាំងឡាយ ។

បដិបត្តិវិញ្ញា

[១០២] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ សាមញ្ញញ្ច រោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ សាមញ្ញត្តញ្ច តំ សុណាថ ។

[១០៣] កតថញ្ច ភិក្ខុវេ សាមញ្ញំ ។ អយមេ-
រាវយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ។ សេយ្យដំ ។ សម្មា-
និដ្ឋំ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ។ ឥនំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ
សាមញ្ញំ ។

[១០៤] កតមោ ថ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្តោ ។ យោ
ទោ ភិក្ខុវេ វាគត្តយោ ទោសត្តយោ មោហត្តយោ ។
អយំ វុច្ឆនិ ភិក្ខុវេ សាមញ្ញត្តោ ។

[១០៥] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ ត្រិប្បញ្ញញ្ច រោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សាមិ ត្រិប្បញ្ញដលានិ ថ តំ សុណាថ ។

បដិបត្តិវិញ្ញា

[១០៦] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគន្លង
សំដែងឲ្យសាមញ្ញត្តណានិប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញត្តណា ដល់អ្នកតាំង-
ឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរស្តាប់ឲ្យសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៧] ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះសាមញ្ញត្តណា តើដូចម្តេច ។
រោយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ។ គិរិវុះ ។ គិរិសេចក្តីឃើញត្រូវ
របរប ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ។ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះហៅថា
សាមញ្ញត្តណា ។

[១០៨] ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញត្តណា
តើដូចម្តេច ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃករៈ
ជាទីអស់ទៅនៃភាសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ខ្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញត្តណា ។

[១០៩] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគន្លង
សំដែងឲ្យត្រិប្បញ្ញត្តណានិប្រយោជន៍នៃសាមញ្ញត្តណាតាំងឡាយ ដល់
អ្នកតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរស្តាប់ឲ្យសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៦] កតមេត្តា ភិក្ខុវេ ព្រៃហ្មត្តំ ។ អយមេភិកិ-
យោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ។ សេយ្យដឹងំ ។ សម្មាដិដ្ឋិ
។ មេ ។ សម្មាសហងំ ។ ឥដំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ ព្រៃហ្មត្តំ ។

[១០៧] កតហងំ ច ភិក្ខុវេ ព្រៃហ្មត្តន្តណងំ ។
សោតាមត្តិដលំ សតាតាមត្តិដលំ អនាតាមត្តិដលំ អ-
ហត្តដលំ ។ ឥហងំ វុត្តមិ ភិក្ខុវេ ព្រៃហ្មត្តន្តណងំ ។

[១០៨] សាវត្តិដំណងំ ។ ព្រៃហ្មត្តញ្ច វោ ភិក្ខុវេ
ទេសិស្សបិ ព្រៃហ្មត្តត្តញ្ច តំ សុណាជ ។

[១០៩] កតមេត្តា ភិក្ខុវេ ព្រៃហ្មត្តំ ។ អយ-
មេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ។ សេយ្យដឹងំ ។
សម្មាដិដ្ឋិ ។ មេ ។ សម្មាសហងំ ។ ឥដំ វុត្តតិ ភិក្ខុវេ
ព្រៃហ្មត្តំ ។

[១០៦] ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះព្រៃហ្មត្តានុណ ភើដូចម្តេច ។
អរិយមន្តប្រកបដោយវន្ត៨ នេះឯង ។ គិអ៊ុន្ទៈ ។ គីសេចក្តីឃើញត្រូវ ១
។ មេ ។ សេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះហៅថា
ព្រៃហ្មត្តានុណ ។

[១០៧] ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះផលរបស់ព្រៃហ្មត្តានុណតាំង-
ឡាយ ភើដូចម្តេច ។ គីសោតាមត្តិផល ១ សតាតាមត្តិផល ១ អនា-
តាមត្តិផល ១ អហត្តផល ១ ។ ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះហៅថា ផល
របស់ព្រៃហ្មត្តានុណតាំងឡាយ ។

[១០៨] សាវត្តិទី១១ ។ ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ គច់គន្ធនិ
សំផននូវព្រៃហ្មត្តានុណនិងប្រយោជន៍នៃព្រៃហ្មត្តានុណ ដល់អ្នកតាំង-
ឡាយ អ្នកតាំងឡាយចូរស្តាប់ចូរសេចក្តីនោះចុះ ។

[១០៩] ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះព្រៃហ្មត្តានុណ ភើដូចម្តេច ។
អរិយមន្តប្រកបដោយវន្ត៨ នេះឯង ។ គិអ៊ុន្ទៈ ។ គីសេចក្តីឃើញ
ត្រូវ ១ ។ មេ ។ សេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ហ្មលភិក្ខុតាំងឡាយ នេះហៅ
ថា ព្រៃហ្មត្តានុណ ។

បដិបត្តិវិញ្ញាណ

[១១០] កតមោ ៥ កិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោ ។ យោ
៥ កិក្ខុវេ ធនក្ខយោ នោសក្ខយោ មោហក្ខយោ ។
វយំ វុច្ឆតិ កិក្ខុវេ ព្រហ្មញ្ញត្ថោតំ ។

[១១១] សាវត្ថិនំទានំ ។ ព្រហ្មចរិយេត្វ ហេ កិក្ខុវេ
នោសស្សាមំ ព្រហ្មចរិយេសោធិំ ៥ តំ សុណាត ។

[១១២] កតមេត្វ កិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។ អយមេ.
វារិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យដីធំ ។ សម្មាទិដ្ឋិ
។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ។ វេទំ វុច្ឆតិ កិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយំ ។

[១១៣] កតមាធិ ៥ កិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយេសោធិំ ។
សោតាមត្តំផលំ សកតាមត្តំផលំ អតាតាមត្តំផលំ អ.
ហត្តផលំ ។ វេទានំ វុច្ឆង្គំ កិក្ខុវេ ព្រហ្មចរិយេស.
យោធិតំ ។

បដិបត្តិវគ្គ

[១១០] ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយេ ចុះប្រយោជន៍របស់ព្រហ្មញ្ញកុណ
តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយេ សភាវៈឯណាជាទីអស់ទៅនៃឧត្ត
ជាទីអស់ទៅនៃពោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមាហាៈ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយ
នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃព្រហ្មញ្ញកុណ ។

[១១១] សាវត្ថិនំទាន ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយ គឺជាគតនិវ
សំវេទន្ត្រីព្រហ្មចរិយៈនិងផលរបស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ផលម្នាក់ទាំង
ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១២] ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយ ចុះព្រហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។
វារិយមត្តប្រកបដោយអង្គ៨នេះឯង ។ ភិក្ខុវៈ ។ គិរិសចក្កិយេញ
ត្រិវ្យុ ។ មេ ។ សេចក្តីពឹងចិត្តត្រិវ្យុ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយ នេះហៅ
ថា ព្រហ្មចរិយៈ ។

[១១៣] ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយ ចុះផលទាំងឡាយរបស់ព្រហ្ម
ចរិយៈ តើដូចម្តេច ។ គិរិសោតាមត្តំផល ១ សកតាមត្តំផល ១ អតា
តាមត្តំផល ១ ហត្តផល ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិទ្ធកាយ នេះហៅថា ផល
របស់ព្រហ្មចរិយៈទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

[១១៤] សាវត្ថិនិមោធនំ ។ ត្រៃហ្មចរិយត្វ កេ ភិក្ខុវេ

នេសស្សប្បចំ ត្រៃហ្មចរិយត្វត្វ តំ សុណាថ ។

[១១៥] កកមត្វ ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មចរិយំ ។ អយមេវាវិ-

យោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ សេយ្យនីមំ ។ សម្មាដិដ្ឋិ ។ មេ ។

សម្មាសមាធិ ។ ឥទំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មចរិយំ ។

[១១៦] កកមោ ច ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មចរិយត្តោ ។ យោ

ច ភិក្ខុវេ វាគក្កយោ នោសក្កយោ មោហក្កយោ ។

អយំ វុទ្ធតិ ភិក្ខុវេ ត្រៃហ្មចរិយត្តោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយក្កនិកាយ មហាវារ្យោ

[១១៤] សាវត្ថិនិមោធនំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតនិម្ម

សិវដន្ទូត្រៃហ្មចរិយៈនិងប្រយោជន៍របស់ត្រៃហ្មចរិយៈ ដល់អ្នកទាំងឡាយ

អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់នូវសេចក្តីនោះចុះ ។

[១១៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះត្រៃហ្មចរិយៈ តើដូចម្តេច ។

អរិយចន្តប្រិកមដោយអង្គ៨ នេះនិង ។ ភិក្ខុវ្ា ។ គិរិសេចក្តីយើង

ត្រូវ ។ មេ ។ សេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ

ហៅថា ត្រៃហ្មចរិយៈ ។

[១១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះប្រយោជន៍នៃត្រៃហ្មចរិយៈ

តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សភាវៈនិងណាជាទីអស់ទៅនៃភាគៈ

ជាទីអស់ទៅនៃទោសៈ ជាទីអស់ទៅនៃមោហៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

នេះហៅថា ប្រយោជន៍នៃត្រៃហ្មចរិយៈ ។

បដិបត្តិវិញ

តស្សូភ្នំ

បដិបត្តិ បដិបដ្ឋោ ច
វិទូត្ថ ទាវ គយ
សាមញ្ញេន ទ្វេ វុត្តា
ត្រហ្មត្តា អបប ទុរ
ត្រហ្មចរិយេន ទ្វេ វុត្តា
វត្តោ តេន បវុត្តតិវ ។

បដិបត្តិវគ្គ

ឧទ្ទាននៃបដិបត្តិវគ្គនោះគឺ

ពោលអំពីសេចក្តីប្រតិបត្តិ ១ អំពីបុគ្គលអ្នកប្រតិបត្តិ ១ អំពី
ការលះបង់ ១ អំពីការផលវ័ត្រិយភ័ព្វនៃព្រះនិព្វាន ១ អំពីសា-
មញ្ញភូណ មាន ២ លើក អំពីត្រហ្មត្តភូណ៧១ទៀត មាន
២ លើក អំពីត្រហ្មចរិយៈ មាន ២ លើក ព្រោះហេតុនោះ
ទើបហៅថាបដិបត្តិវគ្គ ។

អញ្ញតិវិធីយវគ្គ

[១១៧] សាវត្ថីនំនាមំ ។ សរេ វេ ភិក្ខុវេ អញ្ញ-
តិវិធីយា បរិព្វាជនា ឯវំ បុត្តយ្យំ តិវិធីយំ អាវុសោ
សមសោ តោតបេ ព្រហ្មជវិយំ វុស្សតិវិ ។ ឯវំ បុត្តា
តុម្ហេ ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិវិធីយាមំ បរិព្វាជនាមំ ឯវំ
ព្យាគរេយ្យាដ ភគវិភក្ខំ ទោ អាវុសោ ភពវតិ ព្រហ្ម-
ជវិយំ វុស្សតិវិ ។

[១១៨] សរេ បទ វេ ភិក្ខុវេ អញ្ញតិវិធីយា
បរិព្វាជនា ឯវំ បុត្តយ្យំ អត្ថំ បទាវុសោ បត្តោ អត្ថំ
បដិបទា ភគវិភក្ខយាតិ ។ ឯវំ បុត្តា តុម្ហេ ភិក្ខុវេ
តេសំ អញ្ញតិវិធីយាមំ បរិព្វាជនាមំ ឯវំ ព្យាគរេយ្យាដ
អត្ថំ ទោ អាវុសោ បត្តោ អត្ថំ បដិបទា ភគវិភក្ខយាតិ ។

អញ្ញតិវិធីយវគ្គ

[១១៧] សាវត្ថីនំនាមំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
បរិព្វាជកជាអន្យតិវិធីយភវិស្សត្តកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មាន
អាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសមណគោតម បាន
ប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេស្នូយ៉ាងនេះ
ហើយ ឧប្បិដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិធីយទាំងនោះយ៉ាងនេះ
ថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះ
ដ៏មានព្រះភោគ ដើម្បីឡើយណាយចាកក្រះ ។

[១១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិធីយភវិ
ស្សត្តកអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ចុះមគ្គនិបដិបទាប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីឡើយណាយចាកក្រះ មានវិដេវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេស្នូយ៉ាងនេះហើយ ឧប្បិដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតិវិធីយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ មគ្គនិបដិបទា
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឡើយណាយចាកក្រះមានវិដេវ ។

អព្វតិរិយវគ្គ

[១១៧] ឥតមោ ច កិក្ខុវេ មន្តោ ឥតមោ ច
មនិមោ ភក្ខិវតាយ ។ អយមេវាវិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មន្តោ ។ សេយ្យជំនំ ។ សម្មាដង្គិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធំ ។
អយំ កិក្ខុវេ មន្តោ អយំ មនិមោ ភក្ខិវតាយាតិ ។
ឯវំ ធុដ្ឋា ធុដ្ឋោ កិក្ខុវេ ភេសំ អញ្ញតិក្ខុយាដំ បរិព្វា-
ជកានំ ឯវំ ឡាភវយ្យាដាតំ ។

[១២០] សាវត្ថិដំណំ ។ សេច ពិ កិក្ខុវេ អញ្ញ-
តិក្ខុយា បរិព្វាជកា ឯវំ ធុដ្ឋោយ្យំ កិក្ខុវេយំ អាវុសា
សមណោ តោតមេ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិកំ ។ ឯវំ ធុដ្ឋា
ធុដ្ឋោ កិក្ខុវេ ភេសំ អញ្ញតិក្ខុយាដំ បរិព្វាជកានំ ឯវំ
ឡាភវយ្យាជ សញ្ញាជធម្មហានត្ថំ មោ អាវុសោ
កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិកំ ។ បេ ។

[១២១] អនុសយសបុគ្គាតនត្ថំ មោ អាវុសោ
កកវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិកំ ។ បេ ។

អព្វតិរិយវគ្គ

[១១៧] ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ ចុះបុគ្គដូចម្តេច បដិបត្តិដូចម្តេច
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យយណាយចាកភក្កៈ ។ អវិយមន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៥ នេះឯង ។ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីឃើញត្រូវ ១ ។ បេ ។ សេចក្តី
តាំងចិត្តត្រូវ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ មន្តន៍របស់បដិបត្តិទាំងឯង ដែល
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យយណាយចាកភក្កៈ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ តួក
អ្នកដែលគេស្គាល់នេះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់តួកបរិព្វាជកជា
អន្យតិរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះចុះ ។

[១២០] សាវត្ថិដំណំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ បើតួកបរិព្វាជក
ជាអន្យតិរិយគប្បីស្គាល់អ្នកយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ ឬគ្រួស
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះសមណៈគោតប មានប្រយោជន៍
អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុវាំងឡាយ តួកអ្នកដែលគេស្គាល់នេះហើយ គប្បី
ដោះស្រាយដល់តួកបរិព្វាជកជាអន្យតិរិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាល
អ្នកដ៏មានកាយ ឬគ្រួសប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ដើម្បីលះសញ្ញាជនៈ ។ បេ ។

[១២១] ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ ឬគ្រួសប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដើម្បីជក្កេតន៍អនុស័យ ។ បេ ។

[១២២] អន្តោធមរិទ្ធាន្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ
ត្រៃហ្មចរិយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៣] អាសវតំ ឧយន្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ
ត្រៃហ្មចរិយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៤] វិជ្ជាវិមុត្តិផលសន្និក្ខវិយន្តំ ទោ អាវុសោ
ភកវតិ ត្រៃហ្មចរិយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៥] ញាណទស្សនន្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ
ត្រៃហ្មចរិយំ វុស្សតិភំ ។ បេ ។

[១២៦] សច វេ កិក្ខុវេ អញ្ញតិវុយា បរិវាជកា
ឯវំ បុច្ឆយ្យំ កិមន្តិយំ អាវុសោ ធម្មណោ ទោតបេ
ត្រៃហ្មចរិយំ វុស្សតិភំ ។ ឯវំ បុច្ឆា តុប្បេ កិក្ខុវេ ទេសំ
អញ្ញតិវុយា បរិវាជកា ឯវំ ព្យាគបយ្យាថ អនុ-
មាណាបរិវិទ្ធានន្តំ ទោ អាវុសោ ភកវតិ ត្រៃហ្មចរិយំ
វុស្សតិភំ ។

[១២៧] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីកំណត់ជំនុំវិញ្ញាណវេទិកាយ ។ បេ ។

[១២៨] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីអស់ទៅនៃពេលវេទិកាយ ។ បេ ។

[១២៩] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់វេទិកាយនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ
វិមុត្តិ ។ បេ ។

[១៣០] ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈក្នុង
សំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីញាណទស្សន ។ បេ ។

[១៣១] ម្ចាស់កិក្ខុវេទិកាយ បើពួកបរិព្វាជកជាអនុវត្តិយគប្បី
សូត្រអ្នកយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ
ក្នុងសំណាក់ព្រះសមណៈគោតមមានប្រយោជន៍អ្វី ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិកាយ
ពួកអ្នកដែលគេស្គាល់នោះហើយ គប្បីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជក
ជាអនុវត្តិយេវាទិកាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកដំមានកាយុ បុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ព្រហ្មចរិយៈក្នុងសំណាក់ព្រះដំមានព្រះភាគ ដើម្បីអនុព្វតាបវិទ្ធាន ។

អញ្ញត្តិយវង្ស

[១២៧] សរេ បទ វោ ភិក្ខុវេ អញ្ញត្តិយវង្ស
បរិព្វាជនា ឯវំ បុត្តយ្យំ អន្តិ បទាវុសា បន្តោ អន្តិ
បដិបទា អនុបាទាបរិច្ឆាទាយាតិ ។ ឯវំ បុត្តា ឡុយ្ហ
ភិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញត្តិយវង្សំ បរិព្វាជនាធំ ឯវំ ព្យាគរ-
យ្យាថ អន្តិ ខោ អវុសា បន្តោ អន្តិ បដិបទា អនុបា-
ទាបរិច្ឆាទាយាតិ ។

[១២៨] តាតមោ ច ភិក្ខុវេ បន្តោ តាតមា ច
បដិបទា អនុបាទាបរិច្ឆាទាយ ។ អយមេវារិយោ
អន្តិកោ បន្តោ ។ សេយ្យមីធំ ។ សម្មានិដ្ឋំ ។ មេ ។
សេវាសរោធំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ បន្តោ អបរំ បដិបទា
អនុបាទាបរិច្ឆាទាយាតិ ។ ឯវំ បុត្តា ឡុយ្ហ ភិក្ខុវេ
តេសំ អញ្ញត្តិយវង្សំ បរិព្វាជនាធំ ឯវំ ព្យាគរយ្យា-
ទាតិ ។

អញ្ញត្តិយវង្ស^(១) បញ្ចកោ ។

។ អញ្ញត្តិយវង្សវង្សវង្សំ បញ្ចកោ ។

អញ្ញត្តិយវង្ស

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកបរិព្វាជនជាអន្សត្តិយធម្ម
ស្នូតកម្មយ៉ាងនេះ ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ ចុះបន្តនឹងបដិបទាដែល
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទានដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកអ្នកដែលគេស្នូយ៉ាងនេះហើយ ធម្មីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជន
ជាអន្សត្តិយទាំងនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអ្នកដ៏មានកាយ បន្តនឹងបដិបទា
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទានដែរ ។

[១២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមន្តដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច
ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទាន ។ អរិយបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
នេះឯង ។ ឥតិវុទ្ធៈ ។ គំសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ មេ ។ សេចក្តីគាំទ្រចិត្ត
ត្រូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បន្តនឹងបដិបទានេះឯង ដែលប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីអនុបាទាបរិច្ឆាទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកដែលគេស្នូ
យ៉ាងនេះហើយ ធម្មីដោះស្រាយដល់ពួកបរិព្វាជនជាអន្សត្តិយទាំងនោះ
យ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ អញ្ញត្តិយវង្សទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយស្ស បរាវារវគ្គោ

ពិស្សទានិ

វិភកសរញ្ញោជនំ អនុសយំ
អន្ធានោសវំ ខយា^(១)
វិជ្ជាវិមុត្តិ ញាណាត្ថ
អនុបាទាយ អដ្ឋមី ។

១ អន្ធានោសវុយាភិច្ចំ ។

សុត្តន្តបិដកេ សំយុត្តនិកាយ បរាវារវគ្គោ

ទុក្ខានៃអញ្ញតិច្ឆិយវគ្គនោះគឺ

ភោសអំតិការិទ្រាសបាភកគៈ ១ អំតិការលេសសញ្ញាជនៈ ១
អំតិការជនចេញខ្លះអនុស័យ ១ អំតិការកំណត់នីតិការងារវិន័យ
ត្វាយ ១ អំតិការអស់ទៅនៃភាសាៈ ១ អំតិការធ្វើឱ្យជាក់
ច្បាស់ខ្លះវិជ្ជាវិមុត្តិ ១ អំតិញាណទស្សនៈ ១ អំតិអនុបាទា-
បរិនិព្វាន ១ ទៀតដាក់របៀប ៧ ។

សុរិយបេយ្យលោ

[១២៨] សាវត្ថិធិតាម ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទទ-
យោតោ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ ឯតំ បុព្វចំបិដ្ឋំ យទិធំ អរុណាត្ថំ ។
ឯវេយ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុចោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
បត្តស្ស ឧប្បាណាយ ឯតំ បុព្វដ្ឋមំ ឯតំ បុព្វចំបិដ្ឋំ
យទិធំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុចោ ចាដិកដ្ឋំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតិ ។

[១៣០] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីកាវេតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ
វិវេកទិស្សិតំ វិវាគទិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ ហេស្សក្កប-
រិណាយិ ។ វេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកទិស្សិតំ

សុរិយបេយ្យល

[១២៨] សាវត្ថិធិតាម ។ ប្ញលភិក្ខុចានិទ្យាយ ការេរឿន
វៃអុណ ខេជាប្រធាន ខេជាបុព្វមិដ្ឋ (ត្រឡីនិកំណតំមុន) វៃព្រះ
រាជិក្សវែលរេរឿន ។ ប្ញលភិក្ខុចានិទ្យាយ ការមាមិដ្ឋល្អ ខេ
ជាប្រធាន ខេជាបុព្វមិដ្ឋ ប្រព្រឹត្តាទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមន្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះវែ ។ ប្ញលភិក្ខុ
ចានិទ្យាយ វែណវីខេជាទិសន្សឹមរេសភិក្ខុវែលមាមិដ្ឋល្អ ភិក្ខុខេ
ទិដ្ឋចំរើមរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ទិដ្ឋធ្វើអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣០] ប្ញលភិក្ខុចានិទ្យាយ ចុះភិក្ខុវែលមាមិដ្ឋល្អ វែមន
ចំរើមរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ វែមនធ្វើអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨
ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ប្ញលភិក្ខុចានិទ្យាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិទ្យាខេ
វែមនចំរើមសេចក្តីយើញត្រូ វែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ រាស្រ័យ
សេចក្តីឡើយណាយ រាស្រ័យសេចក្តីលេត់ បង្ហាទៅក្នុងការិលះ
របេ ។ វែមនចំរើមសេចក្តីតាំងចំក្រូ រាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

វិភាគនិស្ស័តំ ឯវេទននិស្ស័តំ វេស្សគ្គមវិណាមី ។ ឯវិ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាល្យាណមិន្ទោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ
បក្កំ ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកាវេតិតិ ។

[១៣១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សុវិយស្ស ភិក្ខុវេ
ទទយេតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វធម៌ត្តំ យទិទំ
អរុណុត្តំ ។ ឯវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អវិយស្ស
អដ្ឋង្គិតស្ស បក្កស្ស ទច្យាណយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ
បុព្វធម៌ត្តំ យទិទំ សីលសម្មទា ។ សីលសម្មទ្ធស្សេតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ទានិកង្គំ ។ បេ ។

- [១៣២] យទិទំ ធនុសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៣] យទិទំ អត្តសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៤] យទិទំ ទិដ្ឋិសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៥] យទិទំ អច្យមាទសម្មទា ។ បេ ។
- [១៣៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សុវិយស្ស ភិក្ខុវេ ទទយេ-
តោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វធម៌ត្តំ យទិទំ អរុណុត្តំ ។

កស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលេតំ បាដ្ឋានទៅក្នុង
កាលេ ។ ហ្មលកិកុចំនិទ្យាយ កិកុដែលមានមិត្តក្ស វែមនិចំវែនអវិយ-
មត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ វែមនិចំវែនអវិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣១] សាវត្ថិនិទាន ។ ហ្មលកិកុចំនិទ្យាយ ការរឡើងនៃ
អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វធម៌ត្ត នៃព្រះភាគិក្សដែលរឡើង ។
ហ្មលកិកុចំនិទ្យាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះ
ជាបុព្វធម៌ត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងវិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
កើតឡើងដល់កិកុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះវែវ ។ ហ្មលកិកុចំនិទ្យាយ
ដំណើរនេះជាទិសនិរ្យបរបស់កិកុដែលបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

- [១៣២] គីការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីគេញចិត្ត ។ បេ ។
- [១៣៣] គីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។
- [១៣៤] គីការបរិបូណ៌ដោយការយឺញ ។ បេ ។
- [១៣៥] គីការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រធាន ។ បេ ។
- [១៣៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ហ្មលកិកុចំនិទ្យាយ ការរឡើង
នៃអរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វធម៌ត្តនៃព្រះភាគិក្សដែលរឡើង ។

ដរាប ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស
បក្ខស្ស ធុច្យាធាយ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមិន្ទំ
យងំ យោធិសោមនសិការសម្បជានំ ។ យោធិសោ
បនសិការសម្បជស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកង្គំ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ភាវេស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
បក្ខំ ពហុលីករិស្សតិ ។

[១៣៧] កថាណុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិ-
ការសម្បជ្ជា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
តំ បក្ខំ ពហុលីករោតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ
លវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ ធិរោធិនិស្សិតំ
រោស្សត្តបរិណាមិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកា-
និស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ ធិរោធិនិស្សិតំ រោស្សត្តបរិណាមិ ។
ដរាប ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិការសម្បជ្ជា
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បក្ខំ ពហុ-
លីករោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ការបរិបូណ៌ដោយយោធិសោមនសិការៈ ខេដា
ប្រធាន ខេដាបុព្វង្គមិន្ទំ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងខេដេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំទ្បាយ ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោធិ-
សោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
យោធិសោមនសិការៈ វែមនិចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ វែមនិធ្វើ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង កើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំទ្បាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វែមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែល
ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ ពស្រីយ
សេចក្តីលេត់ បរិម្ពានទៅក្នុងការលះ ។ បេ ។ វែមនិចំរើនសេចក្តីតាំង
ចំក្តីត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ
ពស្រីយសេចក្តីលេត់ បរិម្ពានទៅក្នុងការលះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ
ភិក្ខុដែលដល់ព្រមដោយយោធិសោមនសិការៈ វែមនិចំរើនអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ៨ វែមនិធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
ដោយប្រការយ៉ាងខេដេ ។

[១៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ទទ-
 យនោ ឯតំ បុត្តង្គមំ ឯតំ បុត្តនិមិត្តំ យនិទំ អនុណុត្តំ ។
 ឯវយេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិតស្ស
 បត្តស្ស ឧប្បាទាយ ឯតំ បុត្តង្គមំ ឯតំ បុត្តនិមិត្តំ យ-
 និទំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សេតំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ ខានិកង្គំ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវស្សតិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតីតំ ។

[១៣៩] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ
 ពហុលីកាវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសិដ្ឋិ ភាវតិ
 ពតវិនយ បរិយោសានំ នោ សវិនយ បរិយោសានំ ហោហ-
 វិនយ បរិយោសានំ ។ មេ ។ សម្មាសហដិ ភាវេតិ ពតវ-
 ិនយ បរិយោសានំ ខោ សវិនយ បរិយោសានំ ហោហវិនយ-

[១៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ការប្រឡើងនៃ
 អរុណ នេះជាប្រធាន នេះជាបុត្តនិមិត្ត នៃព្រះពុទ្ធក្សវែលនេះឡើង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ការមានមិត្តល្អ នេះជាប្រធាន នេះជាបុត្តនិមិត្ត
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ដំណើរនេះជាទី
 សន្សំរបស់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៣៩] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ វែមនិ
 ចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ វែមនិធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិច្ចាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិម្មយនេះ
 វែមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទីបំផុត ហេតុ
 ការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោជាទីបំផុត
 ។ មេ ។ វែមនិចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទី
 បំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោ-

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយសុ បរោកវិច្ឆា

សំភារសម្បទា ។ យោធិសោមនសំភារសម្បទាស្សតំ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ខានិកម្ពុំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កា-
វេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកវស្សតិ ។

[១២៦] ភាវត្ថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមន-
សំភារសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កាវេតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកវេតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សន្តានិដ្ឋិ កាវេតិ ពកវនយមវិយោសានំ ឆោសវនយ-
មវិយោសានំ មោមវនយមវិយោសានំ ។ ៧៩ សវ្តា-
សមាជំ កាវេតិ ពកវនយមវិយោសានំ ឆោសវនយម-
វិយោសានំ មោមវនយមវិយោសានំ ។ ៨០ មោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ យោធិសោមនសំភារសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
បត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកវេតិ ។

សុរិយបេឡាណេ នធើ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរោកវិច្ឆា

សិការៈ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទិសនិរ្យមរបស់ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ ភិក្ខុនោះទិវិចារិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ៨ ទំងើធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឡូច្រឹនឡើង ។

[១២៦] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើ
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឡូច្រឹនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នួលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិយនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការ
កំចាត់បង់នូវកតៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវវោសៈជាទីបំផុត មាន
ការកំចាត់បង់នូវមហាហៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ
មានការកំចាត់បង់នូវកតៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង់នូវវោសៈជាទីបំផុត
មានការកំចាត់បង់នូវមហាហៈជាទីបំផុត ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឡូច្រឹនឡើង
ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ សុរិយបេឡាណេ ទី ៦ ។

សុរិយបេយ្យណ

ហិរណសាធំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តាណ្យណមិវត្តោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ កាវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ
ពហុសីតារោភីតំ ។

[១៤១] សារគ្គីធំធាធំ ។ សុរិយស្ស ភិក្ខុវេ ធន-
យនោ ឯតំ បុព្វង្គំបំ ឯតំ បុព្វធំមិគ្គំ យនិធំ អរុណាត្តំ ។
ឯវេយវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិតស្ស
បត្តស្ស ឧប្បាធាយ ឯតំ បុព្វង្គំបំ ឯតំ បុព្វធំមិគ្គំ
យនិធំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៤១] យនិធំ ធនុសម្បទា ។ បេ ។

[១៤២] យនិធំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៣] យនិធំ ដំដួសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៤] យនិធំ អប្បមាទសម្បទា ។ បេ ។

[១៤៥] សារគ្គីធំធាធំ ។ យនិធំ យោនិសោមន-

សុរិយបេយ្យណ

ដាច់បំផុត ។ ហួលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ វែងបំរើន
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ វែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើងដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៤០] សាគ្គីនិពាទ ។ ហួលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ការឡើងវៃ
ករុណា នេះជាប្រធាន នេះជាបុព្វនិមិត្ត វៃព្រះករុណាដែលឡើង ។
ហួលភិក្ខុចាំឆ្ងាយ ការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះជាប្រធាន នេះជា
បុព្វនិមិត្ត ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យកើត
ឡើងដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការយ៉ាងនេះដែរ ។ បេ ។

[១៤១] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ។ បេ ។

[១៤២] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បេ ។

[១៤៣] គឺការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៤៤] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទ ។ បេ ។

[១៤៥] សាគ្គីនិពាទ ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-

សុរិយបេយ្យាលា

តស្សុទ្ធានិ

កកល្យាណាមិភ្នំ សីលត្យ
ឆន្ទោ ច អត្តសម្បទា
ធិដ្ឋិ ច អប្បហានោ ច
យោធិសោ កវតិ សត្តមំ ។

សុរិយបេយ្យស

ទុក្ខាននៃសុរិយបេយ្យលនោះគឺ

ពោលអំពីការបរិបូណ៌ដោយមិត្តល្អ ១ អំពីសីល ១ អំពី
សេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចំណុះផ្ទះថ្នាំ ១
អំពីការឃើញត្រូវ ១ អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយានិ-
សោមនសិការ ១ ទៀតជាគំរប់ ៧ ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

[១៤៧] សាវត្ថិដំណាច់ ។ ឯកេនេឃ្មោ ភិក្ខុវេ តហុ-
បតារោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស មត្តស្ស ឧប្បាទាយ ។
តតោ ឯកេនេឃ្មោ ។ យធំធំ តេស្សាណមិគ្គតា ។
តេស្សាណមិគ្គស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ ចាដិកដ្ឋំ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
តហុលីតាវស្សតិកំ ។

[១៤៨] តថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តេស្សាណមិគ្គោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
តហុលីតារោតិ ។ វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេតិ វិវេកជំស្សតំ វិវាគជំស្សតំ ជំរោជជំស្សតំ
វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាដី ភាវេតិ វិវេ-
កជំស្សតំ វិវាគជំស្សតំ ជំរោជជំស្សតំ វេស្សត្ត-

ឯកធម្មបេយ្យល

[១៤៧] សាវត្ថិទីបាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១ មាន
របការច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌ ១ កើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងជំរើន
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
ច្រើនឡើង ។

[១៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ វេយ្យ
ចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ វេយ្យធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង កើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
វេយ្យចំរើនឲ្យសេចក្តីរឃឹកត្រូវ ដែលគាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពេ-
ស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ ពេស្រីយសេចក្តីលត់ បង្ហូរទៅក្នុងការ
លះ ។ បេ ។ វេយ្យចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ពេស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
ពេស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ ពេស្រីយសេចក្តីលត់ បង្ហូរទៅក្នុង

ចរណេយិ ។ ឃវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាល្យាណាមិ(ត្ថោ)
អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីកាភេតិទិ ។

[១២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឯកធម្មោ ភិក្ខុវេ ពហុប-
កាលេ អវយេស្ស អដ្ឋង្គិកាស្ស មត្តស្ស ធម្មានាយ ។
កាលោ ឯកធម្មោ ។ យេនិទំ សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១២៨] យេនិទំ ធនុសម្បទា ។ បេ ។

[១២៩] យេនិទំ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៣០] យេនិទំ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

[១៣១] យេនិទំ អប្បហានសម្បទា ។ បេ ។

[១៣២] សាវត្ថិនិទានំ ។ យេនិទំ យោនិសោមន-
សិការសម្បទា ។ យោនិសោមនសិការសម្បទាស្ស-
នំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុណោ ចានិកេត្តិ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
កាវេស្សតិ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតិទិ ។

កាលេ ។ ប្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវេលជាអ្នកមានមិត្តល្អ វែបនិ
ចំរើនអវយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ វែបនិធ្វើអវយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៣៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ ប្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
របការច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអវយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ ភិការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ បេ ។

[១៣៤] ភិការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីតេជញ្ញចិត្ត ។ បេ ។

[១៣៥] ភិការបរិបូណ៌ដោយចិត្តវិជ្ជា ។ បេ ។

[១៣៦] ភិការបរិបូណ៌ដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៣៧] ភិការបរិបូណ៌ដោយសម្មតិមន្តប្រមាទ ។ បេ ។

[១៣៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ភិការបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមន-
សិការ ។ ប្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាច្បាប់សន្ធិវិធីរបស់ភិក្ខុវេល
ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុទាននឹងចំរើនអវយមន្ត
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអវយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៥៥] ករដព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-
 សំសារសម្បន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ តហុលីករោតិ ។ វេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាដង្គិ ភាវេតិ វិវកនំស្សិតំ វិវកនិស្សិតំ ជំរោជ-
 ជំស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ
 វិវកនំស្សិតំ វិវកនិស្សិតំ ជំរោជជំស្សិតំ វេស្សត្ត-
 បរិណាមិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមនសំ-
 ការសម្បន្នោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ភាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ តហុលីករោតិ ។

[១៥៦] សាវ្រ្តិជំដោជំ ។ ឯករដ្ឋោ ភិក្ខុវេ តហុប-
 ការោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកស្ស បន្តស្ស ឧប្បាទាយ ។
 កតតោ ឯករដ្ឋោ ។ យជិជំ កាល្យាណមិត្តតា ។
 កាល្យាណមិត្តស្សិតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលោ ទាដិកាដ្ឋិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ ភាវេស្សិតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បន្តំ
 តហុលីករស្សិតិ ។

[១៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយយោ-
 និសោមនសិការៈ វែមនិងវែនអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ វែមធំធ្វើ
 អរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វែមនិងវែនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពង្រឹង
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពង្រឹងសេចក្តីឲ្យឃើញឈាយ ពង្រឹងសេចក្តី
 រលត់ បង្ហាត់ទៅក្នុងកាលៈ ។ មេ ។ វែមនិងវែនសេចក្តីទាំងចិត្តត្រូវ
 ពង្រឹងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពង្រឹងសេចក្តីឲ្យឃើញឈាយ ពង្រឹង
 សេចក្តីរលត់ បង្ហាត់ទៅក្នុងកាលៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែល
 ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការៈ វែមនិងវែនអរិយមន្ត្រីប្រកប
 ដោយអង្គ៨ វែមធំធ្វើអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
 ប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៦] សាវ្រ្តិជំដោជំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
 ១២ការច្រើន ដើម្បីញុំាងអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
 ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការមានមិត្តល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំណើរនេះជាចិន្រ្ទីមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុមានវិនិច្ឆ័យ
 អរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ធំធ្វើអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១៥៧] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តាឡាណាមិឆ្ពោ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
តហុប្បិករោតិ ។ ៧៨. ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេតិ
ភវនិយមរិយោសាធំ តោសវនិយមរិយោសាធំ មោហា-
វនិយមរិយោសាធំ ។ ២១ ។ សម្មាសហធិ ភាវេតិ ភត-
វនិយមរិយោសាធំ តោសវនិយមរិយោសាធំ មោហាវនិ-
យមរិយោសាធំ ។ ៧៩ ។ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តាឡាណា-
មិឆ្ពោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ តហុប្បិករោតិ ។

[១៥៨] សាវត្ថិធិនាធំ ។ វិកតធម្មោ ភិក្ខុវេ តហុប-
តារោ អរិយស្ស អដ្ឋង្គិកាស្ស មត្តស្ស ទប្បាធាយ ។
កតមោ វិកតធម្មោ ។ យធិធំ សីលសម្បទា ។ ២១ ។

[១៥៩] យធិធំ ធន្តសម្បទា ។ ២១ ។

[១៦០] យធិធំ ធន្តសម្បទា ។ ២១ ។

ឯកធម្មបេយ្យាល

[១៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តក្ស
រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ និងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៤ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
ធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរូកគ្រុះ
ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូកគ្រុះជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូក
មោហាជាទីបំផុត ។ ២១ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់
បង្ខំរូកគ្រុះជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរូកគ្រុះជាទីបំផុត មានការ
កំចាត់បង្ខំរូកមោហាជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្ត
ក្ស រមែងចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៤ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រិការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៥៨] សាវត្ថិធិនាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១ មាន
ទេសការច្រើន ដើម្បីញ៉ាំងអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យកើតឡើង ។
ធម៌១ តើដូចម្តេច ។ គឺការបរិបូណ៌ដោយសីល ។ ២១ ។

[១៥៩] គឺការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តីតញ្ញចិត្ត ។ ២១ ។

[១៦០] គឺការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រៅ ។ ២១ ។

[១៦៦] យទិទំ ធម្មិសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៧] យទិទំ អប្បហានសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៨] សាវត្ថិវិនិទានំ ។ យទិទំ យោធិសោមនសីការសម្បទា ។ យោធិសោមនសីការសម្បទាស្សត្ថំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាលេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

[១៦៩] តតទា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសីការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាលេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។ ឥឡ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាលេតិ ។ បេ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាលេតិ ភក្ខិ ឈយេវយោសាធំ យោសវិឈយេវយោសាធំ ចោលាវិឈយេវយោសាធំ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសីការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ កាលេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតិ ។

[១៦១] ភិការបិបូណិដោយការឃើញ ។ បេ ។

[១៦២] ភិការបិបូណិដោយសេចក្តីមិនប្រពាទ ។ បេ ។

[១៦៣] សាវត្ថិវិនិទានំ ។ ភិការបិបូណិដោយយោធិសោមនសីការ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទីសន្សំរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបិបូណិដោយយោធិសោមនសីការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបិបូណិដោយយោធិសោមនសីការ រមែងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិនិយោគ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីគាំទ្រចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បន្តិចឲ្យក្រអឺង ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បន្តិចឲ្យចាស់ ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បន្តិចឲ្យហោហា ជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកបិបូណិដោយយោធិសោមនសីការ រមែងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ឯកធម្មបេយ្យលោ

ពស្សប្បក្កាមំ

កល្យាណាមិក្កំ សីលំ ៥
ចរាត្ថា ៦ អត្តសម្បទា
ទិដ្ឋិ ៦ អប្បមាទា ៦
យោធិសោ កវតិ សត្តមំ ។

ឯកធម្មបេយ្យល

ទុក្ខានៃឯកធម្មបេយ្យលទោះគឺ

៖ ពាលអំពីកល្យាណមិក្កំ ១ អំពីសីល ១ អំពីសេចក្តីតេញ
ចិត្ត ១ អំពីការបរិបូណ៌ដោយចិត្តផ្រះថ្លា ១ អំពីការឃើញ ១
អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនិសោមនសីការ ១ ទៀត
ជាតិរបៀប ៧ ។

ពាក្យសុំឯកភាពប្រើប្រាស់

(១៦៥) សាវត្ថុនិមាជ ។ ភាសា ភិក្ខុវេទ អង្គ ១៣-
ធម្មិក សមុបស្សាចិ យេន អនុប្បន្តោ ន អរិយោ
អន្តរាគោ មត្តោ ទម្បជ្ជតិ ទម្បន្តោ ន អរិយោ អន្តរា-
គោ មត្តោ ភាវហាចារិយិ គន្ធតិ ។ យថយំនំ ភិក្ខុវេ-
ទស្សាលាមិភ្នតា ។ គស្សាលាមិភ្នតស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ-
វេទោ វាជិក្ខុំ អរិយំ អន្តរាគំ មត្តំ ភាវស្សតិ អរិយំ
អន្តរាគំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សតំ ។

(១៦៦) កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ គស្សាលាមិភ្នតោ
អរិយំ អន្តរាគំ មត្តំ ភាវេនិ អរិយំ អន្តរាគំ មត្តំ
ពហុលីកាវេនិ ។ វេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេនិ
វិវេកនំស្សតំ ។ វេ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេនិ វិវេកនំស្សតំ

ពាក្យសុំឯកភាពប្រើប្រាស់

(១៦៧) សាវត្ថុនិមាជ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណងឡាយ គថាគតពិចារណា
មិនឃើញទ្បចមិដវៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឱ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៥ មិនបានកើតឡើង ឱ្យកើតឡើងបានក្តី ឱ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់ខ្ញុំតារាពញាបរិបូណ៌ដោយ
ការតាម ។ ម្នាលភិក្ខុបំណងឡាយ (គថាគតពិចារណាមិនឃើញចមិដវៃ)
ដូចជាការឃោនមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណងឡាយ ដំណើរនេះជា
ទិសនិម្របសំភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនឱ្យអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើឱ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឱ្យច្រើនឡើង ។

(១៦៨) ម្នាលភិក្ខុបំណងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
រមែងចំរើនឱ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ រមែងធ្វើឱ្យអរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ឱ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុបំណងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងធម្មវិន័យនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់-
ស្ងាត់ ។ វេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកំរិតចិត្តត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

តារាងកម្មប្រយោល

វិភាគស្បែង ធំពេទ្យស្បែង កេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មក្ខំ ពវេតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ តហុលីករោត័តំ ។

[១៦៧] សារត្ថំដំណង់ ។ ជាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯ.

កតម្មំមិ សមទុមស្សាមិ យេន អទុប្បន្នោ ភំ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ឧប្បន្នតំ ឧប្បន្នោ ភំ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ បត្តោ កាវចាហិម្មិ កច្ចតំ ។ យថយំនំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៨] យថយំនំ ភិក្ខុវេ ធម្មសម្បទា ។ បេ ។

[១៦៩] យថយំនំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

[១៧០] យថយំនំ ភិក្ខុវេ ជិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

តារាងកម្មប្រយោល

ពស្រីយេសេចក្តីឡើយពាយ ពស្រីយេសេចក្តីលតំ បង្កើនទៅក្នុង
ការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចាំរើន
ខ្លួនអំរយមន្តប្រកបដោយអន្លង់ រមែងធ្វើខ្លួនអរិយមន្តប្រកបដោយអន្លង់
ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៦៧] សារត្ថំដំណង់ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ គេជាគតិពារ-
ណាមិនឃើញខ្លួនមិនដឹងសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមន្តប្រកប
ដោយអន្លង់ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងទានក្តី ឲ្យអរិយមន្តប្រកប
ដោយអន្លង់ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់ខ្លួនការពេញបរិច្ចណិដោយ
ការនាទានក្តី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ (គេជាគតិពារណាមិនឃើញមិន
ដឹង) ដូចជាការបរិច្ចណិដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ដូចជាការបរិច្ចណិដោយសេចក្តី
ពេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ដូចជាការបរិច្ចណិដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ដូចជាការបរិច្ចណិដោយការឃើញ
នេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧១] យេនយិដំ ភិក្ខុវេ អប្បមាធសម្បទា ។ បេ ។

[១៧២] សាវត្ថិមិធាចំ ។ យេនយិដំ ភិក្ខុវេ យោ-
មិសោមនសិការសម្បទា ។ យោមិសោមនសិការ-
សម្បទាស្បៀតំ ពិច្ឆេវ ភិក្ខុវេ ចាមិកត្ថំ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហ្ម-
លីការស្សតិ ។

[១៧៣] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោមិសោមនសិ-
ការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
កំ បត្តំ តហ្មលីករោតិ ។ វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាដ្ឋិ-
ការវេ វិវេនមិស្សតំ ។ បេ ។ សម្មាសហជិ ភាវេតិ
វិវេនមិស្សតំ វិវេនមិស្សតំ មិរោធមិស្សតំ វោស្សត្តប-
វិលាមិ ។ ឯវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោមិសោមនសិការ-
សម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
បត្តំ តហ្មលីករោតិ ។

[១៧៤] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបំប្លែងវាយសេចក្តី
មិនប្រហាននេះឡើយ ។ បេ ។

[១៧៥] សាវត្ថិមិធាចំ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការ
បំប្លែងវាយយោនិសោមនសិការនេះឡើយ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ
វិរោធិនេះជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបំប្លែងវាយយោនិសោមន-
សិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ នឹងធ្វើអរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

[១៧៦] ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបំប្លែងវាយ
យោនិសោមនសិការ វេនចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ វេន
ធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ម្នួល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វេនចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពា-
ស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ វេនចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ ពាស្រីយ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ ពាស្រីយសេចក្តី
លេក់ បាត្តិទៅក្នុងការលះ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលជាអ្នក
បំប្លែងវាយយោនិសោមនសិការ វេនចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ វេនធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយ
ច្រកាយ៉ាងនេះឯង ។

ពហុន្តកម្មប្បយោគ

(១៧២) សាវត្ថំនំនាមំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ
 ឯតទច្ចុប្បិ សមទុបស្សាប័ យេន អនុប្បត្តោ ភ អ-
 រិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ទប្បន្នតិ ទប្បត្តោ ភ អរិ-
 យោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវនាទាវិប្បិ កច្ចតិ ។ យថ-
 យំនំ ភិក្ខុវេ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យាណមិត្តស្សតំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ នាមិកម្មំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវិស្សនីតិ ។

(១៧៥) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវនិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ពហុលីកាវេតិ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសិដ្ឋិ ភា-
 វេតិ ភកវិទយបរិយាសាមំ នោសវិទយបរិយាសាមំ
 វេតិ ភកវិទយបរិយាសាមំ ។ ២១ ។ សម្មាសមាធិ ភា-
 វេតិ ភកវិទយបរិយាសាមំ នោសវិទយបរិយាសាមំ

ពហុន្តកម្មប្បយោគ

(១៧២) សាវត្ថំនំនាមំ ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេវគតំពារណា
 បិទឃើញខ្លួនដទៃសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ មិនខាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ដែលកើតឡើងហើយ ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា
 បានក្តី ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ (គេវគតំពារណាមិនឃើញដទៃ)
 ដូចជាការមានមិត្តល្អនេះឡើយ ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនេះជា
 សន្សំរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ ចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ។

(១៧៥) ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលជាអ្នកមានមិត្តល្អ
 រមែងចំរើនឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ខាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងធម្មនៃយនេះ រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំឲ្យ
 រកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំវិចារសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
 បង្ខំវិហារសៈជាទីបំផុត ។ ២១ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាំងចំក្តីត្រូវ មាន
 ការកំចាត់បង្ខំវិចារសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំវិចារសៈជាទីបំផុត

ហោហវិទយេមវិយោសាធំ ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
កល្យាណមិត្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេតិ អវិយំ
អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

(១៧៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ នាហំ ភិក្ខុវេ អញ្ញំ ឯ-
កតម្មំបិ សមទុបស្សាមំ យេន អទុប្បន្នោ វា អវិយោ
អដ្ឋង្គិតោ មត្តោ ឧប្បជ្ជិតិ ឧប្បន្នោ វា អវិយោ អដ្ឋ-
ង្គិតោ មត្តោ ការតាចារិព្វី កត្តតំ ។ យថយំធំ ភិក្ខុវេ
សីលសម្បទា ។ បេ ។

(១៧៧) យថយំធំ ភិក្ខុវេ ធនុសម្បទា ។ បេ ។

(១៧៨) យថយំធំ ភិក្ខុវេ អត្តសម្បទា ។ បេ ។

(១៧៩) យថយំធំ ភិក្ខុវេ ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បេ ។

ហនការកំចាតំបនំឡូហោហោជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវេស
ជាអ្នកមានមិត្តល្អ រមែងចំរើនឡូអវិយមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើឡូ
អវិយមត្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

(១៧៦) សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាគុណិចារណា
មិនឃើញខ្លួនចម្រើនសូម្បីមួយ ដែលជាហេតុឲ្យអវិយមត្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើងបានក្តី ឲ្យអវិយមត្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ កើតឡើងហើយ ផល់ឲ្យការគេញបរិបូណ៌ដោយការខិតខំ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (គេជាគុណិចារណាមិនឃើញចម្រើន) ដូចជាការ
បរិបូណ៌ដោយសីលនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
គេញចិត្តនេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយចិត្តជ្រះ
ថ្លានេះឡើយ ។ បេ ។

(១៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយការ
ឃើញនេះឡើយ ។ បេ ។

[១៨០] យថយេនំ ភិក្ខុវេ អប្បហានសម្បដា ។ មេ ។

[១៨១] យថយេនំ ភិក្ខុវេ យោនិសោមនសីការ-

សម្បដា ។ យោនិសោមនសីការសម្បដាស្សនំ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុនោ ចាដិកង្ខំ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេស្សនិ

អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវស្សនីតំ ។

[១៨២] តថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោនិសោមន-

សីការសម្បដា អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អវយំ

អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាវេតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ ភកវិទយបរិយោសាទំ ទោសវិទយ-

បរិយោសាទំ ហេហវិទយបរិយោសាទំ ។ មេ ។ សម្មា-

ស ចាដិ កាវេតិ ភកវិទយបរិយោសាទំ ទោសវិទយ-

[១៨០] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយសេចក្តី
បំណែងទេវទេវឡើយ ។ មេ ។

[១៨១] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាការបរិបូណ៌ដោយយោនិ-
សោមនសីការទេវទេវឡើយ ។ ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ដំណើរនេះជាទី
សង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោនិសោមនសីការ ភិក្ខុនោះ
នឹងចំរើននូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ នឹងធ្វើនូវអវិយមន្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

[១៨២] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ពុះភិក្ខុដែលជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
យោនិសោមនសីការ វែមនឹងចំរើននូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ វែមនឹង
ធ្វើនូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង តើដូចម្តេច ។ ប្បល
ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ វែមនឹងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មាន
ការកំចាត់បំណុលក្នុងជាទីបំផុត មានការកំចាត់បំណុលវិចារសៈជាទីបំផុត
មានការកំចាត់បំណុលវិហារៈជាទីបំផុត ។ មេ ។ វែមនឹងចំរើនសេចក្តីតាំង
ចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បំណុលក្នុងជាទីបំផុត មានការកំចាត់បំណុលវិចារសៈ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរុក្ខ

បរិយោសានំ មោហាវិទយបរិយោសានំ ។ ឯវំ ទោ វិក្កុនេ
វិក្កុ យោនិសោមនសិការសម្បទា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ការវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោធិតំ ។

ពហុធនធម្មបេយ្យាលោ ឆដ្ឋិមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

កល្យាណមិត្តំ សីលញ្ច
ធម្មោ ច អត្តសម្បទា
ទិដ្ឋិ ច អប្បមាទោ ច
យោនិសោ កវតិ សត្តមំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុក្ខ

ជាទីបំផុត បានការកំចាត់បដិទ្ធករហោជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុវេលជាអ្នកបំប្លែងវិជ្ជាដោយយោនិសោមនសិការៈ រមែងចំរើននូវអរិយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ រមែងធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ពហុធនធម្មបេយ្យាលទី ៨ ។

ទត្វានៃពហុធនធម្មបេយ្យាលនោះគឺ

ពោលអំពីការបំប្លែងវិជ្ជាដោយកល្យាណមិត្ត ១ អំពីសីល ១
អំពីសេចក្តីពេញចិត្ត ១ អំពីការបំប្លែងវិជ្ជាដោយចិត្តជ្រះថ្លា ១
អំពីការឃើញត្រូវ ១ អំពីសេចក្តីមិនប្រមាទ ១ អំពីយោនិ-
សោមនសិការៈ ១ ទៀតជាតំរប់ ៧ ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យោថាមិ ភិក្ខុវេ គង្គា

នដិ ទាដិទមិញ្ញា ទាដិទទោណា ទាដិទបញ្ញា ។ ឯវាបេ

ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្ណា អរិយំ

អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកាវេន្ណោ វិញ្ញាណវិញ្ញោ ហោតិ

វិញ្ញាណទោណោ វិញ្ញាណបញ្ញារោ ។

[១៨៤] កថេសូ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

បត្តំ ភាវេន្ណា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីកាវេន្ណោ

វិញ្ញាណវិញ្ញោ ហោតិ វិញ្ញាណទោណោ វិញ្ញាណបញ្ញារោ ។

៨៧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ខាដិដ្ឋិ ភាវេនិ វិវេតនិទស្សិតំ

គង្គាបេយ្យល

[១៨៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចខ្មែរគង្គា

ជាឈ្មួញនៅកាន់ទិសខាងកើត ទេវទេវកាន់ទិសខាងកើត (ជាល

នៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល

ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ

អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេលាបង្កើនទៅក្រែងចំពោះ សុស្សិទ្ធិទៅក្រែង

ក្រែងចំពោះ ដ្រែងទៅក្រែងចំពោះ ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន

ឡើង វេលាបង្កើនទៅកាន់ចំពោះចំពោះ សុស្សិទ្ធិទៅក្រែងចំពោះ

ដ្រែងទៅក្រែងចំពោះ ក៏ដូច្នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល

ធម្មវិទ្យាខេ វេលាចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ អាស្រ័យសេចក្តីស្របស្រួត

វិភក្តិស្សិតំ និរោធនិស្សិតំ កេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
 សឡាសមាធិ ភាវេតំ វិវក្តិស្សិតំ វិភក្តិស្សិតំ និ-
 រោធនិស្សិតំ កេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កាវេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិ-
 កំ បត្តំ តហុលីកាវេត្តា និព្វាននិព្វា ហោតំ និព្វាន-
 ចោណោ និព្វានបញ្ញាភេតំ ។

[១៨៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ យ-
 ទុតា នធិ ពាចិនិព្វា ពាចិនិពោណា ពាចិនិបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ ក-
 ចិវតី នធិ ពាចិនិព្វា ពាចិនិពោណា ពាចិនិបញ្ញា ។
 ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

កស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលក់ បង្ហូរទៅក្នុង
 កាលេ ។ បេ ។ វេមនិចំរោសេចក្តីកំនិចក្តីត្រូវ កស្រីយសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ កស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលក់ បង្ហូរ
 ទៅក្នុងកាលេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរោមនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 វេមនិបង្ហូរទៅកេត្រះនិព្វាន សសៀរទៅកេត្រះនិព្វាន ផ្រាលទៅ
 កេត្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៨៥] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្ធម្មបុតា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ដោយ
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៨៦] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទន្ធម្មបុតា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ដោយ
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ឆ្ការបេយ្យលោ

[១៨៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ សាភូ
នមិ វាចិនិទានំ វាចិនិទោណា វាចិនិទបញ្ញា ។ វេរ
វេរ វេរ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ មហិ
នមិ វាចិនិទានំ វាចិនិទោណា វាចិនិទបញ្ញា ។ វេរវេរ
វេរ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ ឈ
កាចិមា មហានិទាយា ។ សេយ្យដិទំ ។ កង្កា យមុ
នា អចិវតិ សាភូ មហិ សត្វា កា វាចិនិទានំ វាចិ
និទោណា វាចិនិទបញ្ញា ។ វេរវេរ វេរ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ កាវេណ្ណា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ
តហុស័ករោណ្ណា វិទ្យានិទានំ យោតំ វិទ្យានិទោណា
វិទ្យានិទបញ្ញា វេ ។

ឆ្ការបេយ្យលោ

[១៨៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ មូលភិក្ខុចំនិទាយ ដូចទេសាភូ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ មូលភិក្ខុចំនិទាយ សេចក្តី
ធម្មបេយ្យកំផ្សំបោះឯង ។ បេ ។

[១៨៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ មូលភិក្ខុចំនិទាយ ដូចទេសាភូ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាល
ទៅកាន់ទិសខាងកើត យ៉ាងណាមិញ ។ មូលភិក្ខុចំនិទាយ សេចក្តី
ធម្មបេយ្យកំយ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[១៨៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ មូលភិក្ខុចំនិទាយ ដូចទេសាភូ
ណាមួយ ។ គីណាខ្លះ ។ គីទេសាភូ ១ យមុនា ១ អចិវតិ ១ សាភូ ១
មហិ ១ ទេសាភូចំនិទានំ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត ទៅ
ទៅកាន់ទិសខាងកើត ជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងកើត ដូចម្តេចមិញ ។
មូលភិក្ខុចំនិទាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអវិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេរិយបង្កាន់ទៅ
កេត្រិនិទានំ សេសៀរទៅកេត្រិនិទានំ ជម្រាលទៅកេត្រិនិទានំ
កំផ្សំបោះឯង ។

[១៧០] កាថត្ថុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ
 ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ ធិត្វានចោណោ ធិត្វានបញ្ញារោ ។
 ៧៧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធំ កាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ វិវា-
 កធិស្សិតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ
 វិវាគធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វានធិន្តោ
 ហោតិ ធិត្វានចោណោ ធិត្វានបញ្ញារោតិ ។

[១៧១] សាវត្តិធិដានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ គត្តិ-
 ទនី សមុម្ពុធិន្តោ សមុទ្ធាណោ សមុទ្ធបញ្ញារោ ។ ឯវំមេវ
 ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ
 ធិត្វានចោណោ ធិត្វានបញ្ញារោ ។

[១៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធិកុកុកាលចំរើននូវអរិយបុគ្គប្រិ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 វេទនបង្កើនទៅក្រែងពិបាក សសៀរទៅក្រែងពិបាក ជម្រាល
 ទៅក្រែងពិបាក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 ទេ វែមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយ
 សេចក្តីឡើយណាយ ។ បេ ។ វែមនិចំរើនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ពស្រីយ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយសេចក្តីឡើយណាយ ពស្រីយសេចក្តី
 លេក់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវអរិយបុគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង វែទនបង្កើនទៅក្រែងពិបាក សសៀរទៅក្រែងពិបាក
 ជម្រាលទៅក្រែងពិបាក តើដូច្នោះឯង ។

[១៧១] សាវត្តិធិដានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទេពភ្នំ
 ដោយប្រដាប់ទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកសមុទ្រ ជ្រាលទៅកសមុទ្រ
 ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយបុគ្គប្រិ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ក៏វែទនបង្កើនទៅក្រែងពិបាក សសៀរទៅក្រែងពិបាក ជម្រាលទៅ
 ក្រែងពិបាក តើដូច្នោះឯង ។

គង្គាបេយ្យលោ

[១៧២] កថត្ថុវេ កិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ
 ធិត្វានធិន្តោ ហោតំ ធិត្វានហោណោ ធិត្វានបញ្ញារោ ។
 ៧៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សញ្ញាធិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកនធិស្សិតំ
 ។ បេ ។ សញ្ញាសមាធិ កាវេតិ វិវេកនធិស្សិតំ វិវេកនធិស្សិ-
 តំ ធិវេនធិស្សិតំ វេស្សក្កបរណាមី ។ ឯវិ ទោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេន្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ ធិត្វាន-
 ហោណោ ធិត្វានបញ្ញារោតិ ។

[១៧៣] សាវត្តិធិនាមំ ។ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ
 យមុនា ធី សមុដ្ឋធិន្តោ សមុដ្ឋហោណោ សមុដ្ឋ-
 បញ្ញារោ ។ ឯវិមវ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ បេ ។

គង្គាបេយ្យល

[១៧២] ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកិក្ខុកាលចំរើននូវអវិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 ក៏រើមនិបង្កើនទៅក្រចេះនិព្វាន សសៀទៅក្រចេះនិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រចេះនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងធម្មវិមយ
 នេះ រើមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។
 រើមនិចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយ
 សេចក្តីឡើយណាយ ពស្រីយសេចក្តីរលត់ បង្កើនទៅក្នុងការលះ ។
 ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុកាលចំរើននូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាល
 ធ្វើនូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង ក៏រើមនិបង្កើនទៅ
 ក្រចេះនិព្វាន សសៀទៅក្រចេះនិព្វាន ជម្រាលទៅក្រចេះនិព្វាន
 ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៧៣] សាវត្តិធិនាម ។ ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទទ្ធរយមុនា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ហ្គលកិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៤] សារភ្នំទំនាម ។ សេចក្តីថា ភិក្ខុវេ
 អចរតី ធីតី សមុទ្ធនិម្មា សមុទ្ធតោលា សមុទ្ធ-
 មន្តារា ។ ឯវេរ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៧៥] សារភ្នំទំនាម ។ សេចក្តីថា ភិក្ខុវេ ស-
 ព្វ ធីតី សមុទ្ធនិម្មា សមុទ្ធតោលា សមុទ្ធមន្តារា ។
 ឯវេរ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៧៦] សារភ្នំទំនាម ។ សេចក្តីថា ភិក្ខុវេ មហី
 ធីតី សមុទ្ធនិម្មា សមុទ្ធតោលា សមុទ្ធមន្តារា ។ ឯវេ-
 រ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[១៧៤] សារភ្នំទំនាម ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទ្រូអចរតី
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៥] សារភ្នំទំនាម ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទ្រូសព្វ
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៦] សារភ្នំទំនាម ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចទ្រូមហី
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នួលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
 ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[១៧៧] សាវត្ថុនិបាតំ ។ លេយ្យដិវង្គិ ភិក្ខុវេ យោ
 តោតិហ មហាននិយោ ។ លេយ្យដិវង្គិ ។ ខត្តំ យទុតា
 វចិវតី សក្កេ មហី សត្វា តា សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធ-
 ចោណា សមុទ្ធបញ្ញាវ ។ ឯវមេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 តហុលីតរោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ
 និព្វានបញ្ញាវ ។

[១៧៨] តតេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេន្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីតរោន្តោ
 និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញាវ ។
 ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវតិ វិវេកនិស្សិតំ

[១៧៧] សាវត្ថុនិបាតំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចខ្មែរ
 ណាមួយ ។ ភីណាខ្លះ ។ ធិន្ទកង្កី ១ យមុនា ១ អចិវតី ១ សក្កេ
 ហើ ១ ខ្មែរទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
 សមុទ្រ ដែលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើនឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង កំរែងបង្កើនទៅក្រែងនិព្វាន សស្សី
 ទៅក្រែងនិព្វាន ដ៏មាលទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[១៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើឲ្យអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 កំរែងបង្កើនទៅក្រែងនិព្វាន សស្សីទៅក្រែងនិព្វាន ដ៏មាល
 ទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-
 វិន័យនេះ រំលែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ពាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

វិវាទនិស្សិតំ ធិរោធនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។
 សញ្ញាសមាធិ កាវតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ ធិរោ-
 ធនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ ឯវំ ខោ វិគ្គាវេ វិគ្គុ
 វរិយំ វេជ្ជន្តិវតំ មត្តំ កាវេន្ណា វរិយំ វេជ្ជន្តិវតំ មត្តំ
 ទេវុលីតោកោន្តោ ធិត្វាននិវេន្ណោ ហោតិ ធិត្វាវេមាលោ
 ធិត្វានមត្តាហោតិ ។

កង្ការេយ្យាលភិវំ សន្នេមេន សំខេតំ បេយ្យាលេ
 វិជ្ជាវេតត្វំ ។

ធិស្សន្តិ

- ៣ ចាតីនតោ ធិន្ណា
- ៧ ធិន្ណា ច សមុទ្ធតោ
- ឡេ^(១) ធិន្ណា ធិសា ហោន្តិ
- វិគ្គា តេន វេត្វិវិវិ ។
- កង្ការេយ្យាលី ចាតីននិទ្ធកិច្ចនមត្តិ^(២)
- វិវេកនិស្សិតន្ណានុសារី បវេបវេរី ។

១ ១. ១. ៤៧ ១១ ៤ ១១៧៧ ហោន្តិ បេយ្យាលី ធិន ត្រងីវិ ។ ២ ចារិយេត្វា
 ចារិយេត្តំ ចារិយេត្តំ វិច្ឆេត្តិ ។

ពស្រីយសេចក្តីម្យើយណាយ ពស្រីយសេចក្តីលកំ បង្ហោនទៅក្នុងការ
 លះ ។ បេ ។ វេបនិចំវេនសេចក្តីតាំងចិត្តត្រូវ ពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 ពស្រីយសេចក្តីម្យើយណាយ ពស្រីយសេចក្តីលកំ បង្ហោនទៅក្នុង
 ការលះ ។ ហួលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំវេននូវអវិយមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ កាលវិទ្ធិនូវអវិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេមន
 បង្ហោនទៅក្រែនិក្ខាន សស្សិទៅក្រែនិក្ខាន ផ្រែមាលទៅក
 ក្រែនិក្ខាន កំដូរពោះឯង ។

អង្គារេយ្យាលភិវំ សវេសេវដោយសន្នេមេន អ្នកប្រាជ្ញគួរឲ្យពិស្តារ
 កង្ការេយ្យាលៈផលចុះ ។

ឧទាននៃកង្ការេយ្យាលនោះគឺ

តោលអំពីទន្លេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើត មាន ៦ លើក អំពី
 ទន្លេហូរទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក រួមជាមិមាន ៤២
 លើក ព្រែករហូតនោះ ទើបហៅថាមួយវត្ត ។ ចំណាយ
 វត្តមគ្គវេលពស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ដូចទន្លេវេលហូរ
 ទៅកាន់ទិសខាងកើត មានក្នុងកង្ការេយ្យាល រួមជា ១២
 លើក ចាត់ចាប់បំបែបទី ១ ។

គង្គាលេយ្យលី

(១៧៧) សាវត្ថិនិទានំ ។ លេយ្យដាចិ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុំ ធម្មិ ចាចីធម្មិញ្ច ចាចីធម្មាណា ចាចីធម្មត្តារា ។

ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តោ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វាធម្មិន្តោ

ហោតិ ធិត្វាធម្មោណោ ធិត្វាធម្មត្តារោ ។

(២០០) តថព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ

ធិត្វាធម្មិន្តោ ហោតិ ធិត្វាធម្មោណោ ធិត្វាធម្មត្តារោ ។

និទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេតិ ភតវិនយថវិ

យោសាធំ ធាសវិនយថវិយោសាធំ ហោហវិនយថវិ

យោសាធំ ។ ថេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ ភតវិនយថវិ

គង្គាលេយ្យលី

(១៧៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទេវតា

ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាខាភិក្ខុ ទេវទៅកាន់វិសាខាភិក្ខុ ដែល

ទៅកាន់វិសាខាភិក្ខុ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល

ចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយ

អង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅក្រៃនិព្វាន សស្សិទៅក្រៃ

ក្រៃនិព្វាន ផ្រាលទៅក្រៃនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២០០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-

កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

រមែងបង្កើនទៅក្រៃនិព្វាន សស្សិទៅក្រៃនិព្វាន ផ្រាល

ទៅក្រៃនិព្វាន ក៏ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្ម-

វិន័យាន រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរក្សាជាទី

បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំទៅស្រដាច់បំផុត មានការកំចាត់បង្ខំទៅហា-

ជាទីបំផុត ។ ថេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកាំងចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំ

យោសាធំ ឆោសវំធម៌យបរិយោសាធំ ហោហវំធម៌យបរិ-
យោសាធំ ។ ឃិវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ
ចក្កំ ភារវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ ចក្កំ តហុលីនភោន្តោ
ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ ធិត្វានធិន្តោ ធិត្វានធិន្តោ ធិត្វានធិន្តោ ។

[២០១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ យ-
តុនា នដិ ចាចីនធិន្តោ ចាចីនធិន្តោ ចាចីនធិន្តោ ។
ឃិវេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ អចិ-
រវិ ធម៌ ចាចីនធិន្តោ ចាចីនធិន្តោ ចាចីនធិន្តោ ។
ឃិវេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាថិ ភិក្ខុវេ
នេវត្ថុ នដិ ចាចីនធិន្តោ ចាចីនធិន្តោ ចាចីនធិន្តោ ។
ឃិវេវ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

ទ្រុកនៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវិទាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់
បដិទ្ធិវិទាសៈជាទីបំផុត ។ ហួលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនឡើយ-
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើឡើយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ច្រើន រមែងបង្កើនទៅក្រែងនិព្វាន សសៀរទៅក្រែងនិព្វាន ផ្សេង
ទៅក្រែងនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ហួលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចទទ្ធម្មមុន
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ទេរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ផ្ទាល់
ទៅកាន់ទិសភាវិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ហួលភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តី
បែបយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ហួលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាទទ្ធម្មមុន
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ទេរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ផ្ទាល់
ទៅកាន់ទិសភាវិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ហួលភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តី
បែបយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ ហួលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាទទ្ធម្មមុន
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ទេរទៅកាន់ទិសភាវិកើត ផ្ទាល់
ទៅកាន់ទិសភាវិកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ហួលភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តី
បែបយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ឧបាយកល

[២០៤] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ មហិ
ធរី វាជិនិទ្ធា វាជិនិទ្ធាណា វាជិនិទ្ធាណ ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យោ
តាជិមា មហានិទ្ធាណ ។ សេយ្យជិទំ ។ កង្កា យមុនា
អវិវត្តំ សាភូ មហិ សត្វា តា វាជិនិទ្ធា វាជិនិ-
ទ្ធាណា វាជិនិទ្ធាណ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
។ បេ ។

[២០៦] សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ កង្កា
និទំ សមុទ្ធិនិទ្ធា សមុទ្ធិនិទ្ធាណា សមុទ្ធិនិទ្ធាណ ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេន្តា អវិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកកោន្តា និទ្ធានិទ្ធាណ ហោនិ
និទ្ធានិទ្ធាណា និទ្ធានិទ្ធាណ ។

ឧបាយកល

[២០៤] សាវត្ថុនិទានំ ។ មហាភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទេមហិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាំងកើត ទេរទៅកាន់ទិសទាំងកើត (ដែល
ទៅកាន់ទិសទាំងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ មហាភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
បេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៥] សាវត្ថុនិទានំ ។ មហាភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទេមហិ
ណាមួយ ។ គិណាច្ឆៈ ។ គិទទេកង្កា ១ យមុនា ១ អវិវត្តិ ១ សាភូ ១
មហិ ១ ទទេទាំងសំរេច ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាំងកើត ទេរទៅ
កាន់ទិសទាំងកើត (ដែលទៅកាន់ទិសទាំងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ មហា
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៦] សាវត្ថុនិទានំ ។ មហាភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទេ
កង្កា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ (ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រដូចម្តេចមិញ ។ មហាភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
អវិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអវិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ច្យ
ច្រើនឡើង កំរែបរិបត្តិទៅក្រែនិព្វាន សន្សើរទៅក្រែនិព្វាន
ដ៏ហាលទៅក្រែនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០៧] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ការវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ ជំព្វាន-
 ជំន្រោ ហោតិ ជំព្វានចោណោ ជំព្វានមញ្ញារោ ។ ឥធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាដិដ្ឋិ ការវេតិ រាគវិទយេបរិយោសានំ
 មោសវិទយេបរិយោសានំ មោហវិទយេបរិយោសានំ ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ ការវេតិ រាគវិទយេបរិយោសានំ ធាស-
 វិទយេបរិយោសានំ មោហវិទយេបរិយោសានំ ។ ឯវំ ចោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ ជំព្វានជំន្រោ ហោតិ
 ជំព្វានចោណោ ជំព្វានមញ្ញារោតិ ។

[២០៨] សារត្តិជំនានំ ។ សេយ្យថាវិ ភិក្ខុវេ យេមុតា
 នធិ សមុទ្ធជិដ្ឋា សមុទ្ធចោណា សមុទ្ធមញ្ញារា ។ ឯវំមេវ
 មោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ មេ ។

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង វេលាបង្ហាត់ទៅក្រែងពិព្វាន សរសៀរទៅក្រែងពិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រែងពិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកន្លងម្សិល
 នេះ វេលាចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរាគៈជាទីបំផុត
 មានការកំចាត់បង្ខំរោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំមោហៈជាទី
 បំផុត ។ មេ ។ វេលាចំរើនសេចក្តីនាំនិព្វិតត្រូវ មានការកំចាត់បង្ខំរាគៈ
 ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំរោសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំ
 មោហៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើន
 ឡើង វេលាបង្ហាត់ទៅក្រែងពិព្វាន សរសៀរទៅក្រែងពិព្វាន ជម្រាល
 ទៅក្រែងពិព្វាន តើដូច្នោះឯង ។

[២០៨] សារត្តិជំនាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេយមុនា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
 សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបេះមេឃ្យក៏ដូច្នោះ
 ឯង ។ មេ ។

កង្ខារបេយ្យាសី

[២០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ វចំវេទិ

នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធចត្តារា ។ ឯវមេវ

ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ មេ ។

[២០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ

សាវត្ថុ នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធចត្តារា ។

ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ មេ ។

[២០៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាមិ កិក្ខុវេ មហី

នទី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធភោណា សមុទ្ធចត្តារា ។ ឯវមេវ

ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ។ មេ ។

កង្ខារបេយ្យាសី

[២០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណិទ្ធាយ ដូចជាទទ្ធសេ

អចំវេទិ ដាចម្មជាភិក្ខុវេទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជាលទៅ

កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណិទ្ធាយ សេចក្តីបេយ្យាសី

កិដ្ឋប្រោះឯង ។ មេ ។

[២០៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណិទ្ធាយ ដូចជាទទ្ធសេ

ដាចម្មជាភិក្ខុវេទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណិទ្ធាយ សេចក្តីបេយ្យាសី

ឯង ។ មេ ។

[២០៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណិទ្ធាយ ដូចជាទទ្ធសេ

ដាចម្មជាភិក្ខុវេទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជាលទៅកាន់

សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណិទ្ធាយ សេចក្តីបេយ្យាសី

ឯង ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធិ

(២១២) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
 យោ កាចិមា មហានទិយោ ។ សេយ្យដំនំ ។ គត្តា
 យមុតា អចិវតិ សាភូ មហី សព្វា តា សមុទ្ធនិញ្ញា
 សមុទ្ធនោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ វរាមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 តហុលីករោន្តោ ជិញ្ញាននិញ្ញា ហោតិ ជិញ្ញានទោណោ
 ជិញ្ញានបញ្ញារោ ។

(២១៣) កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ
 ជិញ្ញាននិញ្ញា ហោតិ ជិញ្ញានទោណោ ជិញ្ញានបញ្ញារោ ។
 វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ កាវេតិ វាភវិទយបរិ
 យោសានំ នោសវិទយបរិយោសានំ មោហវិទយបរិ
 យោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វាភវិទយ
 បរិយោសានំ នោសវិទយបរិយោសានំ មោហវិទយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរុទ្ធិ

(២១២) សាវត្ថិនិទានំ ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្ធដុំ
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺទន្ធអង្គាទ យមុតាទ អចិវតិទ សាក្ខទ
 ហិទ ទន្ធដុំទាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
 សមុទ្រ ព្រោះទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្កើនទៅក្រៃនិព្វាន សរសៀរ
 ទៅក្រៃនិព្វាន ជម្រាលទៅក្រៃនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២១៣) ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្កើនទៅក្រៃនិព្វាន សរសៀរទៅក្រៃនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 ក្រៃនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទីបំផុត មាន
 ការកំចាត់បដិទ្ធិវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោៈជាទីបំផុត
 ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីកំណត់ចិត្តត្រូវ មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាគៈជាទី
 បំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាសៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិទ្ធិវាហោៈ

ធម្មបទប្បវេណី

វេទិកាសាធំ ។ ឯវេ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧបាសិកាវេត្តា
និព្វាននិព្វា យោនិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញាហេតិ ។
រាគវិទយន្តាទសតិ ទុតិយតិ សមុទ្ធនិដ្ឋង្គិ ។

[២០៤] សាវ័ន្តិមិដានំ ។ មេយ្យនាមិ ភិក្ខុវេ
កង្កា នមិ ចាតិទនិព្វា ចាតិទទោណោ ចាតិទបញ្ញា ។
ឯវេ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេត្តា
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧបាសិកាវេត្តា និព្វាននិព្វា
យោនិ និព្វានចោណោ និព្វានបញ្ញាហេតិ ។

[២០៥] ភាសត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ កាវេត្តា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧបាសិកាវេត្តា

ធម្មបទប្បវេណី

ជាបិបដុក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនខ្ញុំអរិយមន្ត្រីប្រកប
ដោយអង្គ៨ កាលធ្វើខ្ញុំអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រើមនស្ស្តេនទៅក្រែងព្រាន សុស្ស្តទៅក្រែងព្រាន ជម្រាលទៅក្រែង
ព្រានព្រាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ និយាយអំពីការកំចាត់បង្កំខ្ញុំពន្ធៈ មាន១២
លើក ចាត់ចាប់បំបែកចិត្ត ដែលប្រៀបដូចទទួលទៅកាន់សមុទ្រ ។

[២០៦] សាវ័ន្តិមិដានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទួល
មត្តំ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាន់ភើក ទៅទៅកាន់ទិសទាន់ភើក
ជ្រាលទៅកាន់ទិសទាន់ភើក ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
កាលចំរើនខ្ញុំអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើខ្ញុំអរិយមន្ត្រីប្រកប
ដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រើមនស្ស្តេនទៅក្រែងព្រាន សុស្ស្ត
ទៅក្រែងព្រាន ជម្រាលទៅក្រែងព្រាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនខ្ញុំអរិយមន្ត្រីប្រ-
កបដោយអង្គ៨ កាលធ្វើខ្ញុំអរិយមន្ត្រីប្រកបដោយអង្គ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវវរុត្ត

ជំពូនជំន្រា ហោតិ ជំពូនចោណា ជំពូនបញ្ញារា ។
 ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ កាវេតិ អមតោតនំ អម-
 តបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសហជិ
 កាវេតិ អមតោតនំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។
 វិវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ កាវេន្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីនរោន្តោ ជំពូនជំន្រា
 ហោតិ ជំពូនចោណា ជំពូនបញ្ញារាតិ ។

[២០៦] សាវត្ថិជំនានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យ-
 មុតា ននី ចាចីនជំន្រា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញារា ។
 វិវ បេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២០៧] សាវត្ថិជំនានំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ អចំ-
 រវតិ ននី ចាចីនជំន្រា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញារា ។
 វិវ បេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវវរុត្ត

វេមនិបរុត្តនទៅកេត្រនិព្វាន សាស្សិទៅកេត្រនិព្វាន ជម្រាលទៅ
 កេត្រនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យ
 នេះ វេមនិចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈ
 ជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុងទានមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។ វេមនិចំរើន
 សេចក្តីគាំងចិត្តត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាទីប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 ទានមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 ឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអន្ត ៨ កាលធ្វើឲ្យអរិយមគ្គប្រកបដោយអន្ត ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង វេមនិបរុត្តនទៅកេត្រនិព្វាន សាស្សិទៅកេត្រនិព្វាន
 ជម្រាលទៅកេត្រនិព្វាន តើដូច្នោះឯង ។

[២០៦] សាវត្ថិនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 យមុតា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាំងកើត ទេរទៅកាន់ទិសទាំងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសទាំងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២០៧] សាវត្ថិនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 អចំរវតិ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទិសទាំងកើត ទេរទៅកាន់ទិសទាំងកើត
 ជ្រាលទៅកាន់ទិសទាំងកើត ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ឧបាយយុទ្ធសី

[២១៨] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កំត្វាវ
សាវត្ថ ធី ចាប័នធីត្តា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ កំត្វាវ កំត្វា ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កំត្វាវ
បមី ធី ចាប័នធីត្តា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ កំត្វាវ កំត្វា ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កំត្វាវ
យា កាចិមា មហាននិយោ ។ សេយ្យដិម ។ វង្គា
យតុនា គង្គវតី សាវត្ថ បមី សត្វា តា ចាប័នធីត្តា
ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ញា ។ ឯវមេវ ទោ កំត្វាវ
កំត្វា ។ បេ ។

ឧបាយយុទ្ធសី

[២១៨] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កំត្វាវ
សាវត្ថ ធី ចាប័នធីត្តា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ កំត្វាវ កំត្វា ។ បេ ។

[២១៩] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កំត្វាវ
បមី ធី ចាប័នធីត្តា ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ កំត្វាវ កំត្វា ។ បេ ។

[២២០] សាវត្ថិវិនិច្ឆ័យ ។ សេយ្យដាម កំត្វាវ
យា កាចិមា មហាននិយោ ។ សេយ្យដិម ។ វង្គា
យតុនា គង្គវតី សាវត្ថ បមី សត្វា តា ចាប័នធីត្តា
ចាប័នចោណា ចាប័នបញ្ញា ។ ឯវមេវ ទោ កំត្វាវ
កំត្វា ។ បេ ។

[២២១] សាវត្ថីនិទានំ ។ សេយ្យដាមំ ភិក្ខុវេ
 កង្កា ធម៌ សមុទ្ធជិដ្ឋា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធមញ្ញា ។
 ឯវេវេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវេត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ ជិញ្ញាធជិដ្ឋោ
 ហោតិ ជិញ្ញាធមោណោ ជិញ្ញាធមញ្ញោ ។

[២២២] កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 បត្តំ ភាវេត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ
 ជិញ្ញាធជិដ្ឋោ ហោតិ ជិញ្ញាធមោណោ ជិញ្ញាធមញ្ញោ ។
 ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាជិដ្ឋី ភាវេតិ អមតោគជំ
 អមតមរាយនំ អមតមរិយោសាឯ ។ ធម ។ សម្មាសហជិ
 ភាវេតិ អមតោគជំ អមតមរាយនំ អមតមរិយោសាឯ ។
 ឯដំ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវេត្តោ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ តហុលីករោត្តោ ជិញ្ញាធជិដ្ឋោ
 ហោតិ ជិញ្ញាធមោណោ ជិញ្ញាធមញ្ញោ ។

[២២១] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទន្លេ
 កង្កា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ដោយទៅ
 កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
 នូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រនៃព្រាន សាស្សិទៅកេត្រនៃព្រាន
 ជម្រាលទៅកេត្រនៃព្រាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រនៃព្រាន សាស្សិទៅកេត្រនៃព្រាន ជម្រាលទៅ
 កេត្រនៃព្រាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្ត
 ទៅក្នុងខាងមុខ មានអមតៈជាចំបំផុត ។ ឯវេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តីតាំង
 ចំក្តីត្រូវ ចុះសិប្បទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ មាន
 អមតៈជាចំបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រនៃព្រាន សាស្សិទៅកេត្រនៃព្រាន ជម្រាលទៅ
 កេត្រនៃព្រាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

[២២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
យធុតា ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធ-
បត្តាក ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
អចិរវតី ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធ-
បត្តាក ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
សារក្ខ ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបត្តាក ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
បហី ននី សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបត្តាក ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាទន្ធន
យមុន ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សេចក្តីប-
រមេយ្យកិដ្ឋុប្បាធននី ។ បេ ។

[២២៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាទន្ធន
អចិរវតី ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាល
ទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សេចក្តីប-
រមេយ្យកិដ្ឋុប្បាធននី ។ បេ ។

[២២៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាទន្ធន
សារក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សេចក្តីបរមេយ្យ
កិដ្ឋុប្បាធននី ។ បេ ។

[២៣០] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ដូចជាទន្ធនបហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទេរទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សេចក្តីបរមេយ្យកិ
ដ្ឋុប្បាធននី ។ បេ ។

(២២៧) សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ វិគ្គរេ

យា កាចិមា មហាននិយោ ។ សេយ្យមិវំ ។ កម្ពុ

យមុនា អចំរតី សាភូ មហី សប្បា នា សមុទ្ធិនិទ្ធា

សមុទ្ធាចារណា សមុទ្ធមញ្ញា ។ វិវេយេ ចោ ភិក្ខុវេ

ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ តហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វាន-

ចោណោ និព្វានមញ្ញារោ ។

(២២៨) តថត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោន្តោ

(២២៩) សាវត្ថុនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ដូចជាទន្លេដ៏

លោមួយ ។ ភីណាខ្លះ ។ គឺទន្លេគង្គា ឬ យមុនា ។ អចំរតី ។ សាភូ

មហិ ។ ទន្លេតាំងអស់នោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់

សមុទ្រ គ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចម៉េញ ។ ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ

ភិក្ខុកាលចំរើនខ្លួនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្លួនអរិយមគ្គប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហូរទៅក្រចេះនិព្វាន សស្សី

ទៅក្រចេះនិព្វាន ៨ ម្រាលទៅក្រចេះនិព្វាន កិដ្ឋប្បន្ទនំ ។

(២២៨) ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពុះភិក្ខុកាលចំរើនខ្លួនអរិយមគ្គ

ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្លួនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង

នង្គាបេយ្យសំ

និព្វាននិព្វាន ហោតិ និព្វានចោលោកា និព្វានបញ្ញារោ ។
 ៥០ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាដំដួំ ភាវេតិ អបរោគនំ អប-
 គមរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ
 ភាវេតិ អបរោគនំ អបគមរាយនំ អមតបរិយោសានំ ។
 ៧ ។ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ធម្មលីការោន្តា និព្វាននិព្វាន
 ហោតិ និព្វានចោលោកា និព្វានបញ្ញារោ ។ អបរោគនំ
 ព្វានសក្កំ តតិយតិ ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យដាចំ ភិក្ខុវេ កង្កា
 នដិ ចាតិទនិព្វាន ចាតិទចោលោកា ចាតិទបញ្ញារោ ។
 ៧ ។ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ធម្មលីការោន្តា និព្វាននិព្វាន
 ហោតិ និព្វានចោលោកា និព្វានបញ្ញារោ ។

នង្គាបេយ្យសំ

បេសិបដ្ឋានេវកេត្រេនិព្វាន សសៀរេវកេត្រេនិព្វាន ដប្រាសេវ
 កេត្រេនិព្វាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាច័ប្រ-
 ត្រិក្កុទៅក្នុងទានិមុខ មានអមតៈជាច័ប័ដ្ឋក ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តី
 រំពឹងចិត្តត្រូវ ចុះសិបំទៅក្នុងអមតៈ មានអមតៈជាច័ប្រត្រិក្កុទៅក្នុងទានិ
 មុខ មានអមតៈជាច័ប័ដ្ឋក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 អរិយមន្ត្រប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមន្ត្រប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រេនិព្វាន សសៀរេវកេត្រេនិព្វាន
 ដប្រាសេវកេត្រេនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។ ពោលអំពីមន្ត្រដ៏រាប់បញ្ចូល
 ក្នុងអមតៈមាន ១២ លើក ចាត់ដាច់បំបែបទី ៣ ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាខន្ធកង្កា
 ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់ទំសទានិកេត ទៅទៅកាន់ទំសទានិកេត (ដោល
 ទៅកាន់ទំសទានិកេត ដូចម្តេចម៉េច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាល
 ចំរើននូវអរិយមន្ត្រប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើនូវអរិយមន្ត្រប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រមែងបង្ហាត់ទៅកេត្រេនិព្វាន សសៀរេវកេ
 ត្រេនិព្វាន ដប្រាសេវកេត្រេនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣០) ភិក្ខុវេទិកា ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីករោន្តោ
 ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ ធិត្វានចោណោ ធិត្វានបញ្ញារោ ។
 វេទ ភិក្ខុវេទិកា សញ្ញានិដ្ឋិ ភាវេនិ ធិត្វានធិដ្ឋំ ធិត្វា-
 នចោណំ ធិត្វានបញ្ញារំ ។ បេ ។ សញ្ញាសមាធិ ភាវេនិ
 ធិត្វានធិដ្ឋំ ធិត្វានចោណំ ធិត្វានបញ្ញារំ ។ ឯវំ ចោ
 ភិក្ខុវេទិកា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ តហុលីករោន្តោ ធិត្វានធិន្តោ ហោតិ
 ធិត្វានចោណោ ធិត្វានបញ្ញារោតិ ។

(២៣១) សាវត្ថិនិបាតំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 យមុតា នមិ ទាមិធិន្តោ ទាមិធិចោណោ ទាមិធិ-
 បញ្ញារោ ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

(២៣០) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះភិក្ខុកាលចំរើនឡូអរិយបន្តប្រិ-
 កបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើឡូអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
 រមែងបង្ហាត់ទៅក្រែងចិត្តាន សាស្សិទៅក្រែងចិត្តាន ដប្រាសទៅ
 ក្រែងចិត្តាន តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនឡូ
 រមែងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្ហាត់ទៅក្រែងចិត្តាន សាស្សិ-
 ទៅក្រែងចិត្តាន ដប្រាសទៅក្រែងចិត្តាន ។ បេ ។ រមែងចំរើនសេចក្តី
 កាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្ហាត់ទៅក្រែងចិត្តាន សាស្សិទៅក្រែងចិត្តាន
 ដប្រាសទៅក្រែងចិត្តាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនឡូ
 អរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើឡូអរិយមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យ
 ច្រើនឡើង រមែងបង្ហាត់ទៅក្រែងចិត្តាន សាស្សិទៅក្រែងចិត្តាន
 ដប្រាសទៅក្រែងចិត្តាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣១) សាវត្ថិនិបាត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរ
 យមុតា ជាដើមជាតិហូរទៅកាន់ទំសាវត្ថិនិបាត ទេរទៅកាន់ទំសាវត្ថិនិបាត
 ប្រាសទៅកាន់ទំសាវត្ថិនិបាត ដូចម្តេចបំពេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សេចក្តីចមេយ្យក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

ពង្សប្បវេណី

[២៣២] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ វេ-
ចិវេតិ ននី វាចិវនិទ្ទា វាចិវហោណា វាចិវបញ្ញា ។
ឯវេវេ វោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៣] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ
សក្កេ ននី វាចិវនិទ្ទា វាចិវហោណា វាចិវបញ្ញា ។
ឯវេវេ វោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៤] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ
មហី ននី វាចិវនិទ្ទា វាចិវហោណា វាចិវបញ្ញា ។
ឯវេវេ វោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៣៥] សាវត្ថិវិទានំ ។ សេយ្យថាបំ ភិក្ខុវេ
យោ កាចិវា មហាននិយោ ។ សេយ្យថិវិទំ ។ កង្កា
យមុត្តា អចិវេតិ សក្កេ មហី សត្វា កា វាចិវនិទ្ទា

ពង្សប្បវេណី

[២៣៦] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សយ ដូចជាខ្មែរ
អចិវេតិ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាមិកេតិ ទេវេវេកាន់វិសាមិកេតិ
[គោលទៅកាន់វិសាមិកេតិ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សយ
សេចក្តីប្រយោជន៍ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៧] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សយ ដូចជាខ្មែរ
សក្កេ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាមិកេតិ ទេវេវេកាន់វិសាមិកេតិ
[គោលទៅកាន់វិសាមិកេតិ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សយ
សេចក្តីប្រយោជន៍ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៨] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សយ ដូចជាខ្មែរមហី
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាមិកេតិ ទេវេវេកាន់វិសាមិកេតិ [គោល
ទៅកាន់វិសាមិកេតិ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សយ សេចក្តី
ប្រយោជន៍ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៣៩] សាវត្ថិវិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សយ ដូចជាខ្មែរចំ
ណាមួយ ។ ភិណាខ្លះ ។ គីខ្មែរគង្គិ ។ យមុត្តា ។ អចិវេតិ ។ សក្កេ
កូ ។ មហី ។ ខ្មែរវាង្សយនោះ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់វិសាមិកេតិ

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយសុ បរាសរវគ្គ

នាថីនចោលាភ នាថីនបញ្ញាភ ។ ឯវេយ្យោ ទោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
បត្តំ ពហុលីនេភេន្តោ ធិត្វានធិត្វោ ហោតិ ធិត្វាន-
តោលោ ធិត្វានបញ្ញាភេ ។

[២៣៦] តាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ
ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីនេភេន្តោ ធិត្វា-
នធិត្វោ ហោតិ ធិត្វានតោលោ ធិត្វានបញ្ញាភេ ។ វេយ្យោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញាធិដ្ឋិ ភាវេតិ ធិត្វានធិត្តំ ធិត្វានតោ-
លា ធិត្វានបញ្ញាភំ ។ វេយ្យោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ
ពហុលីនេភេន្តោ ធិត្វានធិត្វោ ហោតិ ធិត្វានតោលោ
ធិត្វានបញ្ញាភេតិ ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ បរាសរវគ្គ

វេយ្យោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
បត្តំ ពហុលីនេភេន្តោ ធិត្វានធិត្វោ ហោតិ ធិត្វាន-
តោលោ ធិត្វានបញ្ញាភេ ។

[២៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាល
ធ្វើនូវអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេយ្យោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីនេភេន្តោ ធិត្វាន-
ធិត្វោ ហោតិ ធិត្វានតោលោ ធិត្វានបញ្ញាភេ ។ វេយ្យោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សញ្ញាធិដ្ឋិ ភាវេតិ ធិត្វានធិត្តំ ធិត្វានតោ-
លា ធិត្វានបញ្ញាភំ ។ វេយ្យោ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ
ពហុលីនេភេន្តោ ធិត្វានធិត្វោ ហោតិ ធិត្វានតោលោ
ធិត្វានបញ្ញាភេតិ ។

ឆន្ទាបយ្យស័

(២៣៧) សាវត្ថុនិទានំ ។ សេយ្យវាមំ ភិក្ខុវេ កត្តា
នទំ សមុទ្ធនិទ្ធា សមុទ្ធតោណា សមុទ្ធបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ
និព្វានតោណា និព្វានបញ្ញារោ ។

(២៣៨) កតថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោន្តោ និព្វា-
ននិទ្ធា ហោតិ និព្វានតោណា និព្វានបញ្ញារោ ។ នន
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេតិ និព្វាននិទ្ធា និព្វានចោ-
ណំ និព្វានបញ្ញារំ ។ បេ ។ សម្មាសមាជិ ភាវេតិ និព្វាននិទ្ធា
និព្វានចោណំ និព្វានបញ្ញារំ ។ ឯវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីករោន្តោ និព្វាននិទ្ធា ហោតិ និព្វានតោណា
និព្វានបញ្ញារោតិ ។

ឆន្ទាបយ្យស័

(២៣៧) សាវត្ថុនិទាន ។ ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ដូចជាទ្រុកដ្ឋ
ជាធម្មជាតិព្យុទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់
សមុទ្រ ដូចអ្នកមិញ ។ ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុកាលចំរើនខ្យល់អិយ-
មត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្យល់អិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើន
ឡើង រើមនិបរិទ្ធនទៅក្រែនិព្វាន សសៀទៅក្រែនិព្វាន ជ្រាល
ទៅក្រែនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៣៨) ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនខ្យល់អិយមត្ត
ប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្យល់អិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង
រើមនិបរិទ្ធនទៅក្រែនិព្វាន សសៀទៅក្រែនិព្វាន ជ្រាលទៅ
ក្រែនិព្វាន កើដូចម្តេច ។ ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុក្នុងធម្មវិទ្យាយេន
រើមនិបរិទ្ធនសេចក្តីឃើញត្រូវ ជាធម្មជាតិបរិទ្ធនទៅក្រែនិព្វាន ស-
សៀទៅក្រែនិព្វាន ជ្រាលទៅក្រែនិព្វាន ។ បេ ។ រើមនិបរិទ្ធន
សេចក្តីកាន់ចិត្តត្រូវ ជាធម្មជាតិបរិទ្ធនទៅក្រែនិព្វាន សសៀទៅ
ក្រែនិព្វាន ជ្រាលទៅក្រែនិព្វាន ។ ហាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
ភិក្ខុកាលចំរើនខ្យល់អិយមត្តប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើខ្យល់អិយមត្តប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង រើមនិបរិទ្ធនទៅក្រែនិព្វាន សសៀ
ទៅក្រែនិព្វាន ជ្រាលទៅក្រែនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរាស្ត

[២៣៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យមុ-
តា ននិ សមុទ្ពនិទ្ទា សមុទ្ពចោណា សមុទ្ពបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ មចិ-
វេតិ ននិ សមុទ្ពនិទ្ទា សមុទ្ពចោណា សមុទ្ពបញ្ញា ។
ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ សារក្ខ-
ននិ សមុទ្ពនិទ្ទា សមុទ្ពចោណា សមុទ្ពបញ្ញា ។ ឯវមេវ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ។ បេ ។

[២៤២] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ចយិ
ននិ សមុទ្ពនិទ្ទា សមុទ្ពចោណា សមុទ្ពបញ្ញា ។ ឯវ-
មេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាស្ត

[២៣៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្ទេ
យមុតា ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤០] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្ទេ
អចិវេតិ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្ទេ
សារក្ខ ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅ
កាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យ
ក៏ដូច្នោះឯង ។ បេ ។

[២៤២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទទ្ទេមយិ
ជាធម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់សមុទ្រ ដែលទៅកាន់ស-
មុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីបមេយ្យក៏ដូច្នោះ
ឯង ។ បេ ។

ធម្មបយ្យាសី

(២៤៣) សាវត្ថិវិទាមំ ។ សេយ្យនាមិ ភិក្ខុវេ យា
 ពាចិហ ធម្មាណនិយោ ។ សេយ្យនិទំ ។ កត្តា យុត្តា
 អនិអតិ សាវត្ថ មហិ សុញ្ញា នា សុត្តន្តនិទ្ទេ សុត្តន្ត-
 បោណវ សុត្តន្តបញ្ញា ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 តហុសីនកោន្តោ ចិញ្ចាននិទ្ទេ ហោតិ ចិញ្ចានទោលោ
 ចិញ្ចានបញ្ញាហ ។

(២៤៤) នវេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុសីនកោន្តោ
 ចិញ្ចាននិទ្ទេ ហោតិ ចិញ្ចានទោលោ ចិញ្ចានបញ្ញាហ ។
 ឥឯ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេនិ ចិញ្ចាននិទ្ទេ

ធម្មបយ្យាសី

(២៤៥) សាវត្ថិវិទាមំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាខ្មែរដំរី
 ណាមួយ ។ គឺណាខ្លះ ។ គឺខ្មែរគង្គិក យមុខាទ អចរិវិទ សាក្ខទ
 បរិវា ខ្មែរទាំងអស់នោះ ជាចម្មជាតិហូរទៅកាន់សមុទ្រ ទៅទៅកាន់
 សមុទ្រ ជ្រាលទៅកាន់សមុទ្រ ដូចម្តេចមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កុំកុំកាលចំរើនអរិយបន្តប្រកបដោយអន្លង់ កាលធ្វើអរិយបន្តប្រកបដោយ
 អន្លង់ ឲ្យច្រើនឡើង រំបងបង្កើនទៅក្រែងចិញ្ចាន សាស្ត្រិកទៅក
 ក្រែងចិញ្ចាន ជម្រាលទៅក្រែងចិញ្ចាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

(២៤៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនអរិយបន្តប្រកប
 ដោយអន្លង់ កាលធ្វើអរិយបន្តប្រកបដោយអន្លង់ ឲ្យច្រើនឡើង
 រំបងបង្កើនទៅក្រែងចិញ្ចាន សាស្ត្រិកទៅក្រែងចិញ្ចាន ជម្រាល
 ទៅក្រែងចិញ្ចាន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុំធុបុ-
 រិយនេះ រំបងចំរើនសេចក្តីឃើញត្រូវ ដែលបង្កើនទៅក្រែងចិញ្ចាន

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បរាសរវេទ្ឋ

និព្វានចោលំ និព្វានបញ្ចវំ ។ មេ ។ សន្តាសមាធិ
ការវេទិ និព្វាននិព្វំ និព្វានចោលំ និព្វានបញ្ចវំ ។
ឯវំ ហោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពារេន្តា
អរិយំ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ តិហុលីការោន្តា និព្វាននិព្វា
ហោវេ និព្វានចោលោ និព្វានបញ្ចវោតិ ។

ឆន្ទាបយ្យលំ វេហេ ។

តិល្យទ្ធានិ

- ន ចាចីនតោ និព្វា
- ន និព្វា ច សមុទ្ធតោ
- ឯតេ ទ្ធល ន ទ្ធានស ហោន្តិ
- វគ្គោ វេន បវុទ្ធតីតិ ។
- និព្វាននិព្វំ ទ្ធានសតិ
- ចកុន្តតិ ច ទ្ធានវកិ^(១) ។

១ ១. ម. ឆន្ទាវកិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរាសរវេទ្ឋ

សស្សិទៅកព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅកព្រះនិព្វាន ។ មេ ។ វេបន
ចំរើនសេចក្ដីតាំងចិត្តត្រូវ ដែលបង្កើនទៅកព្រះនិព្វាន សស្សិទៅ
កព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅកព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ
កាលចំរើនអរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ កាលធ្វើអរិយមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ឲ្យច្រើនឡើង វេបនបង្កើនទៅកព្រះនិព្វាន សស្សិទៅក
ព្រះនិព្វាន ជម្រាលទៅកព្រះនិព្វាន ក៏ដូច្នោះឯង ។

ចប់ ឆន្ទាបយ្យលំ ទំ ៩ ។

ឧទ្ធាននៃគង្គាបេយ្យាលីនោះគឺ

ពោលអំពីទឹកទទេហូរទៅកាន់ទិសខាងកើតមាន ៦ លើក ហូរ
ទៅកាន់សមុទ្រមាន ៦ លើក ៦ ពីដេននេះត្រូវជា ១២ លើក
ព្រោះហេតុនោះ រើបញ្ចេញជាមួយវត្ថុ ។ ពោលអំពីមគ្គ
ដែលបង្កើនទៅកព្រះនិព្វានមាន ១២ លើក មាន ៦ លើក
ពីដេន រួមជា ១២ លើក ចាក់ជាចប់បទមាតិក ។

អប្បមាទវគ្គ

(២២៩) ភាវត្តិដំនាង ។ យោវតា តិច្ឆាវេ សត្តា

អប្បនា វា ទ្ធិប្បនា វា ចតុប្បនា វា ឧហុប្បនា វា រូរិ.

នោ វា អរូបនោ វា សញ្ញានោ វា អសញ្ញានោ វា ខេវ.

សញ្ញិចាសញ្ញានោ វា តថាតនោ តេសំ អក្កមត្តាយតំ

អារាមំ សង្កាសច្ចុត្តោ ។ ឯវាមេវ ចោ តិច្ឆាវេ យេ តេចិ

តុប្បនោ ធម្មា សមេត្តេ តេ អប្បហធម្មលកា អប្បហ.

តសហោសារណា អប្បមាណោ តេសំ ធម្មាដំ អក្កមត្តា.

យេតិ ។ អប្បបត្តស្សតំ តិច្ឆាវេ តិច្ឆាវោ ហោជិត្តំ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ ចត្តំ វាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ

ចត្តំ ឧហុលំតវស្សតិកំ ។

អប្បមាទវគ្គ

(២២៩) ភាវត្តិដំនាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ពួកសក្ខុចាំនិ

ប៉ុន្មាន យ៉ាងសក្ខុវេជ្ជនិក្ខិ ហេតុវេជ្ជនិក្ខិ មានវេជ្ជប្បនិក្ខិ មានវេជ្ជច្រើន

ក្តី ហេតុប្បនិក្ខិ វេតុប្បនិក្ខិ ហេតុសញ្ញាភិក្ខុ វេតុសញ្ញាភិក្ខុ ហេតុសញ្ញាភិក្ខុមិនមែន

មិនមានសញ្ញាភិក្ខុមិនមែនក្តី (ព្រះរាជាឧបាសម្ពុទ្ធសម្ពុ ប្រាកដថា

ប្រសើរជាងពួកសក្ខុចាំនិទ្ធានោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កុសលធម៌ចាំនិ

ទ្ធាយឯណាមួយ កុសលធម៌ចាំនិអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល

មានអប្បមាទជាច្រើនដុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ចាំនិ

នោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ពាក្យជាប្រសើរនេះ ជា

ទិសឱ្យប្រយោជន៍កុំដែលមិនប្រមាទ កុំកុម្មុយនិស្តប្រមាទ ទំនិចំរើនខ្លាចមន្ត

ប្រកបដោយអង្គ៤ ដ៏ប្រសើរ ទំនិធ្វើឱ្យក្រសែត្រលនូវមន្តប្រកបដោយ

អង្គ៤ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២២២] តាមព្យា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បបន្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ តហុ-
 លីតារោតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេតិ
 វិវេកនិស្សិតំ វិវកនិស្សិតំ ធិរោធនិស្សិតំ វេស្សត្ត-
 បរិណាមី ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ
 វិវកនិស្សិតំ ធិរោធនិស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បបន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ភា-
 វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ តហុលីតារោតិ ។ (ទបរិ-
 តិណ្ណំ សុត្តានំ វិទ្ធាវេតថ្វំ) ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ យវតា ភិក្ខុវេ សុត្តា
 អប្បនា វា ទ្វិប្បនា វា ធនុប្បនា វា តហុប្បនា វា
 រូបិទោ វា អរូបិទោ វា សញ្ញិទោ វា អសញ្ញិទោ វា
 ទេវសញ្ញិទោសញ្ញិទោ វា តថាគនោ ទេសំ អក្កបត្តា-
 យេតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវបេវ ទោ ភិក្ខុវេ

[២២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកបិទប្រហាទ វេបដំបើ
 ទូរម្ភប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាស់ក្រែលទូរម្ភប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនទូរសម្បទិដ្ឋិ ដែលពេស្រីយទូរការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយទូរការប្រាសចាកព្រឹក ពេស្រីយទូរការលេង
 បង្ហូរទៅកេកាលេបដំ ។ បេ ។ ចំរើនទូរសម្បទិ ដែលពេស្រីយ
 ទូរការស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយទូរការប្រាសចាកព្រឹក ពេស្រីយទូរការ
 លេង បង្ហូរទៅកេកាលេបដំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកបិទ
 ប្រហាទ វេបដំបើទូរម្ភប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាស់
 ក្រែលទូរម្ភប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បណ្ឌិត
 គប្បីតម្រិកសេចក្តីនៃសូត្រទាំង ៣ ទាំងលើឲ្យពិស្តារផងចុះ) ។

[២២៧] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
 ទាំងប៉ុន្មាន ជាសត្វវេជ្ជិក្តី ហានជ្ជិក្តី អានជ្ជិក្តី បុគ្គលិក្តី ហានជ្ជិក្តី
 ច្រើនក្តី ហានប្បក្តី វេទប្បក្តី ហានសញ្ញាភិក្តី វេទសញ្ញាភិក្តី ហានសញ្ញា-
 ភិក្តីវេទ បិទហានសញ្ញាភិក្តីវេទប្បក្តី ព្រះគង្គតេជោវេហានុសម្ពុ-
 សម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

អប្បមាទវគ្គ

យេ ភេតិំ តុសលា ធម្មា សត្យេ ទេ អប្បមាទត្វលតា
អប្បមាទសមាសវណា អប្បមាទោ ភេតិំ ធម្មាធំ
អត្តបត្តាយតិ ។ អប្បបន្តស្ម័តំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហោ
ចាដិកត្តិំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេស្សតិ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកវាស្សតិ ។

[២២៨] កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីកា-
រោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញាវដ្ឋិំ ភាវេតិ ភតវិធម-
បរិយោសាធំ ទោសវិធមបរិយោសាធំ មោហវិធមបរិ-
យោសាធំ ។ បេ ។ សញ្ញាសមាដិ ភាវេតិ ភតវិធមបរិ-
យោសាធំ ទោសវិធមបរិយោសាធំ មោហវិធមបរិយោ-
សាធំ ។ ឃិវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលី-
ករោតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

កុសលធម៌ទាំងឡាយឯកោនិមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
មាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរ
ជាងធម៌ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា
ប្រសើរនេះ ជាទីសង្ឃឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ
នឹងចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ នឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវ
មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំ-
រើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសញ្ញាវដ្ឋិំ មានការកំចាត់បង្កកៈ
ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កកៈហោហៈ
ជាទីបំផុត ។ បេ ។ ចំរើននូវសញ្ញាសមាដិ មានការកំចាត់បង្កកៈជាទី
បំផុត មានការកំចាត់បង្កកៈជាទីបំផុត មានការកំចាត់បង្កកៈហោហៈជាទី
បំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ រមែងចំរើននូវមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ យ៉ាងនេះឯង ។

[២២៩] សាវត្ថីនិទានំ ។ យាវតា និក្ខមេ សត្តា
 អប្បនា វា ភិប្បនា វា ចម្បុរ្យនា វា តហ្មរ្យនា វា វិប័-
 យោ វា អប្បមិលោ វា សញ្ញិយោ វា វសញ្ញិយោ វា ទេវ-
 បញ្ញិយោសញ្ញិយោ វា តថាគតោ ទេសំ វត្តបន្តោយនំ
 អយំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯវេសេ ទោ និក្ខមេ យេ កេចិ
 កុសលា ចញ្ញា សទ្ធវេ តេ អប្បមាធម្មសកា អប្បមាធម-
 លោសាលា អប្បមាធមោ ទេសំ ចញ្ញាមំ អត្តមត្តា
 យនំ ។ អប្បមត្តស្សតំ និក្ខមេ និក្ខុយោ ចាដិកដ្ឋិ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេស្សតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 តហ្មរេសវិស្សតិវិ ។

[២៣០] កថញ្ច និក្ខមេ និក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហ្ម-
 រេសវោតិ ។ ឆធិ និក្ខមេ និក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ កាវេតិ
 វចនោធិនំ អមតមាយនំ អមតមវិយាសានំ ។ បេ ។

[២២៩] សាវត្ថីនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំង
 ប៉ុន្មាន ជាសត្វរើសីក្តី មានរើសីក្តី មានរើសីក្តី មានរើសី
 ច្រើនក្តី មានបូកក្តី ឥតបូកក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មានសញ្ញា
 ក៏បិទបិទ បិទមានសញ្ញាក្តីបិទបិទក្តី ព្រះគរជាគរជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយនៃកាមិយុយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាធម៌
 មូល មានអប្បមាធម៌ប្រជុំចុះ អប្បមាធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌
 ទាំងនោះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យជាប្រសើរ
 នេះ ជាទីសន្សំរបស់ភិក្ខុដែលបិទប្រហាទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រហាទ មិនចំរើប
 ខ្លួនមកប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាស់ក្រែលខ្លួនមកប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរទាន ។

[២៣០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រហាទ ដែលចំរើប
 ខ្លួនមកប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាស់ក្រែលខ្លួនមកប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរទាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើបខ្លួនសម្មាធិដ្ឋិ ដែលចុះសិប្បទៅក្នុង
 អបតៈ មានអបតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអបតៈជាទីបំផុត ។ បេ ។

អប្បមាទវគ្គ

សម្មាសមាធិ ការវតិ អបរតាកធំ អមនបរាយធំ អថ-
តបរិយោសាធំ ។ ឃវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមាត្តា
អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ការវតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
ពហុលីការវតិ ។

[២៧០] សាវត្ថំនំនាធំ ។ យាវតា ភិក្ខុវេ សត្តា
អប្បដា វា ភិក្ខុវេ វា ចតុប្បដា វា ពហុប្បដា វា រូបំនោ
វា អរូបំនោ វា សញ្ញំនោ វា អសញ្ញំនោ វា នេវសញ្ញំនោ-
លញ្ញំនោ វា តថាគតោ តេសំ អក្កមត្តាយតិ អរហំ
សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឃវមេ ចោ ភិក្ខុវេ យេ កេចិ ត្តុ-
សលា ធម្មា សទ្ធវេ តេ អប្បមាទមូលតា អប្បមាទ-
សមោសវណា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មធំ អក្កមត្តា-
យតិ ។ អប្បមត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ចាដិក្ខុដ្ឋិ
អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ការវេប្បតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ
ពហុលីការវេប្បតិ ។

អប្បមាទវគ្គ

កំរើតត្ថុសម្មាសមាធិ វេលចុះសិបំពៅក្នុងអមនៈ មានអមនៈប្រព្រឹត្តិពៅ
ចាធិបុរ មានអមនៈជាចំបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រ-
ហេទ វេលចំរើតត្ថុប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែល
ត្ថុប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧១] សាវត្ថំនំនាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សាយ ពួកសត្វចាំនិ-
ប្បដាន ក្នុងសត្វវេលីដ៏ធំ មានជើងពីរក្តី មានជើងបួនក្តី មានជើងប្រាំក្តី
មានបួនក្តី ដំបូងក្តី មានសញ្ញាក្តី ដំបូងក្តី មានសញ្ញាក្តីមិនមែន
បីមានសញ្ញាក្តីមិនមែនក្តី ព្រះគម្ពីរគម្ពីរហេតុសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដថា
ប្រសើរជាងពួកសត្វចាំនិទ្សាយ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សាយ កុសលធម៌ចាំនិ-
ទ្សាយឯណាដ៏មួយ កុសលធម៌ចាំនិទ្សាយនោះ មានអប្បមាទជាមូល
មានអប្បមាទជាចំបំផុត អប្បមាទដ៏ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ចាំនិ-
ទ្សាយ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សាយ ពាក្យថាប្រសើរមុន
ជាទីសន្សំរបស់ភិក្ខុវេលីមិនប្រហេទ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រហេទ មិនចំរើតត្ថុ
ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែលត្ថុប្រកបដោយ
អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៥២] ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ

អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ ភាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ តហុលីតា-

រោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធំ ភាវេតិ ជិញ្ញាណដ្ឋង្គិ-

ជិញ្ញាណចោណំ ជិញ្ញាណបញ្ចវំ ។ បេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ

ជិញ្ញាណដ្ឋង្គិ ជិញ្ញាណចោណំ ជិញ្ញាណបញ្ចវំ ។ ឯវំ ចោ

ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ តា-

វេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បត្តំ តហុលីតារោតិ ។

[២៥៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេ ឃ្យេថាបំ ភិក្ខុវេ យានិ

កានិចិ ផង្កលានំ ចាលានិ បដោតានិ សព្វានិ តានិ

[២៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រហែង រមែងចំរើន

ខួបក្នុងប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាន់ស្រែលខួបក្នុងប្រកប

ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខួបសម្បជិដ្ឋិ ដែលបង្ហូរទៅកាន់

ព្រះនិព្វាន ទេវទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ បេ ។

ចំរើនខួបសម្បជិដ្ឋិ ដែលបង្ហូរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេវទៅកាន់ព្រះ

និព្វាន ឈរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិន

ប្រហែង ចំរើនខួបក្នុងប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាន់ស្រែល

ខួបក្នុងប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥៣] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តារជើង

ឯណា ទីមួយនៃសត្វដែលគ្រាប់លើផែនដី ស្តារជើងទាំងអស់ទោះ

អប្បមាទវគ្គ

ហត្ថិយនេ សមោទានំ ឥច្ឆន្តិ ហត្ថិយនំ តេសំ អត្ត-
 បត្តាយតំ យនំនំ មហន្តត្ថេន ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 យេ តេនំ គុសលា ធម្មា សាទ្ធេ តេ អប្បមាទវគ្គោ
 អប្បមាទសមោសាលា អប្បមាទោ តេសំ ធម្មានំ
 អត្តបត្តាយតំ ។ អប្បបត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ
 មាដិកត្ថំ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវស្សតិ អវយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពរុណីភវស្សតិ ។

(២៥៤) តថព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមាទោ អវយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវតិ អវយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពរុណីភ-
 វេតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវតិ វិវេកា-
 នំស្សតំ វិវេកនំស្សតំ និរោធនំស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមី
 ។ ឯវេ ។ សម្មាសមាទិ ភាវតិ វិវេកនំស្សតំ វិវេកនំស្សតំ
 និរោធនំស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

អប្បមាទវគ្គ

វេនិវេសំត្ថវការប្រកុចុក្កស្ថាមជើនិវេនិវេ ភ្នាមជើនិវេនិវេប្រាគដជាប្រ-
 សើជាងភ្នាមជើនិវេព្ពកសត្វទាំងនោះ ព្រោះហេតុជាភ្នាមជើនិវេទោជា
 ភ្នាមជើនិវេ យ៉ាងណាបិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំង
 ឡាយនៃពានីយ្យ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទជាមូល
 មានអប្បមាទជាដីប្រដុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាគដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំង
 នោះ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យជាប្រសើរនេះ
 ជាទិសន្លឹមរបស់ភិក្ខុដែលមិនប្រហាន ភិក្ខុអ្នកមិនប្រហាន នឹងចំរើនខ្លួន
 បន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួនបន្តប្រកបដោយ
 អង្គ៨ដ៏ប្រសើរបាន ។

(២៥៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រហាន វេមនិវេនិវេ
 ខ្លួនបន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួនបន្តប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខ្លួនសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលអាស្រ័យខ្លួន
 ការស្ងប់ស្ងាត់ ពន្លឺយន្តការប្រាសចាកគម្រិត ពន្លឺយន្តការ
 លេត់ បង្ហាន់ទៅកេការលេចនី ។ ឯវេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាសមាទិ ដែល
 ពន្លឺយន្តការស្ងប់ស្ងាត់ ពន្លឺយន្តការប្រាសចាកគម្រិត ពន្លឺយន្ត
 ខ្លួនការលេត់ បង្ហាន់ទៅកេការលេចនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

អប្បមន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ
មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

[២៤៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ
ក្សតាតារស្ស យា កាចិ តោតាទសវិយោ សត្វា តា
ក្សដង្កុណ ក្សដង្កិន្ទា ក្សដសមាសវណា ក្សដំ តាសំ
អត្តមត្តាយតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។ (យថា
ហេដ្ឋមសុត្តន្តំ ឯវំ វិជ្ជាវេតន្តំ) ។

[២៤៦] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ យេ
តេចំ មូលកត្វា កោដ្ឋានុសាវិយំ^(១) តេសំ អត្តមត្តា-
យតិ ។ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ យេ
តេចំ សារកត្វា លោហិតទន្ធនំ តេសំ អត្តមត្តាយតិ ។
ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ ឧ. ច. កម្សានុសាវិយំ ។

ក្កមមិប្រហាទ វេមនិចំវេមន្តវបន្តប្រកបដោយអន្ត ៨ ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
ក្រាស់ក្រៃលនូវបន្តប្រកបដោយអន្ត ៨ ដីប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៤៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កង់ណា
នីមួយៗ ខែចុះមានកំពូល បង្កង់ទាំងអស់នោះ ស្របទៅកំពូល ឈម
ទៅកំពូល មានកំពូលជាទីប្រជុំចុះ កំពូលវែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាង
បង្កង់ទាំងនោះ យ៉ាងណាម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។ (បណ្ឌិតធម្មវិទ្ធិតិរសេចក្តីឲ្យពិស្តារដូចសូត្រ
ទាំងក្រោយដទៃចុះ) ។

[២៤៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងខែចូលឯណា
នីមួយៗ ឫសស្តា វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងឫសទាំងនោះ យ៉ាងណា
ម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥០] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងខែទ្រុំមឯណា
នីមួយៗ ចន្ទនិព្រហម វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងទ្រុំមទាំងនោះ យ៉ាងណា
ម៉េញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (អប្បមាទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ បុប្ផតត្តា វស្សកំ^(១) តេសំ អក្កមត្តាយនិ ។ ឯវបេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ តុដ្ឋរាជានោ^(២) សត្វេ តេ វញ្ញា ចត្តវត្ថុចោ
អនុយត្តា វត្ថុ រាជានោ តេសំ ចត្តវត្ថុ អក្កមត្តាយនិ ។
ឯវបេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ យេ
កេចិ តាវត្សរោចំ បកា សត្វា តា ចត្ថិរាមនាយ
តេសំ ធាត្បដ្ឋំ សោធម្មសិ ចន្ទប្បរា តាសំ អក្កមត្តាយ-
និ ។ ឯវបេវ ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ ស-
វនសមយេ វិទូ វិភត្តវណារោតេ រោវេ អាទិញោ ចកំ
អត្តស្សត្តយានោ^(៣) សត្វំ អាតាសគតំ តបតតំ អកំ
វិហាទូ ភាសតេ ធម៌ តបតេ ច វិរោចតិ ធម៌ ។ ឯវបេវ
ចោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

១ ស្បៀង ផល្គិ ធារោ ។ ២ តុដ្ឋរាជានោមិ ។ ៣ អត្តស្សត្តយានោ ។

[២៥៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ ភិក្ខុខន្តំឯណា-
និមួយ ម្លុះលា វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងគេចំនែកនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៥៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ ពួកស្តេច
សាមញ្ញឯណានិមួយ ស្តេចទាំងអស់នោះសិនចុះចូលខ័ន្តិស្តេចគ្រិតភ្នំ
ឯស្តេចច្រកភ្នំ វែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងស្តេចទាំងនោះ យ៉ាងណា
មិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌) ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦០] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ ពន្ធិឯណានិមួយ
វែមនិប្បាយចំនិទ្បាយ ពន្ធិទាំងអស់នោះមិនដល់ទូរចំណិតដប់ប្រាំមួយ
មនិខែពន្ធិព្រះចន្ទច្បើយ ពន្ធិខែព្រះចន្ទវែមនិប្រាកដជាប្រសើរជាងពន្ធិ
វែមនិប្បាយចំនិទ្បាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦១] សាវត្ថិនិទាន ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ គុណសមស័យ
វែមនិប្រសិទ្ធិប្រាសចាកពតត្រៀង ព្រះរាជក្សត្រីវង្សត្រីវង្សត្រីវង្សត្រីវង្ស
ភាស កំចាប់បន្ទិញភាសាសម្រេចនឹងទាំងអស់ វែមនិភិក្ខុវេ ក្តៅផង
រឿងផង យ៉ាងណាមិញ ។ ប្បាលភិក្ខុចំនិទ្បាយ (អប្បហទធម៌)
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បេ ។

[២៦២] សាវត្ថីមិទានំ ។ សេយ្យោចារិ ភិក្ខុវេ យាធិ
 កោយិធំ តន្តាវុទានំ វុទានំ កាសិណវត្ថំ តេសំ អត្ត-
 បត្តាយតិ ។ ឯវេវ ទោ ភិក្ខុវេ យេ តេនំ កុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បហមម្ហលកា អប្បហមសហោ-
 សវណា អប្បហនោ តេសំ ធម្មានំ អត្តបត្តាយតិ ។
 អប្បបត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ចាធិតាម្ហំ អរិយំ
 អដ្ឋម្ហំ បត្តំ កាវេស្សតិ អរិយំ អដ្ឋម្ហំ បត្តំ តហុ-
 លីកវេស្សតិ ។

[២៦៣] កតព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បបត្តា អរិយំ
 អដ្ឋម្ហំ បត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋម្ហំ បត្តំ តហុលី-
 កវេតិ ។ វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សញ្ញមិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេ-
 កធិស្សតំ វិកធិស្សតំ ធិវេធិស្សតំ វោស្សត្ត-

[២៦២] សាវត្ថីមិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ចកសំពន៍ដែល
 គេព្យាញ សំពត់ឯណាមួយ សំពត់ក្នុងវេជនកាសី វេមនិប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណាមួយ កុសលធម៌ទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 ហមជាមូល មានអប្បហមជាទីប្រជុំចុះ អប្បហមវេមនិប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះ តំយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពាក្យជាប្រសើរខ្លះ ជាទីសន្សំមរេសភិក្ខុដែលមិនប្រមាទ ភិក្ខុអ្នកមិន
 ប្រមាទ មិនចំរើនខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់-
 ក្រែលខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន ។

[២៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអ្នកមិនប្រមាទ វេមនិចំរើន
 ខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួនប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វេមនិចំរើនខ្លួនសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលពាស្រ័យខ្លួនស្រប
 ស្ងាត់ ពាស្រ័យខ្លួនប្រាសចាកគម្រើក ពាស្រ័យខ្លួនការលក់ បង្កើន

អប្បមាទវគ្គ

វារ្យណមិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតំ វិវេកាធិស្សនំ
វិរាជនិស្សនំ ធិរោជនិស្សនំ វេស្សក្កបរ្យាណមិ ។ ឯវិ
ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ
ភាវេតំ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ពហុលីករោតំតិ ។

អប្បមាទវគ្គ រសយោ ។

ពស្សន្ទានិ

តថាគតំ បដំ គូដំ
បូលំ សារេណ^(១) វស្សនំ
ភជា ចន្ទិមសុរិយោ ធិ
កិក្ខុន ធនសមំ បដំ ។

(យេធមិ តថាគតំ តធមិ វិគ្គារេត្វំ) ។

១ ១. ២. សារោ ។

អប្បមាទវគ្គ

ទៅកេសាលេបេនី ។ មេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលពង្រឹងនូវការ
ស្ងប់ស្ងាត់ ពង្រឹងនូវការប្រាសចាកគម្រោង ពង្រឹងនូវការលេង
បង្កើនទៅកេសាលេបេនី ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនប្រហាន
វេបេនីចំរើននូវបង្កប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់កែលម្អ
បង្កប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដូចពោលមកយ៉ាងនេះឯង ។

ចប់អប្បមាទវគ្គ ១០ ។

ទុក្ខានៃអប្បមាទវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះតថាគតប្រសើរជាងពួកសត្វ ១ អំពីស្នាម
ជើង (សត្វ) ១ អំពីបង្កង់ផ្ទះមានកំពូល ១ អំពីភ្នំខ្ពស់មូស ១
អំពីភ្នំខ្ពស់ខ្លឹម ១ អំពីផ្កាប្លុក ១ អំពីស្នូល ១ អំពីព្រះចន្ទ ១
ព្រះពេទ្យ ១ អំពីសំពត់ ១ ត្រូវជាបទដ៏រាប់ ១០ ។
(បណ្ឌិតធម្មរិកទ្រឹស្តីសេចក្តីឲ្យពិស្តារត្រង់សេចក្តីដែលនិយាយអំពីព្រះ
តថាគតដ៏ដូច្នោះ) ។

ពលករណ៍យវិត្តោ

(២២២) សាវត្ថិចំណាត់ ។ លេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ
តេចំ ពលករណ៍យា តត្ថុត្តា តាយិវត្ថិ សាព្វ តំ ប-
បវី ធិស្សាយ បបវិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវបេតេ ពលករណ៍-
យា តត្ថុត្តា តាយិវត្ថិ ។ ឯវបេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សីលំ ធិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ
ភាវេតិ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីតភោតិ ។

(២២៥) តតេព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ
សីលេ បតិដ្ឋាយ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវេតិ អវិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ពហុលីតភោតិ ។ វេទ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សត្តាធិដ្ឋិ ភាវេតិ វិវេតនធិស្សិតំ វិវាតធិស្សិតំ

ពលករណ៍យវិត្ត

[២២២] សាវត្ថិចំណាត់ ។ ហួសភិក្ខុវេចំណាត់ ករណីរតាំង
ខ្យល់ឯណាមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡុង ការងារចាំរើស
នោះ បុគ្គលត្រូវអត្រាស្រយូរវេទនា ប៉ុន្មានលើវេទនា ទើបធ្វើបាន ការ
ងារចាំរើសនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកំឡុង កំរើមធ្វើបានប្រាកដ
យ៉ាងណាមិញ ។ ហួសភិក្ខុវេចំណាត់ ភិក្ខុអត្រាស្រយូរសីល ប៉ុន្មាន
ក្នុងសីល ទើបចំរើនខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់
ក្រែលខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន កំយ៉ាងនោះវេរ ។

២២៥) ហួសភិក្ខុវេចំណាត់ ចុះភិក្ខុអត្រាស្រយូរសីល ប៉ុន្មាន
ក្នុងសីល ទើបចំរើនខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់
ក្រែលខ្លួនប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូច
ម្តេច ។ ហួសភិក្ខុវេចំណាត់ ភិក្ខុកុសិលាសន្តានេះ ចំរើនខ្លួនសព្វដំបូង
ដែលអត្រាស្រយូរការស្ងប់ស្ងាត់ អត្រាស្រយូរការប្រាសចាកគម្រោង

ពលករណ៍យវេញ

ឯកោធន៍ស្បៀត ភេស្សក្នុងបរិណាមី ។ បេ ។ សម្បទាសាលាដ៏
រាមភ័យ រីវេតឯស្បៀត វិភាគឯស្បៀត ឯកោធន៍ស្បៀត
ភេស្សក្នុងបរិណាមី ។ ឯវិ ចោ គិក្ខុវេ គិក្ខុ សីល
ឯស្បៀត សីល បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ភាវនិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

(បរគង្គិយយ្យលី វណ្ណិយតោ បរិបុណ្ណសុត្តន្តិ

វិជ្ជារមត្តិ) ។

[២២៦] សាវត្ថិធិនាធិ ។ សេយ្យជាប់ គិក្ខុវេ យេ

តោនំ ពលករណ៍យា កម្មត្តា កាយិវត្តិ សរេ តេ
បេវិ ឯស្បៀត បេវិយំ បតិដ្ឋាយ ឯវេលេ ពលករ-
ណ៍យា កម្មត្តា កាយិវត្តិ ។ ឯវេវេ ចោ គិក្ខុវេ
គិក្ខុ សីល ឯស្បៀត សីល បតិដ្ឋាយ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវនិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលី-
ករោតិ ។

ពលករណ៍យវេញ

ពស្រីយទ្ធិការលេតំ បង្ហើនទៅកការលេបងំ ។ បេ ។ ចំរើនទ្ធិ
សម្មាសមាធិ ដែលពស្រីយទ្ធិការស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយទ្ធិការព្រាស
ពាករម្រេក ពស្រីយទ្ធិការលេតំ បង្ហើនទៅកការលេបងំ ។ ម្នាល
ភិក្ខុបំរើឡាយ ភិក្ខុពស្រីយទ្ធិសីល បិតទៅក្នុងសីល ទើបចំរើនទ្ធិ
បុគ្គលិកដោយអង្គ៨ ជំប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែលទ្ធិមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ៨ជំប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។ (បរគង្គិយយ្យលេបាធិវណ្ណិ
តិស្តាជាត្រៃស្សត្រីបិប្បណិ បេសំបណ្ឌិតពេលពណ៌នា) ។

[២២៦] សាវត្ថិធិនាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើឡាយ ការងារបំរើឡាយ

ឯណាមួយ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារបំរើសំនេរ
បុគ្គលត្រូវពស្រីយទ្ធិវេទនា បិតទៅលើវេទនា ទើបធ្វើបាន ការងារ
បំរើនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង វេទនាធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
ធាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើឡាយ ភិក្ខុពស្រីយទ្ធិសីល បិតទៅក្នុង
សីល ទើបចំរើនទ្ធិមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ជំប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែល
ទ្ធិមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ជំប្រសើរបាន ពីយ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦៧] តតេត្វា កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ
 សីលេ មត្តិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកេភោតិ ។ ឥធម កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សម្មាជំដ្ឋិ កាវេតិ ភកវិនិយមវិយោសាធិំ តោសវិនិយម-
 មវិយោសាធិំ មោហវិនិយមវិយោសាធិំ ។ មេ ។ សម្មា-
 សមាធិ កាវេតិ ភកវិនិយមវិយោសាធិំ តោសវិនិយម-
 វិយោសាធិំ មោហវិនិយមវិយោសាធិំ ។ ឯវិ ចោ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ សីលេ មត្តិដ្ឋាយ អរិយំ
 អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលី-
 កេភោតិ ។

[២៦៨] សាវត្ថិធិនាធិំ ។ សេយ្យថាមិ កិក្ខុវេ យេ
 កេចិ ពលករណីយា កម្មត្តា កម្មវេន្តិ សព្វេ តេ មហិ
 ធិស្សាយ មហិយំ មត្តិដ្ឋាយ ឯវិយោត ពលករណី-
 យា កម្មត្តា កម្មវេន្តិ ។ ឯវិមេ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សីលំ ធិស្សាយ សីលេ មត្តិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មត្តំ កាវេតិ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មត្តំ ពហុលីកេភោតិ ។

[២៦៧] ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុពស្រីយទ្ធសីល បិកេនៅ
 ក្នុងសីល ទើបចំរើនទូរមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 វិគ្រលទូរមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនទូរសម្បជំដ្ឋិ មានការ
 កំចាត់បង្ខំរូរក្នុងជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរពាសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរ
 ហេហៈជាទីបំផុត ។ មេ ។ ចំរើនទូរសម្បសមាធិ មានការកំចាត់បង្ខំរូរ
 ក្នុងជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរពាសៈជាទីបំផុត កំចាត់បង្ខំរូរហេហៈជាទី
 បំផុត ។ ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពស្រីយទ្ធសីល បិកេនៅក្នុងសីល
 ទើបចំរើនទូរមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វិគ្រលទូរមគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៦៨] ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំងឡាយឯណាទីមួយ
 ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ បុគ្គលត្រូវពា-
 ស្រីយទ្ធសីលដ៏ប្រសើរ បិកេនៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារទាំងនោះ ដែល
 បុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ក៏រមែងធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាងណាម៉េញ ។
 ហាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុពស្រីយទ្ធសីល បិកេនៅក្នុងសីល ទើបចំរើន
 ទូរមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់វិគ្រលទូរមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦៨] កិច្ចការ កិច្ចការ កិច្ចការ សីល ជំនាញ
 សីល បតិដ្ឋាយ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយ
 អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។ ៧៨ កិច្ចការ កិច្ចការ
 សម្មាដិដ្ឋិ ភាវេតិ អមតោកដំ អមតបរាយដំ អមតបរិ-
 យោសាដំ ។ មេ ។ សម្មាសមាដិ ភាវេតិ អមតោកដំ
 អមតបរាយដំ អមតបរិយោសាដំ ។ ៧៩ ទោ កិច្ចការ
 កិច្ចការ សីល ជំនាញ សីល បតិដ្ឋាយ អរិយ អដ្ឋង្គី-
 កំ មត្តំ ភាវេតិ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោ-
 តិ ។

[២៧០] សាវត្ថិដំនាដំ ។ សេយ្យដាមិ កិច្ចការ យេ
 កេមិ ពលករណ៍យោ កម្មត្តា កេយិរុដ្ឋំ សទ្ធា តេ
 បរិវិ ជំនាញ បរិវិយំ បតិដ្ឋាយ វិវាមត ពលករ-
 ណ៍យោ កម្មត្តា កេយិរុដ្ឋំ ។ ៧៩ ទោ កិច្ចការ កិច្ចការ
 សីល ជំនាញ សីល បតិដ្ឋាយ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ
 មត្តំ ភាវេតិ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត្តំ ពហុលីករោតិ ។

[២៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអស្រ័យខ្ញុំសីល បិក
 ទៅក្នុងសីល ទើបចំរើខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
 ក្រសែក្រៃលន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
 ប្រេប្រេប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើខ្ញុំសម្មាដិដ្ឋិ
 ដែលចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅទាំងមុខ មានបេកៈជាទី
 បំផុត ។ បេ ។ ចំរើខ្ញុំសម្មាសមាដិ ដែលចុះសិបកាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ប្រព្រឹត្តទៅទាំងមុខ មានអមតៈជាទីបំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អស្រ័យខ្ញុំសីល បិកទៅក្នុងសីល ទើបចំរើខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រសែក្រៃលន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧០] សាវត្ថិទិពោ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការងារទាំង-
 ឡាយឯណាមួយ ដែលបុគ្គលធ្វើដោយកម្លាំង ការងារទាំងអស់នោះ
 បុគ្គលត្រូវត្រៀមខ្លួនឱ្យបានដ៏ បិកទៅលើផែនដី ទើបធ្វើបាន ការងារ
 ទាំងនោះ ដែលបុគ្គលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង វាមិនធ្វើបានប្រាកដ យ៉ាង
 ណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអស្រ័យខ្ញុំសីល បិកទៅក្នុង
 សីល ទើបចំរើខ្ញុំមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រសែក្រៃល-
 ន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តំយ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧០) កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេតិ អវយំ
 បដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកេវេតិ ។ ៧១ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សម្មាសម្ពុទ្ធំ ភាវេតិ ធិត្វានធិត្តំ ធិត្វានចោណំ ធិត្វា
 ធមប្បាវំ ។ ៧២ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេតិ ធិត្វានធិត្តំ
 ធិត្វានចោណំ ធិត្វានប្បាវំ ។ ៧៣ ។ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សីលំ ធិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ ភាវេតិ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកេវេតិ ។

(២៧២) សាវត្ថិធិនាធំ ។ សេយ្យដាបិ ភិក្ខុវេ
 យេ កេចិមេ តិជតាមក្ខតតាមា វុឡិ វុឡិ វេយ្យុ
 វាមដ្ឋង្គិ សាទ្ធ តេ បវរំ ធិស្សាយ បវរំយំ បតិដ្ឋាយ
 វិវាមទេ តិជតាមក្ខតតាមា វុឡិ វុឡិ វេយ្យុ អា
 បដ្ឋង្គិ ។ ៧៤ ។ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ធិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ភាវេត្តា

(២៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុអាស្រ័យនូវសីល បិត
 នៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យ
 ក្រាស់ត្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ដែលទទេទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ឈប់ទៅកាន់ព្រះ
 និព្វាន ។ ៧២ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលទទេទៅក្រែនិព្វាន ទេរ
 ទៅក្រែនិព្វាន ឈប់ទៅក្រែនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 អាស្រ័យនូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ទើបចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ត្រែលនូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរបាន
 យ៉ាងនេះឯង ។

(២៧២) សាវត្ថិធិនាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាបដិសន្ធិ
 ក្នុងតាមឯណាមួយ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលល្អកលាស់ឡើងបាន ពួក
 ភិក្ខុជាបដិសន្ធិក្នុងតាមទាំងអស់នោះ អាស្រ័យនូវវិជ្ជាដ៏ តាំងនៅលើវិជ្ជាដ៏
 ទើបពួកភិក្ខុជាបដិសន្ធិក្នុងតាមទាំងនោះ ដល់នូវការចំរើនដុះដាលល្អកលាស់
 ឡើងបានប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាស្រ័យ
 នូវសីល បិតនៅក្នុងសីល ចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ

អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោឆ្មា វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ
វេទុល្យំ ហេតុណាតិ ធម្មេសុ ។

[២៧៣] កថាខណ្ឌ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ
សីលេ បតិដ្ឋាយ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាហោឆ្មា អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុលីករោឆ្មា វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេទុល្យំ ហេតុ-
ណាតិ ធម្មេសុ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ កាវេ-
និ វិវេកាធិស្សិតំ វិវេកាធិស្សិតំ ជិវេកាធិស្សិតំ វេស្ស-
ក្កបរណាមិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេនិ វិវេកាធិស្សិតំ
វិវេកាធិស្សិតំ ជិវេកាធិស្សិតំ វេស្សក្កបរណាមិ ។ បរិ-
ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាហោឆ្មា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តហុ-
លីករោឆ្មា វុឌ្ឍិ វុឌ្ឍិ វេទុល្យំ ហេតុណាតិ ធម្មេសុតិ ។

ធ្វើឲ្យត្រាស់ក្រែលខ្ញុំមកប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្ញុំការ
ចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ចាំនិទ្សយបាន ភីយ៉ាធិនោះដែរ ។

[២៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ ពុះភិក្ខុពាស្រីយខ្ញុំសីល បិកាថ
ក្នុងសីល កាលចំរើនខ្ញុំមកប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់
ក្រែលខ្ញុំមកប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្ញុំការចំរើនដុះ
ដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ចាំនិទ្សយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខ្ញុំសហ្មតិដ្ឋិ ដែល
ពាស្រីយខ្ញុំការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រីយខ្ញុំការប្រាសចាកការប្រក
ខ្ញុំការលេច បង្ហាត់ទៅរកការលេច ។ មេ ។ ចំរើនខ្ញុំសហ្មតិ
ដែលពាស្រីយខ្ញុំការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រីយខ្ញុំការប្រាសចាកការប្រក
ពាស្រីយខ្ញុំការលេច បង្ហាត់ទៅរកការលេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្សយ
ភិក្ខុពាស្រីយខ្ញុំសីល បិកាថក្នុងសីល កាលចំរើនខ្ញុំមកប្រកបដោយ
អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យត្រាស់ក្រែលខ្ញុំមកប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ
ទើបដល់ខ្ញុំការចំរើនដុះដាលលូតលាស់ឡើងក្នុងធម៌ចាំនិទ្សយបាន
យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧២] សាវត្ថិដំដាដំ ។ សេយ្យនាមិ ពិបវន្តំ
 ភិក្ខុវេ បទ្ធកង្ខំ ធិស្សនយំ ជាតា កាយំ វិទ្យុត្តំ ពលំ
 តាហេត្ថំ ភេ ភន្ត កាយំ វិទ្យុត្តា ពលំ តាហេត្តា កុ-
 សុត្ត ឱតវន្តំ កុសុត្ត ឱតវត្តា បហាសោត្ត ឱតវន្តំ
 បហាសោត្ត ឱតវត្តា កុដ្ឋនិយោ ឱតវន្តំ កុដ្ឋនិយោ
 ឱតវត្តា មហានិយោ ឱតវន្តំ បហានិយោ ឱតវត្តា
 បហាសុប្បសាវ ឱតវន្តំ ភេ ភន្ត អរណ្ណន្តំ វេបុល្លន្តំ
 អាមជ្ជន្តំ កាយេន ។ វិវេរ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
 ធិស្សនយំ សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋន្តិកំ មត្តំ
 កាវេត្តា អវយំ អដ្ឋន្តិកំ មត្តំ តហុលីតារោត្តា
 បហាន្តត្តំ វេបុល្លន្តំ ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។

[២៧៣] កាថេត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ធិស្សនយំ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ អវយំ អដ្ឋន្តិកំ មត្តំ កាវេត្តា អវយំ
 អដ្ឋន្តិកំ មត្តំ តហុលីតារោត្តា បហាន្តត្តំ វេបុល្លន្តំ
 ចាបុណាតិ ធម្មេសុ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុប្បាដិដ្ឋិ
 កាមតិ វិវេរធិស្សនំ វិវេរធិស្សនំ ធិវេរធិស្សនំ

[២៧២] សាវត្ថិដំដាដំ ។ បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកនាគក-
 ស្រីយន្តវិស្តចង្កុរឈ្នះហែមពន្ត ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង លុះពួកនាគ
 នោះ ចំរើនកាយ បំប៉នកម្លាំង ក្នុងទីនោះហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងតូច
 លុះចុះទៅកាន់បឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅកាន់បឹងធំ លុះចុះទៅកាន់បឹងធំ
 ហើយ ក៏ចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូច លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងតូចហើយ ក៏ចុះទៅ
 កាន់ស្ទឹងធំ លុះចុះទៅកាន់ស្ទឹងធំហើយ ក៏ចុះទៅកាន់មហាសមុទ្រសាគរ
 ពួកនាគនោះក៏ដល់ខ្លួនការងារច្រើនដោយកាយក្នុងទីនោះ យ៉ាងណា
 បិញ ។ បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុកស្រីយន្តវិស្ត បិតាទៅក្នុងសីល
 កាលចំរើនខ្លួនមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លួន
 មន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្លួនការងារចូលរយៈទ្រឹងក្នុង
 កុសលធម៌តាំងឡាយបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧៣] បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកស្រីយន្តវិស្ត បិតាទៅ
 ក្នុងសីល កាលចំរើនខ្លួនមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលខ្លួនមន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្លួនការងារចូលរយៈ
 ទ្រឹងក្នុងកុសលធម៌តាំងឡាយបាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ បាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុកសីលនោះ ចំរើនខ្លួនសម្បទិដ្ឋិ ដែលកស្រីយន្ត
 ការស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយន្តការប្រាសចាកពម្រេក កស្រីយន្តការលេត

រោស្ស៊ីក្នុងបរិយាកាស ។ មេ ។ សម្បត្តិសហគមន៍ កាលបរិច្ឆេទ ។ មេ ។
 ជំនួយ វិភាគជំនួយ ជំនួយជំនួយ រោស្ស៊ីក្នុងបរិយាកាស ។
 ឯវា ចោ កិច្ចការ កិច្ច សីល ជំនួយ សីល ម-
 តំនាយ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត៌ កាលវិញ្ញា អរិយ អដ្ឋង្គីកំ
 មត៌ តហុលីករោន្តា មហាធុត៌ វេយ្យុត៌ ចាបុណ្យាតិ
 ធម្មស្វតិ ។

[២៧៦] សាវត្ថុនិទាន ។ សេយ្យដាច់ កិច្ចការ កិច្ចការ
 ចាចិទិទ្រា ចាចិទិទ្រា ចាចិទិទ្រា ចាចិទិទ្រា សោ
 ក្នុងក្រុង កាល មហាស្ស៊ីតិ^(១) យេន ទិទ្រា យេន
 ចោណា យេន មត៌កេតិ ។ ឯវា ចោ កិច្ចការ កិច្ច
 អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត៌ កាលវិញ្ញា អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត៌
 តហុលីករោន្តា ទិទ្រាទិទ្រា ហោតិ ទិទ្រាទិទ្រា
 ទិទ្រាទិទ្រា ។

១ ឧ. ម. សោ ក្នុង ទិទ្រា កាល មហាស្ស៊ីតិ ។ ម. សោ ក្នុងក្រុង
 កាល មហាស្ស៊ីតិ ។

បង្ហាញទៅក្រោយរបង ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្បត្តិសហគមន៍ ដែលពង្រឹង
 ខ្លួនសម្បត្តិសហគមន៍ ពង្រឹងខ្លួនការព្រាសចាកគ្រប់ ពង្រឹងខ្លួនការ
 លេង បង្ហាញទៅក្រោយរបង ។ ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ កិច្ចការពង្រឹង
 ខ្លួនសីល បំរើនៅក្នុងសីល កាលចំរើនខ្លួនមត៌ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ធ្វើឱ្យព្រាសក្រៃលខ្លួនមត៌ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើបដល់ខ្លួនការ
 ធំទូលាយឱ្យនិក្ខន្តកុសលចម្រើនខ្សោយបាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៦] សាវត្ថុនិទាន ។ ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ មើមឈើ
 ដែលទ្រទៅទិសខាងកើត ទៅទៅទិសខាងកើត ឈមទៅទិសខាង
 កើត ឈើនោះកាលបើគេកាប់បូសហើយ កំលាំងទៅត្រង់ទីដែលទ្រទៅ
 ដែលទៅ ដែលឈម យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់កិច្ចការខ្សោយ កិច្ច
 កាលចំរើនខ្លួនមត៌ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យព្រាសក្រៃលខ្លួន
 មត៌ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ កំលាំងដោះអ្នកទូទៅក្រៃទិទ្រា
 ទៅទៅក្រៃទិទ្រា ឈមទៅក្រៃទិទ្រា កំលាំងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សមុទ្ទទ្ធំកាយស្ស បហាវរោត្ត

[២៧៧] កថញ្ច កំត្វុវេ កំត្វុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧហុសីករោន្តោ
 ចិញ្ចានិដ្ឋោ ហោតិ ចិញ្ចានិចោណោ ចិញ្ចានបញ្ញារោ ។
 ឥទ កំត្វុវេ កំត្វុ សម្មាធិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកចិស្សិតំ វិភ-
 គចិស្សិតំ ចំរោធិចិស្សិតំ វោស្សក្កមវណាមី ។ មេ ។
 សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកចិស្សិតំ វិភគចិស្សិតំ ចំរោ-
 ធិចិស្សិតំ វោស្សក្កមវណាមី ។ ឯវំ ចោ កំត្វុវេ កំត្វុ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ឧហុសីករោន្តោ ចិញ្ចានិដ្ឋោ ហោតិ ចិញ្ចានិចោណោ
 ចិញ្ចានបញ្ញារោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សមុទ្ទទ្ធំកាយ សហាវរោត្ត

(២៧៧) ខ្នាលភិក្ខុចាំឯឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនខ្ញុំមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រសែក្រលខ្ញុំមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថាជាអ្នកទទេទៅក្រែចិញ្ចាន ទេរទៅក្រែចិញ្ចាន
 ឈមទៅក្រែចិញ្ចាន តើដោយប្រិកាដូចម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំឯឡាយ
 ភិក្ខុកាលសាខានេះ ចំរើនខ្ញុំសម្មាធិដ្ឋិ ដែលកស្រីយខ្ញុំការស្ងប់ស្ងាត់
 កស្រីយខ្ញុំការប្រាសចាកកម្រេក កស្រីយខ្ញុំការលេត់ ចង្ហើនទៅក
 ការលេបដំ ។ មេ ។ ចំរើនខ្ញុំសម្មាសមាធិ ដែលកស្រីយខ្ញុំការស្ងប់ស្ងាត់
 កស្រីយខ្ញុំការប្រាសចាកកម្រេក កស្រីយខ្ញុំការលេត់ ចង្ហើនទៅក
 ការលេបដំ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំឯឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនខ្ញុំមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រសែក្រលខ្ញុំមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកទទេទៅក្រែចិញ្ចាន ទេរទៅក្រែចិញ្ចាន ឈមទៅក
 ក្រែចិញ្ចាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៧] សារភ្នំដំណាច់ ។ សេយ្យជាថិ ភិក្ខុវេ
 តុរោ ដំណូង វេលា ទេសក ទេស បញ្ចវេទិ ។
 វេលា វេលា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ការវេទនា
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ពហុលីតវេទនា វេលា បាបតេ
 អតុសលេ ធម្មេ ទេស បញ្ចវេទិ ។

[២៧៧] កថា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មន្តំ ការវេទនា អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មន្តំ ពហុលីតវេទនា
 វេលា បាបតេ អតុសលេ ធម្មេ ទេស បញ្ចវេទិ ។

៧៧ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ការវេទិ វេលាដំណាច់

[២៧៨] សារភ្នំដំណាច់ ។ មូលភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុងវេលា
 ក្នុងបុរៈ វេលាភ្នំដំណាច់ មិនស្របចូលមកវិញឡើយ យ៉ាងណា
 បំប្លែង ។ មូលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើនឧបម្ព័ន្ធប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដំប្រាសិរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឧបម្ព័ន្ធប្រកបដោយអង្គ ៨ ដំប្រាសិរ វេលា
 ភ្នំដំណាច់អតុសលេធម៌ដ៏លាមកាចេញ មិនស្របចូលទៅវិញឡើយ
 ក៏យ៉ាងពោះវែរ ។

[២៧៨] មូលភិក្ខុតាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនឧបម្ព័ន្ធប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដំប្រាសិរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឧបម្ព័ន្ធប្រកបដោយអង្គ ៨ ដំ
 ប្រាសិរ វេលាភ្នំដំណាច់អតុសលេធម៌ដ៏លាមកាចេញ មិនស្របចូល
 ទៅវិញឡើយ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ មូលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាលានោះ ចំរើនឧបម្ព័ន្ធប្រកប ដែលពេទ្រយឡើយស្រាប់ស្រាវ

វិភក្តនំស្សតំ ជិវេននំស្សតំ វេស្សន្តុបវិណាមី ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ការវតំ វិវេកនំស្សតំ វិភក្តនំស្សតំ ជិវេន-
នំស្សតំ វេស្សន្តុបវិណាមី ។ ឯវំ ចោ កិច្ចវេ កិច្ច
អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការវេត្តា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុលីករោត្តោ វបតេវ មាមតេ មនុស្សេ ធម្មេ
ចោ បច្ចាវមតីតិ ។

[២៧០] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យថាមិ កិច្ចវេ
សាលំសុកំ វា យវសុកំ វា សម្មាបណិហិតំ ហេត្ថំ
វា ចានេន វា អក្កន្តំ ហត្ថំ វា ហានំ វា កិច្ចិស្សតិ^(១)
លោហិតំ វា ឧប្បាទេស្សតីតិ ហានមេតំ វិជ្ជតិ ។ តំ
តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា កិច្ចវេ សុកស្ស ។
ឯវមេវ ចោ កិច្ចវេ កិច្ច សម្មាបណិហិតាយ ធិដ្ឋិយា
សម្មាបណិហិតាយ មត្តការវាយ អវិជ្ជំ កិច្ចិស្សតិ
វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតិ ជិញ្ចាតំ សច្ចិកវិស្សតីតិ ហានមេតំ
វិជ្ជតិ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ សម្មាបណិហិតត្តា កិច្ចវេ
ធិដ្ឋិយា ។

១ ១. ជិដ្ឋតិ ។

ពស្រីយខ្ញុំការព្រាសចាកព្រេក ពស្រីយខ្ញុំការលេតំ មង្គោទៅរក
ការលេបនំ ។ មេ ។ ចំរើនខ្ញុំសម្មាសមាធិ ដែលពស្រីយខ្ញុំការលេប
ស្ងាត់ ពស្រីយខ្ញុំការព្រាសចាកព្រេក ពស្រីយខ្ញុំការលេតំ មង្គោ
ទៅរកការលេបនំ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុកាលចំរើនខ្ញុំបុគ្គលិក
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យគ្រាសវិក្រលក្ខបុគ្គលិកដោយអង្គ ៩
ដ៏ប្រសើរ វែងខ្នាត់ចោលខ្ញុំអកុសលចម្រាំងនិទ្សយដ៏លាបកាចច្បា ម្នួ
ស្រូបចូលទៅវិញឡើយ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ដួងបុស្សិស្រូបនៃស្រូវ
ខ្សាយ ឬចុងស្រូបនៃស្រូវដំណើច ដែលរកដាក់ទុកដោយល្អ ដែលរក
សន្តតាដោយដៃ ឬដាច់ដោយជើង នឹងមុកវាដូរជើងតុំខាង ជើងញ៉ាំង
ឈាមឲ្យកើតឡើងបាន ហេតុនេះវែបនិមាម ។ ដំណើរនោះ ធ្វើព្រោះ
ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ព្រោះហេតុពុទ្ធស្រូបនៃស្រូវដុះបានដាក់
ទុកដោយល្អ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ដំណើរនេះក៏យ៉ាងនេះឯង កាល
ចើងដីដែលភិក្ខុដឹកលំទុកដោយល្អ មកកាត់ទាវដល់ភិក្ខុដឹកលំទុកដោយល្អ
ហើយ ភិក្ខុនឹងទម្លាយខ្ញុំអវិជ្ជា ជើងញ៉ាំងវិជ្ជាឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យដាក់
ច្បាស់ខ្ញុំព្រះនិព្វាន ហេតុនេះវែបនិមាម ។ ដំណើរនោះ ធ្វើព្រោះហេតុ
អ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ព្រោះហេតុនៃដីដី ភិក្ខុបានដឹកលំទុកដោយល្អ ។

ពលករណីយវេទ

[២៨១] ក្រដាញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិណិយមិ
 ជំនួយ សម្មាសម្ពុទ្ធិណិយមិ មគ្គការិយមិ អវិជ្ជំ ភិក្ខុតំ
 វិជ្ជំ ឧប្បាទេតំ ជំព្វានំ សច្ចិការោតំ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភារេតំ វិវេកជិស្សិតំ វិភគជិស្សិតំ
 ជំរោធឯស្សិតំ វេស្សក្កមវិណាមី ។ មេ ។ សម្មាស-
 មាធិ ភារេតំ វិវេកជិស្សិតំ វិភគជិស្សិតំ ជំរោធឯស្សិតំ
 វេស្សក្កមវិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាស-
 ណិយមិ ជំនួយ សម្មាសម្ពុទ្ធិណិយមិ មគ្គការិយមិ
 អវិជ្ជំ ភិក្ខុតំ វិជ្ជំ ឧប្បាទេតំ ជំព្វានំ សច្ចិការោតំ ។

ពលករណីយវេទ

[២៨១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់
 ទុកដោយល្អ បន្តការងារដែលភិក្ខុដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុមែន
 ទម្លាយទូរអវិជ្ជា វេមនិញ្ញំនិវត្តិឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់សុវត្ថិ
 ជំព្វាន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនឲ្យសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលអស្រ័យឲ្យការស្ងប់ស្ងាត់ អ-
 ស្រ័យឲ្យការព្រាសចាកគម្រែក អស្រ័យឲ្យការលេត់ បង្កើនទៅរក
 លះបង់ ។ មេ ។ ចំរើនឲ្យសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលអស្រ័យឲ្យការស្ងប់ស្ងាត់
 អស្រ័យឲ្យការព្រាសចាកគម្រែក អស្រ័យឲ្យការលេត់ បង្កើនទៅរក
 ការលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលទិដ្ឋិដែលភិក្ខុបានដកល់ទុក
 ដោយល្អ បន្តការងារដែលភិក្ខុបានដកល់ទុកដោយល្អហើយ ភិក្ខុមែន
 ទម្លាយទូរអវិជ្ជា វេមនិញ្ញំនិវត្តិឲ្យកើតឡើង ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់សុវត្ថិ
 ជំព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨២] សាវត្ថិខិទានំ ។ សេយ្យជាមំ កិក្ខុវេ រា-

កាស វិជា វាសា វាយន្តំ បុរិសាមិ វាសា វាយន្តំ
បន្តិមាមិ វាសា វាយន្តំ ឧត្តរាមិ វាសា វាយន្តំ ទក្កុ-
លាមិ វាសា វាយន្តំ សរជាមិ វាសា វាយន្តំ អរុជាមិ
វាសា វាយន្តំ សីតាមិ វាសា វាយន្តំ ឧណ្ណាមិ វាសា
វាយន្តំ បរិក្កាមិ វាសា វាយន្តំ អធិមត្តាមិ វាសា
វាយន្តំ ។ ឯវិមេ ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ អរិយំ
អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ ភាវយតោ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ បត្តំ
ពហុលីកាភោតោ ចត្តារោមិ សតិវ្យដ្ឋានា ភាវនាចារិច្ចរិ
ចច្ឆង្គិ ចត្តារោមិ សម្មប្បធានា ភាវនាចារិច្ចរិ ចច្ឆង្គិ
ចត្តារោមិ ឥន្ទិទានា ភាវនាចារិច្ចរិ ចច្ឆង្គិ បញ្ចមិ
ឥន្ទ្រិយោមិ ភាវនាចារិច្ចរិ ចច្ឆង្គិ បញ្ចមិ ពលានិ ភា-
វនាចារិច្ចរិ ចច្ឆង្គិ សន្តមិ ពោជ្ឈង្គិ ភាវនាចារិច្ចរិ
ចច្ឆង្គិ ។

[២៨២] សាវត្ថិខិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្យល់ផ្សេងៗ

តែឆិបក្នុងកាកាស គឺខ្យល់ក្នុងទិសខាងកើតបត់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាង
លិចបត់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងជើងបត់ទៅខ្លះ ខ្យល់ទិសខាងត្បូងបត់
ទៅខ្លះ ខ្យល់ប្រកបដោយតូលីបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់មិនមានតូលីបក់ទៅខ្លះ
ខ្យល់ត្រជាក់បក់ទៅខ្លះ ខ្យល់ក្តៅបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់តិចបក់ទៅខ្លះ ខ្យល់
ខ្លាំងបក់ទៅខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
នូវបន្តប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ត្រែលនូវមន្តប្រកប
ដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរសេតិប្បដ្ឋាន៤ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយ
ភាវនា សម្មប្បធាន៤ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥន្ទិ-
ទាន៤ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា ឥន្ទ្រិយ៤ ក្តី គឺដល់
នូវការពេញលេញដោយភាវនា ពល៥ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញ
ដោយភាវនា ពោជ្ឈង្គ៧ ក្តី គឺដល់នូវការពេញលេញដោយភាវនា
ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៨៣) កងពល កិច្ចការ កិច្ចការ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ
 មត្ត ការយោ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត្ត ពហុលីករោតោ
 ចត្តារោម វេតិប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម
 សឌ្ឍប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម ឥន្ទិបាតា
 ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ បញ្ចម ឥន្ទិយាចិ ការតាចារិប្បិ
 កច្ឆង្គិ បញ្ចម ពលាចិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ សត្តម
 ពោជ្ឈង្គិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ។ ឥត កិច្ចការ កិច្ច
 សម្មាធិដ្ឋិ ការតិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ ការតិ វិវេ
 កចិស្សតំ វិវេកចិស្សតំ ចិវេកចិស្សតំ វេស្សត្តមេ
 ណាមិ ។ ឃិ ។ ចោ កិច្ចការ កិច្ចការ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ
 មត្ត ការយោ អរិយ អដ្ឋង្គីកំ មត្ត ពហុលីករោតោ
 ចត្តារោម សតិប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម
 សឌ្ឍប្បដ្ឋាន ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ចត្តារោម ឥន្ទិបាតា
 ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ បញ្ចម ឥន្ទិយាចិ ការតាចារិប្បិ
 កច្ឆង្គិ បញ្ចម ពលាចិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ សត្តម
 ពោជ្ឈង្គិ ការតាចារិប្បិ កច្ឆង្គិ ។

(២៨៤) ប្រាសកិច្ចការិឡាយ ចុះកិច្ចការលើចំរើននូវមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ សតិប្បដ្ឋាន ២ ក្តី កិរិយនិវេសន៍នូវការពេញលេញដោយការតា
 សប្បប្បដ្ឋាន ២ ក្តី កិរិយនូវការពេញលេញដោយការតា ឥច្ចុប្បាទ ២ ក្តី
 កិរិយនូវការពេញលេញដោយការតា ឥន្ទិយ ៥ ក្តី កិរិយនូវការពេញ
 លេញដោយការតា ពល ៥ ក្តី កិរិយនូវការពេញលេញដោយការតា
 ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី កិរិយនូវការពេញលេញដោយការតា តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ប្រាសកិច្ចការិឡាយ កិច្ចការិសាសនានេះ ចំរើននូវសម្មាធិដ្ឋិ
 ។ មេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាធិ ដែលពេញលេញនូវការស្វែងរក ពេញលេញ
 នូវការប្រាសចាកគម្រិត ពេញលេញនូវការលេង បរិច្ចាគទៅករណៈ
 បរិ ។ ប្រាសកិច្ចការិឡាយ កិច្ចការលើចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សតិ
 ប្បដ្ឋាន ២ ក្តី កិរិយនូវការពេញលេញដោយការតា សប្បប្បដ្ឋាន ២ ក្តី កិ
 រិយនូវការពេញលេញដោយការតា ឥច្ចុប្បាទ ២ ក្តី កិរិយនូវការពេញ
 លេញដោយការតា ឥន្ទិយ ៥ ក្តី កិរិយនូវការពេញលេញដោយការតា
 ពោជ្ឈង្គ ៧ ក្តី កិរិយនូវការពេញលេញដោយការតា យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៤] សាវត្ថិចិដានំ ។ សេយ្យជាបំ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុវេ - បដិមេ មាស ឧហតំ^(១) រាជានត្យំ ធម្មេនំ
 មហា អតំលមេយោ ហំនសោ អន្តរជាបេតិ វុបស-
 មេតំ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មក្កំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មក្កំ តហុលីកាហេន្តោ
 ឧប្បន្ទប្បន្នេ ចាបកោ អកុសលេ ធម្មេ ហំនសោ
 អន្តរជាបេតិ វុបសមេតំ ។

[២៨៥] កថេត្យ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មក្កំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មក្កំ តហុលីកាហេន្តោ
 ឧប្បន្ទប្បន្នេ ចាបកោ អកុសលេ ធម្មេ ហំនសោ
 អន្តរជាបេតិ វុបសមេតំ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធម្មិ កាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេ-
 កាធិស្សិតំ វិភកធិស្សិតំ ចំរេធធិស្សិតំ វេស្សក្កបរិ-
 ណាមិ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ
 មក្កំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិតំ មក្កំ តហុលីកាហេន្តោ

១. ឧ. ធម្មិ ។

[២៨៤] សាវត្ថិចិដានំ ។ មហាភិក្ខុចំនិទ្ធភយ ផលិច្ចលីវេល
 ហុយេវ្យេ កុដិវេជាវាទិចុទិវនិម្ហេវ (វិទាសោ) ក្រៀនតុដ្ឋកាលនិចំ
 វេចិញ្ញាវិធធីត្វលីនោឡិវោស ឡិវស្សបំស្លាតំទៅដោយនាបំ យ៉ាងណា
 បំញ ។ មហាភិក្ខុចំនិទ្ធភយ ភិក្ខុកាលចំរើនឡូមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
 ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឡូមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដីប្រសើរ វេចិ
 ញ្ញាវិធធីអកុសលធម៌ចំនិទ្ធភយដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយវាឡិវោស
 ឡិវស្សបំស្លាតំទៅដោយស្រួល គំយ៉ាងនោះដែរ ។

[២៨៥] មហាភិក្ខុចំនិទ្ធភយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនឡូមគ្គប្រកប
 ដោយអង្គ៨ ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឡូមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដី
 ប្រសើរ វេចិញ្ញាវិធធីអកុសលធម៌ចំនិទ្ធភយដ៏លាមក ដែលកើតឡើង
 ហើយវាឡិវោស ឡិវស្សបំស្លាតំទៅដោយស្រួល កើតដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ មហាភិក្ខុចំនិទ្ធភយ ភិក្ខុកុដិសាសនានោ ចំរើនឡូ
 សម្មាធម៌ ។ មេ ។ ចំរើនឡូសម្មាសមាធិ ដែលពាស្រីយឡូការស្សបំស្លាតំ
 ពាស្រីយឡូការប្រាសចាកប្រេត ពាស្រីយឡូការលេតំ បាណ្ឌិទៅ
 កេការលលេតំ ។ មហាភិក្ខុចំនិទ្ធភយ ភិក្ខុកាលចំរើនឡូមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ដីប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលឡូមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដីប្រសើរ

ឧប្បទ្ទប្បន្ន ចាបតេ អកុសលេ ធម្មេ ហំ ធានេ អន្តរាយេតំ វុបសមេតំ ។

(២៨៦) សាវត្ថិចំ ធានំ ។ សេយ្យថាបិ កំត្វេ ឧប្បន្នំ មហាយេយំ តមេតំ បហាវតោ អន្តរាយេវ អន្តរាយេតំ វុបសមេតំ ។ ឯវេវ ចោ កំត្វេ កំត្វេ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តព្យលីតកោន្តោ ឧប្បទ្ទប្បន្ន ចាបតេ អកុសលេ ធម្មេ អន្តរាយេវ អន្តរាយេតំ វុបសមេតំ ។

(២៨៧) កថេត្វ កំត្វេ កំត្វេ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តោ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ តព្យលីតកោន្តោ ឧប្បទ្ទប្បន្ន ចាបតេ អកុសលេ ធម្មេ អន្តរាយេវ អន្តរាយេតំ វុបសមេតំ ។ ឥធម កំត្វេ កំត្វេ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេកធិស្ស័តំ

វេមិញ្ញំ អកុសលេ ធមិចំ តំ ឧប្បន្នំ ដំលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ។ ឱវិ ធាន ឱស្សប្រម្រាប ទៅដោយស្រួល យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨៦) សាវត្ថិចំ ធានំ ។ ម្នាលភិក្ខុចំ ឧប្បន្ន ខ្យល់ភ្នំ ក្នុងវេមិញ្ញំ ក្រឡឹងធំ ដែលកើតឡើងនោះ ឱវិធាន ឱស្សប្រម្រាប ក្នុងចន្លោះទៅបាន យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុចំ ឧប្បន្ន ភិក្ខុកាលចំ រើនឡើងប្រកប ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែលឡើងប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ វេមិញ្ញំ អកុសលេ ធមិចំ តំ ឧប្បន្នំ ដំលាមក ដែលកើតឡើង ហើយ ។ ឱវិធាន ឱស្សប្រម្រាប ក្នុងចន្លោះទៅបាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៨៧) ម្នាលភិក្ខុចំ ឧប្បន្ន ចុកភិក្ខុកាលចំ រើនឡើងប្រកប ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែលឡើងប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ វេមិញ្ញំ អកុសលេ ធមិចំ តំ ឧប្បន្នំ ដំលាមក ដែលកើតឡើង ហើយ ។ ឱវិធាន ឱស្សប្រម្រាប ក្នុងចន្លោះទៅបាន នើដោយប្រការ ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុចំ ឧប្បន្ន ភិក្ខុកុសលាសនោះ ចំរើនឡើងម្តង ចំរើន ។ មេ ។ ចំរើនឡើងម្តង ដែលអាស្រ័យឡើងម្តង ។

វិភាគនិស្សិតំ ធម្មោធម្មិស្សិតំ ពោស្សន្តបរិណាមិ ។ ឯវំ
ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បន្តំ ភាវេន្តោ អរិយំ
អដ្ឋង្គិតំ បន្តំ ឧហុលិកោតោ ឧប្បទ្កប្បទ្កេ ជាមនោ
អនុសារេ ធម្មេ វាជសោ អន្តរាយេវ អន្តរាយេតំ
វុបសមេតិទំ ។

[២៨៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ
សាវត្ថិនិកាយ ជាវាយ វេត្តតទ្ធនតទ្ធាយ ធម្មោ សាធម៌
ឧបេសោ បរិយោជាយ ហេមន្តិកេន ផលំ ឧត្តិម្ពាយ
វិភាគបមរោតិ តទ្ធានំ ភាគំ ចាវុស្សកេន មេយេន
អភិប្បវុដ្ឋានំ អប្បកសិរោវេ បដិប្បស្សន្តន្តំ បូតិកាធិ
កវន្តំ ។ ឯវំវេ ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុខោ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ
បន្តំ ភាវយោតា អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ បន្តំ ឧហុលិកោតោ
អប្បកសិរោវេ សញ្ញាជនានំ បដិប្បស្សន្តន្តំ បូតិ-
កាធិ កវន្តំ ។

កស្រីយទ្ធិការព្រាសចាកតប្រក កស្រីយទ្ធិការេវេ បង្កិច្ចះទៅក
ការេវេបេនំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
វេបេនញ៉ាំងអកុសលធម៌ទាំងឡាយដ៏លាបកវេលកើតឡើងហើយ ។ ឲ្យវិ-
ទាស ឲ្យស្ងប់ម្លប់ ក្នុងចន្ទានទៅបាម ដោយស្រួលយ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៨] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចារវេលេប្រិ
ព្រាសក្នុងសមុទ្រ គេចង់ដោយពួររដ្ឋា ទម្លាក់ចុះទៅក្នុងទឹកអស់៦ខែ
លុះដល់ហេបន្តវេ ទើបគេលើកឡើងមកកាន់ចំគោក ពួរទាំងនោះវេល
នៅហាលខ្យល់ ហាលកំដៅថ្ងៃ លុះភ្លៀងដាក់ជំពាក់បង្កើត ក៏ហោស
ក្អកផ្ទុយដោយងាយ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
ចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ សញ្ញាជនធម៌ស្ងប់ម្លប់ កុយលុយទៅ
ដោយមិនយឺតយូរឡើយ ក៏យ៉ាងនោះវេ ។

(២៨៧) ក្រុមហ៊ុន ភីតូមេ ភីតូមេ អរិយ អដ្ឋដ្ឋីកំ
 បង្គំ ភាវយនោ អរិយ អដ្ឋដ្ឋីកំ បង្គំ តំហុល្លីក-
 រោតោ អប្បកសំរោត សញ្ញាជនាទិ បដិប្បស្សម្ពុទ្ធ
 បូតិកាទិ កវុទ្ធ ។ ឥឡ ភីតូមេ ភីតូមេ សប្បាទិដ្ឋិ កាវេតិ
 ។ បេ ។ សប្បាសមាទិ កាវេតិ វិវេកទិស្សិត វិវេកទិស្សិត
 ទិវេកទិស្សិត រោស្សក្កបរិណាមី ។ វិវិ ចោ ភីតូមេ
 ភីតូមេ អរិយ អដ្ឋដ្ឋីកំ បង្គំ ភាវយនោ អរិយ
 អដ្ឋដ្ឋីកំ បង្គំ តំហុល្លីករោតោ អប្បកសំរោត
 សញ្ញាជនាទិ បដិប្បស្សម្ពុទ្ធ បូតិកាទិ កវុទ្ធ ។

(២៨៨) សាវត្ថិទិជានិ ។ សេយ្យនាមិ ភីតូមេ
 អាគន្ធកាតាវ តត្ថ បុត្តិមាយមិ ទិសាយ អាគន្ធា
 វាសំ តាប្បន្តិ បដិមាយមិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ
 តាប្បន្តិ ធុត្តរាយមិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ តាប្បន្តិ
 បត្តិណាយមិ ទិសាយ អាគន្ធា វាសំ តាប្បន្តិ

(២៨៩) ហួលភីតូមេទិទ្យាយ កាលភីតូមេទិទ្យាយប្រកបដោយ
 អន្តរដ្ឋប្រិសិរ ធ្វើឲ្យត្រាស់ត្រែលឲ្យមន្តប្រកបដោយអន្តរដ្ឋប្រិសិរ
 សញ្ញាជនាទិវិវេកទិស្សិត បង្គំ បង្គំ យាយនេយ ដោយមិនយំ
 គេដោយប្រការដូចម្តេច ។ ហួលភីតូមេទិទ្យាយ ភីតូមេសាសនា
 វិវេកទិទិវេកទិស្សិត ។ បេ ។ ចំរើនឲ្យសប្បាសមាទិ ដែលអស្រ័យឲ្យ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ អស្រ័យឲ្យការប្រាសចាកគ្រែ អស្រ័យឲ្យការលេង
 បង្គំទៅរកការលេង ។ ហួលភីតូមេទិទ្យាយ កាលភីតូមេទិទ្យាយ
 ប្រកបដោយអន្តរដ្ឋប្រិសិរ ធ្វើឲ្យត្រាស់ត្រែលឲ្យមន្តប្រកបដោយអន្តរ
 ដ្ឋប្រិសិរ សញ្ញាជនាទិវិវេកទិស្សិត បង្គំ បង្គំ យាយនេយ ដោយមិន
 យំគេឲ្យឲ្យយំ យំនេះឯង ។

(២៩០) សាវត្ថិទិជានិ ។ ហួលភីតូមេទិទ្យាយ ពួកមនុស្សមក
 កាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្ញៀវអំពីទិសខាងកើត សម្រេចការនៅក្នុងផ្ទះខាង
 ក្តី មកអំពីទិសខាងលិច សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងជើង
 សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី មកអំពីទិសខាងត្បូង សម្រេចការស្នាក់នៅក្តី

ទន្តិយោមិ អាគន្ធា វាសំ តាម្បេន្តិ ព្រាហ្មណាមិ
អាគន្ធា វាសំ តាម្បេន្តិ វេស្សមិ អាគន្ធា វាសំ
តាម្បេន្តិ សុន្ទាមិ អាគន្ធា វាសំ តាម្បេន្តិ ។ ឯវេស្ស
ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មក្កំ តាវេន្ទា
អរិយំ អដ្ឋង្គិតំ មក្កំ តេហុលីតារោន្ទោ យេ ធម្មា
អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យ តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បរិដាបាតិ យេ
ធម្មា អភិញ្ញា មហានត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា បដិបាតិ
យេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចិកាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
សច្ចិការោតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា តាវេនត្វា តេ ធម្មេ
អភិញ្ញា តាវេតិ ។

[២៧០] តតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ម.
ភិញ្ញាយ្យ ។ មត្យុទាណាធន្តត្វាតិស្ស វចនីយំ ។ តតមេ
មត្យុ ។ សេយ្យមីទំ ។ រុម្មទាណាធន្តត្វោ ។ មេ ។
វិញ្ញាស្យទាណាធន្តត្វោ ។ ឥវេ ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា
បរិញ្ញាយ្យ ។

ពួកក្សត្រិយ៍មកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកព្រាហ្មណ៍មកសម្រេចការ
ស្នាក់នៅក្តី ពួកវេស្សមកសម្រេចការស្នាក់នៅក្តី ពួកសុទ្ធុមកសម្រេច
ការស្នាក់នៅក្តី យ៉ាងណាប៉ុន្មាន ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលចំរើន
នូវបន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលខ្លះមកប្រកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏
ឧត្តម រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយ
ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
រមែងធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា
ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
ដ៏ឧត្តម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៧១] ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរកំណត់ដឹងដោយ
ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម តើម្តេចម្តេច ។ ឥប្បិរធីយថា បាទសេវេបាទានុក្ខន្ធានិទ
េបាទានុក្ខន្ធានិទ ភិក្ខុវេ ។ េបាទានុក្ខន្ធានិទ ភិ ។ ប្បេបាទានុក្ខន្ធា
និទ ។ បេ ។ វិញ្ញាណុបាទានុក្ខន្ធា ។ ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ដែល
គួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ។

[២៧២] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា បហា-
នត្វា ។ អវិជ្ជា ច កវតណ្ណា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា បហានត្វា ។

[២៧៣] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា សច្ចៈ-
កាតត្វា ។ វិជ្ជា ច វិបុត្តំ ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
អភិញ្ញា សច្ចៈកាតត្វា ។

[២៧៤] កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេ-
នត្វា ។ សមដោ ច វិបស្សនា ច ។ ឥមេ ភិក្ខុវេ
ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេនត្វា ។

[២៧៥] កតមេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ
មត្តំ ភាវេនត្វា អវិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីករោនោ
យេ ធម្មា អភិញ្ញា បរិញ្ញាយ្យ ទេ ធម្មេ អភិញ្ញា
បរិវាទានិ ។ បេ ។ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេនត្វា
តេ ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេនិ ។ ដេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ

[២៧៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញា
ដ៏ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ ធីអវិជ្ជា ១ កវតណ្ណា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាធម៌ដែលគួរលះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។

[២៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ ធីវិជ្ជា ១ វិបុត្តិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះជាធម៌ដែលគួរធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។

[២៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញា
ដ៏ទុក្ខ តើដូចម្តេច ។ ធីសមដេ ១ វិបស្សនា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាធម៌ដែលគួរចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។

[២៧៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុកាលចំរើនឱ្យមន្តប្រិកប
ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើឱ្យក្រាស់ក្រែលឱ្យមន្តប្រិកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
ប្រសើរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ រមែងកំណត់
ដឹងឱ្យពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ ។ បេ ។ ពួកធម៌ណាដែលគួរ
ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ រមែងចំរើនឱ្យពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខ
តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុសិលាសនាខេ

សន្មាដង្ហី ភាវេតិ ។ មេ ។ សន្មាសមាដិ ភាវេតិ វិវេ-
 កាចិស្សិតំ វិវេកាចិស្សិតំ ឯវោធនិស្សិតំ កេស្សត្តវេ-
 ណាអិ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
 ភាវេត្តោ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកោត្តោ យេ
 ធម្មា អភិញ្ញា វរិញ្ញយ្យោ តេ ធម្មេ អភិញ្ញា វរិជាតានិ
 យេ ធម្មា អភិញ្ញា បហាតត្វា តេ ធម្មេ អភិញ្ញា
 មជ្ឈភតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា សង្កកាតត្វា តេ ធម្មេ
 អភិញ្ញា សង្កកោតិ យេ ធម្មា អភិញ្ញា ភាវេតត្វា តេ
 ធម្មេ អភិញ្ញា ភាវេតិ ។

(២៤៦) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ កង្ការំ ធម៌ ចាចិ-
 ធនិញ្ញា ចាចិធមោណា ចាចិធមត្តា អថ មហាជ-
 ណោណោ វោកត្តេយ្យ កុត្តាលបិដកំ កោតាយ
 មយំ ភមំ កង្ការំ ធម៌ មច្ឆានិច្ចំ ភវិស្សាម មច្ឆាខោណំ

ចំរើននូវសម្មាសមាដិ ។ មេ ។ ចំរើននូវសម្មាសមាដិ ដែលពេស្រីយនូវការ
 ស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយនូវការប្រាសចាកគម្រែក ពេស្រីយនូវការលក់
 បង្កើតទៅគេការលយដំ ។ ហួលភិក្ខុចាំទិទ្យាយ ភិក្ខុកាលចំរើននូវ
 មត្តប្រិកបដោយអង្គ៨ដំប្រៃសីរ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវមត្តប្រិកបដោយ
 អង្គ៨ដំប្រៃសីរ ពួកធម៌ណាដែលគួរកំណត់ដឹងដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
 រមែងកំណត់ដឹងនូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 លះបង់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងលះបង់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញា
 ដ៏ទុក្ខម ពួកធម៌ណាដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែង
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម ពួកធម៌ណាដែលគួរ
 ចំរើនដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម រមែងចំរើននូវពួកធម៌នោះដោយប្រាជ្ញាដ៏ទុក្ខម
 យ៉ាងនេះឯង ។

(២៤៦) ហួលភិក្ខុចាំទិទ្យាយ ដូចទទួកង្ការីដែលជ្រាលទៅទិស
 ខាងកើត ទៅទៅទិសខាងកើត ឈរទៅទិសខាងកើត កាលនោះ
 ពួកមហាជនកាប់យកបម័នីកញ្ជើងើរមក គិតថា ពួកយើងនឹងបរិស្រា
 ទទួកង្ការីនេះឲ្យជ្រាលទៅកាន់ទិសខាងលិច ឲ្យទៅទៅទិសខាងលិច

បញ្ជាបញ្ជាវង្ស ។ គំ គំប្បញ្ញាត ភិក្ខុវេ អរិយំ ទុ សោ ម-
 ហាជនកាយោ កង្កំ ធម៌ បញ្ជាវង្ស កាយយ្យ បញ្ជា-
 ចោណំ បញ្ជាបញ្ជាវង្ស ។ ខោ ហេតំ កន្តោ ។ គំ គំស្ស
 យោតុ ។ កង្កំ កន្តោ ធម៌ ចាចិធម៌ត្ថា ចាចិធម៌ចោណា
 ចាចិធម៌ត្ថា សា ទ សុត្តកា បញ្ជាវង្ស កាតុំ បញ្ជា-
 ចោណំ បញ្ជាបញ្ជាវ យាវ ទេវ បទ សោ មហាជនកា-
 យោ គំលម្ពដស្ស វិយាគស្ស កាតី អស្សតិ ។ ឯវ-
 មេវ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាវេន្តំ
 អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ឧហុលីករេន្តំ វាជាខោ វា
 វាជមហាមត្តា វា មិត្តា វា អមត្តា វា ញាតិសា-
 លោហិតា វា ភោគេហំ អភិហដ្ឋិ^(១) មវាវយ្យំ ឯហម្ពោ
 រុវិសា កិរុទ្ធោ ឥមេ កាសាវា អទុធមាត្តិ កី ឧណ្ណោ
 កោលមទុស្សិយំ^(២) ចាសិ ឯហំ ហិហយាវត្តិត្តា

១ ឧ. ម. ភវិហដ្ឋិយ្យកិយយ្យ ។ ២ កថាយបដុសំ ។

ឲ្យឈមទៅទំសទានលិចវិញ ។ ហ្មលភិក្ខុវេនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយ
 សំភាល់សេចក្តីនោះជាដូចម្តេច ពួកមហាជននោះគួរវិទ្ធិទេន្ទកង្កីឲ្យ
 ជ្រាលទៅទំសទានលិច ឲ្យទេរទៅទំសទានលិច ឲ្យឈមទៅទំសទាន
 លិចវិញ បានវេរយ្យ ។ បវិទ្ធិមិនបានទេ ព្រះអង្គ ។ វេរណីរនោ
 តើព្រះហេតុអ្វី ។ បតិត្រិព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រោះ) ទេន្ទកង្កីជ្រាល
 ទៅទំសទានកើត ទេរទៅទំសទានកើត ឈមទៅទំសទានកើត ទេន្ទ
 កង្កីនោះគមិនហើយនឹងបវិទ្ធិឲ្យជ្រាលទៅទំសទានលិច ឲ្យទេរទៅទំស
 ទានលិច ឲ្យឈមទៅទំសទានលិចវិញបានទេ ចាំឲ្យតែពួកមហា
 ជននោះបានចំណែកវិសេសចក្តីលំបាក សេចក្តីហត់ឡើយប៉ុណ្ណោះ ។
 ហ្មលភិក្ខុវេនិទ្យាយ វេរណីរនេគីម្ពុប្បាវេវ ពួកស្តេចក្តី ពួកមហា
 ហឡៅនិស្តេចក្តី ពួកមិត្តក្តី ពួកអមាត្យក្តី ពួកញាតិសាសាហិតក្តី
 បកពាន្តិលោបន្ទវិក្កុវេលកំពុនិចិទ្ធិឲ្យមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 កំពុនិចិទ្ធិឲ្យក្រាស់ក្រែលឲ្យមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ឲ្យបែរមក
 ត្រែកអរដោយគោតសប្បវិញថា ហ្មលបុរសអើយ អ្នកចូរមក សំពត់
 ពាសារបេសំអ្នកនេះ វេរណីដុតកំដៅទេដឹង អ្នកម្តេចកំធ្វើជាមនុស្ស
 វេរណារប្រើត្រីក្តីកាច់ដៃបដិវិញ អ្នកចូរត្រឡប់មកកាច់ដៃនរកវិញទៅ

សេនេ ច កុញ្ញស្ស ឬញ្ញាជំ ច កាលោភិកំ ។ សេនេ វត
 កំត្តុវេ កំត្តុ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ កាលោញ្ញោ វវយំ
 អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាលោត្តោ សិក្ខុំ បទ្ធក្ខាយ
 ហិបាយាវត្តិស្សតិកំ ខេតំ ហំជំ វិជ្ជតិ ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ យញ្ញំ តំ កំត្តុវេ ចិត្តំ ធីយវត្តំ វិវតាចិស្សិតំ
 វិវតាចោណំ វិវតាបញ្ញវំ តំ វត ហិបាយាវត្តិស្សតិកំ
 ខេតំ ហំជំ វិជ្ជតិ ។

[២៧៧] កថត្ថុ កំត្តុវេ កំត្តុ អវយំ អដ្ឋង្គិកំ
 មត្តំ កាលោត្ត អវយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ពហុលីកាលោត្ត ។
 ឥច កំត្តុវេ កំត្តុ សញ្ញាជិដ្ឋិ កាលោត្ត វិវតាចិស្សិតំ
 វិវតាចិស្សិតំ ឯហេតុចិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាថិ ។ បេ ។

ហើយប្រើប្រាស់នូវភាគសប្បវេណី ធ្វើនូវបុណ្យផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ខ្យល ភិក្ខុនោះឯង កាលចំរើននូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើ
 នូវក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ក៏លះបង់នូវសិក្ខុ
 ហើយត្រឡប់មកកាច់ហិមភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនជាថានោះឡើយ ។
 ម៉ែលើរនោះគឺព្រះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យល ព្រោះថាចំព្រំឯណា
 ដែលទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ឈប់
 ទៅកាន់សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អស់កាលយូរ ចិត្តនោះឯង មិនត្រឡប់មក
 កាន់ហិមភេទវិញ ពាក្យដូច្នោះនេះមិនមែនជាថានោះឡើយ ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យល ចុះភិក្ខុកាលចំរើននូវមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ធ្វើនូវក្រាស់ក្រែលនូវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏
 ប្រសើរ ក៏ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យល ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចំរើននូវសម្មាសម្ពុទ្ធិ ដែលពន្លឺស្រយនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ពន្លឺស្រយនូវការប្រាស
 ចាកការម្រិត ពន្លឺស្រយនូវការលេត់ បង្ហាញទៅកាលលះបង់ ។ បេ ។

សញ្ញាសមាជី ការងារ វិវេកនិស្ស័តំ វិវាចនិស្ស័តំ ចំណេ
និស្ស័តំ វេស្សន្តរណារី ។ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ការងារ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មត្តំ
ពហុវិចារាភិកំ ។ (យេធម៌ ពលករណ៍យំ គរេចិ
វិគ្គាវេតតំ) ។

ពលករណ៍យក្ស ឯកទស្សនា ។

តស្សប្បវាទិ

តលំ តីដក្ខ ទាតោ ច
វុត្តោ កុម្មោធិ ស្មតំយោ
អាគាសេន ច ទ្វេមេយា
ធារា អាតទ្ធុតា នធិតំ ។

ចំរើននូវសហគមន៍ ដែលពង្រឹងនូវការស្ងប់ស្ងាត់ ពង្រឹងនូវការ
ជ្រាបចាត់តាំង ពង្រឹងនូវការរាលដាល បង្កើននូវការលះលង់ ។
បុរសភិក្ខុវិញ្ញាណ ភិក្ខុកាលចំរើននូវមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
ធ្វើឲ្យគ្រាសវិញ្ញាណប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ គឺយ៉ាងនេះឯង ។
(បណ្ឌិតធម្មប្បវេណីសេចក្តីត្រង់ពលករណ៍យក្សឲ្យពិស្តារធម៌ចុះ) ។

ចប់ ពលករណ៍យក្ស ទី ១១ ។

ទុក្ខានៃពលករណ៍យក្សនោះគឺ៖

ចំណាយអំពីការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ អំពីគំនិត
ដឹងត្រឹមត្រូវដែលល្អក្នុងសំខាន់ ១ អំពីនាគពង្រឹងនៅក្នុងភ្នំ ១
អំពីសីហាយី ១ អំពីក្រុមផ្តាច់ ១ អំពីចុងស្រួចនៃស្រូវ ១
អំពីខ្យល់ដំណាស់ ១ អំពីភ្លៀងពីរលើក អំពីទាវ ១
អំពីពួកមនុស្សបកកាន់ផ្ទះសម្រាប់ទទួលភ្លៀង ១ អំពីទន្លេ
គង្គិ ១ ។

ឯសតវគ្គ

(២៧៨) សាវត្ថិន្ទនិទានំ ។ តិស្សន្ធ ឥមា តិស្សន្ធ
ឯសតា ។ តតមា តិស្សន្ធ ។ តាមេសតា ភវេស-
តា ព្រហ្មចរិយេសតា ។ ឥមា ចោ តិស្សន្ធ តិស្សន្ធ
ឯសតា ។

(២៧៩) ឥហសំ ចោ តិស្សន្ធ តិស្សន្ធ ឯសតា
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេតតោ ។
តតមា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ តិស្សន្ធ
តិស្សន្ធ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេតិ វិវេកឯស្ស័តំ ។ មេ ។ សម្មា-
សហទិ ភាវេតិ វិវេកឯស្ស័តំ វិវេកឯស្ស័តំ ឯកោ-
ឯស្ស័តំ កេស្សត្តមវិណាមី ។ ឥហសំ ចោ តិស្សន្ធ
តិស្សន្ធ ឯសតា អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
មត្តោ ភាវេតតោតិ ។

ឯសតវគ្គ

(២៨០) សាវត្ថិន្ទនិទានំ ។ ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វនិក
នេះហេតុ ព្រយំនិ ។ ការស្វនិក ព្រយំនិ តិស្សន្ធ ។ តិស្សន្ធ
ភាម ១ ស្វនិកភាម ១ ស្វនិកព្រហ្មចរិយាមិ ១ ។ ប្បាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ ការស្វនិកភាម ព្រយំនិ ។

(២៨១) ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្បិច័រិយោមុន្តប្រកបដោយ
អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដ៏ធូលីស្រស់ឲ្យការស្វនិក ព្រយំនិ ។ មន្ត
ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាលានោះ វេលាចំរើនខ្លួនសម្រាប់ដ្ឋិ ដែលពស្រីយ៍ខ្លួនការស្រប់ស្រាត់
។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្រាប់សម្រាប់ ដែលពស្រីយ៍ខ្លួនការស្រប់ស្រាត់ ពស្រីយ៍
ខ្លួនការប្រាសចាកពម្រិត ពស្រីយ៍ខ្លួនការលេច មន្ត្រីនាទីកាលៈ
បរិ ។ ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្បិច័រិយោមុន្តប្រកបដោយអង្គ៨
ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដ៏ធូលីស្រស់ឲ្យការស្វនិក ព្រយំនិ ។

[៣១១] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ តិស្សោ វេសា ភិក្ខុវេ
ឯសយា ។ កតតោ តិស្សោ ។ កាយេសថា ភវេសយា
ត្រហូចវិយេសយា ។ វេសា ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សយា ។

[៣១២] វេសាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ឯសយានំ
អភិញ្ញាយ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភាវេតតោ ។
កតតោ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ។ វេស ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ភាវេតិ ។ បេ ។ សម្មាសមាជី ភា-
វេតិ ភគវិទយបរិយោសានំ ទោសវិទយបរិយោសានំ
លោហវិទយបរិយោសានំ ។ វេសាសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ
ឯសយានំ អភិញ្ញាយ អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ
ភាវេតតោ ។

[៣១៣] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ តិស្សោ វេសា ភិក្ខុវេ
ឯសយា ។ កតតោ តិស្សោ ។ កាយេសថា ភវេសយា
ត្រហូចវិយេសយា ។ វេសា ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ ឯ-
សយា ។

[៣១៤] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ ការស្រីកេ
នេបាទ ពយ៉ាវ ។ ការស្រីកេ ពយ៉ាវភិក្ខុវេ ។ គិការស្រីកេ
កេតាប ១ ស្រីកេកត ១ ស្រីកេត្រហូចវិយេសយា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចំណុះ ការស្រីកេបាទ ពយ៉ាវនេវេន ។

[៣១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ ភិក្ខុប្រិយមិត្តប្រិយភោជន
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីជីវិតច្បាប់ការស្រីកេ ពយ៉ាវនេវេន ។ មគ្គ
ប្រិយភោជនអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ភិក្ខុប្រិយមិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ ភិក្ខុ
កុដិសាសនានេះ រមែងចំរើនខ្លួនសម្បទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្បទិដ្ឋិ
ដែលមានការកំចាត់បង្ខំវារៈជាចំបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំវារៈជា
ចំបំផុត មានការកំចាត់បង្ខំវារៈជាចំបំផុត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ
ភិក្ខុប្រិយមិត្តប្រិយភោជនអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីជីវិតច្បាប់
ការស្រីកេ ពយ៉ាវនេវេន ។

[៣១៦] សាវ្រ្មីនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ ការស្រីកេនេះ
បាទ ពយ៉ាវ ។ ការស្រីកេ ពយ៉ាវភិក្ខុវេ ។ គិការស្រីកេ
កេតាប ១ ស្រីកេកត ១ ស្រីកេត្រហូចវិយេសយា ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណុះ
ការស្រីកេបាទ ពយ៉ាវនេវេន ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយៗ មហាវេយ្យ

[៣១៧] ឥនាសំ ទោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ ឯសធានំ
 អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតព្វោ ។
 ឥនទេហ អរិយា អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥត ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋំ កាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាសហនី កាវេតិ
 អបរោគនំ អបគមរាយនំ អបគមរយាសានំ ។ ឥ-
 នាសំ ទោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ ឯសធានំ អភិញ្ញាយ
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតព្វោតិ ។

[៣១៨] សាវត្ថិទំធាបំ ។ ឥស្សោ ឥហ ភិក្ខុវេ
 ឯសធា ។ ឥនទេហ ឥស្សោ ។ កាវេសធា កាវេស-
 ធា ព្រហ្មចរិយេសធា ។ ឥហ ទោ ភិក្ខុវេ ឥស្សោ
 ឯសធា ។

សុត្តនិបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវេយ្យ

[៣១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិចំរើនឲ្យមគ្គប្រកបដោយ
 អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ព្រ យ៉ាងនេះឯង ។ មគ្គ
 ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ រមែងចំរើនឲ្យសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើនឲ្យសម្មាសមាធិ
 ដែលចូលដល់កាន់អមតៈ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈជាទី
 ចំផុត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិចំរើនឲ្យមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨
 ដ៏ប្រសើរនេះ ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវការស្វែងរក ព្រ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៤] សាវត្ថិទំធាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
 នេះហេតុ ព្រ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ព្រ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែងរក
 កាម ១ ស្វែងរកភព ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការស្វែងរកមាន ព្រ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯសតវត្ត

[៣០៥] ឥសានំ ចោ កំត្តុវេ តំស្សន្តំ ឯសនាធំ
អភិញ្ញាយ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតត្វោ ។ ក-
នយោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេ ឥ កំត្តុវេ កំត្តុ
សម្មាធិដ្ឋិ កាវេតិ ។ មេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ ជំព្វា
ធនំ ជំព្វាធិតោណំ ជំព្វាធិបត្តារំ ។ ឥសានំ ចោ
កំត្តុវេ តំស្សន្តំ ឯសនាធំ អភិញ្ញាយ អយំ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតត្វោតិ ។

[៣០៦] សារត្ថិធិនាធំ ។ តិស្សោ ឥសា កំត្តុវេ ឯ-
សនា ។ កកមា តិស្សោ ។ កាវេសនា កវេសនា
ត្រិញ្ញចរិយសនា ។ ឥសា ចោ កំត្តុវេ តិស្សោ ឯ
សនា ។

[៣០៧] ឥសានំ កំត្តុវេ តំស្សន្តំ ឯសនាធំ
បរិញ្ញាយ ។ មេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
កាវេតត្វោតិ ។

ឯសតវត្ត

[៣០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆិកន្តុមន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់ខ្ញុំការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មន្ត
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រើមន្តចំរើនខ្លួនសម្បជំដ្ឋិ ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្បសមាធិ
ដែលទទេវកាន់ព្រះឱព្វាន ទេវទេវកាន់ព្រះឱព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះ
ឱព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆិកន្តុមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
ដ៏ប្រសើរ ដើម្បីដឹងច្បាស់ខ្ញុំការស្វែងរក ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៩] សារត្ថិធិនាធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វែងរក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ ការស្វែងរក ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺការស្វែង
រកកម ១ ស្វែងរកកត ១ ស្វែងរកព្រហ្មចរិយធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ការស្វែងរកមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីកំណត់ដឹងខ្ញុំការស្វែង
រក ៣ យ៉ាងនេះ ។ មេ ។ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆិកន្តុមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣០៨] សាវត្ថិមិដានំ ។ និស្សោ នីហា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ ភាគមា និស្សោ ។ កាមេសនា កវេស-
 នា ព្រហ្មចរិយេសនា ។ មេ ។ (យទមំ អភិញ្ញាយ
 នទមំ បរិញ្ញាយ វិញ្ញាមតត្ថំ) ។ មេ ។

[៣០៩] សាវត្ថិមិដានំ ។ និស្សោ នីហា ភិក្ខុវេ
 ឯសនា ។ ភាគមា និស្សោ ។ កាមេសនា កវេសនា
 ព្រហ្មចរិយេសនា ។ នីហា មោ ភិក្ខុវេ និស្សោ
 ឯសនា ។

[៣១០] នីហាសំ មោ ភិក្ខុវេ និស្សន្តំ ឯសនាមំ
 បរិក្ខយាយ ។ មេ ។ អយំ អរិយោ អន្ធន្តិកោ មន្តា
 កាវេត្យោតិ ។ (យទមំ អភិញ្ញាយ នទមំ បរិញ្ញាយ
 វិញ្ញាមតត្ថំ បរិក្ខយាយ វិញ្ញាមតត្ថំ) ។ មេ ។

[៣០៨] សាវត្ថិមិដានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វនិក
 ទេហេន ព្យ យ៉ាង ។ ការស្វនិក ព្យ យ៉ាងភិក្ខុខ្លះ ។ ភិក្ខុស្វនិក
 កាម ១ ស្វនិកភគ ១ ស្វនិកព្រហ្មចរិយទមិ ១ ។ មេ ។ (បណ្ឌិត
 ធម្មិកទ្រិកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង ឲ្យពិស្តារដូចបទ
 ដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ មេ ។

[៣០៩] សាវត្ថិមិដានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វនិក
 ទេហេន ព្យ យ៉ាង ។ ការស្វនិក ព្យ យ៉ាងភិក្ខុខ្លះ ។ ភិក្ខុស្វនិក
 កាម ១ ស្វនិកភគ ១ ស្វនិកព្រហ្មចរិយទមិ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការស្វនិកមាត ព្យ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម្បីអស់ទៅឲ្យការស្វនិក ព្យ
 យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ភិក្ខុធម្មិកទ្រិកសេចក្តីប្រកបដោយអង្គ ៥ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ (បណ្ឌិតធម្មិកទ្រិកសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បីកំណត់ដឹង
 ឲ្យពិស្តារ ដើម្បីអស់ទៅ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់
 ផងចុះ) ។ មេ ។

[៣០០] សាវត្ថីនិទានំ ។ តិស្សោ វេហ កិក្ខុវេ
ឯសនា ។ កាតហា តិស្សោ ។ កាមេសនា កវេស
នា ត្រៃហ្មនវិយសនា ។ វេហ ទោ កិក្ខុវេ តិស្សោ
ឯសនា ។

[៣០២] វេហសំ ទោ កិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាឯ
បហាទាយ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតទ្វាតំ ។
កាតហោ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេហ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
សម្មាធិដ្ឋំ កាវេតំ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតំ វិវេកា
ធិស្សិតំ វិវាទធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណា
បិ ។ វេហសំ ទោ កិក្ខុវេ តិស្សន្នំ ឯសនាឯ បហាទា
យ អយំ វេយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតទ្វាតំ ។
(យទបិ អភិញ្ញាយ តទបិ វេហទាយ វិញ្ញាវេត្យំ) ។ បេ ។

[៣១១] កាវេសិនិទានំ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាវេសុនិរោ
នេហោ កេ យ៉ាវិ ។ កាវេសុនិរោ កេ យ៉ាវិវេត្យុះ ។ ធិការិសុនិ
រោកាបទ សុនិរោធិទ សុនិរោត្រៃហ្មនវិយធិទ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាវេសុនិរោ កេ យ៉ាវិវេត្យុះ ។

[៣១២] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុធម្មប្បិច្ឆិកាមន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដំប្រៃសីវ ដើម្បីលះបង់ខ្លួនកាវេសុនិរោ កេ យ៉ាវិវេត្យុះ ។ មន្ត
ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដំប្រៃសីវ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ
កុនិសាសនានេ ចំរើនខ្លួនសម្មាធិដ្ឋំ ។ បេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាសមាធិ ដែល
កស្រីយខ្លួនកាស្សបំស្លាត់ កស្រីយខ្លួនកាប្រាសចាកកាម្រក កស្រីយ
ខ្លួនកាលេតំ បង្កើនទៅកេកាលេបង់ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុធម្ម
ប្បិច្ឆិកាមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដំប្រៃសីវនេ ដើម្បីលះបង់ខ្លួនកាវេសុនិ
រោ កេ យ៉ាវិវេត្យុះ ។ (បណ្ឌិតធម្មប្បិច្ឆិកាសេចក្តីត្រង់បទដែលថា ដើម្បី
លះបង់ ឲ្យពិស្តារ ឲ្យដូចបទដែលថា ដើម្បីដឹងច្បាស់ផងចុះ) ។ បេ ។

[៣១៣] សាវត្ថិមិទានំ ។ ចិស្សោ វេទា ភិក្ខុវេ
វិទា ។ ឥន្ទយា ចិស្សោ ។ សេយ្យោហមស្មិនំ វិទា
សទិសោហមស្មិនំ វិទា ហិយោហមស្មិនំ វិទា ។ វេទា
ទោ ភិក្ខុវេ ចិស្សោ វិទា ។

[៣១៤] វេទាសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្តំ វិទានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាបាយ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេនត្វោ ។ ឥន្ទយោ អរិយោ
អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិ
ភាវេនំ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ ភាវេនំ វិវេកនិស្សិតំ
វិវាទនិស្សិតំ វិរោទនិស្សិតំ វេស្សគ្គបរិណាបិ ។ វេទា-
សំ ទោ ភិក្ខុវេ ចិស្សន្តំ វិទានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ
បរិក្ខុយាយ បហាបាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិ-
កោ មត្តោ ភាវេនត្វោនំ ។ (យថា ឯសទា ឯវំ
វិទ្ឋាវេនត្វា) ។ បេ ។

[៣១៥] សាវត្ថិមិទានំ ។ ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីប្រកាន់
នេះហេតុ ឆ យ៉ាង ។ សេចក្ដីប្រកាន់ ឆ យ៉ាងវិញ្ញុះ ។ ចីប្រកាន់ថា
អញ្ញាបុគ្គលប្រសើរ (ជាងគេ) ១ ប្រកាន់ថាអញ្ញាបុគ្គលស្មើ (នឹងគេ) ១
ប្រកាន់ថាអញ្ញាបុគ្គលកោតប (ជាងគេ) ១ ។ ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ
ការប្រកាន់ហេតុ ឆ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣១៦] ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគប្បិចំរើនឲ្យមន្តប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ជំប្រសើរ ដើម្បីជីវិតរស់ ដើម្បីកំណត់ដី ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ ឲ្យការប្រកាន់ ឆ យ៉ាងនេះឯង ។ មន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
ជំប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងចំរើនឲ្យសម្មាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ ចំរើនឲ្យសម្មាសមាទិ វេស្សពាស្រីយឲ្យ
ការស្ងប់ស្ងាត់ ពាស្រីយឲ្យការប្រាសចាកការប្រក ពាស្រីយឲ្យការលេង
បង្ហូរទៅកេការលះបង់ ។ ម្ហូលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុគប្បិចំរើនឲ្យមន្ត)
ដើម្បីជីវិតរស់ ដើម្បីកំណត់ដី ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ឲ្យការ
ប្រកាន់ ឆ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុគប្បិចំរើនឲ្យមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨
ជំប្រសើរនេះ ។ (បណ្ឌិតគប្បិពន្ធិករសេចក្ដីត្រូវតិស្តា ដូចការស្វែង
កេសិច្ចះ) ។ បេ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ

[១១៥] សាវត្ថុវិជ្ជាជំនាន់ ។ តយោមេ កិក្ខុវេ អាសាភិ ។ តតមេ តយោ ។ តាមាសភេ ភាសាភេ វេជ្ជាសភេ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ តយោ អាសាភិ ។

[១១៦] ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ តិណ្ណំ អាសាភិ ។ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាធាយ ។ មេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោតិ ។

[១១៧] សាវត្ថុវិជ្ជាជំនាន់ ។ តយោមេ កិក្ខុវេ ភា ។ តតមេ តយោ ។ តាមភា រូបភា អរូបភា ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ តយោ ភា ។

[១១៨] ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ តិណ្ណំ ភា ។ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាធាយ ។ មេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេត្យោតិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធ

[១១៩] សាវត្ថុវិជ្ជាជំនាន់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពសវៈមោ មា ព យ៉ាង ។ ពសវៈមោ ព យ៉ាងតិក្ខុវៈ ។ ភិកាមសវៈ ១ ពសវៈ ១ វិជ្ជាសវៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពសវៈមោ ព យ៉ាងនេះឯង ។

[១២០] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ (ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំពសវៈ ព យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[១២១] សាវត្ថុវិជ្ជាជំនាន់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភពនេមោ ព យ៉ាង ។ ភពនេ ព យ៉ាងតិក្ខុវៈ ។ ភិកាមភព ១ រូបភព ១ អរូបភព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភពនេ ព យ៉ាងនេះឯង ។

[១២២] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ (ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំភព ព យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ
 ទុក្ខតា ។ កតមា តិស្សោ ។ ទុក្ខទុក្ខតា សង្ខារ-
 ទុក្ខតា វិបវណាបទុក្ខតា ។ វេហ ទោ ភិក្ខុវេ
 តិស្សោ ទុក្ខតា ។

[៣២០] វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ទុក្ខតានំ
 អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ភាវតតោតិ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទានំ ។ តយោមេ ភិក្ខុវេ ទីលា ។
 កតមេ តយោ ។ ភកេ ទីលោ ធារសោ ទីលោ ហេ-
 ហោ ទីលោ ។ វេហ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ទីលា ។

[៣២២] វេហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ ទីលានំ
 អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហានាយ ។ បេ ។
 អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ បន្តោ ភាវតតោតិ ។

[៣០៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ប្បលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខ
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ធីសេចក្តីទុក្ខ
 ព្រោះអត់ធ្មត់ជាដើម [២១] សេចក្តីទុក្ខព្រោះសង្ខារ [២២] សេចក្តីទុក្ខ
 ព្រោះការប្រែប្រួល [២៣] ។ ប្បលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីទុក្ខមាន ៣ យ៉ាង
 នេះឯង ។

[៣២០] ប្បលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិច័រោទូបម្ព) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ទូរសេចក្តីទុក្ខ
 ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ " ភិក្ខុប្បិច័រោទូបម្ពប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

[៣២១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ប្បលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោល
 នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ធីកតៈលំ
 សសរគោល [២៤] គោសៈជាសសរគោល [២៥] មោហៈជាសសរគោល [២៦] ។
 ប្បលភិក្ខុទាំងឡាយ សសរគោលមាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២២] ប្បលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិច័រោទូបម្ព) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ទូរសសរ-
 គោល ៣ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ " ភិក្ខុប្បិច័រោទូបម្ពប្រកបដោយអង្គ ៨
 ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ឯសតវត្ថុ

[៣២៣] សាវត្ថុវិទាជំ ។ តិណិមាជំ កិក្ខុវេ មណៈ
ជំ ។ កតមាជំ តិណិ ។ ពតោ មលំ យោសោ មលំ
មោហោ មលំ ។ ឥណជំ ចោ កិក្ខុវេ តិណិ មលាជំ ។

[៣២៤] ឥមេសំ ចោ កិក្ខុវេ តិណ្ណាជំ មលាជំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ មហាជាយ ។ មេ ។
អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ការតត្វាតិ ។

[៣២៥] សាវត្ថុវិទាជំ ។ តយោមេ កិក្ខុវេ ជិ-
យោ ។ តតមេ តយោ ។ ពតោ ជិយោ យោសោ
ជិយោ មោហោ ជិយោ ។ ឥមេ ចោ កិក្ខុវេ តយោ
ជិយោ ។

[៣២៦] ឥមេសំ ចោ កិក្ខុវេ តិណ្ណាជំ ជិយាជំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ មហាជាយ ។ មេ ។
អយំ អវិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ការតត្វាតិ ។

ឯសតវត្ថុ

[៣២៧] សាវត្ថុវិទាជំ ។ ម្នាលកិក្ខុវេវិទូយ មន្ទិលនេះ
មាន ៣ យ៉ាង ។ បន្ទិលមាន ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុជាមន្ទិល ១
ពោសជាមន្ទិល ១ ពោហជាមន្ទិល ១ ។ ម្នាលកិក្ខុវេវិទូយ បន្ទិល
មាន ៣ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៨] ម្នាលកិក្ខុវេវិទូយ (កិក្ខុប្បិចំវេនន្ទវមន្ត) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ឲ្យមន្ទិល
៣ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ កិក្ខុប្បិចំវេនន្ទវមន្តប្រកបដោយអន្ត ៨ ជំប្រៃ-
សិរនេះ ។

[៣២៩] សាវត្ថុវិទាជំ ។ ម្នាលកិក្ខុវេវិទូយ សេចក្តីលំបាក
នេះមាន ៣ យ៉ាង ។ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ភិ-
ក្ខុជាសេចក្តីលំបាក ១ ពោសជាសេចក្តីលំបាក ១ ពោហជាសេចក្តី
លំបាក ១ ។ ម្នាលកិក្ខុវេវិទូយ សេចក្តីលំបាកមាន ៣ យ៉ាង
នេះឯង ។

[៣៣០] ម្នាលកិក្ខុវេវិទូយ (កិក្ខុប្បិចំវេនន្ទវមន្ត) ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីលះបង់ ឲ្យសេចក្តីលំបាក ៣ យ៉ាង
នេះឯង ។ មេ ។ កិក្ខុប្បិចំវេនន្ទវមន្តប្រកបដោយអន្ត ៨ ជំប្រៃសិរនេះ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវង្ស

[៣២៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ តិស្សោ ឥហ ភិក្ខុវេ

វេធា ។ កតតហ តិស្សោ ។ សុតា វេធា ធុត្តា

វេធា អនុត្តបសុតា វេធា ។ ឥហ ទោ ភិក្ខុវេ

តិស្សោ វេធា ។

[៣២៨] ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សន្តំ វេធានំ

អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ មហានាយ ។ មេ ។

អយំ អវយោ អន្ធម្មិកោ បត្តោ កាវេតត្វាតិ ។

[៣២៩] តិស្សោ ឥហ ភិក្ខុវេ តណ្ហា ។ កតតហ

តិស្សោ ។ កាមតណ្ហា កវតណ្ហា វិកវតណ្ហា ។ ឥហ

ទោ ភិក្ខុវេ តិស្សោ តណ្ហា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវង្ស

[៣២៧] សាវត្ថុនិទានំ ។ ហ្គលភិក្ខុចាំនិទ្សយ វេទនានេ

មាម ពយ៉ាវិ ។ វេទនាមាម ពយ៉ាវិភិអ្និវ្វះ ។ ភីសុខវេទា ១

ត្តុវេទា ១ អនុត្តបសុខវេទា ១ ។ ហ្គលភិក្ខុចាំនិទ្សយ វេទនាមាម

ពយ៉ាវិនេធលិ ។

[៣២៨] ហ្គលភិក្ខុចាំនិទ្សយ (ភិក្ខុធម្មិវិវេទនាមគ្គ) ដើម្បី

វិធិច្យាសំ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ទូរវេទា

ពយ៉ាវិនេធលិ ។ មេ ។ ភិក្ខុធម្មិវិវេទនាមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-

សើរនេ ។

[៣២៩] ហ្គលភិក្ខុចាំនិទ្សយ តណ្ហានេមាម ពយ៉ាវិ ។ តណ្ហា

មាម ពយ៉ាវិភិអ្និវ្វះ ។ ភីតាបតណ្ហា ១ ភីវតណ្ហា ១ វិភីតណ្ហា ១ ។

ហ្គលភិក្ខុចាំនិទ្សយ តណ្ហាមាម ពយ៉ាវិនេធលិ ។

(៣៣០) ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តំស្សង្គំ ភណ្ណាជំ
 អភំញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតទ្វេតិ ។ កតតោ
 អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិដ្ឋិ កាវេតិ វិវេកចំស្សិតំ វិវាទធិស្សិតំ ធិរោធិចំស្សិតំ
 វេស្សក្កបរិណាមិ ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ កាវេតិ វិវេ-
 កចំស្សិតំ វិវាទធិស្សិតំ ធិរោធិចំស្សិតំ វេស្សក្កបរិណា-
 មិ ។ ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ តំស្សង្គំ ភណ្ណាជំ អភំញាយ
 បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតទ្វេតិ ។

[៣៣១] តិស្សោ ឥហ ភិក្ខុវេ ភណ្ណា ។ បេ ។

(៣៣០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចំរោនន្ទវមន្ត) ដើម្បី
 ជំនឿសំ ដើម្បីកំណត់ដីនី ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង ខ្ញុំភណ្ណា ព
 យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរោនន្ទវមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ
 នេះ ។ បន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ វេមនិចំរោនន្ទវមន្ត ដែលគាស្រីយខ្ញុំ
 ការស្ងប់ស្ងាត់ គាស្រីយខ្ញុំការប្រាសចាកគម្រែក គាស្រីយខ្ញុំការលេង
 បង្កើនទៅរកការលេង ។ បេ ។ ចំរោនន្ទវមន្តសមាធិ ដែលគាស្រីយ
 ខ្ញុំការស្ងប់ស្ងាត់ គាស្រីយខ្ញុំការប្រាសចាកគម្រែក គាស្រីយខ្ញុំការ
 លេង បង្កើនទៅរកការលេង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិ
 ចំរោនន្ទវមន្ត) ដើម្បីជំនឿសំ ដើម្បីកំណត់ដីនី ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បី
 លរបង ខ្ញុំភណ្ណា ព យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរោនន្ទវមន្តប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

(៣៣១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភណ្ណានេះមាន ៣ យ៉ាង ។ បេ ។

[៣៣២] ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ ឥណ្ណាជំ^(១)
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាធាយ ។ ចេ ។
 កតវិទយបរិយោសាជំ នោសវិទយបរិយោសាជំ មោ-
 ហវិទយបរិយោសាជំ ។ ចេ ។ អបតោតជំ អបតថក-
 យជំ អមតបរិយោសាជំ ។ ចេ ។ ជិញ្ញាជន្នំ ជិញ្ញាជ-
 លោណំ ជិញ្ញាជបញ្ញវំ ។ ឥហសំ ទោ ភិក្ខុវេ ឥស្សន្នំ
 ឥណ្ណាជំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហា-
 ធាយ ។ ចេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ភា-
 វេតតោតំ ។

ឯសតវគ្គោ ព្រុសមោ ។

តិស្សុទ្ធានំ

- ឯសហា វិហា អាសវោ
- ធុត្តុតា ច ឥស្សេន្ត ចំណ^(២)
- មណំ ជិយោ ច វេទនា
- ធុវេទ ឥណ្ណាយេ ១ ^(៣) ចាតិ ។

១ ១. ម. ឥសិណតំ ។ ២ ឥហិ ធុត្តុតា ច ចំណ ។ ៣ ឥយោ ច វេទនា ទ្វេ ឥណ្ណា
 ឥសិណយ បាតំ ។

[៣៣២] មាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុធម្មចរិយន្តបុគ្គ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង គួរតណ្ហា ពា-
 យ៉ាងនេះឯង ។ ចេ ។ (ភិក្ខុចរិយន្តបុគ្គ) មានការកំចាត់បង្ខំខ្លួន
 ជាច្រើនដុំ កំចាត់បង្ខំខ្លួនខាងស្រី ជាច្រើនដុំ កំចាត់បង្ខំខ្លួនខាងប្រុស
 ។ ចេ ។ ចុះសិបកំចាត់បង្ខំ មានអមតៈប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ មានអមតៈ
 ជាច្រើនដុំ ។ ចេ ។ ទេទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ទេទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ឈរ
 ទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុធម្មចរិយន្តបុគ្គ) ដើម្បី
 ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលរបង គួរតណ្ហា
 ពា យ៉ាងនេះឯង ។ ចេ ។ ភិក្ខុធម្មចរិយន្តបុគ្គប្រិកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
 សើរនេះ ។

ចប់ ឯសតវគ្គទំ ១២ ។

ទទ្ទានុវិណ័យសតវគ្គនោះគឺ

- វិយាយអំពីការស្វែងរក ១ អំពីការប្រកាន់ ១ អំពីរាសវិ ១
- អំពីទុក្ខភាពមិ ១ អំពីសសរគោល ពា យ៉ាង ១ អំពីមន្ទិល ១
- អំពីសេចក្តីលំបាក ១ អំពីវេទនា ១ អំពីការអស់ទៅវិទ
- តណ្ហា ២ លើក ។

ឱយវគ្គោ

[៣៣៣] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ ចន្ទានុយោ កិក្ខុវេ ឱ-
យា ។ កតមេ ចន្ទានុ ។ កាមយោតោ ករិយោតោ
ធិដ្ឋាយោ អវិជ្ជាយោ ។ ឥយេ ទោ កិក្ខុវេ ចន្ទានុ
ឱយា ។

[៣៣៤] ឥយេសំ ទោ កិក្ខុវេ ចន្ទុន្នំ ឱយានំ អ-
ភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខុយាយ បហាបាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មន្តោ ការតត្រាតិ ។ (យថា
វសនា វិវិគ្គារតត្ថំ) ។

[៣៣៥] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ ចន្ទានុយោ កិក្ខុវេ យោ
តា ។ កតមេ ចន្ទានុ ។ កាមយោតោ ករិយោតោ
ធិដ្ឋាយោតោ អវិជ្ជាយោតោ ។ ឥយេ ទោ កិក្ខុវេ ចន្ទា-
នុ យោតា ។

ឱយវគ្គោ

[៣៣៦] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឱយ ឈៈ (អន្តរ)
នេហានំ យ៉ាវិ ។ ឱយៈមាសំ យ៉ាវិកិក្ខុវេ ។ ភិកាមាយៈ ១
ករិយៈ ១ ទិដ្ឋាយៈ ១ អវិជ្ជាយៈ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឱយ ឱយៈ
ហានំ យ៉ាវិនេវេវ ។

[៣៣៧] ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឱយ (កិក្ខុវេ ឱយ ឱយ) មើម្បីជីវ
ច្បាស មើម្បីកំណត់ជីវ មើម្បីអសំទៅ មើម្បីលបេនី ឱយៈ យ៉ាវិ
នេវេវ ។ បេ ។ កិក្ខុវេ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ
(បណ្ឌិតធម្មត្រិកសេចក្តីឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ ឱយ)

[៣៣៨] សាវត្ថិវិចារិកំ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឱយ យោតៈ
(កិលេសជាត្រិកប្រកប) នេហានំ យ៉ាវិ ។ យោតៈមាសំ យ៉ាវិ
កិក្ខុវេ ។ ភិកាមាយាតៈ ១ ករិយាតៈ ១ ទិដ្ឋិយាតៈ ១ អវិជ្ជាយាតៈ ១ ។
ម្ចាស់កិក្ខុវេ ឱយ យោតៈមាសំ យ៉ាវិនេវេវ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គ

[៣៣៦] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មតំ យោតានំ

អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បរោចាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាលេតព្វានិ ។

[៣៣៧] សាវត្ថំជំនានំ ។ ចន្ទារិមាជំ ភិក្ខុវេ

ទមាណាជានំ ។ កតមាជំ ចន្ទារិ ។ កាប្បមាណាជំ ជិដ្ឋិ

ពាណាជំ សីលទ្ធកមាណាជំ អន្តរាទ្ធកមាណាជំ ។ ឥមាជំ ទោ

ភិក្ខុវេ ចន្ទារិ ទមាណាជំ ។

[៣៣៨] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មតំ ទមាណាជានំ

អភិក្ខាយ បរិក្ខាយ បរិក្ខយាយ បរោចាយ ។ បេ ។

អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាលេតព្វានិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

[៣៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុធម្មចំរើនទូរមគ្គ) ដើម្បី

ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ឲ្យយោធាៈ

៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុធម្មចំរើនទូរមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-

សើរនេះ ។

[៣៣៧] សាវត្ថំជំនាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាទ

(សេចក្តីប្រកាន់មាំ) នេះមាន៤ យ៉ាង ។ ។ បាទមាន៤ យ៉ាងកើរិទ្ធិៈ ។

និកម្មបាទាន១ ទំដ្ឋបាទាន១ សីលព្ធកម្មបាទាន១ អក្កវិទ្ធកម្មបាទាន១ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ បាទមាន៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុធម្មចំរើនទូរមគ្គ) ដើម្បី

ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ឲ្យ។ បាទ

៤ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុធម្មចំរើនទូរមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-

សើរនេះ ។

[៣៣៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ តន្តា ។
 ឥតមេ ចត្តារោ ។ អភិជ្ឈា កាយតន្តោ ព្យាបាទោ
 កាយតន្តោ សីលត្វតបរាមាសា កាយតន្តោ ឥន្ទ-
 សត្វាភិទំវេសា កាយតន្តោ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចត្តារោ តន្តា ។

[៣៤០] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តន្តំ តន្តាចំ អ-
 ភិក្ខុយ បរិក្ខាយ បរិក្ខាយាយ បហាទាយ ។ មេ ។
 អយំ អភិយា អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេតន្តោតិ ។

[៣៤១] សាវត្ថិនិទានំ ។ សត្តិមេ ភិក្ខុវេ អនុស-
 យា ។ ឥតមេ សត្ត ។ កាមរាតានុសយោ បដិយានុ-
 សយោ វិជ្ជានុសយោ វិជ្ជកំដ្ឋានុសយោ ហានានុស-
 យោ ភវរាតានុសយោ អវិជ្ជានុសយោ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ សត្ត អនុសយា ។

[៣៣៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ អនុវតិលេស
 ជា(គ្រឿងដោត(គ្រឿង) នេះមាន ៤ យ៉ាង ។ អនុៈ ៤ យ៉ាងកើតឡើង ។
 អិអភិជ្ឈកាយអនុៈ ១ ព្យាបាទកាយអនុៈ ១ សីលត្វតបរាមាសកាយ-
 អនុៈ ១ ភិទំសត្វាភិទំវេសកាយអនុៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ អនុៈ
 មាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤០] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ (ភិក្ខុអប្បិចារិទ្ធិមន្ត) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ឲ្យអនុៈ ៤ យ៉ាង
 នេះឯង ។ មេ ។ ភិក្ខុអប្បិចារិទ្ធិមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៤១] សាវត្ថិនិទានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ អនុស័យ
 កិលេសជា(គ្រឿងដោត(គ្រឿង) នេះមាន ៧ យ៉ាង ។ អនុស័យ ៧ យ៉ាង
 កើតឡើង ។ ភិក្ខុមរាតានុស័យ ១ បដិយានុស័យ ១ វិជ្ជានុស័យ ១
 វិជ្ជកំដ្ឋានុស័យ ១ ហានានុស័យ ១ ភវរាតានុស័យ ១ អវិជ្ជានុស័យ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឡាយ អនុស័យមាន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

១ កិលេសជា(គ្រឿងដោត(គ្រឿង)តាមកាយ កិលេសច្រើនជាងនេះជាលំដាប់ទៀត ពោយ
 អំណាចនៃអនុគារិក្ខុច្រើន (អនុគារិក្ខុ) ។

[៣២២] ឥមេសំ ខេ ភិក្ខុវេ សន្តង្គំ អនុសយានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាវាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវនត្រាតិ ។

[៣២៣] សាវត្ថិច្ឆានំ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ កាម-
កុណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចត្តារិញ្ញយ្យា រូមា វដ្ឋា
កត្តា មទាទា ចំយរូមា កាម្មបសញ្ញិតា វជិមិយា
សោតរិញ្ញយ្យា សត្តា ។ បេ ។ យាទរិញ្ញយ្យា កត្តា ។
ជិញ្ញារិញ្ញយ្យា វសា ។ កាយរិញ្ញយ្យា ដោដ្ឋត្វា វដ្ឋា
កត្តា មទាទា ចំយរូមា កាម្មបសញ្ញិតា វជិមិយេ ។
ឥមេ ខេ ភិក្ខុវេ បញ្ច កាមកុណា ។

[៣២៤] ឥមេសំ ខេ ភិក្ខុវេ បញ្ចង្គំ កាមកុណានំ
អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាវាយ ។ បេ ។
អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវនត្រាតិ ។

[៣២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិច្ឆិកោប្បមន្ត) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំអនុស្សយ
តំ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិច្ឆិកោប្បមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣២៣] សាវត្ថិច្ឆាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមកុណានេះ
មាន៥យ៉ាង ។ កាមកុណា៥យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺរូបវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយ
ភ្នែក ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកប
ដោយកាម គួរត្រេកអរ ទ សំឡេងវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយក្រិចៀក ។ បេ ។
ក្នុងវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយច្រមុះ ។ រសវេលកប្បិដ្ឋិនិដោយអណ្តាត ។
ឡូត៍វេលកប្បិដ្ឋិនិដោយកាយ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត
ជាទីស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម គួរត្រេកអរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាមកុណាមាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

[៣២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិច្ឆិកោប្បមន្ត) ដើម្បីដឹង
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំកាមកុណា
៥យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិច្ឆិកោប្បមន្តប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រ-
សើរនេះ ។

[៣៤៨] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វន្តំ ទុច្ចាតា-
នត្តន្ទានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហា-
នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេ-
តត្ថោតិ ។

[៣៤៩] សាវត្ថិនិទានំ ។ បព្វំហានំ ភិក្ខុវេ ទិវត្តា-
តិយានំ សុញ្ញាជនានំ ។ កុត្តហានំ បព្វំ ។ សុញ្ញា-
យនំដ្ឋិ វិនិក្ខិប្តា សីលត្ថតមហាសា កាមច្ឆត្តោ
ព្យាបាទោ ។ ឥហានំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចវត្តាតិយានំ
សុញ្ញាជនានំ ។

[៣៥០] ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វន្តំ ទិវត្តា-
តិយានំ សុញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខ-
យាយ បហានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
បញ្ចោ កាវេតត្ថោតិ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទានំ ។ បព្វំហានំ ភិក្ខុវេ ទុទ្ធព្តា-
តិយានំ សុញ្ញាជនានំ ។ កុត្តហានំ បព្វំ ។ រូបរាគ
អរូបរាគោ មាថោ ទុទ្ធព្តំ អវិជ្ជា ។ ឥហានំ ទោ ភិក្ខុវេ
បព្វន្តវត្តាតិយានំ សុញ្ញាជនានំ ។

[៣៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គ) ដើម្បី
ជីវិតច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំសុញ្ញា-
នានក្នុង ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គប្រកបដោយ
អង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៥៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកទាំងក្រោមនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សុញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងគឺ
អ្វីខ្លះ ។ ឥសក្កយនំដ្ឋិ ១ វិចិត្តបា ១ សីលត្ថតមហាសា ១ កាមច្ឆន្ទៈ ១
ព្យាបាទៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈជាចំណែកទាំងក្រោម
មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៥០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គ) ដើម្បីជីវិត
ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្ញុំសុញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកទាំងក្រោម ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុប្បិចំរើនខ្ញុំមគ្គប្រ-
កបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

[៣៥១] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈ
ជាចំណែកទាំងក្រោមនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សុញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
ឥស្សរាគ ១ អរូបរាគ ១ មានៈ ១ ទុទ្ធព្ត ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សុញ្ញាជនៈជាចំណែកទាំងក្រោមមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៧២] ឥសានំ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧទ្ធក្កា-
 តិយានំ សញ្ញាជនានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខ-
 យាយ បហាតាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ
 មត្តោ ភាវេនាត្វា ។ តតមោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ។
 ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាធិដ្ឋិ ភាវេនិ វិវេកចំស្ស័តំ
 ។ បេ ។ សម្មាសមាធិ ភាវេនិ វិវេកចំស្ស័តំ វិវា-
 តចំស្ស័តំ ធិរោធិស្ស័តំ រោស្ស្តបរិណាមី ។ ឥសានំ
 ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ឧទ្ធក្កាតិយានំ សញ្ញាជនានំ
 អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាតាយ ។ បេ ។
 អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ភាវេនាត្វាតិ ។
 សេយ្យដាចិ ភិក្ខុវេ តត្តំ ធម៌ ។ បេ ។

[៣៧៣] សាវត្តិធិនានំ ។ បត្យុហានិ ភិក្ខុវេ
 ឧទ្ធក្កាតិយានិ សញ្ញាជនានិ ។ តតមាចិ បញ្ច ។
 ក្រណតោ អរូបកតោ មាណោ ឧទ្ធក្កំ អវិជ្ជា ។ ឥសានិ
 ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចឧទ្ធក្កាតិយានិ សញ្ញាជនានិ ។

[៣៧៤] ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្តំ (ភិក្ខុបញ្ចន្តំ) ដើម្បីជំនុំ
 ច្បាប់ ដើម្បីកំណត់ជំនុំ ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះបង់ ខ្លួនសញ្ញាជនៈ
 ដាច់ណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុបញ្ចន្តំ (ភិក្ខុបញ្ចន្តំ) ប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ បញ្ចប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ តើ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្តំ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រើបងចំរើនខ្លួន
 សម្មាធិដ្ឋិ ដែលពស្រីយខ្លួនស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។ ចំរើនខ្លួនសម្មាសមាធិ
 ដែលពស្រីយខ្លួនស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយខ្លួនប្រាសចាកនាម្រក ព-
 ស្រីយខ្លួនការលក់ បង្កើនទៅកេសារលះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្តំ
 (ភិក្ខុបញ្ចន្តំ) ដើម្បីជំនុំច្បាប់ ដើម្បីកំណត់ជំនុំ ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលះបង់ ខ្លួនសញ្ញាជនៈដាច់ណែកខាងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ភិក្ខុបញ្ចន្តំ (ភិក្ខុបញ្ចន្តំ) ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្តំ-
 ច្បាប់ ដូចខ្លួនគ្នា ។ បេ ។

[៣៧៥] សាវត្តិធិនានំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេបញ្ចន្តំ សញ្ញាជនៈ
 ដាច់ណែកខាងលើនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ សញ្ញាជនៈ ៥ យ៉ាងតើអ្វី
 ខ្លះ ។ តិប្បរាគ ១ អប្បរាគ ១ ហនៈ ១ ឧទ្ធក្ក ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុវេបញ្ចន្តំ សញ្ញាជនៈដាច់ណែកខាងលើមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៧២) នំ វេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បក្ខន្ធិ ទុទ្ធភ្នាតិយានំ
 សត្តោជនាមំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បុហា-
 នាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ កាវេ-
 នញ្ចា ។ កតហោ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ បត្តោ ។ ដន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិ កាវេនិ ។ បេ ។ សម្មាសមាទិ
 កាវេនិ ភកវិធម បរិយោសាមំ ទោសវិធម បរិយោសាមំ
 មោហវិធម បរិយោសាមំ អមតោភទំ អមតបកាយមំ
 អបតបរិយោសាមំ ជិញ្ញាធិដ្ឋំ ជិញ្ញាធិចានំ ជិញ្ញាធិ-
 បត្តាវំ ។ នំ វេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បក្ខន្ធិ ទុទ្ធភ្នាតិយានំ
 សត្តោជនាមំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ
 បហវានាយ ។ បេ ។ អយំ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ
 កាវេនញ្ចាតិ ។

ឃេវិញ្ច ធមសោ ។

(៣៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុឧប្បិច្ឆោតិយោ) ដើម្បីដឹង
 ច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលំបេង ខ្ញុំសូមញាតិដ៏
 ជាចំណែកទាំងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ភិក្ខុឧប្បិច្ឆោតិយោប្រកប
 ដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ទើ
 ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុតិសារសនាទេ រមែងចំរើនខ្ញុំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បេ ។ ចំរើនខ្ញុំសម្មាសមាទិ ដែលមានការកំចាត់បដិវត្តន៍
 ជាទីបំផុត មានការកំចាត់បដិវត្តន៍ខ្លះខាងដំបូង មានការកំចាត់បដិវត្តន៍
 ហេហៈជាទីបំផុត ដែលចុះសិបទៅកាន់រមតៈ មានអមតៈប្រតិក្ករាវ
 វាទិបុទ ហទរមតៈជាទីបំផុត ដែលទុះទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទេរទៅកាន់
 ព្រះនិព្វាន ឈមទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ភិក្ខុ
 ឧប្បិច្ឆោតិយោ) ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
 ដើម្បីលំបេង ខ្ញុំសូមញាតិដ៏ ជាចំណែកទាំងលើ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។
 ភិក្ខុឧប្បិច្ឆោតិយោប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរនេះ ។

ចប់ ឃេវិញ្ច ទំ ១៣ ។

ឃ្លាញ

គល្យត្រាតិ

ឱរោ យោតោ ធុតាតាតំ

ធម្មំ អនុសយេន ច

កោមគុណា បិវណា

ខន្ធា ធុរុទ្ធភ្នកិយាតិ ។

ចន្ទស័យុត្តំ សម្ពុំ ។

ឃ្លាញ

ឧទ្ធរនៃឱរោត្រាតិ

និយាយអំពីឱរោ: ១ អំពីយោគ: ១ អំពីធាតុតាម ១ អំពី

គន្លុះ ១ អំពីអនុសយ: ១ អំពីកាមគុណ ១ អំពីបិវណា: ១

អំពីខន្ធ ១ អំពីសញ្ញាដទៃដទៃវិលាតភាសិត្រាម ១ ភាសិត

លើ ១ ។

ចប់ ចន្ទស័យុត្ត ។

ពោជ្ឈង្គស័យុត្ត

បទពិគ្គ

[៣៩៥] ហិមវត្ត^(១) ភិក្ខុវេ បទ្ខតភដំ ធិស្សយ
នាគា កាយំ វឌ្ឍន្តំ ធាលំ តាហេត្ថំ តេ តត្ថ កាយំ
វឌ្ឍន្តា ធាលំ តាហេត្ថា តុសុត្ត ធិតវន្តំ តុសុត្ត
ធិតវន្តា មហាសោត្ត ធិតវន្តំ មហាសោត្ត ធិតវន្តា
កុដ្ឋនិយោ ធិតវន្តំ កុដ្ឋនិយោ ធិតវន្តា មហានិយោ
ធិតវន្តំ មហានិយោ ធិតវន្តា មហាសមុទ្ធសាគរ ធិតវន្តំ
តេ តត្ថ មហន្តតំ វេយ្យល្លតំ រាចដ្ឋន្តំ កាយេន ។ វិវេរ
ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ធិស្សយ សីលេ បតិដ្ឋាយ
សត្ត ពោជ្ឈង្គ កាវេត្តា សត្ត ពោជ្ឈង្គ ធម្មសុ ។
កោត្តា មហន្តតំ វេយ្យល្លតំ ទាបុណតំ ធម្មសុ ។

១ ១. សាវ្តី ។ ២ ព្រិ វេន ។ ៣. សាវ្តីតំ ។

ពោជ្ឈង្គស័យុត្ត

បទពិគ្គ

[៣៩៥] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ខាតចាំនិទ្សយវែនធ្វើកាយ
ឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ព្រោះអាស្រ័យស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវត្ត ខាតចាំន
នោះលុះធ្វើកាយឲ្យចំរើន ឲ្យមានកម្លាំង ក្នុងស្តេចក្នុងឈ្មោះហិមវត្ត
នោះហើយ ទើបចុះក្នុងបឹងតូច លុះចុះក្នុងបឹងតូចហើយ ទើបចុះក្នុងបឹង
ធំ លុះចុះក្នុងបឹងធំហើយ ទើបចុះក្នុងស្ទឹងតូច លុះចុះក្នុងស្ទឹងតូចហើយ
ទើបចុះក្នុងស្ទឹងធំ លុះចុះក្នុងស្ទឹងធំហើយ ទើបចុះកាន់មហាសមុទ្ធសាគរ
ខាតចាំននោះ វេមនិមានកាយផល់នូវការចំរើនចំរើនឲ្យលាយក្នុងមហាសមុទ្ធ
សាគរនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ភិក្ខុកាស្រ័យសីល តាំងសិប
នៅក្នុងសីល កាលចំរើននូវពោជ្ឈង្គ (អង្គនៃធម៌ជាត្រីនិក្រាស់ដំនី)
ចាំន ៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រលនូវពោជ្ឈង្គចាំន ៧ វេមនិផល់នូវការ
ចំរើន ចំរើនឲ្យលាយក្នុងធម៌ចាំនិទ្សយ យ៉ាងនោះឯង ។

(៣៥៦) ភក្កុវេ ភក្កុ សីលំ ជិស្សាយ
 សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ កាវេន្តា សត្ត
 ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីតារោន្តា មហាន្តតំ វេយ្យល្លតំ ទាបុ-
 ណាតិ ធម្មេស្មតំ ។ វេទ ភក្កុវេ ភក្កុ សតិសម្មាជ្ឈន្តំ
 ភាវេតិ វិវេកជិស្សតំ វិភក្កជិស្សតំ ជំរោធនិស្សតំ
 វោស្សត្តបរិណាមី ធម្មវិជយសម្មាជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ មេ ។
 វិយសម្មាជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ បិទិសម្មាជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។
 មស្សទ្ធិសម្មាជ្ឈន្តំ ភាវេតិ ។ សហជិសម្មាជ្ឈន្តំ ភា-
 វេតិ ។ ឧបេត្តាសម្មាជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេកជិស្សតំ វិភក-
 តិស្សតំ ជំរោធនិស្សតំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវិ ។ ទា
 ភក្កុវេ ភក្កុ សីលំ ជិស្សាយ សីលេ បតិដ្ឋាយ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តំ កាវេន្តា សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីតារោន្តា
 មហាន្តតំ វេយ្យល្លតំ ទាបុណាតិ ធម្មេស្មតំ ។

(៣៥៦) ព្រាហ្មភក្កុវេ ភក្កុភស្រីយសីលេ ភានិសិបំ
 នៅក្នុងសីលេ កាលចំរើននូវពោជ្ឈន្តំទាំង៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែល
 នូវពោជ្ឈន្តំទាំង៧ តែងដល់នូវការចំរើនចំលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយនៃ
 ដូចម្តេច ។ ព្រាហ្មភក្កុវេ ភក្កុភស្រីយសីលេ ចំរើនសតិ-
 សម្មាជ្ឈន្តំ ដែលភស្រីយនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ភស្រីយការប្រាសចាក
 កតៈ ភស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្ហាត់ទៅរកការលះបង់ ចំរើនធម្មវិជ-
 យសម្មាជ្ឈន្តំ ។ មេ ។ ចំរើនវិយសម្មាជ្ឈន្តំ ។ ចំរើនបិទិសម្មាជ្ឈន្តំ ។
 ចំរើនមស្សទ្ធិសម្មាជ្ឈន្តំ ។ ចំរើនសហជិសម្មាជ្ឈន្តំ ។ ចំរើនឧបេត្តា-
 សម្មាជ្ឈន្តំ ដែលភស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ភស្រីយសេចក្តីប្រាស
 ចាកកតៈ ភស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្ហាត់ទៅរកការលះបង់ ។ ព្រាហ្ម
 ភក្កុវេ ភក្កុភស្រីយសីលេ ភានិសិបំក្នុងសីលេ កាលចំរើន
 នូវពោជ្ឈន្តំទាំង៧ កាលធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលនូវពោជ្ឈន្តំទាំង៧ រមែង
 ដល់នូវការចំរើនចំលាយក្នុងធម៌ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះឯង ។

[៣៩៧] សេឃ្យដាមិ ភិក្ខុវេ អយំ កាមយោ អា-
 ហារដ្ឋិតិកោ អាហារំ បដិទ្ធិ តិដ្ឋតិ អនាហារោ ចោ
 តិដ្ឋតិ ។ ឯវេមេវ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ជីវណោ អាហារដ្ឋិ-
 តិកោ អាហារំ បដិទ្ធិ តិដ្ឋតិ អនាហារោ ចោ តិដ្ឋតិ ។

[៣៩៨] កោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស
 វា កាមច្ឆន្ទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ទស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស
 ភិយ្យោភារិយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ សុភមិច្ឆិ
 តត្ថ អយោធិសោមនសីការពហុលីកាភោ អយមាហា-
 រោ អនុច្ឆន្ទស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ទ-
 ស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស ភិយ្យោភារិយ វេបុល្លាយ ។

[៣៩៩] ហាលភិក្ខុចំវិទ្យាយ កាយនេតំវិទេវវោយ ហរ
 អាហារ កស្រីយេហោរោច័បតំវិទេវទាន មិនបានហោរោតំវិទេវបិទ
 ទានេ យំវិណាមិច្ឆា ។ ហាលភិក្ខុចំវិទ្យាយ ទិវុណវេចំវិទេវតំវិ
 ទេវវោយ ហរអាហារ កស្រីយេហោរោច័បតំវិទេវទាន បិទទាន
 អាហារតំវិទេវបិទទានេ កិយំវិទោវេវ ។

[៤០០] ហាលភិក្ខុចំវិទ្យាយ អ្វីជាអាហារវេសញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈ
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈវេសកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតចំពូលាយឡើង ។ ហាលភិក្ខុចំវិទ្យាយ សុភមិច្ឆិវេសបាន
 ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តខុសចំនង់នឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងសុភមិច្ឆិព្រោះ
 នេះជាអាហារវេសញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬ
 ញ្ញាវិកាបច្ឆន្ទៈវេសកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតចំពូលាយទៅ ។

[៣៥៩] គោ ០ កំតូរ អាហារ អនុប្បន្នស្ស
 កំ ព្យាបាទស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស កំ ព្យាបាទស្ស
 កំ យោកាភាយ វេយ្យាធាយ ។ អត្ថំ កំតូរ បដិយេនិមិត្តំ
 តត្ថំ វាយោចិសោបនសិការាទហុលីការោ អយ វាយោ-
 កំ អនុប្បន្នស្ស កំ ព្យាបាទស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 កំ ព្យាបាទស្ស កំ យោកាភាយ វេយ្យាធាយ ។

[៣៦០] គោ ០ កំតូរ អាហារ អនុប្បន្នស្ស
 កំ វិទិមិត្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស កំ វិទិមិត្តស្ស
 កំ យោកាភាយ វេយ្យាធាយ ។ អត្ថំ កំតូរ អរតិ តត្ថំ
 វិទិមិត្តំ ភត្តសម្មទោ ចេតសោ ០ លីទត្តំ តត្ថំ
 វាយោចិសោបនសិការាទហុលីការោ អយ វាយោកា
 អនុប្បន្នស្ស កំ វិទិមិត្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស កំ
 វិទិមិត្តស្ស កំ យោកាភាយ វេយ្យាធាយ ។

[៣៥៩] ប្រាសាទកំតូរ អ្វីជាភាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទ
 បិទទាមកើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ប្រាសាទកំតូរ បដិយេនិមិត្តំ (និមិត្ត
 ចាំឲ្យបង្កើតច្បាស់បំផុត) វែងមាន ការធ្វើខុសក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងធ្វើឲ្យ
 គ្រាសក្រែលក្នុងបដិយេនិមិត្តនោះ នេះជាភាហារដែលញ៉ាំងព្យាបាទបិទ
 ទាមកើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦០] ប្រាសាទកំតូរ អ្វីជាភាហារដែលញ៉ាំងបិទមិត្ត
 បិទទាមកើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងបិទមិត្តដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។ ប្រាសាទកំតូរ សេចក្តីច្បាញច្រាន
 សេចក្តីខ្ជិល មិនគិតកាយ ពុលបាយ ឬញ៉ាំងបិទមិត្តវែងមាន ការធ្វើខុស
 ក្នុងចិត្តខុសទំនងនឹងការធ្វើឲ្យគ្រាសក្រែលក្នុងការចាំនោះ នេះជា
 ភាហារដែលញ៉ាំងបិទមិត្តបិទទាមកើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងបិទមិត្ត
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹតតែកើតធំទូលាយទៅ ។

[៣៦១] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 កំ ទទ្ធចុក្កុញ្ញត្ថស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស កំ ឧទ្ធចុ-
 ក្កុញ្ញត្ថស្ស ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាមយ ។ អន្តំ ភិក្ខុវេ
 យេសេន អនុបសាហ ឧត្ត អយោនិសោមនសិការោ
 ហុសីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស កំ ទទ្ធចុក្កុ-
 ញ្ញត្ថស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស កំ ឧទ្ធចុក្កុញ្ញ-
 ត្ថស្ស ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាមយ ។

[៣៦២] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នាយ
 កំ វិចីកំច្ឆាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ កំ វិចីកំច្ឆាយ
 ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាមយ ។ អន្តំ ភិក្ខុវេ វិចីកំច្ឆា-
 រោនិយោ ឧត្ត ឧត្ត អយោនិសោមនសិការោហុសី-
 ការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ កំ វិចីកំច្ឆាយ
 ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ កំ វិចីកំច្ឆាយ ភិយ្យោភាវយ
 វេយ្យាមយ ។

[៣៦៣] សេយ្យដាមិ ភិក្ខុវេ អយំ តាយោ
 អាហារេន្តិកោ អាហារំ មដិក្ខុ ភិក្ខុនិ វេយ្យាមោ លោ
 ភិក្ខុនិ ។ ឯវេយ ទោ ភិក្ខុវេ ឥវេ ចញ្ច ធិវណោ

[៣៦១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងទទ្ធចុ-
 ក្កុញ្ញមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងទទ្ធចុក្កុញ្ញដែលកើតឡើង
 ហើយ ឲ្យរត់តែកង់ទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តី
 មិនស្ងប់ចិត្តវេទនា ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យត្រាស់
 វិស្វក្កន៍រឿងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងទទ្ធចុក្កុញ្ញមិនទាន់កើត
 ឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងទទ្ធចុក្កុញ្ញដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរត់តែ
 កើតទូលាយទៅ ។

[៣៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចីកំច្ឆា
 មិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចីកំច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ
 ឲ្យរត់តែកង់ទូលាយទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលជាទីតាំង
 នៃវិចីកំច្ឆាវេទនា ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនត្រូវទំនងនឹងការធ្វើឲ្យត្រាស់
 វិស្វក្កន៍ធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារដែលញ៉ាំងវិចីកំច្ឆាមិនទាន់កើត
 ឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬញ៉ាំងវិចីកំច្ឆាដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរត់តែកើត
 កង់ទូលាយទៅ ។

[៣៦៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាយនេះតែងតាំងនៅព្រោះ
 អាហារ កាស្រីយអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅប៉ុន-
 ៗទេ យំនិរណាមិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និរណៈទាំង ៥ នៅ

អាហារដ្ឋានិកា អាហារ បដិច្ច និងដ្ឋានិ អនាហារ យោ
និដ្ឋានិ ។

[២៦៤] សេយ្យជាមិ កិក្ខុវេ អយំ តាណោ
អាហារដ្ឋានិកា អាហារ បដិច្ច និងដ្ឋានិ អនាហារ
យោ តំដ្ឋានិ ។ ឯវេវ ទោ កិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គ
អាហារដ្ឋានិកា អាហារ បដិច្ច និងដ្ឋានិ អនាហារ យោ
និដ្ឋានិ ។

[២៦៥] តោ ច កិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស កាវតាយ ចារិប្បិយា ។ អនុ កិក្ខុវេ
សតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានិយា ចហ្ម តត្ថ យោធិសោមន
សំការតហ្មរិកាហោ អយមហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាយ ឧប្បន្នស្ស វា សតិ
សម្ពោជ្ឈង្គស្ស កាវតាយ ចារិប្បិយា ។

តែងតាំងនៅព្រះអាហារ កស្រីយអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមាន
អាហារតាំងនៅមិនបានទេ យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយទេតែងតាំងនៅព្រះ
អាហារ កស្រីយអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអាហារតាំងនៅមិន
បានទេ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរ តែង
តាំងនៅព្រះអាហារ កស្រីយអាហារទើបតាំងនៅបាន មិនមានអា
ហារតាំងនៅមិនបានទេ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្ពោជ្ឈង្គដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរំលឹកតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងនៃសតិសម្ពោជ្ឈង្គមែនមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
ត្រូវទំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែកក្នុងចម្ងាយនោះ នេះជាអាហារនាំសតិ
សម្ពោជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលឹកតែចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៦] ភោ ទ ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បទ្ធស្ស
 វា ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ធស្ស វា
 ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិម្យំយោ ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជាធម្មា ធម្មា
 ហិច្ឆេយ្យំ ធម្មា កណ្ណសុត្តុសប្បដិកាតា ធម្មា
 តត្ថ យោធិសោមធនសិការាតហុលីកាវោ អយមាហារោ
 អនុប្បទ្ធស្ស វា ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ
 ឧប្បទ្ធស្ស វា ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិ-
 ម្យំយោ ។

[៣៦៧] ភោ ទ ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បទ្ធស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ធស្ស វា
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិម្យំយោ ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ វារាត្តនាតុ ចិក្ខមធាតុ បរាត្តមធាតុ តត្ថ យោ-
 ធិសោមធនសិការាតហុលីកាវោ អយមាហារោ អនុប្ប-
 ទ្ធស្ស វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បទ្ធស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តំស្ស ភាវនាយ ចារិម្យំយោ ។

[៣៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំធម្មវិចយេសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តិដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តិ
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាគុសលជិនអកុសល ធម៌ដែលប្រកបដោយទោស
 និងមិនមានទោស ធម៌ជាភពបន្លំនិងឧត្តម ធម៌ជាចំណែកទុសភា គឺ
 ធម៌ខ្មៅនិងធម៌ស វេលនិយោ ការធ្វើទុកក្នុងចំនួនត្រូវចំនងនិងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិន
 ចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើង
 ហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិ
 ដែលមិនចាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ធាតុគិសេចក្តីដូចផ្លើម ធាតុគិសេចក្តីព្យាយាម ធាតុគិសេចក្តីខ្លះ
 ខ្លះប្រិវិប្រិវ វេលនិយោ ការធ្វើទុកក្នុងចំនួនត្រូវចំនងនិងធ្វើឲ្យក្រាស់
 ក្រែលក្នុងធាតុទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលមិនចាន់
 កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យ
 រំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។

[៣៦៨] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា មីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា មីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។ អន្តំ ភិក្ខុវេ
 មីតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានិយោ ធម្មា តត្ថ យោធិសោមចសិ-
 ការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 មីតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា មីតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។

[៣៦៩] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។ អន្តំ
 ភិក្ខុវេ តាយបស្សន្តិ ចិត្តបស្សន្តិ តត្ថ យោធិសោ-
 មចសិការាហុលីការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យិយា ។

[៣៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុចំនុច្យាយ អ្វីជាអាហារនាំបំភិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបំភិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែងវិនិច្ឆ័យឲ្យទ្រុឌទ្រោម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំនុច្យាយ ធម៌ជាទីភាវនាបំភិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមាន ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 ត្រូវចំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះជាអាហារនាំបំភិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបំភិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែងវិនិច្ឆ័យឲ្យទ្រុឌទ្រោម ។

[៣៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុចំនុច្យាយ អ្វីជាអាហារនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែងវិនិច្ឆ័យឲ្យទ្រុឌទ្រោម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំនុច្យាយ សេចក្តីស្ងប់កាយ សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត ដែលមាន ការធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តត្រូវចំនងនឹងធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងសេចក្តីស្ងប់ទាំងនោះ នេះជា
 អាហារនាំបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 បស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែងវិនិច្ឆ័យឲ្យទ្រុឌទ្រោម ។

[៣៧០] តោ ច ភិក្ខុវេ វាមារាមេ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទម្សន្នស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចវិយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ សមាធិធិមិត្តំ អព្យក្កធិមិត្តំ ឥត្ត យោធិសោ-
 មនសិការាធិលីការាមេ អយមាហារាមេ អនុប្បន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទម្សន្នស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចវិយា ។

[៣៧១] តោ ច ភិក្ខុវេ វាមារាមេ អនុប្បន្នស្ស
 វា ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ ទម្សន្នស្ស
 វា ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចវិយា ។
 អត្ថំ ភិក្ខុវេ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋាធិយា ធីត្តា ឥត្ត
 យោធិសោមនសិការាធិលីការាមេ អយមាហារាមេ អ-
 នុប្បន្នស្ស វា ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ទម្សានាយ
 ទម្សន្នស្ស វា ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិ-
 ច្ចវិយា ។

[៣៧០] ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ហួសភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ហេតុនៃការតាំងចិត្តមាំ ហេតុមិនរាយមាយ រមែងមាន ការធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តត្រូវមិននឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងហេតុទាំងនោះ នេះជា
 អាហារនាំសមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

[៣៧១] ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ អ្វីជាអាហារនាំមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែល
 កើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញឡើងបាន ។ ហួស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាទីតាំងវិនិច្ឆ័យមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តរមែងមាន ការធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តត្រូវមិននឹងការធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលក្នុងចំណុចនោះ នេះជា
 អាហារនាំមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើតឡើង ឲ្យកើតឡើង ឬនាំ
 មេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរំលីករំលែកចំរើនពេញលេញ
 ឡើងបាន ។

១៧៧

បព្វកថា

[៣៧២] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ អយំ តាហោ
 អាហារដ្ឋិតិកា អាហារិ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
 ចោ តិដ្ឋតិ ។ ឯវេ ចោ ភិក្ខុវេ វេយេ សន្ត ពោជ្ឈន្តិ
 អាហារដ្ឋិតិកា អាហារិ បដិច្ច តិដ្ឋតិ អនាហារោ
 ចោ តិដ្ឋតិ ។

[៣៧៣] យេ តេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលសម្មន្តា
 សមាធិសម្មន្តា បញ្ញាសម្មន្តា^(១) វិធុត្តិសម្មន្តា វិ
 បុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មន្តា ទស្សនច្យវា ភិក្ខុវេ
 តេសំ ភិក្ខុវេ ពហុបកាវ វោចិ សវនច្យវា ភិក្ខុវេ

• ១. ញាណសម្មន្តា ។

បព្វកថា

[៣៧៤] ប្ញលភិក្ខុវេ កាយានៃតិកានៅព្រៃ
 កាយោ ពស្រីយកាយោ ចើបតាំងនៅបាន មិនមានកាយោតាំងនៅមិន
 បាន យ៉ាងណាបិញ ។ ប្ញលភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តិ វេ វេ
 សោត តែតិកានៅព្រៃកាយោ ពស្រីយកាយោ ចើបតាំងនៅបាន
 មិនមានកាយោតាំងនៅមិនបានទេ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។

[៣៧៥] ប្ញលភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ឯកបិប្បណិ
 ដោយសីល បិប្បណិដោយសមាធិ បិប្បណិដោយបញ្ញា បិប្បណិដោយ
 វិធុត្តិ បិប្បណិដោយវិធុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចុវត្តញ្ញាណ) ប្ញល
 ភិក្ខុវេ កថាគសរសិវោកាយោ យើញ្ញន្តិភិក្ខុវេ តោថា កាយោ
 បទបកាយោ ប្ញលភិក្ខុវេ កថាគសរសិវោកាយោ

តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ ធម្មសង្កមេនឃ្លាហំ
 ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ ធម្មវិហារា-
 ធម្មាហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ អ-
 នុស្សន្តឃ្លាហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ
 អនុឃ្លាត្តឃ្លាហំ ភិក្ខុវេ តេសំ ភិក្ខុនំ ទាហមការំ វិហារិ
 វិហារិ ។ តិ តិស្ស មោទុ ។ ចយាចារិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនំ ធម្មំ សុត្តា ទ្ធកយេន^(១) វ្រុមនរោ វិហារិ
 កាយវ្រុមនរោសេន ច ចិញ្ចវ្រុមនរោសេន ច សោ តថា
 វ្រុមនរោ វិហារោ តំ ធម្មំ អនុស្សនិ អនុវិចារោនិ ។

[៣៧៤] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថា វ្រុម-
 នរោ វិហារោ តំ ធម្មំ អនុស្សនិ អនុវិចារោនិ
 សនិសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ វាវេន
 មោតិ សនិសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ វាវេន
 សនិសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ វាវេន
 ចារិយំ តទ្ធតិ សោ តថាសតោ វិហារោ តំ ធម្មំ
 មត្តាយេ មវិចិត្តិ មវិចិត្តិ មវិចិត្តិសមាបជ្ឈតិ ។

១ ឧ.ម. ប្រការ១១ ។

នូវភិក្ខុទាំងនោះថាជាភារាមនបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាសត-
 សរសីទ្បការចូលទៅភិក្ខុទាំងនោះថាជាភារាមនបការៈច្រើន ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាភារាមនបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងនោះថា
 ជាភារាមនបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាភារាមនបការៈ
 ច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងនោះថាជាភារាមនបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ គឺជាភារាមនបការៈច្រើន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងនោះថាជាភារាមនបការៈ
 ច្រើន ។ ដំណើរនោះ តើព្រះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រះបុគ្គលបានស្តាប់ធម៌របស់ភិក្ខុវ្រុមនរោហើយ រមែងយូតចេញ
 ដោយការយូតកាយនិងការយូតចិត្តទាំងពីរ កាលបើភិក្ខុនោះយូត
 ចេញដូច្នោះហើយ រមែងរក្សារឿយៗ ត្រិះរឿយៗ ទូរធម៌នោះ ។

[៣៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបានយូតចេញ
 យ៉ាងនោះ ហើយរក្សារឿយៗ ចំពោះណារឿយៗ ទូរធម៌នោះ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិ ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាក្សារហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះ
 ថាបានចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ សតិសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងពេញ
 លេញព្រះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុនោះដែលបាននិព-
 រក្សាដូច្នោះ ឈ្មោះថាភិក្ខុណាត្រិះរឿយៗក្នុងធម៌នោះដោយបញ្ញា ។

បទពន្លា

[៣៧៥] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាសាតា
 វិហារន្តា តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចេតិ បរិច្ចេតិ បរិវិម័ស-
 ហបដ្ឋតំ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ-
 ទោ រាមន្តោ ហោតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តំ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុ ភាវតិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី សមយេ
 ភិក្ខុទោ ភាវតាចារិយំ ភធួតំ តស្ស តំ ធម្មំ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេតោ បរិច្ចេតោ បរិវិម័សហបដ្ឋតោ រាមន្តំ ហោតិ
 វិវិយំ អសល្លំ ។

[៣៧៦] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុទោ តំ
 ធម្មំ បញ្ញាយ បរិច្ចេតោ បរិច្ចេតោ បរិវិម័សហបដ្ឋតោ
 រាមន្តំ ហោតិ វិវិយំ អសល្លំ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុទោ រាមន្តោ ហោតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ ភាវតិ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុទោ ភាវតាចារិយំ ភធួតំ អាទិវិវិយស្ស
 ទុប្បដ្ឋតំ មិនំ ចំរាមិសា ។

បទពន្លា

[៣៧៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុបាននឹកពួក
 ដូច្នោះ គឺចារណាត្រិះរិះគន់កន្លងមិនដោយបញ្ញាហើយ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិយ្យានជាភិក្ខុបានប្រាថ្នាហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្មោះថា
 បានចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុ
 ពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលភិក្ខុនោះគឺ-
 ចារណាត្រិះរិះគន់កន្លងមិនដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនចូរថយ
 ឈ្មោះថាបានប្រាថ្នាហើយ ។

[៣៧៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណាភិក្ខុចារណាត្រិះរិះ
 គន់កន្លងមិនដោយបញ្ញា សេចក្តីព្យាយាមមិនចូរថយឈ្មោះថាបាន
 ប្រាថ្នាហើយ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តិយ្យានជាភិក្ខុបានប្រាថ្នាហើយក្នុងសម័យ
 នោះ ភិក្ខុឈ្មោះថាបានចំរើនវិវិយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុងសម័យនោះ វិវិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិក្នុបានពេញលេញព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
 បីតិវិជ្ជាប្រាសចាកកាមិស រមែងរកឡើងវិវិយសម្ពោជ្ឈន្តិក្នុដែលមានព្យាយាម
 បរិបូណ៌ហើយ ។

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ អា-
 រុទ្ធវិយស្ស ធម្មជ្ជតំ បីតិ ធិរាមិសា បីតិសម្មាដ្ឋង្គោ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អាវត្តា ហោតិ បីតិសម្មាដ្ឋង្គំ
 តស្មី សមយេ ភិក្ខុ កាវតិ បីតិសម្មាដ្ឋង្គោ តស្មី
 សមយេ ភិក្ខុនោ កាវតាចារិម្ហី កច្ឆតិ បីតិបដស្ស
 កាយោចិ បស្សម្ពតំ ចិត្តម្យំ បស្សម្ពតិ ។

[៣៧៨] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ បី-
 តិមនស្ស កាយោចិ បស្សម្ពតំ ចិត្តម្យំ បស្សម្ពតំ
 បស្សន្តិសម្មាដ្ឋង្គោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ អា-
 វត្តា ហោតិ បស្សន្តិសម្មាដ្ឋង្គំ តស្មី សមយេ ភិក្ខុ
 កាវតិ បស្សន្តិសម្មាដ្ឋង្គោ តស្មី សមយេ ភិក្ខុនោ
 កាវតាចារិម្ហី កច្ឆតិ បស្សន្តិកាយស្ស សុចំនោ ចិត្តំ
 សហជិយតំ ។

[៣៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បីតិដែលប្រាសចាកកាមិស
 កើតឡើងដល់ភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយព្យាយាមហើយ ក្នុងសម័យណា
 បីតិសម្មាដ្ឋង្គិឈ្នះថាភិក្ខុបានប្រាប្បហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្នះ
 ថាបានចំរើននូវបីតិសម្មាដ្ឋង្គិក្នុងសម័យនោះ បីតិសម្មាដ្ឋង្គិក្ខុបានពេញ
 លេញព្រះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រិ-
 កថាដោយបីតិហើយ កាយកិស្សបំរែង ចិត្តកិស្សបំរែងបាន ។

[៣៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុមានចិត្តប្រិកថាដោយ
 បីតិ កាយកិស្សបំរែង ចិត្តកិស្សបំរែង ក្នុងសម័យណា បស្សន្តិសម្មា-
 ដ្ឋង្គិឈ្នះថាភិក្ខុបានប្រាប្បហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុឈ្នះថាបាន
 ចំរើននូវបស្សន្តិសម្មាដ្ឋង្គិក្នុងសម័យនោះ បស្សន្តិសម្មាដ្ឋង្គិក្ខុបាន
 ពេញលេញព្រះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ កាលបើភិក្ខុមាន
 កាយស្សបំរែងប្រិកថាដោយសច្ច័សុទ្ធ ចិត្តកិកាំងរេវតំ ។

បព្វនិទាន

[៣៧៧] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ
បស្សន្ធកាយស្ស សុខំនោ ចិត្តំ សហជំយតំ សមាធិ-
សម្ពោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ អាវច្ឆា
ហោតំ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តំ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុ កាវតំ
សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវោ កាវ-
តាចារិយិ ឥច្ឆតំ សោ ឆថា សមាហិតំ ចិត្តំ សាទុកំ
អជ្ឈមេក្ខតា ហោតិ ។

[៣៨០] យស្មី សមយេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឆថា
សមាហិតំ ចិត្តំ សាទុកំ អជ្ឈមេក្ខតា ហោតិ ទ-
មេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវោ អាវច្ឆា
ហោតិ ទមេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុ
កាវតិ ទមេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ឆស្មី សមយេ ភិក្ខុវោ
កាវតាចារិយិ ឥច្ឆតិ ។

[៣៨១] ឃី ភារិតេសុ ទោ ភិក្ខុវេ សន្តសុ
ពោជ្ឈន្តេសុ ឃី ពហុលីកេតេសុ សន្ត ផលា
សន្តាធិសំសា ចាធិកម្មោ ។ កតមេ សន្ត ផលា
សន្តាធិសំសា ។

បព្វនិទាន

[៣៧៧] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ចិក្ខុរបស់ភិក្ខុអ្នកមានកាយស្ងប់
ម្រាស់ បានសេចក្តីសុខ បានតាំងមាំក្នុងសម័យណា ប្បលភិក្ខុតាំង-
ឡាយ សហជំយតសម្ពោជ្ឈន្តោ ឈ្មោះថាភិក្ខុបានប្រាណហើយក្នុងសម័យនោះ
ភិក្ខុ ឈ្មោះថាបានចំរើនខ្លួនសហជំយតសម្ពោជ្ឈន្តក្នុងសម័យនោះ សមាធិ-
សម្ពោជ្ឈន្តក៏បានពេញលេញ ព្រោះការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ
ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថាធ្វើចិត្តវិសេសតាំងមាំយ៉ាងនោះឲ្យជាទេសត្តានុល្អ ។

[៣៨០] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុធ្វើចិត្តវិសេសតាំងមាំយ៉ាង
នោះឲ្យជាទេសត្តានុល្អក្នុងសម័យណា ទេសត្តាសម្ពោជ្ឈន្ត ឈ្មោះថាភិក្ខុ
បានប្រាណហើយក្នុងសម័យនោះ ភិក្ខុ ឈ្មោះថាបានចំរើនខ្លួនទេសត្តា-
សម្ពោជ្ឈន្តក្នុងសម័យនោះ ទេសត្តាសម្ពោជ្ឈន្តក៏បានពេញលេញ ព្រោះ
ការចំរើនរបស់ភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ ។

[៣៨១] ប្បលភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈន្តតាំង ៧ វិសេ
ភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យក្រសែក្រលយ៉ាងនេះហើយ វេមនីបាន
ផល ៧ កាន់សិរ្ស ៧ ។ ផលតាំង ៧ កាន់សិរ្សតាំង ៧ កើតឡើង ។

[៣៨២] ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាជេតិ
 ខោ ច ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាជេតិ
 អថ មរណកាលេ អញ្ញំ អារាជេតិ ។ ខោ ច
 ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាជេតិ ខោ ច
 មរណកាលេ អញ្ញំ អារាជេតិ អថ បញ្ចន្តំ ឱវម្ពា-
 តិយានំ សញ្ញាជនានំ មរិត្តយា អន្តរមរិទ្ធិញ្ញាយិ
 ហោតិ ។ ខោ ច ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខុ អញ្ញំ
 អារាជេតិ ខោ ច មរណកាលេ អញ្ញំ អារាជេតិ ខោ
 ច បញ្ចន្តំ ឱវម្ពាតិយានំ សញ្ញាជនានំ មរិត្តយា
 អន្តរមរិទ្ធិញ្ញាយិ ហោតិ អថ បញ្ចន្តំ ឱវម្ពាតិយានំ
 សញ្ញាជនានំ មរិត្តយា ឧបហត្ថមរិទ្ធិញ្ញាយិ ហោតិ ។
 ខោ ច ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ បដិកក្ខុ អញ្ញំ អារាជេតិ

[៣៨២] ភិក្ខុវេរិយសាម្រិចនូវព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ វេរិយសាម្រិចអរ-
 (ស្លាប់) បើមិនសាម្រិចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ វេរិយសាម្រិចអរ-
 ហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ ។ បើមិនសាម្រិចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ
 បើមិនសាម្រិចអរហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ គង់បានជាអន្តរមរិទ្ធិញ្ញាយិ^(១)
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសាម្រិចអរ-
 ហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ បើមិនសាម្រិចអរហន្តក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ
 បើមិនបានជាអន្តរមរិទ្ធិញ្ញាយិ ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាង
 ក្រោម ៥ ទេ គង់បានជាបហត្ថមរិទ្ធិញ្ញាយិ^(២) ព្រោះអស់សំយោជនៈដា-
 ច់ណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសាម្រិចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្លាប់ទេ

១ ព្រះអនាគតមិសសយោជនៈខាងក្រោម៥ ហើយ សាម្រិចអរហន្តបានមរិទ្ធិញ្ញានុក្ខតកាល
 កាលមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ហោតិ អន្តរមរិទ្ធិញ្ញាយិ ដូចជាពេលវេលាដែលកើតក្នុងព្រៃឃ្នងដាច់
 ឥរិហរាជនាំសាត់រាជ្យ ១ កាន់កប្ប បើបានមរិទ្ធិញ្ញានុក្ខតកាលវេលាវាយ៣ ១ រយកប្បវត្តិ ២ រយ
 កប្បវត្តិ ២ រយកប្បវត្តិ ៤ ហោតិ អន្តរមរិទ្ធិញ្ញាយិ ដូចជាទាំង ៣ ពួកនោះ ។ នាមន័យសារន្តប្ប-
 កាសិនំ ។ ២ ព្រះអនាគតមិសសយោជនៈដែលកើតក្នុងព្រៃឃ្នងដាច់ស្រូវកាល សាម្រិចអរហន្តមរិទ្ធិញ្ញានុក្ខត
 វេលាវាយ៣ រយកប្បវត្តិ ហោតិ បហត្ថមរិទ្ធិញ្ញាយិ ។

បព្វសិក្ខា

លោ ធម មរណកាល អត្ថំ អារាមេតិ លោ ធម
 បព្វន្តំ ឱវត្តានិយានំ សញ្ញាជនានំ បរិក្ខយា អន្ត-
 រាបរិទ្ធិញ្ញយំ ហោតិ លោ ធម បព្វន្តំ ឱវត្តានិយានំ
 សញ្ញាជនានំ បរិក្ខយា ឧបហត្ថបរិទ្ធិញ្ញយំ ហោតិ
 អថ បព្វន្តំ ឱវត្តានិយានំ សញ្ញាជនានំ បរិក្ខយា
 អសង្ហាបរិទ្ធិញ្ញយំ ហោតិ ។ លោ ធម ធិដ្ឋេវ ធម្ម
 បដិកាព្វ អត្ថំ អារាមេតិ លោ ធម មរណកាល
 អត្ថំ អារាមេតិ លោ ធម បព្វន្តំ ឱវត្តានិយានំ
 សញ្ញាជនានំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិទ្ធិញ្ញយំ ហោតិ
 លោ ធម បព្វន្តំ ឱវត្តានិយានំ សញ្ញាជនានំ បរិក្ខ-
 យា ឧបហត្ថបរិទ្ធិញ្ញយំ ហោតិ លោ ធម បព្វន្តំ
 ឱវត្តានិយានំ សញ្ញាជនានំ បរិក្ខយា អសង្ហាបរិ-
 ទ្ធិញ្ញយំ ហោតិ អថ បព្វន្តំ ឱវត្តានិយានំ សញ្ញា-
 ជនានំ បរិក្ខយា សសង្ហាបរិទ្ធិញ្ញយំ ហោតិ ។
 លោ ធម ធិដ្ឋេវ ធម្ម បដិកាព្វ អត្ថំ អារាមេតិ

បព្វសិក្ខា

បើមិនសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលដំកស្ងប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិទ្ធិញ្ញយំ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧបហត្ថបរិ-
 ទ្ធិញ្ញយំ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ ឥត
 បានជាអសង្ហាបរិទ្ធិញ្ញយំ^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាង
 ក្រោម ៥ ។ បើមិនបានសម្រេចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្ងប់ទេ បើមិន
 បានសម្រេចអរហន្តក្នុងកាលដំកស្ងប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិទ្ធិញ្ញយំ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបានជាឧប-
 ហត្ថបរិទ្ធិញ្ញយំ ព្រោះការអស់សំយោជនៈខាងក្រោម ៥ ទេ បើមិនបាន
 ជាអសង្ហាបរិទ្ធិញ្ញយំ ព្រោះការអស់សំយោជនៈជាចំណែកខាងក្រោម
 ៥ ទេ ឥតបានជាអសង្ហាបរិទ្ធិញ្ញយំ^(២) ព្រោះការអស់សំយោជនៈជា
 ចំណែកខាងក្រោម ៥ ។ បើមិនសម្រេចអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្នមុនស្ងប់ទេ
 ១ ព្រះអនាគតបិដេសបាននិយមន័យនៃសម្រេចព្រះពុទ្ធសាសនា ហៅថា អ-
 សង្ហាបរិទ្ធិញ្ញយំ ។ ២ ព្រះអនាគតបិដេសបាននិយមន័យនៃសម្រេចអរហន្តក្នុងកាល
 ព្រះពុទ្ធសាសនា ហៅថា សសង្ហាបរិទ្ធិញ្ញយំ ។

នោ ពេ មរណកាលេ អញ្ញំ អាករេនិ នោ ពេ បញ្ចង្គិ
 ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា អន្តរាបរិទ្ធាយិ
 ហោតិ នោ ពេ បញ្ចង្គិ ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ
 បរិក្ខយា ឧបហត្ថបរិទ្ធាយិ ហោតិ នោ ពេ បញ្ចង្គិ
 ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា អសង្ការបរិទ្ធា-
 យិ ហោតិ នោ ពេ បញ្ចង្គិ ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ
 បរិក្ខយា សសង្ការបរិទ្ធាយិ ហោតិ អដ បញ្ចង្គិ
 ឱវុត្តានិយាមំ សញ្ញាជនាមំ បរិក្ខយា ឧទ្ទុសោតោ
 ហោតិ អគង្គិដ្ឋតាមិ ។ ឯវំ កាវិភស្ម ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្តសុ តោជ្ឈង្គសុ ឯវំ ពហុលីកតេសុ វេម សត្ត
 ជលា សត្តានិសំសា ចានិកង្កាតិ ។

(៣៨៣) ឯតំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ សា-
 វង្គិយំ វិហារនិ ជេតុវេ អចានបិណ្ឌិកស្ស អាករេ ។
 តត្រ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ អាយត្តេសិ
 អារុសោ ភិក្ខុវេតំ ។ អារុសោតិ ទេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
 សារីបុត្តស្ស បច្ចុស្សសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯត-
 ទោច សត្តិមេ អារុសោ តោជ្ឈង្គា ។ តតថេ សត្ត ។

បើមិនសម្រេចអហេតុក្នុងកាលជិតស្លាប់ទេ បើមិនបានជាអន្តរាបរិទ្ធាយិ
 ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ទេ បើមិនបានជាប-
 ហត្ថបរិទ្ធាយិ ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ទេ
 បើមិនបានជាអសង្ការបរិទ្ធាយិ ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែក
 ខាងក្រោម៥ទេ បើមិនបានជាសសង្ការបរិទ្ធាយិ ព្រោះការអស់
 សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ទេ ឆន្ទិទិបានជាទុំសោតអកង្កិដ្ឋ-
 តាមិ^(១) ព្រោះការអស់សំយោជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម៥ ។ ហួសភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កាលបើពោជ្ឈង្គទាំង៧ ដែលភិក្ខុបានចំរើនយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗយ៉ាងនេះហើយ ឆល ៧ តាមិសិទ្ធិ ៧ ទេ គំភីតប្រាកដ ។

[៣៨៣] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុក្នុងវេលាវិក្កុ
 ជេតពទេសសំអនាជបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ដ៏ត្រិសាវិត្តិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះ
 សារីបុត្តដ៏មានអាយុបានហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ហួសអារុសោភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ហួស
 អារុសោ ជូច្នោះ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុបានពោលដូច្នោះថា ហួស
 អារុសោទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គនេះហេត ៧ ។ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ តើរឿច្នោះ ។

១ ព្រះអគតាមិដែលមិនបានសម្រេចអហេតុក្នុងកាលដែលកើតទេ ក៏ត្រូវទៅកើតក្នុងកាល
 ឯដ្ឋិ ចរិទ្ធាក្នុងកាលនោះ ហៅថា ទុំសោតអកង្កិដ្ឋតាមិ ។

សតិសម្មាដ្ឋង្គោ ធម្មវិចយសម្មាដ្ឋង្គោ វិរិយសម្មាដ្ឋង្គោ បីតិសម្មាដ្ឋង្គោ មស្សទ្ធិសម្មាដ្ឋង្គោ សមាធិសម្មាដ្ឋង្គោ ទុរយទ្ធាសម្មាដ្ឋង្គោ ។ ធមេ ខោ អារុសោ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ។

[៣៨៤] ឥមេសំ ទ្វាហំ អារុសោ សត្តន្តំ ពោជ្ឈង្គនំ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកត្តាមិ បុព្វណ្ណសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន បុព្វណ្ណសមយំ វិហរមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកត្តាមិ បដ្ឋង្គិកសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន មដ្ឋង្គិកសមយំ វិហរមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គេន អាកត្តាមិ សាយណ្ណសមយំ វិហរិតុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គេន សាយណ្ណសមយំ វិហរមិ ។

[៣៨៥] សតិសម្មាដ្ឋង្គោ ឥតិ ចេ មេ អារុសោ ហោតិ មស្សទ្ធាណោតិ មេ ហោតិ សុសមាទ្វាតិ មេ ហោតិ តិដ្ឋង្គំ^១ តិដ្ឋតិកំ បដាធាមិ សាចេមិ មេ ចរិតិ ឥនប្បច្ចយា មេ ចរិតិកំ បដាធាមិ ។ មេ ។

១. ម. តិដ្ឋង្គំ ០៦។

ភីសវិសម្មាដ្ឋង្គំ ១ ធម្មវិចយសម្មាដ្ឋង្គំ ១ វិរិយសម្មាដ្ឋង្គំ ១ បីតិសម្មាដ្ឋង្គំ ១ មស្សទ្ធិសម្មាដ្ឋង្គំ ១ សមាធិសម្មាដ្ឋង្គំ ១ ទុរយទ្ធាសម្មាដ្ឋង្គំ ១ ។ ម្នាលអារុសោចំនីឡាយ ខេឯងពោជ្ឈង្គចំនី ។

[៣៨៤] ម្នាលអារុសោចំនីឡាយ បណ្តាពោជ្ឈង្គចំនី ៧ ប្រការខេឯង បើខ្ញុំប្រាថ្នាខំទៅដោយពោជ្ឈង្គណា ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចវិហារបដាដោយពោជ្ឈង្គនោះ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ បាន ប្រាថ្នាខំទៅដោយពោជ្ឈង្គណា ក្នុងមជ្ឈង្គកសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចវិហារបដាដោយពោជ្ឈង្គនោះ ក្នុងមជ្ឈង្គកសម័យបាន ប្រាថ្នាខំទៅដោយពោជ្ឈង្គណា ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ខ្ញុំក៏សម្រេចវិហារបដាដោយពោជ្ឈង្គនោះ ក្នុងសាយណ្ណសម័យបាន ។

[៣៨៥] ម្នាលអារុសោចំនីឡាយ បើសតិសម្មាដ្ឋង្គកើត មានផលខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះវិនិច្ឆ័យមានផលខ្ញុំថា សតិសម្មាដ្ឋង្គ មានប្រយោជន៍បាន សេចក្តីត្រិះរិះវិនិច្ឆ័យមានផលខ្ញុំថា សតិសម្មាដ្ឋង្គបរិច្ចណិល្ហហើយ កាលបើសតិសម្មាដ្ឋង្គគាំទៅ ខ្ញុំក៏ដឹង ច្បាស់ថា សតិសម្មាដ្ឋង្គគាំទៅ បើសតិសម្មាដ្ឋង្គរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិសម្មាដ្ឋង្គរបស់ខ្ញុំឃ្លាតទៅ ព្រោះហេតុខេដា បច្ច័យ ។ មេ ។

[៣៨៦] ទុរេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ វិនំ ចេ មេ អា-
 វុសោ យោតិ អប្បមាណោតិ មេ យោតិ សុសមា-
 រម្ភោតិ មេ យោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋន្តិកំ បដាចានិ សធម៌
 មេ ចរិតំ វេទ្យត្វយោ មេ ចរិតំ បដាចាបំ ។

[៣៨៧] សេយ្យជាបិ អាវុសោ រញ្ញា វា វជ-
 មហាមត្តស្ស វា ជាតាវត្តាធំ ទុស្សាធំ ទុស្សការណ្ណ-
 កោ ឬរោ អស្ស សោ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ អា-
 កាភ្នំយ្យ ឬទ្ធក្លាសមយំ ចារុបំតុំ តន្តាទេវ ទុស្ស-
 យុតំ ឬទ្ធក្លាសមយំ ចារុមេយ្យ យំ យទេវ ទុស្សយុតំ
 អាភាភ្នំយ្យ មជ្ឈិក្ខិតសមយំ ចារុបំតុំ តន្តាទេវ ទុស្ស-
 យុតំ មជ្ឈិក្ខិតសមយំ ចារុមេយ្យ យំ យទេវ ទុស្ស-
 យុតំ អាភាភ្នំយ្យ សាយណ្ណសមយំ ចារុបំតុំ តន្តាទេវ
 ទុស្សយុតំ សាយណ្ណសមយំ ចារុមេយ្យ ។ ឯវាម
 ចោ អហំ អាវុសោ វេទេសំ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តាធំ

[៣៨៦] ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បើទុរេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិកិម
 ដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីត្រិះរិះរតន៍កើតមានដល់ខ្ញុំថា ទុរេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិ
 មានប្រហារប៉ុន្មាន សេចក្តីត្រិះរិះរតន៍កើតមានដល់ខ្ញុំថា ទុរេត្តា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិបរិច្ចណិល្អហើយ កាលបើទុរេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិកាំងនៅ ខ្ញុំក៏
 ដឹងច្បាស់ថា ទុរេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិកាំងនៅ បើទុរេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិរបស់ខ្ញុំ
 ឃ្លានទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ទុរេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិរបស់ខ្ញុំឃ្លានទៅ ព្រោះ
 ហេតុនេះជាបច្ច័យ ។

[៣៨៧] ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចម្តេចក៏សំពត់ ពេញ
 ដោយសំពត់ដែលជ្រលកដោយពិណិវេស្តិកា របស់ព្រះរាជាគឺ របស់រាជ-
 មហាបាត្យក្តី ព្រះរាជាឫមហាមាត្យនោះប្រាថ្នាឱនិស្សិកដណ្តប់គូសំពត់
 ណាៗ ក្នុងបុព្វល្លាសម័យ គឺយកគូសំពត់នោះៗ ឯនិ ស្សិកក្នុងបុព្វល្លា-
 សម័យទុរេ បើប្រាថ្នាឱនិស្សិកដណ្តប់គូសំពត់ណាៗ ក្នុងមជ្ឈម្ពុត្តិក-
 សម័យ គឺយកគូសំពត់នោះៗ ឯនិ ស្សិកដណ្តប់ក្នុងមជ្ឈម្ពុត្តិកសម័យទុរេ
 បើប្រាថ្នាឱនិស្សិកដណ្តប់គូសំពត់ណាៗ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ គឺយក
 គូសំពត់នោះៗ ឯនិ ស្សិកដណ្តប់ក្នុងសាយណ្ណសម័យទុរេ យ៉ាងណា
 បិញ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បណ្តាពោជ្ឈន្តិទាំង ៧ នេះឯនិ ខ្ញុំ

ចតុស្សៃ

យេន យេន ពោជ្ឈង្គន អាភត្តាមិ បុព្វន្តសមយំ
 វិហារិកុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គន បុព្វន្តសមយំ វិហារមិ
 យេន យេន ពោជ្ឈង្គន អាភត្តាមិ មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហារិកុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គន មជ្ឈន្តិកសមយំ
 វិហារមិ យេន យេន ពោជ្ឈង្គន អាភត្តាមិ សា-
 យន្តសមយំ វិហារិកុំ តេន តេន ពោជ្ឈង្គន សា-
 យន្តសមយំ វិហារមិ ។

(៣៨៨) សតិសម្មាសម្ពុទ្ធា វតិ មេ មេ អាវុសោ
 មោតិ អប្បមាលោតិ មេ មោតិ សុសមាទ្វេតិ មេ
 មោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតិ ចដាធាមិ សចេមិ មេ ចវតិ
 វនប្បក្ខយា មេ ចវតិ ចដាធាមិ ។ មេ ។

ចតុស្សៃ

ប្រាថ្នាវិនិច្ឆ័យោ ដោយ ពោជ្ឈង្គន ក្នុងបុព្វន្តសមយំ ខ្ញុំក៏សម្រេច
 អវិយាបថដោយ ពោជ្ឈង្គនោះ។ ក្នុងបុព្វន្តសមយំ ខ្ញុំប្រាថ្នាវិនិច្ឆ័យោ
 ដោយ ពោជ្ឈង្គន ក្នុងមជ្ឈន្តិកសមយំ ខ្ញុំក៏សម្រេចអវិយាបថដោយ
 ពោជ្ឈង្គនោះ។ ក្នុងមជ្ឈន្តិកសមយំ ខ្ញុំប្រាថ្នាវិនិច្ឆ័យោ ដោយ ពោជ្ឈង្គ
 នោះ។ ក្នុងសាយន្តសមយំ ខ្ញុំក៏សម្រេចអវិយាបថដោយ ពោជ្ឈង្គនោះ។
 ក្នុងសាយន្តសមយំ ខ្ញុំក៏សម្រេចអវិយាបថដោយ ពោជ្ឈង្គនោះ។

(៣៨៨) មាលាវុសោ តាំងខ្យល បើសតិសម្មាសម្ពុទ្ធា ក៏តមាន
 ផលខ្ញុំផ្លូវចេះ សេចក្តីត្រិះរិះតែងតែមានផលខ្ញុំថា សតិសម្មាសម្ពុទ្ធា
 ប្រមាណមុខបាន សេចក្តីត្រិះរិះតែងតែមានផលខ្ញុំថា សតិសម្មាសម្ពុទ្ធា
 បរិបូណ៌ល្អ កាលបើសតិសម្មាសម្ពុទ្ធា តាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា សតិ-
 សម្មាសម្ពុទ្ធា បើសតិសម្មាសម្ពុទ្ធា បេសខ្ញុំឃ្លានទៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា
 សតិសម្មាសម្ពុទ្ធា បេសខ្ញុំឃ្លានទៅ ព្រោះហេតុនេះដោយខ្លួន ។ មេ ។

[៣៨៧] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈោ ភតិ ទេ មេ ភវុសា
 ហោតិ អប្បមាណាតិ មេ ហោតិ សុសយាប្បាតិ មេ
 ហោតិ តិដ្ឋន្តំ តិដ្ឋតិ មជាតាវ មាចមំ មេ ចវតិ
 វិយាប្បយា មេ ចវតិ មជាតាវតិ ។

[៣៨៨] (១) អថទោ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ យេន កតវា
 នេនុបសន្តិមិ ។ មេ ។ ឯតមន្តំ ឯសិញ្ញោ ទោ សោ
 ភិក្ខុ កតវន្តំ ឯតនរោច ពោជ្ឈន្តា ពោជ្ឈន្តានិ កន្ត
 វុត្តន្តំ តត្តាវតា ទុ ទោ កន្ត ពោជ្ឈន្តានិ វុត្តន្តិ ។
 តោឆាយ សំវត្តន្តិ ទោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈន្តានិ
 វុត្តន្តិ ។

[៣៨៩] វេន ភិក្ខុ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈន្តិ ភាវេតិ
 វិវេកឯស្សិតំ វិវកឯស្សិតំ ឯរោធិឯស្សិតំ វោស្សត្តប-
 រិណាមិ ។ មេ ។

១ ម. សាវ្តិ ។

[៣៨៧] ប្រាសាទោ ទាវិទ្យាយ មេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ កើត
 មានដល់ខ្ញុំដូច្នោះ សេចក្តីគ្រិះរិះរតនិកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ
 មានប្រមាណទំនុកចាន សេចក្តីគ្រិះរិះរតនិកើតមានដល់ខ្ញុំថា ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិបំបូណិល កាលមេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ តាំងនៅ ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់
 ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ តាំងនៅ មេ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ របស់ខ្ញុំឃ្លានទៅ
 ខ្ញុំក៏ដឹងច្បាស់ថា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តិ របស់ខ្ញុំឃ្លានទៅ ព្រោះហេតុនេះ
 ជាបច្ច័យ ។

[៣៨៨] ព្រោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅទាល់ព្រះដំមានព្រះភោគ
 ។ មេ ។ សុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះ-
 ដំមានព្រះភោគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនៃភិក្ខុនិយាយថា
 ពោជ្ឈន្ត ពោជ្ឈន្ត ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន តើភិក្ខុនិយាយថា
 ពោជ្ឈន្តដូច្នោះ តើដោយហេតុប៉ុន្មាន ។ ប្រាសភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីឱ្យគ្រាស់ដឹង ហេតុនោះបានថាហៅថា ពោជ្ឈន្តដូច្នោះ ។

[៣៨៩] ប្រាសភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តិ
 ដែលពេញសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយការប្រាសចាកកត្តៈ កាស្រីយ
 សេចក្តីលេត់ ទន់ទាមទៅក្នុងការលះបង់ ។ មេ ។

[៣៧២] ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេនំ វិវេកាធិស្សនំ
វិវាគធិស្សនំ ធិរោធិស្សនំ រោស្ស្ត្តបរិណាមី ។

[៣៧៣] តស្សិមេ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ ភាវយតោ
តាមាសវាមិ ចំត្តំ វិមុច្ចតំ ភវាសវាមិ ចំត្តំ វិមុច្ចតំ
រវេជ្ជាសវាមិ ចំត្តំ វិមុច្ចតំ ។ វិមុត្តស្មី វិមុត្តមីតំ ញាណំ
ហោតិ ។ ទិណា ជាតំ រុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កេតំ កេរ-
ណិយំ ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតំ បដាធាតំ ។ ពោធាយ
សំវត្តន្តិតំ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈន្តិតំ វុត្តន្តិតំ ។

[៣៧៤] ឯកំ សមយំ ភគវា សាគោតេ វិ-
ហាតំ អញ្ញាមរោ មិគធាយេ ។ អថទោ កុណ្ណ-
លិយោ បរិព្វាជិតោ យេន ភគវា តេនុបស្ពន្តិមំ
ឧបសន្តិមិត្តា ភគវតា សន្និ សម្មោទំ សម្មោទមិយំ
ហេមិ សារាណិយំ វិនិសារត្តា ឯតបន្តំ ឯសិដំ ។

[៣៧៥] ភិក្ខុចំរើនឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ដែលពេស្រីយសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយការប្រាសចាកភកៈ គេស្រីយសេចក្តីរលត់ ដែល
ទន់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។

[៣៧៦] កាលបើភិក្ខុនោះចំរើនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះ ចំក្តីផុត
ស្រឡះចាកកាហាសវៈផង ចំក្តីផុតស្រឡះចាកភវាសវៈផង ចំក្តីផុត
ស្រឡះចាកអវិជ្ជាសវៈផង ។ កាលបើចំក្តីផុតស្រឡះហើយ ញាណកិ-
រើករឡើងថា ចំក្តីចូលស្រឡះហើយ ។ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់
ហើយ ព្រហ្មចារ្យបានប្រព្រឹត្តស្រឡះហើយ សោឡសកិច្ចបានធ្វើ
ស្រឡះហើយ បន្តការវាគ៌កិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត
មិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកធម៌ណាប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង
ហេតុនោះបានជាហៅថា ពោជ្ឈន្ត ។

[៣៧៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រៃ
អញ្ជូនជាទិវិទ្យុអភ័យផល់ម្រឹម ដ៏ក្រសែសកេត ។ គ្រានោះឯង បរិញ្ញា-
ដកស្មោះកុណ្ណលិយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ផល់ហើយ ក៏រករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
ដែលគួររករាយនឹងពាក្យដែលគួររករាយហើយ ក៏អន្ទុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

វិភេទន្តំ ឯសំន្នោ ទោ តុណ្ណាលំយោ បរិច្ចាជិតោ
 ភក្កន្តំ វិភេទភេទ អហមស្សំ ហោ ភោតម អារាម-
 និភេទិ បរិសារទរោ^(១) តស្ស មឃ្ហំ ហោ ភោតម
 បច្ឆាភក្កំ កុត្តាភក្កសស្ស អយមាហារោ^(២) ហោនិ
 អារាមេន អារាមំ ឧយ្យានេន ឧយ្យានំ អនុចន្តមាបំ
 អនុវិចារមំ សោ ភក្ក បស្សមិ វិភោ សមណព្រាហ្ម-
 ណេ ភតិ វាជប្បមោត្តានិសំសំ ទេវ ភតិ ភេទេន្ត
 ឧទារម្ហានិសំសំ ច ភវម្បេន ភោតមោ តំហានិសំសោ
 វិហារភីតិ ។ វិច្ឆារិមុត្តិដលានិសំសោ ទោ តុណ្ណាលំយ
 តថាភោ វិហារភីតិ ។

១ ខ. រោមចំស្សាទិបរិសារទរោ ។ ម. រោមចំស្សយិបរិសារទរោ ។ ឆ ឧ. រោមច-
 ណោ ។

កុរុក្កាសិយបរិច្ចាជិតអន្តិយក្កិទិសបគ្ករហិយ កំត្រាបបន្តិទ្ធុលព្រះ-
 ដំមានព្រះភាគដូច្នោះថា បតិក្រព្រះភាគបដិចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នក
 ចេញចូលក្នុងស្នូច្យា ជាអ្នកអង្វែរក្នុងបរិសេន្យ បតិក្រព្រះភាគម
 ដិចំរើន ការទៅស្នូច្យានេះជាអាហាររបស់ខ្ញុំដែលបរិភោគបាយព្រឹក
 ក្នុងកាលជាទារិក្រាយក្នុងរូបហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងចង្រើមនិគ្រាចំភ្លើតំ
 អំពីស្នូច្យាមួយ ទៅកាន់ស្នូច្យាមួយ អំពីទ្រូងមួយ ទៅកាន់
 ទ្រូងមួយ ខ្ញុំព្រះអង្គតែងឃើញសមណព្រាហ្មណ៍មួយពួកក្នុងភាគ
 មិនទ្រូងនោះ ថ្ងៃទូរោនិសិទ្ធិនៃការដោះវាទ្រូងផង ទូរោនិសិទ្ធិនៃ
 ការប្រណាំងប្រជែងផង ដូច្នោះ ចំណែកទានព្រះភាគមដិចំរើន ភើបាទ
 ក្តីជាពានិសិទ្ធិវិសេន ។ ហ្នាលកុណ្ណាលំយ ព្រះភោគមានវិជ្ជាដ៏វិមុត្តិ
 ជាដលានិសិទ្ធិ ។

[៣៧៤] កតមេ មន កោ កោតម ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរណ៍តិ ។ សត្ត ទោ កុណ្ណ
 លីយ ពោជ្ឈង្គា ការីតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរណ៍តិ ។ កតមេ មន កោ កោតម ធម្មា ការីតា
 ពហុលីកតា សត្ត ពោជ្ឈង្គ បរិបូរណ៍តិ ។ ធាតុរោ
 ចោ កុណ្ណលីយ សតិប្បដ្ឋាន ការីតា ពហុលីកតា
 សត្ត ពោជ្ឈង្គ បរិបូរណ៍តិ ។ កតមេ មន កោ
 កោតម ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា ធាតុរោ សតិ-
 ប្បដ្ឋាន បរិបូរណ៍តិ ។ តិណ្ហ ទោ កុណ្ណលីយ
 សុចរិតានិ ការីតានិ ពហុលីកតានិ ធាតុរោ សតិ-
 ប្បដ្ឋាន បរិបូរណ៍តិ ។ កតមេ មន កោ កោតម
 ធម្មា ការីតា ពហុលីកតា តិណ្ហ សុចរិតានិ បរិបូ-
 រណ៍តិ ។

[៣៧៥] បតិក្រិព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងវិញ្ញាណវិបុលឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ណលីយ ពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ដែលបុគ្គលចំរើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងវិញ្ញាណវិបុលឲ្យពេញលេញ
 បាន ។ បតិក្រិព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គលចំរើន
 ហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញលេញបាន
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ណលីយ សតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ឲ្យពេញ
 លេញបាន ។ បតិក្រិព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកុណ្ណលីយ សុចរិតទាំង ៣ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ រមែងញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋានទាំង ៤
 ឲ្យពេញលេញបាន ។ បតិក្រិព្រះភាគមដិចំរើន ធម៌ទាំងឡាយដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ ញ៉ាំងសុចរិតទាំង ៣ ឲ្យពេញ
 លេញបាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។

អដ្ឋង្គំ សុសណ្ឌំតំ សុវិមុត្តំ ។ មនសា ទោ បទេវ
 ធម្មំ វិញ្ញាយ អបដាមំ ន អន្តំ ហោតិ អប្បនិដ្ឋិត-
 ចិន្តា អាទិទ្ធិមាណសា អន្យាបន្នាចតសោ ភស្ស បិកោ
 ច កោយោ ហោតិ បិទំ ចិន្តំ អដ្ឋង្គំ សុសណ្ឌំតំ
 សុវិមុត្តំ ។ យតោ ទោ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ ចក្កុយ រូបំ
 ទិស្វា មតាចាមតាបេសុ រូបេសុ បិកោ អាទិទ្ធិមាណ-
 សោ អន្យាបន្នាចតសោ ភស្ស បិកោ ច កោយោ
 ហោតិ បិទំ ចិន្តំ អដ្ឋង្គំ សុសណ្ឌំតំ សុវិមុត្តំ ។
 សោតេន សន្តំ សុត្វា ។ មេ ។ យានេន គម្ពំ យា-
 យិត្វា ។ ជិក្ខុយ រសំ សាយិត្វា ។ កោយេន ជាដ្ឋត្តំ
 ដុសិត្វា ។ មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ មតាចាមតាបេសុ
 ធម្មេសុ បិកោ ច កោយោ ហោតិ បិទំ ចិន្តំ អដ្ឋង្គំ
 សុសណ្ឌំតំ សុវិមុត្តំ ។ ឯវម្ពាវិកោ ទោ កុណ្ណាលិយ
 ឥន្ទ្រិយេសំរាវេ ឯវំ តបុលីកាតោ ភិណិ សុចរិតាធិ
 ចរិទ្ធវេតិ ។

បាវិក្កំ តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ពុទ្ធវិញ្ញាណស្រួល
 ធម្មាប្បវាទិមនជាទីគាប់ចិត្តដោយបរិសុទ្ធហើយ មិនមានមុខជ្រប់ ហេតុ
 ចិត្តមិនតាំងនៅសិបំ មានចិត្តនឹងខ្លួន ហេតុចិត្តមិនព្យាបាទ ខាបកាយ
 របស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅទាន់ក្នុង តាំងនៅដោយល្អ
 ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ប្រាណសុខិយ កាលណាភិក្ខុឃើញរូបដោយ
 ភ្នែកហើយ តាំងនៅក្នុងរូបជាទីគាប់ចិត្តនឹងមិនគាប់ចិត្ត មានចិត្តនឹងខ្លួន
 មានចិត្តមិនព្យាបាទ ខាបកាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅហើយ ចិត្តក៏តាំង
 នៅទាន់ក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុតស្រឡះដោយល្អ ។ ពុទ្ធវិញ្ញាណស្រួល
 ដោយគ្រឿង ។ មេ ។ អំព្វនដោយច្រមុះ ។ លិទ្ធក្សរសដោយ
 អណ្តាត ។ ពាល់ស្រែវដ្ឋត្វដោយកាយ ។ វិញ្ញាណស្រួលធម្មាប្បវាទិ
 ដោយមតា កាយរបស់ភិក្ខុនោះតាំងនៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយជាទីគាប់ចិត្ត
 នឹងមិនគាប់ចិត្តហើយ ចិត្តក៏តាំងនៅទាន់ក្នុង តាំងនៅដោយល្អ ផុត
 ស្រឡះដោយល្អ ។ ប្រាណសុខិយ ឥន្ទ្រិយេសំរាវេសុចរិតេយោវិ
 ទេវេហើយ ធ្វើឱ្យរឿយ យ៉ាងនេះហើយ វេសនិញ្ញាណសុចរិតេយោវិ ឱ្យ
 ចេញលេញបាទ ។

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយស្ស មហាវារ្យោ

សុត្តន្តបិដក សំយោគនិកាយ មហាវារ្យោ

[៣៧៧] កង់ ភារីតានិ តានិ ច កុណ្ណាលិយ
 តីលា សុចរិតានិ កង់ តហុលីកតានិ ចត្តារោ
 សន្តប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ។ ឥច កុណ្ណាលិយ កំកុ កា
 យទុច្ឆរិតំ បហាទាយ កាយសុចរិតំ ភារិតំ វចីទុច្ឆរិតំ
 បហាទាយ វចីសុចរិតំ ភារិតំ មនោទុច្ឆរិតំ បហាទាយ
 មនោសុចរិតំ ភារិតំ ។ ឯវំ ភារីតានិ ទោ កុណ្ណាលិយ
 តីលា សុចរិតានិ ឯវំ តហុលីកតានិ ចត្តារោ សន្ត-
 ប្បដ្ឋានេ បរិបូរេន្តិ ។

[៣៧៨] កង់ ភារីតា ច កុណ្ណាលិយ ចត្តារោ
 សន្តប្បដ្ឋានា កង់ តហុលីកតា សត្ត ភោជ្ឈន្ត្រៃ
 បរិបូរេន្តិ ។ ឥច កុណ្ណាលិយ កំកុ កាយ កាយា-
 ទុបស្សិ វិហរតំ អាតាមិ សម្បជានោ សតីមា វិទេយ្យ
 លោភេ អភំជ្ឈនោមនស្សិ វេទនាសុ ។ បេ ។ ចិត្ត
 ។ បេ ។ ធម្មេសុ ធម្មាទុបស្សិ វិហរតំ អាតាមិ សម្ប-
 ជានោ សតីមា វិទេយ្យ លោភេ អភំជ្ឈនោមនស្សិ ។

[៣៧៧] ម្នាលកុណ្ណាលិយ សុចរិតានិ ព ដែលកំកុចំរើម
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឱ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ជាតិសតិប្បដ្ឋានតាំង ៤
 ឱ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ កំកុក្នសាសនានេះ លះ
 បន្តិកាយទុច្ឆរិតំ ចំរើមនូវកាយសុចរិត លះបន្តិកាយវចីទុច្ឆរិតំ ចំរើមនូវ
 វចីសុចរិត លះបន្តិកាយមនោទុច្ឆរិតំ ចំរើមនូវមនោសុចរិត ។ ម្នាល
 កុណ្ណាលិយ សុចរិតានិ ព ដែលកំកុចំរើមយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើឱ្យរឿយៗ
 យ៉ាងនេះហើយ វេទនាញាតិសតិប្បដ្ឋានតាំង ៤ ឱ្យពេញលេញបាន ។

[៣៧៨] ម្នាលកុណ្ណាលិយ សតិប្បដ្ឋានតាំង ៤ ដែលកំកុចំរើម
 ហើយដូចម្តេច ធ្វើឱ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ជាតិពោជ្ឈន្ត្រៃតាំង ៧
 ឱ្យពេញលេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ កំកុក្នសាសនានេះ តំចារ-
 ណារឃើញកាយក្នុងកាយ មានព្យាយាមជាគ្រឿងជុតកំដៅកំលេស ជា
 អ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី តំចារកំបង់នូវអភិជ្ឈនិទិចោបនស្សក្នុងលោក
 ក្នុងវេទនាតាំងខ្យល់ ។ បេ ។ ក្នុងចិត្ត ។ បេ ។ តំចារណារឃើញនូវធម៌
 ក្នុងធម៌តាំងខ្យល់ មានព្យាយាមជាគ្រឿងជុតកំដៅកំលេស ជាអ្នក
 ដឹងខ្លួន មានស្មារតី តំចារកំបង់នូវអភិជ្ឈនិទិចោបនស្សក្នុងលោក ។

ឯក ភាវិតា ខោ កុណ្ណាលិយ ចន្ទារោ សុតិយ្យដ្ឋានា ឯក
ពហុលីកោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរេន្តិ ។

[៣៧៧] កថំ ភាវិតា ខោ កុណ្ណាលិយ សត្ត

ពោជ្ឈង្គោ កថំ ពហុលីកោ វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តិ ។

ដំខ កុណ្ណាលិយ ភិក្ខុ សុតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតំ វិវេក-

ធិស្សនំ វិវាគធិស្សនំ ធិរោគធិស្សនំ វោស្សត្តបរិណា-

មី ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវិតំ វិវេកធិស្សនំ

វិវាគធិស្សនំ ធិរោគធិស្សនំ វោស្សត្តបរិណាមី ។ ឯក

ភាវិតា ខោ កុណ្ណាលិយ សត្ត ពោជ្ឈង្គោ ឯក ពហុលី-

កោ វិជ្ជាវិមុត្តិ បរិបូរេន្តិ ។

ម្នាលកុណ្ណាលិយ សភិប្បដ្ឋានតំ ៤ ដែលកំពុងរើសយ៉ាងនេះហើយ ធ្វើ
ឲ្យរឿយៗ យ៉ាងនេះហើយ រើសញ្ចំនិកោជ្ឈង្គតំ ៧ ឲ្យពេញលេញ
បាន ។

[៣៧៧] ម្នាលកុណ្ណាលិយ កោជ្ឈង្គតំ ៧ ដែលកំពុងរើសយ៉ាង

ដូចម្តេច ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយដូចម្តេច ទើបញ្ចំនិកោជ្ឈង្គតំ ៧ ឲ្យពេញ
លេញបាន ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ កិក្ខុកុនិសាសនានេះ ចំរើសឲ្យសតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយការព្រាសចាក
រាគៈ កស្រីយសេចក្តីរលត់ ដែលខន់ចារទៅក្នុងការលរបង ។ បេ ។
ចំរើសឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយការ
ព្រាសចាកនាម្រក កស្រីយសេចក្តីរលត់ ដែលខន់ចារទៅក្នុងការលរ-
បង ។ ម្នាលកុណ្ណាលិយ កោជ្ឈង្គតំ ៧ ដែលបុគ្គលចំរើសយ៉ាង
នេះ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ហើយយ៉ាងនេះឯង រើសញ្ចំនិកោជ្ឈង្គតំ ៧ ឲ្យពេញ
លេញបាន ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរាជោ

[៤០០] ឯវំ វុត្តុ កុណ្ណាលិយោ បរិព្វាជិតោ
 ភកវន្តំ ឯនទេវាច អភិក្កន្តំ ភោ ភោតម អភិក្កន្តំ
 ភោ ភោតម សេយ្យថាមំ ភោ ភោតម ជិក្កន្តិកំ វា
 ទក្កុដ្ឋេយ្យ បដិច្ចន្តំ វា វិវេយ្យ មុជ្ឈស្ស វា បត្តិ
 អាជិត្តេយ្យ អន្ធការ វា វេលប្បដ្ឋោតំ ជានេយ្យ
 ទក្កុមន្តោ រូបាជំ ទក្កន្តិកំ ។ ឯវេវ ទេវ ភោតា
 ភោតមេទ អទេកបរិយាយេទ ទម្មោ បកាសិតោ
 ឯសាហំ ភវន្តំ ភោតមំ សវណំ កច្ឆាបិ ទម្មញ្ញ
 តិកុសធម្មញ្ញ ទុច្ចាសកំ បំ ភវំ ភោតហោ ជានតុ
 អដ្ឋតត្តេ ទាណុបេតិ សវណធម្មតន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាជោ

[៤០០] កាល ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 កុណ្ណាលិយបរិព្វាជកក៏ត្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មាន ព្រះភាគដូច្នោះថា បតិទ្រ
 ព្រះភោតបដិច្ចវេន ភ្ជិច្យាសំណាស់ បតិទ្រព្រះភោតបដិច្ចវេន ភ្ជិច្យាសំ
 ណាស់ បតិទ្រព្រះភោតបដិច្ចវេន (ធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយដោយ
 អានកបរិយាយយ៉ាងនេះ) ដូចជាគេថាទ្រង់ដែលផ្តល់ ឬបើកបង្ហាញ
 របស់ដែលកំបាំង ឬក៏ដូចជាគេប្រាប់ដូរដល់អ្នកវិនិច្ឆ័យ កុំខានរសោតដូច
 គេច្រាលប្រិបប្រិនក្នុងទីនីតដោយគិតថា មនុស្សដែលមានចក្ខុទឹក
 មើលឃើញរូបចំណង្សាយ ។ ធម៌ដែលព្រះភោតបដិច្ចវេនទ្រង់ប្រកាស
 ហើយដោយអានកបរិយាយក៏ដូច្នោះដែរ ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ សូមដល់ខ្ញុំព្រះ
 ភោតបដិច្ចវេនផង ព្រះធម៌ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាសរណៈ ចាប់
 ដើមព្រះអំពីថ្ងៃនេះទៅ សូមព្រះភោតបដិច្ចវេនប្រាប់ខ្ញុំព្រះអង្គថាជា
 ទុក្ខសកម្មក្នុងសរណៈស្មើដោយជីវិត ។

[២០១] សេយ្យជាប់ ភិក្ខុវេ ក្នុងការស្ស យោ
 កាចំ តោទោសិយោ សត្វា តា ក្នុងដំបូង ក្នុង
 មោណា ក្នុងបញ្ញា ឯវិមេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វ
 តោជ្ឈង្គំ កាវេន្តា សត្វ តោជ្ឈង្គំ តហុលីករោន្តោ
 ជំព្វាទជំប្រា ហោតំ ជំព្វាទមោណា ជំព្វាទបញ្ញារោ ។

[២០២] កថត្យ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វ តោជ្ឈង្គំ
 កាវេន្តា សត្វ តោជ្ឈង្គំ តហុលីករោន្តោ ជំព្វាទ
 ជំប្រា ហោតំ ជំព្វាទមោណា ជំព្វាទបញ្ញារោ ។ ឥឡ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេន្តំ វិវេកជំស្សិតំ
 វិវេកជំស្សិតំ ជំរោទជំស្សិតំ វេស្សក្កមរិណាមិ ។ មេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេន្តំ វិវេកជំស្សិតំ វិវេកជំស្សិតំ
 ជំរោទជំស្សិតំ វេស្សក្កមរិណាមិ ។ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្វ តោជ្ឈង្គំ កាវេន្តា សត្វ តោជ្ឈង្គំ
 តហុលីករោន្តោ ជំព្វាទជំប្រា ហោតំ ជំព្វាទមោណា
 ជំព្វាទបញ្ញារោតំ ។

[២០១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ រួចជាប់នឹងផ្ទះបាទកំពូលឯណា
 មួយ បង្កើនទាំងអស់នោះបង្ហូរទៅកេតិកូល ទេរទៅកេតិកូល ឈម
 ទៅកេតិកូល យ៉ាងណាប៉ុន្មាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនឡើ
 តោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឡើងតោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ជាបុគ្គលមានបំណង
 បង្ហូរទៅកេតិកូល ទេរទៅកេតិកូល ឈមទៅកេតិកូល
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[២០២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនឡើងតោជ្ឈង្គំទាំង ៧
 ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឡើងតោជ្ឈង្គំទាំង ៧ តែងមានចិត្តទុនទៅកេតិកូល ទេរ
 ទៅកេតិកូល ឈមទៅកេតិកូល តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ ចំរើនឡើងសក្តិសម្បជ្ឈង្គំ ដែល
 ពស្រីយឡើងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយឡើងការប្រាសចាកក្តិះ ពស្រីយ
 ឡើងសេចក្តីលេង ដែលទទ់ទោរទៅក្នុងការលះបង់ ។ មេ ។ ចំរើនឡើ
 ងមេក្តិសម្បជ្ឈង្គំ ដែលពស្រីយឡើងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយឡើងការ
 ប្រាសចាកក្តិះ ពស្រីយឡើងសេចក្តីលេង ដែលទទ់ទោរទៅក្នុងការ
 លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនឡើងតោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ
 រឿយៗ ឡើងតោជ្ឈង្គំទាំង ៧ តែងមានចិត្តទុនទៅកេតិកូល ទេរទៅ
 កេតិកូល ឈមទៅកេតិកូល យ៉ាងនោះដែរ ។

[២០៣] ឯកំ សមយំ អាយស្សា ច ឧបវណោ
 អាយស្សា ច សារីបុត្តោ តោសម្ព័យំ វិហារន្តំ យោ-
 សំការាមេ ។ អថទោ អាយស្សា សារីបុត្តោ សាយទ្គុ-
 សមយំ បទិសល្អាតា វុឌ្ឍិតោ យេធាយស្សា ឧបវណោ
 តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្សតា ឧបវណោ ច
 សុទ្ធិំ សម្មោទំ សម្មោទន្តិយំ តតំ សារាណិយំ វិនិ-
 សាបត្វា ឯកមន្តំ ធិសីទិំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្រោ ទោ
 អាយស្សា សារីបុត្តោ អាយស្សន្តំ ឧបវណំ ឯកទេវាច
 ជាទេយ្យេ នុ ទោ អារុសោ ឧបវណា ភិក្ខុ បច្ចុត្តំ
 យោធិសោមនសំការា ឯវំ សុសមាទ្វា មេ សត្ត
 តោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ សំវត្តន្តិកំ ។ ជាទេយ្យេ ទោ
 អារុសោ សារីបុត្ត ភិក្ខុ បច្ចុត្តំ យោធិសោមនសំការា
 ឯវំ សុសមាទ្វា មេ សត្ត តោជ្ឈង្គា ជាសុវិហារាយ
 សំវត្តន្តិកំ ។

[២០៣] សម័យេច្ចេ ព្រះទេវវណាជំមានអាយុនិវ័ត្តិព្រះសារីបុត្ត
 ជំមានអាយុតនំទៅក្នុងយោសំការាមេ ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ ត្រាតារាង
 ព្រះសារីបុត្តជំមានអាយុចេញអំពីទីសម្ងំក្នុងសាយទ្គុសម័យ ចូលទៅរក
 ព្រះទេវវណាជំមានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរកយ
 ជាមួយនឹងព្រះទេវវណាជំមានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររិករយនឹង
 ពាក្យដែលគួរត្រេកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីជំសមគួរ ។ លុះព្រះសារីបុត្ត
 ជំមានអាយុអង្គុយក្នុងទីជំសមគួរហើយ ក៏និយាយនឹងព្រះទេវវណាជំមាន
 អាយុដូច្នោះថា ប្រាសអារុសោទេវវណា ភិក្ខុធម្មវិជីដោយកិរិយាធ្វើទុក
 ក្នុងចិត្តដោយទេពាយចំពោះខ្លួនថា សត្តតោជ្ឈង្គដែលអញព្រាហ្មណ្ណ
 ល្អយ៉ាងនេះហើយ វេចនិប្រតិក្កតោទៅដើម្បីទៅសប្បាយ ដូច្នោះដែរ ។
 ប្រាសអារុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុធម្មវិជីដោយកិរិយាធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
 ទេពាយចំពោះខ្លួនថា សត្តតោជ្ឈង្គដែលអញព្រាហ្មណ្ណល្អយ៉ាងនេះ
 ហើយ វេចនិប្រតិក្កតោទៅដើម្បីសប្បាយដូច្នោះទាន ។

បទពន្លា

(២០៤) សត់សម្លេង្គ្គំ ទេ អារុសា កិក្ខុ រា
រត្តមាទោ បដាទាតិ ចិត្តញ មេ សុវិមុត្តំ ដីទមិទ្ធកញ
មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធកុក្កុក្កញ មេ សុប្បដិវិចិតំ
អារទ្ធកញ មេ រិយំ អដ្ឋិកត្វា មទសិករោមំ ទោ ច
សីទន្តិ ។ មេ ។

(២០៥) ឧបេក្ខាសម្លេង្គ្គំ អារុសា កិក្ខុ រា
រត្តមាទោ បដាទាតិ ចិត្តញ មេ សុវិមុត្តំ ដីទមិទ្ធកញ
មេ សុសម្មហតំ ឧទ្ធកុក្កុក្កញ មេ សុប្បដិវិចិតំ
អារទ្ធកញ មេ រិយំ អដ្ឋិកត្វា មទសិករោមំ ទោ ច
សីទន្តិ ។

(២០៦) ឯវំ ទោ អារុសា សារីបុត្ត កិក្ខុ ជាឈ្មេញ
បក្ខន្តំ យោចិសោមទសិការា ឯវំ សុសមាទ្វា មេ
សត្ត ពោជ្ឈន្តា ជាសុវិហារាយ សវត្តន្តិ ។

បទពន្លា

(២០៦) ប្ញលរកុសោ កាលភិក្ខុចំរើនទ្ធសត់សម្លេង្គ្គំ រមន
ដីទច្បសំថា ចិត្តរបស់អក្ខអញដុនល្អហើយ ដីទមិទ្ធកញអញក៏បាន
ពាសរំលើនល្អហើយ ឧទ្ធកុក្កុក្កអញក៏បានបន្សត់បង់ល្អហើយ
ព្យាយាមអញក៏បានប្រាព្វហើយ អញអញមានសេចក្តីត្រូវការ
ទើបធ្វើទុក្ខក៏ចិត្ត ព្យាយាមមិនជ្រេយឡើយ ។ មេ ។

(២០៧) ប្ញលរកុសោ កាលភិក្ខុចំរើនទ្ធសម្លេង្គ្គំ រមន
ដីទច្បសំថា ចិត្តរបស់អញដុនល្អហើយ ដីទមិទ្ធកញអញបាន
ពាសរំលើនហើយ ឧទ្ធកុក្កុក្កអញក៏បានបន្សត់បង់ល្អហើយ
សេចក្តីព្យាយាមអញក៏បានប្រាព្វហើយ អញអញមានសេចក្តី
ត្រូវការទើបធ្វើទុក្ខក៏ចិត្ត ព្យាយាមមិនជ្រេយឡើយ ។

(២០៨) ប្ញលរកុសោសារីបុត្ត ភិក្ខុស្សីដីនដោយការធ្វើទុក
ក្តីចិត្តរោយទពាយចំរោះខ្លួនយ៉ាងនេះថា សត្តរោជ្ឈន្តិអញធ្វើល្អ
យ៉ាងនេះហើយ រមនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទៅសប្បាយ ។

[២០៧] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្តត្រិ តថាគតស្ស
 ចានុភារិ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គា ។ មេ ។ ឧបត្តាសម្មោជ្ឈ-
 ង្គា ។ ឥមេ ។ ១៦ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា
 ពហុលីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្តត្រិ តថា-
 គស្ស ចានុភារិ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សាតិ ។

[២០៨] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា ពហុ-
 លីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្តត្រិ សុគតវិជយា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គា ។ មេ ។ ឧបត្តា-
 សម្មោជ្ឈង្គា ។ ឥមេ ។ ១៦ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ភាវិតា ពហុលីកតា អនុប្បន្នា ឧប្បជ្ឈន្តិ ធាត្តត្រិ
 សុគតវិជយាតិ ។

[២០៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើត
 ឡើងបាន តែត្រូវអំពីការកើតប្រាកដនៃព្រះគោតមជាអារហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ។ គឺ
 សតិសម្មោជ្ឈង្គ ។ មេ ។ ឧបត្តាសម្មោជ្ឈង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ
 ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែងកើតឡើងបាន តែត្រូវអំពីការកើតឡើង
 នៃព្រះគោតមជាអារហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។

[២០៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ដែលបុគ្គល
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ មិនដែលកើតឡើង រមែងកើតឡើង
 បាន តែត្រូវអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិនបានទេ ។
 ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈង្គ ។ មេ ។ ឧបត្តា-
 សម្មោជ្ឈង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំងពីរនេះឯង ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ដែលមិនទាន់កើតឡើង រមែង
 កើតឡើងបាន តែត្រូវអំពីវិន័យរបស់ព្រះសុគតចេញ កើតឡើងមិន
 បានទេ ។

បញ្ចកថា

ធម្មប្បទានំ

ហិមវត្តំ កាយសីលំ^(១) ច
 វត្តំ វិក្កុ ច កុណ្ណាលំ
 ក្នុងំ ច ឧបវណ្ណាញ
 ឧប្បរាជំ^(២) អបរា ធុរតិ ។

១ ឧ. ម. កាយ សីលំ ។ ២ ឧប្បត្តា ។

បញ្ចកថា

ឧទាននៃបព្វតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីស្តេចគ្រោះហិមវត្ត ១ កាយ ១ សីល ១ វត្ត
 លេសព្រះសាវ័ប្បក្ក ១ ភិក្ខុស្នេហាភ្នំ ១ បិណ្ឌ-
 ជនឈ្មោះកុណ្ណាល័យ ១ ផ្ទះមានកំពូល ១ ព្រះឧបវណ្ណ ១
 និងការកើតឡើងនៃសក្តានុប្បវត្ត ២ លើកដទៃទៀត ។

គិលានិព្វោ

(២០៧) សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យេ ភេតិ មាលា
ចត្តារោ វរិយាបថេ តប្បេន្ទំ កាលេន គមនំ កាលេន
ហនំ កាលេន ជិសង្កំ កាលេន សេយ្យំ សាទ្ធ តេ
វេវេ ជិស្សាយ បវរិយំ បតិដ្ឋាយ វិវេវេ តេ ចត្តារោ
វរិយាបថេ តប្បេន្ទំ ។ វិវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ
ជិស្សាយ សីល បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ការវតិ
សត្ត ពោជ្ឈន្តំ តហុលីករោតិ ។

(២០០) កាជញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលំ ជិស្សាយ
សីល បតិដ្ឋាយ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ការវតិ សត្ត
ពោជ្ឈន្តំ តហុលីករោតិ ។ ផល ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សនិសា ព្រាជ្ឈន្តំ ការវតិ វិវេកជិស្សនំ វិវេកជិស្សនំ

គិលានិព្វោ

(២០៧) ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ដូចសត្វតាំងខ្យយណាមួយ
សម្រេចវិយាបថតាំង២ និដេតាបកាល ឈរតាមកាល អន្តិយតាប
កាល ផេតតាមកាល សត្វតាំងអស់នោះ កាស្រីយវេនដី តាំងសិប
លើវេនដី ទើបសម្រេចវិយាបថតាំង២ នោះយ៉ាងនេះឯង យ៉ាងណា
មិញ ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ភិក្ខុកាស្រីយសីល តាំងម៉ាក្នុងសីល
ទើបចំរើនពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ខ្លួនពោជ្ឈន្តតាំង ៧ បាន ក៏យ៉ាង
នោះដែរ ។

(២០០) ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ភិក្ខុកាស្រីយសីល តាំងម៉ាក្នុង
សីល ទើបចំរើនពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ខ្លួនពោជ្ឈន្តតាំង ៧ បាន
តើដូចម្តេច ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ភិក្ខុកនិសាសនានេះ ចំរើនសតិ-
សម្តែង្គ ដែលកាស្រីយសេចក្តីស្តាប់ស្តាប់ កាស្រីយការប្រាសចាកកនៈ

ចំពោះចំស្រៀត ភេស្សគ្រប់វិធានមី ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
សម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកាចំស្រៀត វិវាតចំស្រៀត ចំពោះ-
ចំស្រៀត ភេស្សគ្រប់វិធានមី ។ ឃ ។ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីល
ចំស្រ្រាយ សីល បត់ដោយ សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ
សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកាហេតិ ។

(២០០) សុរិយស្ស កិក្ខុវេ ឧធម្មតោ ឃតំ បុព្វង្គម៌
ឃតំ បុព្វង្គម៌ យធិដំ អរុណាត្តំ ឃរេវ ចោ កិក្ខុវេ
កិក្ខុវោ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ឧប្បាធាយ ឃតំ បុព្វង្គម៌
ឃតំ បុព្វង្គម៌ យធិដំ កល្យាណមិត្តតា ។ កល្យា-
ណមិត្តស្សតំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវោ ចាដិកាដ្ឋំ សត្វ
ពោជ្ឈង្គំ ភាវេស្សតិ សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកា-
វិស្សតិ ។

(២០២) កេដញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ កល្យាណមិត្តា
សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ សត្វ ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកា-
ហេតិ ។ ដធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សត់សម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ

ពស្រិយសេចក្តីលេតំ ដែលខ្ពស់ចោរខ្ពស់ក្នុងការលេបដំ ។ បេ ។ ចំរើន
ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលពស្រិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រិយសេចក្តី
ព្រាសចាកក្រះ ពស្រិយសេចក្តីលេតំ ដែលខ្ពស់ចោរខ្ពស់ក្នុងការលេ-
បដំ ។ ហួលកិក្ខុចំរើនឡាយ កិក្ខុពស្រិយសីល កំរិតកំរិតសីល កេតិ
ចំរើនពោជ្ឈង្គំចំរើន ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនពោជ្ឈង្គំចំរើន ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

(២០១) ហួលកិក្ខុចំរើនឡាយ ការរៀននៃអរុណាត្តិ៖ឯង ជា
ប្រធាន ជាបុព្វមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យដែលកើតឡើង (យ៉ាងណា) ការ
នៃកល្យាណមិត្ត៖ឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វមិត្ត នៃការញ៉ាំងពោជ្ឈង្គំ
ចំរើន ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់កិក្ខុ កិយ៉ាងនោះដែរ ។ ហួលកិក្ខុចំរើនឡាយ
ហេតុនេះ កិក្ខុដែលនឹងចំរើនខ្លួនពោជ្ឈង្គំចំរើន ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនពោ-
ជ្ឈង្គំចំរើន ៧ (នោះ) គួរព្រាថ្នាឲ្យកិក្ខុដែលជាកល្យាណមិត្ត (កុំខាន) ។

(២០២) ហួលកិក្ខុចំរើនឡាយ ចុះកិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត វែម
ចំរើនពោជ្ឈង្គំចំរើន ៧ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ខ្លួនពោជ្ឈង្គំចំរើន ៧ កើតដូចម្តេច ។
ហួលកិក្ខុចំរើនឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គំ

វិវេកធិស្សន្តំ ។ ឃេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវេតិ វិវេ-
កធិស្សន្តំ វិវេកធិស្សន្តំ ធិរោធិស្សន្តំ វេស្សន្តបរិ-
ណាមិ ។ ឯវំ ចោ កិច្ចវេ កិច្ចុ កាល្យាណាមិន្តោ សុត្ត-
ោជ្ឈន្តោ ភាវេតិ សុត្ត ោជ្ឈន្តោ ឧហុលីកាវេតិ ។

[២០៣] សុវិយស្ស កិច្ចវេ ឧបេតោ ឯវំ

បុព្វន្តមំ ឯវំ បុព្វន្តមំន្តំ យនិទំ កុណុត្តំ ឯវំ ចោ ចោ
កិច្ចវេ កិច្ចុ វេ សុត្តន្តំ ោជ្ឈន្តន្តំ ឧប្បាណាយ ឯវំ
បុព្វន្តមំ ឯវំ បុព្វន្តមំន្តំ យនិទំ យោធិសោមនសិ-
កាវេ ។ យោធិសោមនសិការសម្មន្ត្រៈស្សន្តំ កិច្ចវេ
កិច្ចុ វេ ចាធិកន្តំ សុត្ត ោជ្ឈន្តោ ភាវេស្សន្តិ សុត្ត
ោជ្ឈន្តោ ឧហុលីកាវេស្សន្តិ ។

ពស្រិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ឃេ ។ ចំរើនឧបេតាសម្ពោជ្ឈន្តិ វេស
ពស្រិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រិយការប្រាសចាកភពៈ ពស្រិយ
សេចក្តីលេត វេសខន់ចោរខេត្តិការលេបនំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមានកល្យាណមិត្ត កែងចំរើនទូរោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យ
ោជ្ឈន្តទាំង ៧ យ៉ាងនោះឯង ។

[២០៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការរេច្បើននៃអុណន្តៈ ជាប្រ-

ធាន ជាបុព្វន្តមិត្ត នៃព្រះអាទិត្យវេសកើតឡើង (យ៉ាងណា) ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ យោធិសោមនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយ) ទុរ
ជាប្រធាន ជាបុព្វន្តមិត្ត នៃការញ៉ាំងោជ្ឈន្តទាំង ៧ ឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុ
ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ ភិក្ខុវេសនិចំរើនទូរ
ោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យោជ្ឈន្តទាំង ៧ (នោះ) ក្នុងប្រាថ្នា
ភិក្ខុវេសបំប្លែងដោយយោធិសោមនសិការ (កុំភាន) ។

និទានវគ្គ

(២០២) កថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិ-
 ក្ការសម្បត្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ កាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 ពហុលីករោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសន្តោជ្ឈន្តិ
 រាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ ។ បេ ។ ឧបេក្កាសម្បត្តោជ្ឈន្តិ កា-
 វេតិ វិវេកធិស្សិតំ វិវេកធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វេស្ស-
 ត្តបរិណាមី ។ ឯវិ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធិសោមនសិ-
 ក្ការសម្បត្តោ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ កាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តេ
 ពហុលីករោតិ ។

(២០៩) វិហារំ សមយំ កកវា រាជគហោ វិហារំ
 វេជ្ឈរុទ កាលទ្ធកធិវាបេ ។ តេធិ ចោ បទ សម-
 យេន វាយស្មា បរោតស្សតោ ចិញ្ចលីកុហាយំ
 វិហារំ អាពាធិតោ ទុក្ខំតោ ពាជ្ឈន្តិណោ ។

និទានវគ្គ

(២១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះភិក្ខុដែលបរិបូណ៌ដោយ
 យោធិសោមនសិកា វេមនិចំវេនន្តុរោពាជ្ឈន្តិទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យ
 រោជ្ឈន្តិទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចំវេនន្តុរសកិសម្តោជ្ឈន្តិ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ បេ ។
 ចំវេនន្តុរវេក្កាសម្តោជ្ឈន្តិ ដែលអាស្រ័យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អាស្រ័យ
 ការព្រាសចាកក្កៈ អាស្រ័យសេចក្តីលក់ ដែលទន់ទោរទៅក្នុងការ
 លបេនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយយោធិសោមន-
 សិកា វេមនិចំវេនន្តុរោពាជ្ឈន្តិទាំង ៧ ធ្វើឲ្យរឿយៗ ឲ្យរោជ្ឈន្តិទាំង ៧
 យ៉ាងនេះឯង ។

(២១៩) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់អង្វរនៅក្នុងវត្ត
 វេជ្ឈរុទជាកាលនូវកធិវាស្តានិ ជិតក្រុងធីត្រិះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 បរោកស្សបដ៏មានពេយ្យអង្វរនៅក្នុងបិប្ផលីកុហា លោកមានអាពាធ ផល
 ឲ្យសេចក្តីទុក្ខ មានដើម្បីជាទម្ងន់ ។

[២០៦] អរិយោ ភគវា សាយត្ត្តសម័យំ វដិ-
 សយ្យោនា វុដ្ឋិណោ យេនាយត្ថំ បចារាសយ្យោ តេជុ-
 មស្ក្តិមំ ឧមស្ក្តិមិត្វា មញ្ញាត្ត អាសារេ វិសំធិ ។
 វិសយ្យំ មោ ភគវា វាយស្ក្តិ មយាសយ្យំ វតម-
 រោច ភក្ខិ តេ ភស្ក្តិមំ ឧមធិយំ ភក្ខិ យាបធិយំ
 ភក្ខិ ធុត្វា វេនោ បដិក្កមន្តិ មោ វតិក្កមន្តិ
 មដិក្កមោសាធិ មញ្ញាយនិ មោ វតិក្កមោនិ ។ ឧ ម
 រក្កេ ឧមធិយំ ឧ^(១) យាបធិយំ ពាឡិ មេ ធុត្វា
 វេនោ វតិក្កមន្តិ មោ បដិក្កមន្តិ វតិក្កមោសាធិ
 មញ្ញាយនិ មោ វតិក្កមោនិ ។

[២០៧] សត្តិមេ ភស្ក្តិមេ ពោជ្ឈន្តិ មយា សម្ម-
 មត្វោតា ភាវិតា តហុលីភតា វតិក្កាយ សម្ពោ-
 តាយ វិទ្ធាតាយ សំវត្តន្តិ ។ ភគវេ សត្ត ។

១. ម. ឧ. មេ វាចនំ ។

[២០៦] ត្រាបារធិ ព្រះដំរីពានព្រះកោតទ្រង់ចេញអំពីសម្លុំ
 ក្នុងសាយស្ក្តសម័យ ទ្រង់ចូលទៅក្រែមហោកស្សបដំរីពានកាយ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់នង្វើលើកសន្តវិសេកក្រាលទុក ។ លុះ
 ព្រះដំរីពានព្រះកោតនង្វើហើយ ទ្រង់ពានព្រះពុទ្ធដំរីពានព្រះមហោកស្សប
 ដំរីពានកាយដូច្នោះថា ម្ចាស់កស្សប សរិយេនុបសំអ្នក ល្មមអត់ធ្ងន់បាន
 ខ្លះវិសេស ល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានវិសេស ទុក្ខវេទនាចូលយ មិនចំរើន
 ទៀង មានក្រសែកក្រសែកទៅ មិនរីកទៀងទេ ។ បតិក្រិត្រអន្ត
 ដំរីពាន សរិយេនុបសំវុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធ្ងន់បានទេ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 មិនបានទេ ទុក្ខវេទនាបសំវុំព្រះអង្គ(ក្ល)ក្លាម្នាក់ណាស់ មិនចូលយទេ
 មានក្រែកទៀង មិនក្រសែកក្រសែកទេ ។

[២០៧] ម្ចាស់កស្សប ពោជ្ឈន្តិព្រះធីតា វេនេ វេលតថាភត
 សំវេនប្រពៃហើយ បានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ កែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីដំរីពាន ដើម្បីត្រាស់ដី ដើម្បីទិញទាន ។ ពោជ្ឈន្តិព្រះធីតា
 ភីក្ខុខ្លះ ។

វិលាសវគ្គ

[២០៨] សត៌សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ កស្សប មយា
 សម្មទត្តានោ ភារិសោ ធម្មុល្លិកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជយ ធិត្វាយ សំវត្ថុតំ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្ពោជ្ឈង្គោ ខោ កស្សប មយា សម្មទត្តានោ
 ភារិសោ ធម្មុល្លិកតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោជយ ធិត្វា-
 យាយ សំវត្ថុតំ ។ ឥមេ ខោ កស្សប សត្ត ពោជ្ឈង្គោ
 មយា សម្មទត្តានោ ភារិសោ ធម្មុល្លិកតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោជយ ធិត្វាយ សំវត្ថុតំ ។

[២០៩] ធម្ម កុក្ក^(១) ពោជ្ឈង្គោ ធម្ម សុភត
 ពោជ្ឈង្គោតំ ។ ឥមេ កេច កុក្ក ។ អន្តមយោ ពាយស្ថា
 មហាកស្សបោ កុក្កោ ភាសិតំ អភិជន្នំ ។ វុដ្ឋាលំ
 ពាយស្ថា មហាកស្សបោ តត្តា អពាទា តថា មហិ-
 រោ ពាយស្ថោ មហាកស្សបស្ស សោ អពាទោ
 អយោសិតំ ។

១. វ. ៣៧ ។

វិលាសវគ្គ

[២១០] ម្ចាស់កស្សប សតិសម្ពោជ្ឈង្គោដែលកថាគតបានសំដែង
 ប្រាប់ប្រែតែហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីជំនិចំពោះ ដើម្បីក្រាស់ជីវិត ដើម្បីទិក្ខាន ។ មេ ។ ម្ចាស់កស្សប
 មហេតុសម្ពោជ្ឈង្គោដែលកថាគតសំដែងប្រាប់ប្រែតែហើយ ចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនិចំពោះ ដើម្បីក្រាស់ជីវិត
 ដើម្បីទិក្ខាន ។ ម្ចាស់កស្សប ពោជ្ឈង្គោតំ ឥមេ ដែលកថាគត
 សំដែងប្រាប់ប្រែតែហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនិចំពោះ ដើម្បីក្រាស់ជីវិត ដើម្បីទិក្ខាន ។

[២១១] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គ
 តាំងឡាយ បពិត្រព្រះសុភក ពិតមែនហើយ ពោជ្ឈង្គតាំងឡាយ ។
 លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានក្រាស់ធម៌នេះចប់ហើយ ។ ព្រះមហាកស្សប
 ដ៏មានអាយុ គឺត្រេកអរចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ឯព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុ គឺបានជាសរសើរយោគពាណិជ្ជករ មួយ
 ទៀត ពាណិជ្ជករ គឺព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ បានលះបង់យ៉ាង
 នោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវារាជ

[២២០] ឯកំ សមយំ កកវំ វុជគហោ វិហារតំ
វេទ្យុវេន កលទ្ធកតំវិបេ ។ តទ ទោ មទ សមយេន
អាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តំជ្ឈក្សេដ បព្វតេ វិហារតំ
អាពាធំកោ ទុក្ខំតោ ពាទ្ធកំលានោ ។

[២២១] អថទោ កកវំ សាយណ្ណសមយំ វដិ-
សល្លាតា វុដ្ឋិតោ យេនាយស្មា មហាមោក្ខល្លានោ តេ-
ទុបសន្តបំ ទុបសន្តបំត្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ វិសិដិ ។
វិសដ្ឋ ទោ កកវំ អាយស្មនំ មហាមោក្ខល្លានំ ឯត-
ទវេន កក្ខំ តេ មោក្ខល្លាន ទមនិយំ កក្ខំ ហេម-
និយំ កក្ខំ ទុក្ខា វេទនា បដិក្កមន្តំ ទោ អភិក្កមន្តំ
បដិក្កមោសាធំ បញ្ញាយតិ ទោ អភិក្កមោតិ ។
ន មេ កន្ត ទមនិយំ ន យាមនិយំ ពាទ្ធកំ មេ
ទុក្ខា វេទនា អភិក្កមន្តំ ទោ បដិក្កមន្តំ អភិក្ក-
មោសាធំ បញ្ញាយតិ ទោ បដិក្កមោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារាជ

[២២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
វេទ្យុវេនជាគលទ្ធកតំវិបស្ថាន ដិតក្រីក្រដ៏គ្រឹះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
មហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុគង់នៅជិតក្នុងជ្ឈក្សេដ មានអាពាធ ដល់ទៅ
សេចក្តីទុក្ខ មានជម្ងឺជួន ។

[២២១] ព្រះនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ចេញអំពីទីសម្ងំក្នុង
សាយណ្ណសម័យ ទ្រង់ចូលទៅក្រពះមហាមោក្ខល្លានដ៏មានអាយុ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ទ្រង់គង់លើតាសនៈដែលគេក្រាបថ្វាយ ។ លុះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់ហើយ ក៏មានព្រះពុទ្ធដ៏កាន់ព្រះមហាមោក្ខ-
ល្លានដ៏មានអាយុជូនដំណាល ម្ចាស់មោក្ខល្លាន សរីរយន្តរបស់អ្នក ល្មមអត់
ធំធេងខ្លះដែរឬ អ្នកល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានខ្លះដែរឬ ទុក្ខវេទនាជូនដោយ
ទៅ មិនចំរើនឡើយ មានគ្រិស្ណគ្រិស្ណទៅ មិនគេឡើយទេ ។
បត់គ្រិស្ណអង្គដ៏ចំរើន សរីរយន្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនល្មមអត់ធំធេងទេ
មិនល្មមឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានទេ ទុក្ខវេទនារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជួនពេកណាស់
មិនជូនដោយទេ មានគ្រិស្ណឡើយ មិនគ្រិស្ណគ្រិស្ណទេ ។

និសាទវគ្គ

(២២២) សត្តិមេ មោក្ខល្យាន ពោជ្ឈង្គា មយា
សម្មទត្តាតា ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
តាយ ជំព្វាបាយ សំវត្តន្តំ ។ កតមេ សត្ត ។

(២២៣) សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ទោ មោក្ខល្យាន មយា
សម្មទត្តាតា ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ
សម្ពោតាយ ជំព្វាបាយ សំវត្តន្តំ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
សម្ពោជ្ឈង្គោ ទោ មោក្ខល្យាន មយា សម្មទត្តាតា
ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោតាយ ជំព្វា-
បាយ សំវត្តន្តំ ។ នមេ ទោ មោក្ខល្យាន សត្ត ពោជ្ឈង្គា
មយា សម្មទត្តាតា ភាវិតា ឧហុលីកតា អភិញ្ញាយ
សម្ពោតាយ ជំព្វាបាយ សំវត្តន្តំ ។

និសាទវគ្គ

(២២៤) នៃមោក្ខល្យាន ពោជ្ឈង្គតាំង ៧នេះ ដែលកថាគត
សំដែងប្រាប់ប្រែហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនិច្ចាសំ ដើម្បីត្រាស់ជំនិច ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។
ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

(២២៥) ម្នាលមោក្ខល្យាន សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកថាគត
សំដែងប្រាប់ប្រែហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនិច្ចាសំ ដើម្បីត្រាស់ជំនិច ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។
ម្នាលមោក្ខល្យាន ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ដែលកថាគតសំដែងប្រាប់ប្រែ
ហើយ ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនិច
ច្ចាសំ ដើម្បីត្រាស់ជំនិច ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលមោក្ខល្យាន ពោជ្ឈង្គ
តាំង ៧នេះឯង ដែលកថាគតសំដែងប្រាប់ប្រែហើយ ចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនិច្ចាសំ ដើម្បីត្រាស់ជំនិច
ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

[៤៤៤] ឥត្យ កកវា ពោជ្ឈង្គា ឥត្យ សុគត
 ពោជ្ឈង្គានិ ។ ឥនទរោច កកវា ។ អត្តមនោ អាយស្សា
 បហាមោក្កល្យនោ កកវោ ភាសិតំ អភិទ្ធិ ។
 វុដ្ឋាបំ ចាយស្សា បហាមោក្កល្យនោ តត្តា អាតាណ
 តតា បហិចោ ចាយស្សោ បហាមោក្កល្យនស្ស សោ
 អាតានោ អហោសីតិ ។

[៤៤៥] ឯកំ សមយំ កកវា រាជគោហ វិហារិ
 វេជ្ជរោច កលទ្ធកងិវាមេ ។ តេន ចោ បទ សមយេន
 កកវា អាតានិកោ ហោតិ ទុក្ខំនោ ពាជ្ឈតិលានោ ។

[៤៤៦] អដិចោ អាយស្សា បហាទុត្តោ យេន
 កកវា តេទុបសន្តិមំ ទុបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ អភិកំនេត្វា
 ឯតមន្តំ ចិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ចោ អាយ-
 ស្សន្តំ បហាទុន្តំ កកវា ឯតទរោច បដិកន្ត តំ ទុន្ត
 ពោជ្ឈង្គានិ ។ សន្តិមេ កន្ត ពោជ្ឈង្គា កកវតា សម្ម-
 ទត្វាតា ភាវិតា តហុលីកតា អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ណាយ ចិត្តាណាយ សំវត្តន្តំ ។ តាតមេ សត្ត ។

[៤៤៧] បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯកមនោហើយ ពោជ្ឈង្គតាំង
 ឡាយ បពិត្រព្រះសុគត ឯកមនោហើយ ពោជ្ឈង្គតាំងឡាយ ។ លុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ចម្រើនរបស់ហើយ ។ ព្រះមហាមោក្កល្យាន
 ដ៏មានអាយុ ក៏ត្រេកអរ រីករាយចំពោះភាសិតរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ឯព្រះមហាមោក្កល្យានដ៏មានអាយុ ក៏បានជាសរសើរយលកអាពាធនោះ
 ពាពាធនោះ ក៏ព្រះមហាមោក្កល្យានបានលះបដិយោទិវនោះហើយ ។

[៤៤៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 វេជ្ជរោចកលទ្ធកងិវាមេនោះ ដ៏ត្រង់ត្រជុំ ។ សម័យនោះឯង ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មនោរាជ ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ មានដម្ងឺច្រង់ ។

[៤៤៩] ត្រាខាងឯង ព្រះមហាទុន្តដ៏មានអាយុបានចូលទៅ
 ភាសន៍ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបយោបង្គំព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះមហាទុន្តដ៏មាន
 អាយុគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ជូនថា
 ហាលទុន្ត ចូរអ្នកសំដែងពោជ្ឈង្គតាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រាំហើយ
 ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយ ។ ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឯងច្បាស់
 ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ក៏ដូច្នោះ ។

[២២៧] សត្វសម្បោជ្ឈន្តោ ទោ កន្តេ កកវតា
 សឫទត្តោតោ កាវតោ ពហុលីកាតោ អភិញ្ញាយ
 សម្ពោធាយ ធិត្វាធាយ សំវត្តតិ ។ មេ ។ ទមេត្តា-
 សម្បោជ្ឈន្តោ ទោ កន្តេ កកវតា សឫទត្តោតោ កាវតោ
 ពហុលីកាតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ ធិត្វាធាយ
 សំវត្តតិ ។ ឧមេ ទោ កន្តេ សត្ត ពោជ្ឈន្តោ កកវតា
 សឫទត្តោតោ កាវតោ ពហុលីកាតោ អភិញ្ញាយ សម្ពោ-
 ធាយ ធិត្វាធាយ សំវត្តតិ ។

[២២៨] ឧក្ស ចុទ្ធ ពោជ្ឈន្តោ ឧក្ស ចុទ្ធ ពោជ្ឈន្តោ-
 តិ ។ វេទមរោតាយស្មា មហាពុទ្ធា សមនុញ្ញា សត្វា
 រមោសិ ។ វុដ្ឋាហិ ច កកវ ឧត្ត អាតាតា កដា
 ឧហ្មិលា ច កកវតោ សោ អាតាតោ អហោសំតំ ។

[២២៧] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ភែន
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជំនឿច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះធិត្វាន ។ ចេរ
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ។ បេកុសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ភែនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីជំនឿច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះធិត្វាន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈន្តចាតិ ពិធរេនេនី ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ប្រពៃហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ ភែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ជំនឿច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះធិត្វាន ។

[២២៨] ម្នាលចុន្ទ ពិតបែរហើយ ពោជ្ឈន្តចាំនិទ្យាយ ម្នាលចុន្ទ
 ពិតបែរហើយ ពោជ្ឈន្តចាំនិទ្យាយ ។ លុះព្រះមហាចុន្ទដ៏មានកាយ
 សំវេនឲ្យវេទមរេចបំហើយ ព្រះសាស្ត្រក៏ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានជាសរសើរយោគកាពោធិនារ គោតោនារ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏បានលេងយ៉ាងនោះហើយ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បោកវិវាទ

[២២៩] សង្កមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា តហុលី-
 កាល អនាវា ទាវដ្ឋមនាយ សំវត្តន្តិ ។ តាតវេ ភត្ត ។
 សនិសេស្តាជ្ឈង្គា ។ មេ ។ ទមេត្វាសេស្តាជ្ឈង្គា ។
 វេ ។ ទោ ភិក្ខុវេ ភត្ត ពោជ្ឈង្គា ភាវិតា តហុលីក-
 កាល អនាវា ទាវដ្ឋមនាយ សំវត្តន្តិ ។

[២៣០] អប្បកា តេ មនុស្សសុ
 វេ ជនា ចារកមំនោ
 អថាយំ វត្តក មជា
 តិរមេវាទុណវតំ ។
 យេ ម ទោ សម្មនត្វាតោ
 ធម្មេ ធម្មាមុត្តំនោ
 តេ ជនា ចារកេស្សន្តិ
 មក្កុធម្យំ សុទ្ធកុំ ។
 កណ្ណំ ធម្មំ វិច្ឆារាយ
 សុត្តំ កាវេ មណ្ឌិលោ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បោកវិវាទ

[២២៩] ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះ ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្លាត
 ចាកទីមិនមែនជាត្រឹម ឲ្យដល់ទីជាត្រឹម ។ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ គឺសគិសេស្តាជ្ឈង្គិ ។ មេ ។ ទមេត្វាសេស្តាជ្ឈង្គិ ។
 ប្បាលភិក្ខុតាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
 ធ្វើឲ្យរឿយៗហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យឃ្លាតចាកទីមិនមែនជា
 ត្រឹម ឲ្យដល់ទីជាត្រឹម ។

[២៣០] បណ្តាមនុស្សតាំងឡាយ ផនតាំងឡាយឯណា
 ដល់នូវត្រឹមគឺព្រះទិព្វាន ផនតាំងឡាយនោះ មានចំនួនគិច
 ខេ សត្វត្រីពិរេនេសេស្សទៅតាមត្រឹមគឺដុះ ។ ក្នុងផន
 ណាប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលព្រះកថាគកសំផងប្រាប់
 ប្រពៃហើយ ក្នុងផននោះនឹងឆ្លងផុតទីកន្លែងរបស់មច្ចុ ដែល
 គេឆ្លងបានដោយលំបាកពេក ហើយដល់នូវត្រឹមគឺព្រះ
 ទិព្វានបាន ។ បណ្តាគលរបដិទ្ធាធម៌ទៅ ហើយចំរើនធម៌ស

និទានវគ្គ

ឱកា រមោតកហត្ថ
 វិវេកេ យត្ថ ត្រាបំ
 តត្រាភំរតិមិទ្ធកយ្យ
 ហំត្វា កាមេ អតំព្យុតោ
 បរិយោជេបយ្យ អត្តាជំ
 ជំត្តក្ខេសេហំ បណ្ឌិតោ
 យេសិ សម្ពោជិយង្កេសុ
 សព្វា ជំត្តំ សុភាវិតំ
 អាណាចប្បជំជំស្សត្តេ
 អនុចាធាយ យេ វតា
 ទិណាសវំ ជុតិមិទ្ធា
 តេ លោកេ បរិជិត្តតាតិ ។

និទានវគ្គ

ចេញចាកពេលីយ ពាស្រីយព្រះនិព្វាន ដែលគ្មានសេចក្តី
 កាលីយហើយ ឧប្បិលះបង់តាមចាំនិទ្យាយ ជាអ្នកដក
 បានកម្រិត ប្រាថ្នាខ្លួនសេចក្តីស្រែកអេ ចំពោះក្នុងសេចក្តីស្ងប់
 ស្ងាត់ ដែលសត្វត្រកអេបានដោយកម្រិមនោះ បណ្ឌិតត្រូវ
 ធ្វើខ្លួនឱ្យផ្លូវផងចាកសេចក្តីសៅហ្មងនៃចិត្ត ក្នុងផលណាបាន
 ចំរើនចិត្តដោយប្រិព ក្នុងសម្ពោជ្យង្កំហំនិទ្យាយហើយ មិន
 បានប្រិកាន់មាំ ស្រែកអេក្នុងការលះសេចក្តីប្រិកាន់ ក្នុងផល
 នោះ រើមនីអស់ភាសវៈ បានសេចក្តីរឿនរឿន បរិនិព្វាន
 ហើយក្នុងលោក ។

[៤៣០] យេសំ កេសត្វំ ភិក្ខុវេ សន្តំ ពោជ្ឈង្គា

វិទ្ធា វិវេទ្ធា តេសំ អវិយោ មត្តា សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ យេសំ កេសត្វំ ភិក្ខុវេ សន្តំ ពោជ្ឈង្គា

អាវុទ្ធា អាវេទ្ធា តេសំ អវិយោ មត្តា សម្មាទុក្ខក្ខយ-

តាមី ។ កកមេ សន្តំ ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គា ។ យេ ។

ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គា ។

[៤៣២] យេសំ កេសត្វំ ភិក្ខុវេ ឥមេ សន្តំ

ពោជ្ឈង្គា វិទ្ធា វិវេទ្ធា តេសំ អវិយោ មត្តា សម្មា-

ទុក្ខក្ខយតាមី ។ យេសំ កេសត្វំ ភិក្ខុវេ ឥមេ

សន្តំ ពោជ្ឈង្គា អាវុទ្ធា អាវេទ្ធា តេសំ អវិយោ

បក្កោ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមីនំ ។

[៤៣១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ លះបង់ពោជ្ឈង្គ

ទាំង ៧ ហើយ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អវិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្ត

ទៅដើម្បីឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណា

មួយបានប្រាព្វពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ហើយ អ្នកនោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាព្វ

អវិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ ពោជ្ឈង្គ

ទាំង ៧ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិសិកេសម្មាជ្ឈង្គ ១ ។ យេ ។ ឧបេក្ខា-

សម្មាជ្ឈង្គ ១ ។

[៤៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយលះបង់ពោជ្ឈង្គ

ទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាលះបង់អវិយមគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ

ដើម្បីឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជនណាមួយ

ប្រាព្វពោជ្ឈង្គទាំង ៧ នេះ ពួកជននោះក៏ឈ្មោះថាបានប្រាព្វឱ្យអវិយ-

មគ្គ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។

[២៣៣] សន្តិមេ កំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា អរិយា ធិយ្យាធិកា ធិយ្យង្គំ ឧត្តរស្ស-
 សម្មាទុក្ខក្ខយាយ ។ កតមេ សន្ត ។ សន្តិសម្មោ-
 ជ្ឈង្គំ ។ បេ ។ ទមេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ។ ឥមេ ទោ កំភូមេ
 សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា អរិយា ធិយ្យា-
 ធិកា ធិយ្យង្គំ ឧត្តរស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយាតិ ។

[២៣៤] សន្តិមេ កំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា ឯកង្គធិត្វិដាយ វិរាតាយ ធិរោដាយ ទម-
 សហាយ អភិញ្ញាយ សម្មោដាយ ធិញ្ចាយ សំ-
 វត្តង្គំ ។ កតមេ សន្ត ។ សន្តិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។
 ទមេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ។ ឥមេ ទោ កំភូមេ សន្ត ពោជ្ឈ-
 ង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា ឯកង្គធិត្វិដាយ វិរាតាយ
 ធិរោដាយ ទមសហាយ អភិញ្ញាយ សម្មោដាយ ធិញ្ច-
 ដាយ សំវត្តង្គំតិ ។

[២៣៥] ប្រាសកំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា អរិយា ធិយ្យាធិកា ធិយ្យង្គំ ឧត្តរស្ស-
 សម្មាទុក្ខក្ខយាយ ។ កតមេ សន្ត ។ សន្តិសម្មោ-
 ជ្ឈង្គំ ។ បេ ។ ទមេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ។ ឥមេ ទោ កំភូមេ
 សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា អរិយា ធិយ្យា-
 ធិកា ធិយ្យង្គំ ឧត្តរស្ស សម្មាទុក្ខក្ខយាយាតិ ។

[២៣៦] ប្រាសកំភូមេ ពោជ្ឈង្គំ ភារីតា ពហុ-
 លីកតា ឯកង្គធិត្វិដាយ វិរាតាយ ធិរោដាយ ទម-
 សហាយ អភិញ្ញាយ សម្មោដាយ ធិញ្ចាយ សំ-
 វត្តង្គំ ។ កតមេ សន្ត ។ សន្តិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ បេ ។
 ទមេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គំ ។ ឥមេ ទោ កំភូមេ សន្ត ពោជ្ឈ-
 ង្គំ ភារីតា ពហុលីកតា ឯកង្គធិត្វិដាយ វិរាតាយ
 ធិរោដាយ ទមសហាយ អភិញ្ញាយ សម្មោដាយ ធិញ្ច-
 ដាយ សំវត្តង្គំតិ ។

សុត្តន្តបិដក សិរីសុត្តនិទានស្ស បរាវរស្សោ

ពស្ស័ត្តានំ

ចាលា សុរិយុចរា ។ ទ

កំលា ទ^១ អមរេ នយោ

ចារតាមី វិរាតោ ច

អរិយោ និព្វាយាយ^(២) ចាតំ ។

១ ទ. ម. គិលានា ។ ២ និព្វិទាយ ។

សុត្តន្តបិដក សិរីសុត្តនិទាន បរាវរស្សោ

ទទ្ធាននៃគិលានិក្ខដោមេអិ

និយាយអំពីពួកសត្វ ១ ទមហដូចព្រះកោតិក្យមាន ២ រឿង

ដប្បិមាន ៣ រឿងដទៃទៀត បុគ្គលដល់ត្រឹម ១ លរបង

ពោជ្ឈន្ត ១ មន្តជំប្រសើរ ១ ពោជ្ឈន្តប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី

ព្រះនិព្វាន ១ ។

ទុកាយវិគ្គ

[៤៣៥] រដេចោ រញ្ញុនោ ភិក្ខុ យេន ពតតិ
តេទុបសង្កមំ ទុបសង្កមិក្ខា ពតត្ថំ រតិវាទេត្វា ឯត-
បង្កំ ឯសំដំ ។ ឯតបង្កំ ឯសំដំ ចោ សោ ភិក្ខុ
តតត្ថំ ឯតទេវេច ពោជ្ឈង្គា ពោជ្ឈង្គានិ កន្ត វុទ្ធនិ
កេត្តាវតា ទុ ចោ កន្ត ពោជ្ឈង្គានិ វុទ្ធនិ ។ សម្ពោ-
នាយ សំវត្តន្តំ ចោ ភិក្ខុ តស្មា ពោជ្ឈង្គានិ វុទ្ធនិ ។

[៤៣៦] វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេ-
តិ វិវេកឯស្សំ វិវេកឯស្សំ ឯរោធឯស្សំ វេស្ស-
ក្កមវណាមី ។ មេ ។ ទេចត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេតិ វិវេ-
កឯស្សំ វិវេកឯស្សំ ឯរោធឯស្សំ វេស្សក្កមវ-
ណាមី ។ សម្ពោនាយ សំវត្តន្តំ ចោ ភិក្ខុ តស្មា
ពោជ្ឈង្គានិ វុទ្ធនិ ។

ទុកាយវិគ្គ

[៤៣៧] ត្រាតោឯន ភិក្ខុយេរូបទានចូលទៅកាលព្រះដំរីមាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ គំក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដំរីមានព្រះភាគ រួច
អង្គុយក្នុងជីវីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងជីវីសមគួរហើយ គំក្រាប
បង្គំចូលសួរព្រះដំរីមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យ
តេវេនិមាយថា ពោជ្ឈង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែល
ហៅថាពោជ្ឈង្គំ កើតឃើញដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធម៌ចាំឱ្យយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគ្រាសំដឹង ព្រោះហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គំ ។

[៤៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
នូវសតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលកស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយសេចក្តី
ឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្កើនទៅរកការលេង ។ មេ ។
ចំរើននូវសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលកស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយ
សេចក្តីឡើយណាយ កស្រីយសេចក្តីលេត់ បង្កើនទៅរកការលេង
បង្គំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ ធម៌ចាំឱ្យយប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីគ្រាសំដឹង ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបហៅថាពោជ្ឈង្គំ ។

[២៣៧] សត្ត ភេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្ត្រំ ទេសិស្សមិ
តំ សុណាភជ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈន្ត្រំ ។
សតិសម្ពោជ្ឈន្ត្រំ ។ មេ ។ ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្ត្រំ ។ ឥមេ
ចោ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈន្ត្រំ តំ ។

[២៣៨] កាមរាគដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ចញ្ចំ ម.
ទសិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ទេវេ កាមច្ឆន្ទោ
ទប្បដ្ឋតិ ទប្បន្នោ ច កាមច្ឆន្ទោ ភិយ្យោភារាយ វេ
វុល្លាយ សំវត្តតំ ។

[២៣៩] ព្យាហនដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ចញ្ចំ មទ.
សិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ទេវេ ព្យាហនោ ទប្បដ្ឋ.
តិ ទប្បន្នោ ច ព្យាហនោ ភិយ្យោភារាយ វេវុល្លាយ
សំវត្តតំ ។

[២៤០] ដីទមិច្ឆដ្ឋានីយានំ ភិក្ខុវេ ចញ្ចំ មទ.
សិការតហុលីការា អនុប្បន្នោ ដីទមិច្ឆំ ទប្បដ្ឋតិ
ទប្បន្តក្ខ ដីទមិច្ឆំ ភិយ្យោភារាយ វេវុល្លាយ សំវត្តតំ

[២៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះអង្គនឹងសម្រែងនូវពោជ្ឈន្ត្រំ
ទាំង ៧ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពោជ្ឈន្ត្រំទាំង ៧ ធ្វើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្ពោជ្ឈន្ត្រំ ១
។ មេ ។ ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្ត្រំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្ត្រំមាន ៧
នេះឯង ។

[២៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆន្ទៈដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងកាមច្ឆន្ទៈដែលកើតឡើងហើយ វេមនិប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
ភាវៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឱ្យច្រើននូវធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីគាំទ្រនៃកាមរាគ ។

[២៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាហនៈដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងព្យាហនៈដែលកើតឡើងហើយ វេមនិប្រត្រិត្តទៅដើម្បី
ភាវៈដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឱ្យច្រើននូវធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីគាំទ្រនៃព្យាហនៈ ។

[២៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដីទមិច្ឆៈដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង នឹងដីទមិច្ឆៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រត្រិត្តទៅដើម្បីភាវៈ
ដ៏ធំទូលាយជាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនឹងធ្វើឱ្យច្រើននូវធម៌
ទាំងឡាយដែលជាទីគាំទ្រនៃដីទមិច្ឆៈ ។

(២២១) ទទ្ធកុក្កុដ្ឋាដ្ឋិយានំ ភិក្ខុវេ ទន្ធនំ
មទសិការោហុសិការា អនុម្បន្តោ ទទ្ធកុក្កុដ្ឋំ
ទម្បន្តំ ទម្បន្តោ ទទ្ធកុក្កុដ្ឋំ ភិយ្យោភារាយ
វេរុល្លាយ សំវត្ថនិ ។

(២២២) វិចីកិក្កាដ្ឋិយានំ ភិក្ខុវេ ទន្ធនំ មទសិ-
ការោហុសិការា អនុម្បន្តោ វេវ វិចីកិក្កា ទម្បន្តំ
ទម្បន្តោ ម វិចីកិក្កា ភិយ្យោភារាយ វេរុល្លាយ សំ-
វត្ថនិ ។

(២២៣) សតិសន្តោជ្ឈន្តិដ្ឋិយានំ ភិក្ខុវេ ទន្ធនំ
មទសិការោហុសិការា អនុម្បន្តោ វេវ សតិសន្តោ-
ជ្ឈន្តិ ទម្បន្តំ ទម្បន្តោ ម សតិសន្តោជ្ឈន្តិ ភាវចា-
ភាវិម្ហិ ឥច្ឆនិ ។ មេ ។ ទមេត្វាសន្តោជ្ឈន្តិដ្ឋិយានំ
ភិក្ខុវេ ទន្ធនំ មទសិការោហុសិការា អនុម្បន្តោ
វេវ ទមេត្វាសន្តោជ្ឈន្តិ ទម្បន្តំ ទម្បន្តោ ម
ទមេត្វាសន្តោជ្ឈន្តិ ភាវចាភាវិម្ហិ ឥច្ឆនិ ។

(២២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធកុក្កុដ្ឋាដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង ទំនិៗទទ្ធកុក្កុដ្ឋាដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ការដឹងចូលយថាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិៗធ្វើឱ្យច្រើនឡូតិ៍
ទាំងឡាយដែលជាទីគំនិតនៃទទ្ធកុក្កុដ្ឋា ។

(២២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចីកិក្កាដែលមិនទាន់កើតឡើង
ក៏កើតឡើង ទំនិៗវិចីកិក្កាដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ
ដឹងចូលយថាភិយ្យោភារា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិៗធ្វើឱ្យច្រើនឡូតិ៍
ឡាយដែលជាទីគំនិតវិចីកិក្កា ។

(២២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសន្តោជ្ឈន្តិដែលមិនទាន់
កើតឡើង ក៏កើតឡើង ទំនិៗសតិសន្តោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ
ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការវា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិៗធ្វើឱ្យ
ច្រើនឡូតិ៍ទាំងឡាយដែលជាទីគំនិតនៃសតិសន្តោជ្ឈន្តិ ។ មេ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ទមេត្វាសន្តោជ្ឈន្តិដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
ទំនិៗទមេត្វាសន្តោជ្ឈន្តិដែលកើតឡើងហើយ ក៏ដល់នូវការពេញបរិបូណ៌
ដោយការវា ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចក្ខុទំនិៗធ្វើឱ្យច្រើនឡូតិ៍ទាំងឡាយដែល
ជាទីគំនិតនៃទមេត្វាសន្តោជ្ឈន្តិ ។

(២២២) អយោជំសោ កំត្វាវ ចេសំករោនោ
 អនុប្បន្នោ ថេវ កាមច្ឆន្នោ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ ច
 កាមច្ឆន្នោ កិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។
 អនុប្បន្នោ ថេវ ព្យាបាណោ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នោ ច
 ព្យាបាណោ កិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អ-
 នុប្បន្នោ ថេវ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ
 កិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ
 វិចិត្តិញ្ញា ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ
 កិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។ អនុប្បន្នោ ថេវ
 វិចិត្តិញ្ញា ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ
 កិយ្យោភាវយ វេបុល្លាយ សំវត្ថុតិ ។

(២២៣) អនុប្បន្នោ ថេវ សតិសម្មាជ្ឈង្គោ ឧប្បន្ន-
 តិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ។ ថេ ។
 អនុប្បន្នោ ថេវ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ
 ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ឧប្បន្នតិ ។

(២២២) ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងខ្យាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខកិច្ចដោយ
 មិនមានទោយត្រាដ្ឋា កាមច្ឆន្នៈដែលមិនទាន់កើតឡើង កិកើតឡើង
 នឹងកាមច្ឆន្នៈដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការដឹងទូលាយ
 ជាកិយ្យោភាព ។ ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើតឡើង កិកើតឡើង នឹង
 ព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការដឹងទូលាយជា
 កិយ្យោភាព ។ មិនមែនដែលមិនទាន់កើតឡើង កិកើតឡើង នឹងមិន-
 មែនដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការដឹងទូលាយជាកិយ្យោ-
 ភាព ។ ទទួលកុក្កុដដែលមិនទាន់កើតឡើង កិកើតឡើង នឹងទទួលកុក្កុដ
 ដែលកើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការដឹងទូលាយជាកិយ្យោ-
 ភាព ។ វិចិត្តិញ្ញាដែលមិនទាន់កើតឡើង កិកើតឡើង នឹងវិចិត្តិញ្ញាដែល
 កើតឡើងហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការដឹងទូលាយជាកិយ្យោភាព ។

(២២៣) សតិសម្មាជ្ឈង្គិដែលមិនទាន់កើតឡើង កិមិនកើត
 ឡើង ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គិដែលកើតឡើងហើយ កិលេត្តទៅវិញ ។ មេ ។
 ទេសតិសម្មាជ្ឈង្គិដែលមិនទាន់កើតឡើង កិមិនកើតឡើង ទាំងទេសតិ-
 សម្មាជ្ឈង្គិដែលកើតឡើងហើយ កិលេត្តទៅវិញ ។

ទាយវិញ

[២២៦] យោធិសោ ច ទោ តិក្កោវ មនសិករោ-
 តោ អនុប្បន្នោ ទេវ កាមន្តន្តោ ទុប្បន្តតិ ទុប្បន្តោ
 ច កាមន្តន្តោ មហីយតិ ។ អនុប្បន្តោ ទេវ ព្យាហានោ
 ទុប្បន្តតិ ទុប្បន្តោ ច ព្យាហានោ មហីយតិ ។ អ-
 នុប្បន្តញ្ចេវ ដីនមិទ្ធុ ទុប្បន្តតិ ទុប្បន្ត ច ដីនមិទ្ធុ ម-
 ហីយតិ ។ អនុប្បន្តញ្ចេវ ទន្ធាត្តក្កុដ្ឋំ ទុប្បន្តតិ ទុប្បន្ត
 ច ទន្ធាត្តក្កុដ្ឋំ មហីយតិ ។ អនុប្បន្តោ ទេវ វិចិត្តិញ្ចា
 ទុប្បន្តតិ ទុប្បន្តោ ច វិចិត្តិញ្ចា មហីយតិ ។

[២២៧] អនុប្បន្តោ ទេវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ទុប្បន្តតិ
 ទុប្បន្តោ ច សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ កាវណាចារិប្បិ កន្ធាតិ
 ។ មេ ។ អនុប្បន្តោ ទេវ ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ ទុប្បន្តតិ
 ទុប្បន្តោ ច ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តោ កាវណាចារិប្បិ កន្ធា-
 តិ ។

ទាយវិញ

[២២៦] ម្ចាស់កុំចុះចំណាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយ
 ទោយ[ប្រាថ្នា] កាលចូលដល់មិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 កាលចូលដល់កើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ព្យាហានដល់មិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងព្យាហានដល់កើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ ដីនមិទ្ធុដល់មិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំង
 ដីនមិទ្ធុដល់កើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។ ទន្ធាត្តកុដ្ឋំដល់មិន
 ទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង ទាំងទន្ធាត្តកុដ្ឋំដល់កើតឡើងហើយ
 ក៏លះចេញបាន ។ វិចិត្តិញ្ចាដល់មិនទាន់កើតឡើង ក៏មិនកើតឡើង
 ទាំងវិចិត្តិញ្ចាដល់កើតឡើងហើយ ក៏លះចេញបាន ។

[២២៧] សតិសម្ពោជ្ឈន្តិដល់មិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង
 ទាំងសតិសម្ពោជ្ឈន្តិដល់កើតឡើងហើយ ក៏ដល់ខ្ញុំការពេញបរិបូណ៌
 ដោយការងារ ។ មេ ។ ទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិដល់មិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត
 ឡើង ទាំងទេវត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិដល់កើតឡើងហើយ ក៏ដល់ខ្ញុំការពេញ
 បរិបូណ៌ដោយការងារ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយសុខ មហាវិញ្ញ

(២២៨) សត្ត វោ ភិក្ខុវេ អបរិហានីយេ ធម្ម
 នេសិស្សបំ តំ សុណាជ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ សត្ត
 អបរិហានីយោ ធម្មា ។ យទិទំ សត្ត ភោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មាដ្ឋង្គោ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មាដ្ឋង្គោ ។ ឥបេ ទោ ភិក្ខុវេ សត្ត អបរិហានីយោ
 ធម្មានិ ។

(២២៩) យោ ភិក្ខុវេ មត្តោ យា បដិបទា តណ្ហា-
 ត្តយាយ សំវត្ថុនិ តំ មត្តំ តំ បដិបទំ កាវេជ ។
 កតមេ ច ភិក្ខុវេ មត្តោ កតមា ច បដិបទា
 តណ្ហាត្តយាយ សំវត្ថុនិ ។ យទិទំ សត្ត ភោជ្ឈង្គា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មាដ្ឋង្គោ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មាដ្ឋង្គោនិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

(២២៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោគគន្ធិសំវេស្សន្តិអបរិហា-
 នីយនិ គឺធម៌ដែលមិនសាបសូន្យវេប្រការ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានីយ-
 និទំ វេប្រការ កើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះឯង ។
 ចុះពោជ្ឈង្គទាំង ៧ កើដូចម្តេច ។ គឺសតិសម្មាដ្ឋង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មាដ្ឋង្គ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អបរិហានីយនិទំ វេប្រការ
 នេះឯង ។

(២២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មត្តឯណា បដិបទាឯណា ប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីការអស់ទៅនៃកណ្តា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមត្តនោះ បដិបទា
 នោះចុះ ។ ចុះមត្តដូចម្តេច បដិបទាដូចម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការ
 អស់ទៅនៃកណ្តា ។ គឺពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ប្រការនេះឯង ។ ចុះពោជ្ឈង្គ
 ទាំង ៧ ប្រការ កើដូច្នោះ ។ គឺសតិសម្មាដ្ឋង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មាដ្ឋង្គ ១ ។

ពាយ័ត្ត

[២៥០] ឃុំ វុត្ត អាយស្មា ឧបាយ ភស្តុំ ឯត-
 ធរោច កង់ កាវិតា ធុ ខោ កន្លៃ សត្ត តោជ្ឈង្គា
 កង់ តហុលីកតា តណ្ហាត្តយាយ សុវត្តន្តិកំ ។ ឥត
 ឧបាយ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ កាវិតិ វិវេកចិស្សិតំ
 វិភកចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ វិបុលំ មហាត្តតំ អប្ប-
 មាណំ អត្យាបជ្ឈំ តស្ស សតិសម្មោជ្ឈង្គំ កាវយតោ
 វិវេកចិស្សិតំ វិភកចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ (១) វិបុលំ
 មហាត្តតំ អប្បមាណំ អត្យាបជ្ឈំ តណ្ហា មហិយតិ
 ។ យេ ។ ឧបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ កាវិតិ វិវេកចិស្សិតំ វិភ-
 កចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ វិបុលំ មហាត្តតំ អប្បមាណំ
 អត្យាបជ្ឈំ តស្ស ឧបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ កាវយតោ
 វិវេកចិស្សិតំ វិភកចិស្សិតំ ឯរោធិចិស្សិតំ វិបុលំ

១ ១. ឯត្តន្ត វេទប្បន្តបរិណមន្តិ បាយេ វតិ ។

ពាយ័ត្ត

[២៥០] កាបេប័ត្រេដីមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះពាយ័ត្តដ៏មានកេរ្តិ៍ក្រាបបង្គំទូលសូត្រដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ
 បង្គំត្រូវបានដឹងពីអ្វី ក្នុងពេលព្រះភាគទ្រង់ ៧ ប្រការ ដែលបុគ្គលបានចំរើន
 បូជបូជ បានធ្វើឲ្យប្រើទស្តបូជ ទើបប្រើត្រូវទៅដើម្បីការស្រាវជ្រាវ
 កណ្តា ។ ហ្នាលពាយ័ត្ត ភិក្ខុនិសាសនារបស់ ចំរើននូវសតិសម្មោជ្ឈង្គំ
 ដែលកេស្រីយន្តវិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក ដ៏ទូលាយ
 ចំប្រមាណបំផុត បំផុតមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះចំរើននូវសតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ដែលកេស្រីយន្តវិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក
 ដ៏ទូលាយ ចំប្រមាណបំផុត បំផុតមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះក៏លះបង់កណ្តា
 បេត្តាបាន ។ យេ ។ ភិក្ខុចំរើននូវឧបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ ដែលកេស្រីយន្ត
 វិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក ដ៏ទូលាយ ចំប្រមាណ
 បំផុត បំផុតមានព្យាបាទ កាលភិក្ខុនោះកំពុងចំរើននូវឧបេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ
 ដែលកេស្រីយន្តវិវេក កេស្រីយន្តវិវេកៈ កេស្រីយន្តវិវេក ដ៏ទូលាយ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បរោកិយប្រា

បយាន្តតំ អប្បមាណិ វេត្យមជ្ឈំ តណ្ហា បរោយតំ
 តណ្ហាយ មណាតា កម្មំ មរោយតំ កម្មស្ស មណាតា
 ទុក្ខំ មរោយតំ ។ វតំ ទោ ទុដាយំ តណ្ហក្ខយោ
 កម្មក្ខយោ កម្មក្ខយោ ទុក្ខក្ខយោតិ ។

(២៥០) យោ ភិក្ខុវេ មក្ខោ យា មជិមនា តណ្ហា-

ជំរោជាយ សំវត្តតំ តំ មក្ខំ តំ មជិមជំ កាវេសំ ។
 កតមា ច ភិក្ខុវេ មក្ខោ កតមា ច មជិមនា តណ្ហា-
 ជំរោជាយ សំវត្តតំ ។ យជិជំ សុត្ត ពោជ្ឈង្គំ ។
 កាវេសំ សុត្តំ ។ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ។ មេ ។ ទមេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈង្គំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បរោកិយប្រា

ជំប្រមាណបំបាទ មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុពោះកំលះបង់តណ្ហាចេញ
 ព្រោះកាលះបង់តណ្ហាបាទ ទើបលះបង់កម្មបាទ ព្រោះកាលះបង់កម្ម
 បាទ ទើបលះបង់សេចក្តីទុក្ខបាទ ។ ម្ចាស់ទាយិ ការអស់ទៅនៃកម្ម
 ព្រោះអស់ទៅនៃតណ្ហា ការអស់ទៅនៃសេចក្តីទុក្ខ ព្រោះអស់ទៅនៃកម្ម
 ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(២៥១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មក្ខងណា មជិមនាឯណា ដែល

ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីលេតនៃតណ្ហា ចូរអ្នកទាំងឡាយចំរើនមក្ខនោះ
 មជិមនាទោះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមក្ខដូចម្តេច មជិមនាដូច
 ម្តេច ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីលេតនៃតណ្ហា ។ គិរោជ្ឈង្គទាំង៧
 ទេវឯង ។ គោជ្ឈង្គទាំង៧គឺដូចម្តេច ។ គិរោជ្ឈង្គ១ ។ មេ ។
 ទមេក្ខាសម្មោជ្ឈង្គ១ ។

កាយវិញ

[២៤២] តាម ភាវិតា ៥ ភិក្ខុវេ សត្ត ភោជ្ឈង្គា
 ត.វិ តហុលីតតា តណ្ហាធិរោធាយ សំវត្តន្តិ ។ ៧៨
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មាដ្ឋង្គំ ភាវិតិ វិវេកធិស្សិតំ
 វិភង្គធិស្សិតំ ធិរោធិស្សិតំ វេស្សក្កបវណាមិ ។ បេ ។
 ឧបេត្តាសម្មាដ្ឋង្គំ ភាវិតិ វិវេកធិស្សិតំ វិវេកធិស្សិតំ
 ធិរោធិស្សិតំ វេស្សក្កបវណាមិ ។ ឃី ភាវិតា ខោ
 ភិក្ខុវេ សត្ត ភោជ្ឈង្គា ឃី តហុលីតតា តណ្ហាធិរោ-
 ធាយ សំវត្តន្តិ ។

[២៤៣] ធិត្វេកាតិយំ វេ ភិក្ខុវេ មង្គំ ធូ-
 លីស្សមិ តំ សុណាមិ ។ តតាយោ ៥ ភិក្ខុវេ ធិត្វេ-
 កាតិយោ មត្តោ ។ យមំធិ សត្ត សម្មាដ្ឋង្គិ ។ ត-
 តយេ សត្ត ។ សតិសម្មាដ្ឋង្គិ ។ បេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្មាដ្ឋង្គិ ។

កាយវិញ

[២៤៤] ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ចុះពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ប្រការ ដែល
 ភិក្ខុបានចំរើនដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីលេងនៃពពួក ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ភិក្ខុកុសិលាសនាមៈ
 ចំរើនសតិសម្មាដ្ឋង្គ ដែលពស្រីយន្តវិរោ ពស្រីយន្តវិរាតៈ ពស្រីយ
 ន្តវិរោ បង្ហោទៅដើម្បីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនទេស្តាសម្មាដ្ឋង្គ
 ដែលពស្រីយន្តវិរោ ពស្រីយន្តវិរាតៈ ពស្រីយន្តវិរោ បង្ហោទៅ
 ដើម្បីលះបង់ ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ភោជ្ឈង្គតាំង ៧ ដែលភិក្ខុ
 បានចំរើនយាំងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនយាំងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីលេង
 នៃពពួក ។

[២៤៥] ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ តថាគតនឹងសំដែងបង្ក ថា
 ចំណែកនៃការចាក់ចម្លុះខ្លួន (ពតាទិក្តិលេស) ចូរអ្នកតាំងខ្យយស្តាប់ធម៌
 បោះពុះ ។ ហ្គលភិក្ខុតាំងខ្យយ ចុះបង្កដែលចំណែកនៃការចាក់
 ចម្លុះខ្លួន (ពតាទិក្តិលេស) តើដូចម្តេច ។ ធិរោជ្ឈង្គតាំង ៧ ប្រការនេះ
 ៦៨ ។ ភោជ្ឈង្គតាំង ៧ ប្រការនីមួយៗ ។ ភិសតិសម្មាដ្ឋង្គ ១ ។ បេ ។
 ទេស្តាសម្មាដ្ឋង្គ ១ ។

(២៥២) ឃីវំ វុត្តោ អាយស្មា ទុណយំ កក្កន្តំ ឯត-
 ធកេន កេដំ កាវិតា ទុ ខោ ភាត្ត សត្ត តោជ្ឈង្គា
 កេដំ តហុលីកតា ធិត្វោនាយ សំវត្តន្តំ ។ វេន
 ទុណយំ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ការេតំ វិវេកធិស្ស័-
 តំ វិភគធិស្ស័តំ ធិរោជធិស្ស័តំ វិបុលំ បហត្តតំ
 អប្បមាលំ អក្សមជ្ឈំ សោ សតិសម្មោជ្ឈង្គការិកេន
 ធិត្តេន អធិត្តិទ្ធិបុត្តំ អប្បមាលំតបុត្តំ លោកត្វង្គំ ធិត្តិ-
 ជ្ឈង្គំ បណាលេតិ អធិត្តិទ្ធិបុត្តំ អប្បមាលំតបុត្តំ តោ-
 សត្វង្គំ ធិត្តិជ្ឈង្គំ បណាលេតិ អធិត្តិទ្ធិបុត្តំ អប្ប-
 មាលំតបុត្តំ មោហត្វង្គំ ធិត្តិជ្ឈង្គំ បណាលេតិ ។ ថេ ។
 ទមេត្វាសម្មោជ្ឈង្គំ ការេតំ វិវេកធិស្ស័តំ វិភគធិស្ស័តំ
 ធិរោជធិស្ស័តំ វិបុលំ បហត្តតំ អប្បមាលំ អក្សមជ្ឈំ
 សោ ទមេត្វាសម្មោជ្ឈង្គការិកេន ធិត្តេន អធិត្តិទ្ធិបុត្តំ
 អប្បមាលំតបុត្តំ លោកត្វង្គំ ធិត្តិជ្ឈង្គំ បណាលេតិ

(២៥២) កាលព្រះដ៏មានគ្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះមហាដ៏មានកាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសួរព្រះដ៏មានគ្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ដែលភិក្ខុបានចម្រើនដូចម្តេច
 បានធ្វើឲ្យប្រឹងដូចម្តេច ចើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការចាក់ទម្ងន់ (កតា-
 ធិក្កិលេស) ។ ម្ចាស់មហាដ៏ ភិក្ខុកនិសាសនានេះ ចម្រើនសតិសម្មោជ្ឈង្គ
 ដែលអស្រ័យនូវវិវេក អស្រ័យនូវវិភគៈ អស្រ័យនូវធិរោជ ធិទូលាយ
 ធិប្រមាណមិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអបរិដោយសតិ-
 សម្មោជ្ឈង្គ វេមនិចាក់ទម្ងន់ម្តាយនូវកំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់
 ចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់ទំលាយចេញ វេមនិចាក់ទម្ងន់ម្តាយនូវកំនរទោសៈ
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បានទំលាយចេញ វេមនិចាក់
 ទម្ងន់ទំលាយនូវកំនរមោហៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់ មិនទាន់បាន
 ទំលាយចេញ ។ ថេ ។ ភិក្ខុចម្រើននូវមេត្តាសម្មោជ្ឈង្គ ដែលអស្រ័យ
 នូវវិវេក អស្រ័យនូវវិភគៈ អស្រ័យនូវធិរោជ ធិទូលាយ ធិប្រមាណ
 មិនបាន មិនមានព្យាបាទ ភិក្ខុនោះមានចិត្តអបរិដោយមេត្តាសម្មោជ្ឈង្គ
 វេមនិចាក់ទម្ងន់ម្តាយនូវកំនរលោក ដែលខ្លួនមិនទាន់បានចាក់ទម្ងន់

ទោយិត្ត

អង្គត្រៃមុត្តំ អប្បនាសិតមុត្តំ លោសន្តមុត្តំ មិត្តដ្ឋានិ
មហាលេតិ អង្គត្រៃមុត្តំ អប្បនាសិតមុត្តំ លោសន្តមុត្តំ
មិត្តដ្ឋានិ មហាលេតិ ។ ឯវំ ភាវិតោ ចោ ទណយំ
សន្ត តោដ្ឋង្គិ ឯវំ តម្ភុលីតតោ មិត្តោយ សិ-
វន្តដ្ឋានិ ។

[២៥៥] ភាវិតោ ភិក្ខុវេ អត្ថំ ឯវនិច្ឆមិ សមា-
បស្សនិ យោ ឯវំ ភាវិតោ តម្ភុលីតតោ សន្តោដទិ-
យោមំ ធម្មាមំ មហាបាយ សិវន្តនិ យសយិមំ ភិក្ខុវេ
សន្ត តោដ្ឋង្គិ ។ តតមេ សន្ត ។ សតំសម្មោដ្ឋង្គិ
។ មេ ។ ទមេត្ថាសន្តោដ្ឋង្គិ ។

[២៥៦] ភាវិតោ ភិក្ខុវេ សន្ត តោដ្ឋង្គិ
តតមេ តម្ភុលីតតោ សន្តោដទិយោមំ ធម្មាមំ មហាបាយ
សិវន្តនិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សេតិសម្មោដ្ឋង្គិ ភាវិតោ
វេតនំស្សិតំ វាគមិស្សិតំ មំរោធិស្សិតំ ហេស្សត្ត-

ទោយិត្ត

បិទតានំបានំលាយចេញ រើបិចាក់ចម្រុះឲ្យរត់ទៅទោសៈ ដែល
ខ្លួនបិទតានំបានចាក់ចម្រុះ បិទតានំបានំលាយចេញ រើបិចាក់ចម្រុះ
ឲ្យរត់ទៅទោសៈ ដែលខ្លួនបិទតានំបានចាក់ចម្រុះ បិទតានំបាន
ំលាយចេញ ។ ហួសទោយិ តោដ្ឋង្គិ ភិក្ខុវេ ប្រការ ដែលភិក្ខុបាន
ចំរើមយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ រើបិប្រតិក្កុទៅដើម្បីការ
ចាក់ចម្រុះឲ្យ (កតាទិក្កិលេស) ។

[២៥៧] ហួសភិក្ខុភិក្ខុវេ គតំគតិចារណារកបំមឃើញ
ធិបិដទណមួយ ដែលភិក្ខុបានចំរើមយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
រើបិប្រតិក្កុទៅដើម្បីលះបង់ឲ្យធិបិដទណមួយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្នុង
សញ្ញាជនៈ ដូចជាតោដ្ឋង្គិ ភិក្ខុវេ នេះឡើយ ។ តោដ្ឋង្គិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ខ្លះ ។ ភិក្ខុវេសញ្ញាដ្ឋង្គិ ។ មេ ។ ទមេត្ថាសញ្ញាដ្ឋង្គិ ។

[២៥៨] ហួសភិក្ខុភិក្ខុវេ ចុះតោដ្ឋង្គិ ភិក្ខុវេ ដែលភិក្ខុ
បានចំរើមដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនដូចម្តេច រើបិប្រតិក្កុទៅដើម្បីលះ
បង់ឲ្យធិបិដទណមួយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្នុងសញ្ញាជនៈ ។ ហួសភិក្ខុ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេសញ្ញាដ្ឋង្គិ ដែលក-
ស្រីយឲ្យរើត កស្រីយឲ្យរើតៈ កស្រីយឲ្យរើតេ បង្កើតទៅ

បរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេត្តាសន្តោជ្ឈង្គំ កាវេតំ វិវេកា-
 ជំស្ស័តំ វិភង្គិស្ស័តំ ជិរោជជំស្ស័តំ វេស្សក្កបរិ-
 ណាមី ។ ឯវំ កាវិកា ទោ ភិក្ខុវេ សន្ត ពោជ្ឈង្គា
 ឯវំ ធម្មលីកំភតា សញ្ញាជជីយោនំ ធម្មានំ បហាពាយ
 សំវត្តន្តំ ។

[២៩៧] កតមេ ច ភិក្ខុវេ សញ្ញាជជីយោ ធម្មា ។

ចក្កំ ភិក្ខុវេ សញ្ញាជជីយោ ធម្មោ ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ
 សញ្ញាជជីយោ ធម្មោ ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញាជជ-
 ិយោ ធម្មោ ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញាជជ-
 ិយោ ធម្មោ ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញាជជីយោ ធម្មោ
 ឯត្ថេតេ ឧប្បជ្ឈន្តិ សញ្ញាជជីយោ ធម្មានំ ។
 ឯបេ វុទ្ធនិ ភិក្ខុវេ សញ្ញាជជីយោ ធម្មានំ ។

ដើម្បីការលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើនឧបេត្តាសន្តោជ្ឈង្គំ ដែលពស្រីយន្ត
 វិវេក ពស្រីយន្តវិវេកៈ ពស្រីយន្តវិវេកេ បក្កោទេវដើម្បីការលះ
 បង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ប្រការ ដែលភិក្ខុបានចំរើន
 យ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះ វេសិប្រតិក្កាទៅដើម្បីលះបង់ឲ្យ
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្លុកសញ្ញាជជីយោ ។

[២៩៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌ទាំងឡាយ ដែលរាប់

បញ្ចូលក្នុងក្លុកសញ្ញាជជីយោ កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចក្កចាត់
 ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្លុកសញ្ញាជជីយោ ការប្រកាន់ម៉ាំ ជាត្រឡប់
 ប្រើក គឺសញ្ញាជជីយោទាំងនោះ វេសិកើតឡើងព្រោះចក្កនោះ ហេតុ
 យានៈ ដ៏ក្ល ចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្លុកសញ្ញាជជីយោ ការ
 ប្រកាន់ម៉ាំ ជាត្រឡប់ប្រើក គឺសញ្ញាជជីយោទាំងនោះ វេសិកើតឡើង ព្រោះ
 ធម៌ទាំងនោះ មនោចាត់ជាធម៌ ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងក្លុកសញ្ញាជជីយោ ការ
 ប្រកាន់ម៉ាំ ជាត្រឡប់ប្រើក គឺសញ្ញាជជីយោទាំងនោះ វេសិកើតឡើង
 ព្រោះមនោចាត់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ដែលរាប់
 បញ្ចូលក្នុងក្លុកសញ្ញាជជីយោ ។

(២៥៨) ឯកំ សមយំ កកវំ សុត្តេសុ វិហរតំ
 សេតកេត្តម ភ្នំម្កាងំ ធិកោ ។ អថោ វាយស្នា
 ឧបាយំ យេន កកវំ តេនុបស្ក្រឹមិ ។ មេ ។ ឯក-
 បន្តំ ធិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្ធា ទោ វាយស្នា ឧបា-
 យំ កកវន្តំ ឯតនរោច ។

(២៥៩) អន្តរិយំ កន្តេ អន្តតំ កន្តេ យាវ ពហុ-
 ការាចំ^(១) មេ កន្តេ កកវតំ មេបត្យ ការោ ចំ ហិរិ
 ច ធិត្តប្បត្យ អហត្តំ កន្តេ បុទ្វេ អាភាវិត្យតោ
 សមាទោ អពហុកតោ អហោសិ ធម្មេន អត-
 ហុកតោ សង្ឃេន សោ ទ្វាហំ ^(២) កកវតំ មេបត្យ
 តាវំ ច ហិរិ ច ធិត្តប្ប ច សប្បស្សមាទោ អតារស្នា
 អនតាវយំ ចត្វជី^(៣) តស្ស មេ កកវំ ធម្មំ ធមសេសិ
 វតិ រូមំ វតិ រូមស្ស សុមុនយោ វតិ រូមស្ស អន្តង្គិយា
 វតិ វេននា ។ មេ ។ វតិ សញ្ញា ។ វតិ សង្ការ ។

១. ពហុកតោ មេ ។ ម. ពហុកតាចំមេ ។ ២ ធិត្តប្ប កន្តេ ធិសីទ្វាហំ ។ ៣ ចត្វ-
 ជីតោ ។

(២៦០) សប័យមួយ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងមិគម
 ឈ្មោះសេតកៈ របស់អ្នកស្រុកស្តុម្ភៈចាំឡាយ ក្នុងវិវេទស្តុម្ភៈ ។ គ្រា
 ចោលនៃ ព្រះទោយំដំមានកាយ បានចូលទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ
 ។ មេ ។ កំអន្តិយក្នុងទីដីសមគួរ ។ លុះព្រះទោយំដំមានកាយអន្តិយក្នុង
 ទីដីសមគួរហើយ ទើបគ្រាបចង្កំទូលព្រះដំមានព្រះភាគដូច្នោះ ។

(២៦១) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនេះអស្ចារ្យ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ហេតុនេះចំរើន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីស្រឡាញ់
 សេចក្តីគោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស និងសេចក្តីភាគវិគ្រី ចំពោះព្រះដំ
 មានព្រះភាគ ព្រោះមានទុបការច្រើន ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គដោយពិត បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ កាលពីដើមនៅជាគ្រិហស្ថ មិនមានសេចក្តី
 រាប់អានច្រើន ចំពោះព្រះធម៌ទេ មិនមានសេចក្តីរាប់អានច្រើន ចំពោះ
 ព្រះសង្ឃទេ ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើញទូរសេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
 គោរព សេចក្តីអៀនខ្មាស និងសេចក្តីភាគវិគ្រី ចំពោះព្រះដំមានព្រះ
 ភាគ ទើបចេញចាកផ្ទះមកកាន់ផ្ទះ ព្រះដំមានព្រះភាគបានសំដែងធម៌
 ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គជា រូបដូច្នោះ ហេតុដោយហេតុនៃរូបដូច្នោះ សេចក្តីគោរព
 រូបដូច្នោះ វេទនាដូច្នោះ ។ មេ ។ សញ្ញាដូច្នោះ ។ សង្ការចាំឡាយដូច្នោះ ។

ឥតិ វិញ្ញាណំ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស សមុទយោ ឥតិ វិញ្ញាណស្ស អន្តង្គមោតិ ។

[២៦០] សោ ខ្លាហំ កន្តោ សុញ្ញាភារគតោ ឥវេសំ បហុចាតាធនុត្តរំ ទុក្ខដ្ឋវក្កដ្ឋំ សម្បវត្តដ្ឋោ ឥទំ ទុក្ខន្តំ យថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី អយំ ទុក្ខសមុទយោ តិ យថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ ថា ថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី អយំ ទុក្ខនិរោធាតិ បដិបដោតិ យថាភ្នតំ អន្តញ្ញាសី ។

[២៦១] ទន្ធា ច មេ កន្តោ អភិសមេតោ មន្តោ ច មេ បដិលន្ធា យោ មេ ភារិតោ ពហុលីកតោ តថា តថា វិហារន្តំ តថម្ហាយ ឧបទេស្សតិ យថាហំ ទីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មធរិយំ កាតំ ករណិយំ ធារិ ឥត្តន្តាយាតិ បដានិស្សាមំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈដ្ឋោ មេ កន្តោ បដិលន្ធា យោ មេ ភារិតោ ពហុលីកតោ

វិញ្ញាណដូច្នោះ ហេតុជាទីកើតវិញ្ញាណដូច្នោះ សេចក្តីវិនាសវិញ្ញាណដូច្នោះ ។

[២៦០] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គទៅក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ បានប្រែត្រឡប់ឲ្យដូរឡើងនឹងផ្កាបំបុះខ្លះៗ បានពន្យល់ទាំង ៥ នេះ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាហេតុជាទីកើតនៃទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាទីលេងនៃទុក្ខ បានដឹងច្បាស់តាមសេចក្តីពិតថា នេះជាបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលងនៃទុក្ខ ។

[២៦១] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចម្ងុំព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងហើយផង មកខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយផង មកឯណាដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មកនោះនឹងចំខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយភាការនោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាកំអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈភក្ខាអញទៅរួចហើយ សោឡសតិច្ចុអញបានធ្វើរួចហើយ មកភារិកតិច្ចុដ៏ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសតិច្ចុនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ

១៣យំវត្ត

ឆដា ឆដា វំហារន្តំ ឆដន្តាយ ឧបទេស្សនំ យដាហំ
 ទំណា ដាតំ វុសំតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ កាណិយំ
 ធាមវំ ឥន្ទុក្កាយាតំ យដាទំស្សនំ ។ បេ ។ ទម្រក្ខា
 សម្ពោជ្ឈន្តំ មេ កន្តេ មដិសន្តោ យោ មេ ភារិកោ
 ពហុសិកតោ ឆដា ឆដា វំហារន្តំ ឆដន្តាយ ឧប-
 ទេស្សនំ យដាហំ ទំណា ដាតំ វុសំតំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ កតំ កាណិយំ ធាមវំ ឥន្ទុក្កាយាតំ ម-
 ដាទំស្សនំ ។ អយំ ចោ មេ កន្តេ មក្កោ

២៤យំវត្ត

សតិសម្ពោជ្ឈន្តំនោះ ទំនំនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅ
 ដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈពេញអញនៅរួចហើយ សោ-
 ឡសកិច្ចកត្តាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គការនាតិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 របេក្ខសម្ពោជ្ឈន្តំព្រះអង្គបានចំពោះហើយ របេក្ខសម្ពោជ្ឈន្តំឯណា
 ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំពើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ របេក្ខសម្ពោជ្ឈន្តំ
 នោះ ទំនំនាំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រេចសម្រាន្តទៅដោយប្រការ
 ដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីពិត ដែលជាហេតុឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដឹងច្បាស់ថា ជាតិ
 អស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈពេញអញនៅរួចហើយ សោឡសកិច្ចកត្តាអញ
 បានធ្វើរួចហើយ មគ្គការនាតិច្ចដទៃប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ
 ទៀតមិនមានឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯងជាមគ្គ ដែលខ្ញុំ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញា

បដិលត្តោ យោ មេ ភារិភោ តហុលីកតោ តថា
តថា វិហរន្តំ តថត្តាយ ឧបទេស្សតិ យពាហំ ទិណា
ជានិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណិយំ ឆាបរំ
ឥត្តត្តាយាតំ បដាជំស្សមីតំ ។

(២២២) សាធុ សាធុ ឧទាយិ ឯសោ ហិ តេ
ឧទាយិ មត្តោ បដិលត្តោ យោ តេ ភារិភោ តហុលី-
កតោ តថា តថា វិហរន្តំ តថត្តាយ ឧបទេស្សតិ
យថា ភំ ទិណា ជានិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករ-
ណិយំ ឆាបរិ ឥត្តត្តាយាតំ បដាជំស្សមីតំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញា

ព្រះអង្គបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែលខ្ញុំព្រះអង្គបានចំរើមហើយ
បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គុទារ ទិវិទំឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គដែលកំពុងសម្រប
សម្រួលនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីគិត ដែលជាហេតុឲ្យ
ខ្ញុំព្រះអង្គជំនឿច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈកត្តាអញនៅរួច
ហើយ សោឡសកំច្ចុកត្តាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវិតាកំច្ចុដវៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកំច្ចុនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

(២២២) ម្នាសៈទាយិ ប្រិពណាសំហើយ ម្នាសៈទាយិ ប្រិព
ណាសំហើយ ព្រោះថាមគ្គនេះអ្នកបានចំពោះហើយ មគ្គឯណា ដែល
អ្នកបានចំរើមហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មគ្គុទារ ទិវិទំអ្នកដែល
កំពុងសម្របសម្រួលនៅដោយប្រការដូច្នោះៗ ដើម្បីសេចក្តីគិត ដែល
ជាហេតុឲ្យអ្នកជំនឿច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយៈកត្តាអញនៅ
រួចហើយ សោឡសកំច្ចុកត្តាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវិតាកំច្ចុដវៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកំច្ចុនេះទៀតមិនមានឡើយ ។

២៧២

ទាយវិញ្ញា

ធម្មប្បវត្តន៍

ពោធិនា មេសនាដ្ឋានា
អយោធិសោ ចាមវិមាធិ
ទយោ ធិរោនា ធិត្វេនា
ឯកទយោ ទាយវិមាធិ ។

ទាយវិញ្ញា

ទទួននៃទាយវិញ្ញា

ពោលអំពីពោជ្ឈន្តប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីត្រាស់ដឹង ១ អំពីការ
សំដែងពោជ្ឈន្ត ១ អំពីធម៌ជាហេតុជាទំនាក់ទំនង ១
អំពីការធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយមិនមានបាយប្រាជ្ញា ១ អំពី
អបរិហានិយម ១ អំពីការអស់ទៅនៃកល្យាណ ១ អំពីការ
លេងនៃកល្យាណ ១ អំពីការចាត់ទុកទុកទៅក្នុងលោក ១ អំពី
ទ្រង់មិនឃើញធម៌ដទៃសូម្បីមួយ ១ អំពីព្រះទាយវិញ្ញា
ពយ្យ ១ ។

នីវេណវិគ្គ

[៤៦៣] យេ តេចិ ភិក្ខុវេ ធម្មា តុសលា
តុសលភាគិយា តុសលបក្ខិកា សាទ្ធេ តេ អប្ប-
លាធម្មលកា អប្បមាទសមោសាលា អប្បមាធា
តេសំ ធម្មាធំ អត្តមត្តាយតិ ។ អប្បមត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុនោ ហិដត្តំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេស្សតិ សត្ត
ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកាស្សតីតំ ។

[៤៦៤] កថព្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អប្បមត្តា សត្ត
ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកាភេតិ ។
៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកចិស្សតំ
វិវាគចិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។
ទមេត្តាសម្មោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកចិស្សតំ វិវាគចិស្សតំ
ធិរោធិស្សតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អប្បមត្តា សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
ពហុលីកាភេតីតំ ។

នីវេណវិគ្គ

[៤៦៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយឯណាទីមួយ ជា
កុសល ជាចំណែកកុសល ជាបុគ្គលកុសល ធម៌ទាំងអស់នោះ មាន
សេចក្តីមិនប្រហានជាបួសគល់ ជាច្រើនប្រដុះក្នុងសេចក្តីមិនប្រហាន សេច-
ក្តីមិនប្រហាន ប្រាកដជាកំពូលនៃកុសលធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដំណើរនោះនឹងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមិនប្រហាន ភិក្ខុនោះ
នឹងចំរើនឡូតាជ្រុងទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឡូតាជ្រុងទាំង ៧ ប្រការ ។

[៤៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុមិនប្រហាន វេលាចំរើន
ឡូតាជ្រុងទាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឡូតាជ្រុងទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនឡូតាសម្មោជ្ឈង្គ ដែល
កស្រីយឡូតិកេ កស្រីយឡូតិកៈ កស្រីយឡូតិកេ បង្ហោទៅកេ
កាលេបេធំ ។ បេ ។ ចំរើនឡូតាសម្មោជ្ឈង្គ ដែលកស្រីយឡូតិកេ
កស្រីយឡូតិកៈ កស្រីយឡូតិកេ បង្ហោទៅកេកាលេបេធំ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនប្រហាន វេលាចំរើនឡូតាជ្រុងទាំង ៧ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនឡូតាជ្រុងទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

និរោធិក្ខ

[២៦៥] យេ គេចំ កិក្ខុវេ ធម្មា កុសលា កុស-
លកាភិយា កុសលបក្ខិកា សាធូ តេ យោធិសោម-
ទសំ កោម្មលកា យោធិសោមទសំ កោសមោសវណា
យោធិសោមទសំ កាលេ តេសំ ធម្មាធិ អក្កមត្វាយតំ ។
យោធិសោមទសំ កោសម្មន្តោស្សតំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ
ចាដិកេដ្ឋំ សត្ត តោជ្ឈង្គំ កាវេស្សតិ សត្ត តោជ្ឈង្គំ
តហុលីកេស្សតិ ។

[២៦៦] កតញ្ច កិក្ខុវេ កិក្ខុ យោធិសោមទសំ-
កោសម្មន្តោ សត្ត តោជ្ឈង្គំ កាវេតិ សត្ត តោជ្ឈង្គំ
តហុលីកេភេតិ ។ ៧៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ
កាវេតិ វិវេតាធិស្សតំ វិវេតាធិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ
ភេស្សត្តបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈង្គំ កាវេតិ
វិវេតាធិស្សតំ វិវេតាធិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ ភេស្សត្តប-
រិណាមី ។ ៧៩ ចោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យោធិសោមទសំ កា-
សម្មន្តោ សត្ត តោជ្ឈង្គំ កាវេតិ សត្ត តោជ្ឈង្គំ
តហុលីកេភេតិ ។

និរោធិក្ខ

[២៦៧] ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្យាយ ធម៌ចំនិទ្យាយឯណាមិប្បាយ ជា
កុសល ជាចំណែកនៃកុសល ជាបុគ្គលនៃកុសល ធម៌ចំនិទ្យាយនោះ
បានយោធិសោមទសិការៈជាបុសគលំ មានយោធិសោមទសិការៈជាទី
ប្រជុំពុះ យោធិសោមទសិការៈ ប្រាកដជាតំពូលនៃធម៌ចំនិទ្យាយ ។
ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្យាយ ដំណើរនេះនឹងប្រាកដដល់កិក្ខុវេនិទ្យាយបរិបូណ៌ដោយ
យោធិសោមទសិការៈ កិក្ខុវេនិទ្យាយនៃកុសលព្រះពុទ្ធិតាំង ៧ នឹងធ្វើឱ្យ
ច្រើនឱ្យព្រះពុទ្ធិតាំង ៧ ។

[២៦៨] ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្យាយ ចុះកិក្ខុវេនិទ្យាយបរិបូណ៌ដោយយោ
ធិសោមទសិការៈ វេលាចំរើនព្រះពុទ្ធិតាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើនឱ្យព្រះពុទ្ធិ
តាំង ៧ កើដូចប្តូរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្យាយ កិក្ខុវេនិទ្យាយនោះ ចំរើន
ឱ្យសតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ដែលពស្រីយន្តវិវេក ពស្រីយន្តវិវេកៈ ពស្រីយ
ន្តវិវេក ប្រដាប់ទៅកេការលរបង ។ បេ ។ វេលាចំរើនចុះបេកុសលព្រះពុទ្ធិ
ដែលពស្រីយន្តវិវេក ពស្រីយន្តវិវេកៈ ពស្រីយន្តវិវេក ប្រដាប់
ទៅកេការលរបង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេនិទ្យាយ កិក្ខុវេនិទ្យាយដោយយោធិ
សោមទសិការៈ វេលាចំរើនឱ្យព្រះពុទ្ធិតាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើនឱ្យព្រះពុទ្ធិ
តាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញ

(២៦៧) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ជាត្រូវបស្ស ឧបក្កិលេសោ យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាត្រូវបំ ន ទេវ បុរុ ហោតិ ន ច កម្មនិយំ ន ច បកស្សំ បកន្តំ ច ន ច សម្មា ទមេតិ កម្មាយ ។ កតមេ បញ្ច ។

(២៦៨) អាយោ ភិក្ខុវេ ជាត្រូវបស្ស ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាត្រូវបំ ន ទេវ បុរុ ហោតិ ន ច កម្មនិយំ ន ច បកស្សំ បកន្តំ ច ន ច សម្មា ទមេតិ កម្មាយ ។

(២៦៩) លោហំ ភិក្ខុវេ ជាត្រូវបស្ស ឧបក្កិលេសោ យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាត្រូវបំ ។ មេ ។

(២៧០) តិប្បុ ភិក្ខុវេ ជាត្រូវបស្ស ឧបក្កិលេសោ ។ មេ ។

(២៧១) សីសំ ភិក្ខុវេ ជាត្រូវបស្ស ឧបក្កិលេសោ ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

(២៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសរបស់មាសនេះ មាន ៥យ៉ាង ដែលធ្វើឲ្យមាសរលាយ ទៅជារបស់មិនទំនង មិនគួរ ដល់ការងារផង មិនមានតម្លៃផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការ ងារដោយប្រពៃផង ។ ឧបក្កិលេសទាំង៥ តើអ្វីខ្លះ ។

(២៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដែកជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសរលាយ ទៅជារបស់មិនទំនង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានតម្លៃផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រពៃ ផង ។

(២៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ពាន់ជាឧបក្កិលេសរបស់មាស ដែលធ្វើឲ្យមាសរលាយ ។ មេ ។

(២៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាម៉ុំហាំងជាឧបក្កិលេស របស់មាស ។ មេ ។

(២៧១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សំណាភក់ជាឧបក្កិលេសរបស់ មាស ។ មេ ។

និរោធាន្ត

[២៧២] សង្ឃ កំត្តាវេ ជាត្រូវស្ស ឧបក្កិលេសា
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាត្រូវ ធន ថេវ
មុទុ ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន ច បកស្សវំ បកដ្ឋំ
ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កាម្មាយ ។

[២៧៣] ឥមេ ថោ កំត្តាវេ បញ្ច ជាត្រូវស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ
ជាត្រូវ ធន ថេវ មុទុ ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន
ច បកស្សវំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កាម្មាយ ។

[២៧៤] ឯវិមេវ ថោ កំត្តាវេ បញ្ចមេ ចិត្តស្ស
ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ
ចិត្តំ ន ថេវ មុទុ ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន ច
បកស្សវំ បកដ្ឋំ ច ន ច សម្មា សមាជិយតិ អាស-
វាធំ ទយាយ ។ កកមេ បញ្ច ។

[២៧៥] កាមច្ចត្តោ កំត្តាវេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ ន ថេវ មុទុ
ហោតិ ន ច កាម្មជីយំ ន ច បកស្សវំ បកដ្ឋំ ច
ន ច សម្មា សមាជិយតិ អាសវាធំ ទយាយ ។

និរោធាន្ត

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រាប់ជាបង្កំលេសរបស់មាស
ដែលធ្វើឱ្យមាសនៅហ្មង ទៅជាបេសំប៉ែនខន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង
ប៉ុន្មានទន្ទឹមផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារដោយប្រៃក
ផងទេ ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បង្កំលេសរបស់មាសទាំង ៥
នេះឯង ដែលធ្វើឱ្យមាសនៅហ្មង ទៅជាបេសំប៉ែនខន់ផង មិនគួរដល់
ការងារផង មិនមានទន្ទឹមផង ទៅជាពុកផុយផង មិនគួរប្រកបការងារ
ដោយប្រៃកផង ។

[២៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ បង្កំ-
លេសនៃចិត្តទាំង ៥ នេះ ដែលធ្វើឱ្យចិត្តនៅហ្មង ទៅជាបង្កំជាបង្កំខន់
ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានទន្ទឹមផង ជាចិត្តអំពូក្ខុផង មិន
ដឹកលំទាំដោយប្រៃក ដើម្បីតិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។
បង្កំលេសទាំង ៥ នីមួយៗ ។

[២៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាបច្ចន្តៈជាបង្កំលេសនៃចិត្ត
ដែលធ្វើចិត្តឱ្យនៅហ្មង ទៅជាចិត្តមិនខន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង
ប៉ុន្មានទន្ទឹមផង ជាចិត្តអំពូក្ខុផង ប៉ុន្មានដឹកលំទាំដោយប្រៃក ដើម្បី
តិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយផង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវេក្ខន្ត

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិវេក្ខន្ត

[២៧៦] ព្យាបាទោ ភិក្ខុវេ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ
យេន ឧបក្កិលេសេន ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ ន ទេវេ មុនុ
ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សវំ បកន្តំ ច ន
ច សម្មា សមាធិយតិ ភាសវានំ ខយាយ ។ បេ ។

[២៧៧] នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចិត្តស្ស ឧបក្កិ-
លេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ
ន ទេវេ មុនុ ហោតិ ន ច កម្មជ័យំ ន ច បកស្សវំ
បកន្តំ ច ន ច សម្មា សមាធិយតិ ភាសវានំ
ខយាយតិ ។

[២៧៨] សន្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តោ អនាវណា
អនីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតោ ពហុ-
លីកោ វិជ្ជាវមុត្តិដលសន្និកិរិយាយ សំវត្តន្តំ ។ ក-
តមេ សន្ត ។

[២៧៩] សតិសម្ពោជ្ឈន្តោ ភិក្ខុវេ អនាវណា
អនីវណា ចេតសោ អនុបក្កិលេសោ ភាវិតោ ពហុ-
លីកោ វិជ្ជាវមុត្តិដលសន្និកិរិយាយ សំវត្តនិ ។ បេ ។

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ធ្វើ
ច្របូកច្របល់ ទៅជាចិត្តមិនទាន់ផុត មិនគួរដល់ការនាគម្មផង មិន
មានភ្នំផង ទៅជាអំពូកម្លូផង មិនដកលំអំដោយប្រៃព ដើម្បីគិរិយា
អស់ទៅនៃភាសាទាំងឡាយផង ។ បេ ។

[២៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបក្កិលេសនៃចិត្តទាំង៧ទេវតា
ដែលធ្វើច្របូកច្របល់ ជាចិត្តមិនទាន់ផុត មិនគួរដល់ការនាគម្មផង មិន
មានភ្នំផង ទៅជាអំពូកម្លូផង មិនដកលំអំដោយប្រៃព ដើម្បីគិរិយា
អស់ទៅនៃភាសាទាំងឡាយផង ។

[២៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តទាំង៧ប្រការនេះ ជា
គ្រឿងមិនកាន់ មិនប៉ងប៉ង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែល
បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រិនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់
ច្បាស់ឲ្យវិជ្ជាវមុត្តិដល ។ ពោជ្ឈន្តទាំង៧អំពូក ។

[២៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្ពោជ្ឈន្តជាគ្រឿងមិនកាន់
មិនប៉ងប៉ង មិនមែនជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ
ធ្វើឲ្យច្រិនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ឲ្យវិជ្ជាវមុត្តិ-
ដល ។ បេ ។

វិណយស្ថា

[២៧០] ឧបេក្ខាសាម្ពាជ្ឈន្តោ ភិក្ខុវេ អនាវណោ
អនីវណោ ចេតសោ អនុបត្តិលសោ ការិកា ទ-
ហុលីកតោ វិជ្ជាវមុត្តិដលសន្និករិយាយ សវត្តនំ ។

[២៧១] នបេ ទោ ភិក្ខុវេ សន្ត តោជ្ឈន្តោ អនា-
វណោ អនីវណោ ចេតសោ អនុបត្តិលសោ ការិកា
ទហុលីកតោ វិជ្ជាវមុត្តិដលសន្និករិយាយ សវត្តនំ ។

[២៧២] អាយោនិសោ ភិក្ខុវេ បទសំសារោនោ
អនុប្បន្នោ ចេវ កាបច្ឆន្នោ ឧប្បន្ននំ ឧប្បន្នោ ច
កាបច្ឆន្នោ តិយ្យោភារិយ វេមុល្លាយ សវត្តនំ ។

[២៧៣] អនុប្បន្នោ ចេវ ស្យាទានោ ឧប្បន្ននំ
ឧប្បន្នោ ច ស្យាទានោ តិយ្យោភារិយ វេមុល្លាយ
សវត្តនំ ។

វិណយស្ថា

[២៧០] ប្បលកិកុតាំងច្បាយ ឧបេក្ខាសាម្ពាជ្ឈន្តោគ្រីមិម
ភកំនិ មិមបិទបំនិ មិមវមិមជាឧបក្កិលសារសំចិក្ក បុគ្គលចំវេទ
ហើយ ធ្វើឱ្យច្រិនហើយ វេមិប្រតិក្កុទៅដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ឱ្យវិជ្ជា
និមិមុត្តិដល ។

[២៧១] ប្បលកិកុតាំងច្បាយ កោជ្ឈន្តទាំង វេនេឯង មិម
វមិមជាគ្រីមិភកំនិ មិមបិទបំនិ មិមវមិមជាឧបក្កិលសារសំចិក្ក
បុគ្គលចំវេទហើយ ធ្វើឱ្យច្រិនហើយ វេមិប្រតិក្កុទៅដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់
ច្បាប់ឱ្យវិជ្ជាជីវមុត្តិដល ។

[២៧២] ប្បលកិកុតាំងច្បាយ កាលបុគ្គលធ្វើទុកក្នុងចិក្កុវាយមិម
ហនឧបាយប្រាជ្ញា កាមច្ឆន្នវិដលមិមទានំកើកឡើង កិវេមិកើកឡើង
បាន ទាំងកាមច្ឆន្នវិដលកើកឡើងហើយ កិវេមិប្រតិក្កុទៅដើម្បីការ
ដំនិទូលាយ ជាកិយ្យភាព ។

[២៧៣] ព្យាទានវិដលមិមទានំកើកឡើង វេមិកើកឡើង
បាន ទាំងព្យាទានវិដលកើកឡើងហើយ វេមិប្រតិក្កុទៅដើម្បីការ
ដំនិទូលាយ ជាកិយ្យភាព ។

(២៨៤) អនុប្បន្នាញ្ចវ ជីនមិទ្ធំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នញ្ច ជីនមិទ្ធំ ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាលាយ សំវត្តតិ ។

(២៨៥) អនុប្បន្នាញ្ចវ ឧទ្ធច្ចុត្តញ្ចំ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នញ្ច ឧទ្ធច្ចុត្តញ្ចំ ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាលាយ សំវត្តតិ ។

(២៨៦) អនុប្បន្នា ទេវ វិចិត្តញ្ចា ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នា ទេវ វិចិត្តញ្ចា ភិយ្យោភាវយ វេយ្យាលាយ សំវត្តតិ ។

(២៨៧) យោធិសោ ទេវោ ភិក្ខុវេ បទសិក្ខារោតោ អនុប្បន្នោ ទេវ សតិសម្មាជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ទេវ សតិសម្មាជ្ឈង្គោ ភាវនាចារិយ្ហី តទ្ធគតិ ។ បេ ។

(២៨៨) អនុប្បន្នោ ទេវ ទេវត្តាសម្មាជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ ឧប្បន្នោ ទេវ ទេវត្តាសម្មាជ្ឈង្គោ ភាវនាចារិយ្ហី តទ្ធគតិ ។

(២៨៤) ជីនមិទ្ធំដែលមិនទាន់កើតឡើង វេយ្យាលាយចាន ទាំងជីនមិទ្ធំដែលកើតឡើងហើយ វេយ្យាលាយប្រតិក្ខុទៅដើម្បីការដឹងទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

(២៨៥) ឧទ្ធច្ចុត្តក្នុងដែលមិនទាន់កើតឡើង វេយ្យាលាយចាន ទាំងឧទ្ធច្ចុត្តក្នុងដែលកើតឡើងហើយ ក៏វេយ្យាលាយប្រតិក្ខុទៅដើម្បីការដឹង ទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

(២៨៦) វិចិត្តញ្ចាដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏វេយ្យាលាយចាន ទាំងវិចិត្តញ្ចាដែលកើតឡើងហើយ ក៏វេយ្យាលាយប្រតិក្ខុទៅដើម្បីការដឹង ទូលាយ ជាភិយ្យោភាព ។

(២៨៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯបុគ្គល កាលធ្វើខុក្កុស ចំពោះដោយទោយប្រាជ្ញា សតិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើត ឡើងបាន ទាំងសតិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ផលខ្ពស់ការ ពេញបរិបូណ៌ដោយភាវនា ។ បេ ។

(២៨៨) ទេវត្តាសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើតឡើង ក៏កើតឡើង បាន ទាំងទេវត្តាសម្មាជ្ឈង្គដែលកើតឡើងហើយ ក៏ផលខ្ពស់ការពេញ បរិបូណ៌ដោយភាវនា ។

[២៨៧] សន្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា កាវិកា ព-
ហុលីកាតា វុឡិយា អបវិហាធាយ សំវត្តន្តំ ។ ត-
តមេ សន្ត ។ សនិសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
សម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ សន្ត ពោជ្ឈង្គា
កាវិកា ពហុលីកាតា វុឡិយា អបវិហាធាយ សំ-
វត្តន្តំ ។

[២៨៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាវរណា ធីវរណា ទេតសោ
ឧបក្កិលេសោ បញ្ញាយ ធុត្វលីការណា ។ ធាតមេ
បញ្ច ។ កាមច្ឆុត្តោ ភិក្ខុវេ អាវរណា ធីវរណា ទេ-
តសោ ឧបក្កិលេសោ បញ្ញាយ ធុត្វលីការណា ។
ព្យាបាដោ ភិក្ខុវេ អាវរណា ធីវរណា ទេតសោ ឧបក្កិ-
លេសោ បញ្ញាយ ធុត្វលីការណា ។ មីធម៌ន្តំ ភិក្ខុវេ
អាវរណំ ធីវរណំ ទេតសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ធុត្វ-
លីការណំ ។ ឧទ្ធកុក្កុត្តំ ភិក្ខុវេ អាវរណំ ធីវរណំ ទេ-
តសោ ឧបក្កិលេសំ បញ្ញាយ ធុត្វលីការណំ ។ វិចិក្កិញ្ចា
ភិក្ខុវេ អាវរណា ធីវរណា ទេតសោ ឧបក្កិលេសោ

[២៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គតាំងពីនេះ ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រើមន្តប្រតិក្កុតៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន
ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ ពោជ្ឈង្គតាំងពី ភិក្ខុវ្វះ ។ ភិសភិ-
សម្ពោជ្ឈង្គ ។ មេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពោជ្ឈង្គតាំងពីនេះឯង ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រើមន្តប្រតិក្កុតៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។

[២៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿង
បិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ មាន៧
ប្រការនេះ ។ ធម៌៧ប្រការភិក្ខុវ្វះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆុត្តៈ
ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នា
ឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទជាគ្រឿងរាវ
ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំង
ឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មីធម៌ជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទ
បាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធកុក្កុត្តជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិ-
លេសរបស់ចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
វិចិក្កិញ្ចាជាគ្រឿងរាវ ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាបក្កិលេសរបស់ចិត្ត

បញ្ញាយ ធុត្តលីការណា ។ ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ បព្វ
អាវណា ជីវណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសា បញ្ញាយ
ធុត្តលីការណាតិ ។

[៤៧០] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា អចារណា
បរិវណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសា ភារិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិករិយាយ សំវត្តន្តិ ។ ក-
តមេ សត្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អចារណោ
អរិវណោ ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភារិតា ពហុ-
លីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិករិយាយ សំវត្តតិ ។ បេ ។
ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គោ ភិក្ខុវេ អចារណោ អរិវណោ
ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភារិតា ពហុលីកតោ
វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិករិយាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ
សត្ត ពោជ្ឈង្គា អចារណា អរិវណា ចេតសោ អនុ-
បត្តិលេសា ភារិតា ពហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិ-
ករិយាយ សំវត្តន្តិ ។

ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ គម៌៧ ប្រការ
នេះឯង ជាគ្រឿងរាវកំរិន ជាគ្រឿងបិទបាំង ជាឧបកិលេសរបស់ចិត្ត
ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[៤៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ ពោជ្ឈង្គតាំង៧ វេនេឯង ជាគ្រឿង
បិទរាវកំរិន មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបកិលេសរបស់ចិត្ត ដែលបុគ្គល
ចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេនិប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈង្គតាំង៧ គឺអ្វីៗ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ
សតិសម្មាជ្ឈង្គ ជាគ្រឿងមិនរាវកំរិន មិនបិទបាំង មិនមែនជាឧបកិលេស
របស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្សោយ
ឧបេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ មិនមែនជាគ្រឿងរាវកំរិន មិនមែនបិទបាំង មិនមែន
ជាឧបកិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
វេនិប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងខ្សោយ ពោជ្ឈង្គតាំង៧ វេនេឯង មិនមែនជាគ្រឿងរាវកំរិន មិនមែន
ជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនជាឧបកិលេសរបស់ចិត្តទេ ដែលបុគ្គលចំរើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេនិប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ឲ្យ
វិជ្ជាវិមុត្តិផល ។

និរាណវដ្ត

(២៧២) យស្មី កិក្ខុវេ សមយេ អរិយសាវកោ
វដ្តិកាត្វា បទសិកាត្វា សត្វទេតសោ សមន្ទាហរិក្ខា
ទិហិតសោតោ ធម្មិ សុណានិ បញ្ចស្ស្ច(១) ធីវណា
តស្មី សមយេ ន ហោត្តិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា តស្មី សម-
យេ កាវិចាចារិប្បិ កច្ឆន្តិ ។

(២៧៣) កាតបស្ស បញ្ច(២) ធីវណា តស្មី សម-
យេ ន ហោត្តិ ។ កាមច្ឆន្តធីវណំ តស្មី សមយេ
ន ហោតិ ព្យាបាទធីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ
បិទម្ពធីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ ទុទ្ធចកុក្ក-
ពូធីវណំ តស្មី សមយេ ន ហោតិ វិចិក្ខាធីវណំ
តស្មី សមយេ ន ហោតិ ។ បញ្ចស្ស ធីវណា តស្មី
សមយេ ន ហោត្តិ ។

១ ឧ. ម. ឥមស្ស ចក្ខុ ។ ២ ឧ. ម. កន្តេ ចក្ខុ ។

និរាណវដ្ត

(២៧៤) កាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវកោធិន្ទ
ជាប្រិយោជន៍ ធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ផ្លូវចិត្តទាំងអស់ ផ្ទៀងសោតប្រិសាទ
ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ និរាណធម៌ទាំង៥ មិនមានផលកិក្ខុនោះឡើយ
ពោជ្ឈង្គិទាំង ៧ ក៏ដលនូវការពេញបរិបូណ៌ដោយការងារ ក្នុងសម័យ
នោះដែរ ។

(២៧៥) ចុះនិរាណធម៌ទាំង៥ ដែលមិនមានផលកិក្ខុនោះ ក្នុង
សម័យនោះ តើដូចម្តេច ។ កាមច្ឆន្តនិរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ
ព្យាបាទនិរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ បិទម្ពនិរាណៈ មិនមាន
ក្នុងសម័យនោះ ទុទ្ធចកុក្កនិរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ វិចិក្ខា-
និរាណៈ មិនមានក្នុងសម័យនោះ ។ និរាណធម៌ទាំង៥ មិនមានផល
កិក្ខុនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

[២៧២] កកមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឥស្សី សមយេ
កាវចាចារិម្ភី កច្ឆន្ទិ ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គា ឥស្សី សម-
យេ កាវចាចារិម្ភី កច្ឆន្ទិ ។ បេ ។ ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈង្គា
ឥស្សី សមយេ កាវចាចារិម្ភី កច្ឆន្ទិ ។ ឥមេ សត្ត
ពោជ្ឈង្គា ឥស្សី សមយេ កាវចាចារិម្ភី កច្ឆន្ទិ ។

[២៧៣] យស្សី កិក្ខវេ សមយេ អរិយសាវត្តា
អដ្ឋិកក្កា មណសិកក្កា សត្វាចតសោ សមន្តាហរិក្កា
ធិហិតសោតា ធម្មំ សុណាតិ មញ្ញស្ស ចិវណា ឥស្សី
សមយេ ធិ ហោន្តិ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ឥស្សី សម-
យេ កាវចាចារិម្ភី កច្ឆន្ទិ ។

[២៧៤] សន្តិ កិក្ខវេ មហានុត្តា អនុតិជា ច-
ហានាយា វុត្តាឯ អុជ្ឈាវុហា^(១) យេហិ វុត្តា អជ្ឈា-
វុហា ធិកក្កវិកក្កា វិប្បតិកា សេន្តិ ។

១ ឧ. ម. អដ្ឋវុត្តា ។

[២៧៥] ពោជ្ឈង្គតាំង វេ ដែលដល់ខ្ញុំការពេញបំបូណ៌ដោយ
ការតា ក្នុងសម័យនោះ កើដូចម្តេច ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គ ដល់ខ្ញុំការ
ពេញបំបូណ៌ដោយការតា ក្នុងសម័យនោះ ។ បេ ។ ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈង្គ
ដល់ខ្ញុំការពេញបំបូណ៌ដោយការតា ក្នុងសម័យនោះ ។ ពោជ្ឈង្គតាំង
វេនេះ វែមដល់ខ្ញុំការពេញបំបូណ៌ដោយការតា ក្នុងសម័យនោះ ។

[២៧៦] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដែលអរិយសាវត្ត
ឲ្យជាប្រយោជន៍ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ផ្លូវចិត្តទាំងអស់ ធ្វើវិសោធប្រសាទ
ស្តាប់ធម៌ សម័យនោះ ចិវណាធម៌ វែមដល់ខ្ញុំនោះឡើយ
ពោជ្ឈង្គតាំងវេនេះ ក៏ដល់ខ្ញុំការពេញបំបូណ៌ដោយការតា ក្នុងសម័យ
នោះវេ ។

[២៧៧] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មានដើមឈើធំៗ មានគ្រាប់តូច
មានទំហំដើមធំ ផុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ តូចដើមឈើ ដែលដើម
ឈើធំៗ ផុះគ្រប ក៏បាក់បែកខ្ទេចខ្ទី លើដួលទៅ ។

(២៤៧) កតមេ ច គេ កំត្រូវ មហាវត្តា អនុតិ-
 ជា មហាកាយា វត្តាចំ អដ្ឋវរ្មា យេហំ វត្តា
 អដ្ឋវរ្មា ឱកត្តវិកត្តា វិប្បតិកា សេដ្ឋំ ។ សេយ្យដំនំ ។
 អស្សត្តោ ចំត្រៃនោ មិលក្កុ^(១) ឧទុម្ពរោ កច្ឆកោ
 កមិដ្ឋនោ ។ ឥមេ ទោ គេ កំត្រូវ មហាវត្តា អនុតិជា
 មហាកាយា វត្តាចំ អដ្ឋវរ្មា យេហំ វត្តា អដ្ឋវរ្មា
 ឱកត្តវិកត្តា វិប្បតិកា សេដ្ឋំ ។

(២៤៨) ឯវមេ ទោ កំត្រូវ ឥនេកាច្ឆោ កុល-
 បុត្តោ យាទិសតោ កាមេ ឱហាយេ អនាវស្សា អនតា-
 វិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សោ កាទិសតេហំ^(២) កាមេហំ
 តតោ វា ចាបិដ្ឋនេហំ ឱកត្តវិកត្តោ វិប្បតិកា សេតិ ។

(២៤៩) បញ្ចមេ កំត្រូវ អាវណោ វិវណោ ចេត-
 សោ អដ្ឋវរ្មា បញ្ញាយ ទុត្តលីករណោ ។ កតមេ
 បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទោ កំត្រូវ អាវណោ វិវណោ
 ចេតសោ អដ្ឋវរ្មា បញ្ញាយ ទុត្តលីករណោ ។

១ ឧ. ម. មិលក្កុ ។ ២ ឧ. ឧទុម្ពរោ វាសតោ ហោតិ ។

(២៤៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដើមឈើធំៗ ដែលមានគ្រាប់
 ក្នុង មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ ពួកដើមឈើ ដែល
 ឈើធំៗ ដុះគ្រប គឺបាក់បែកខ្ទេចខ្ចី លំដួលទៅ តើដូចម្តេច ។ ដើម
 ឈើទាំងនោះ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺដើមពោធិ៍បាយ ដើមជ្រៃ ដើមល្ងៀច ដើម
 ល្ងា ដើមជ្រៃក្រឹម ដើមត្រាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំៗ
 ទាំងនេះឯង មានគ្រាប់ក្នុង មានទំហំដើមធំ ដុះគ្របដើមឈើទាំងឡាយ
 ពួកដើមឈើ ដែលឈើធំៗ ដុះគ្រប គឺបាក់បែកខ្ទេចខ្ចី លំដួលទៅ ។

(២៤៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះមែនហើយ កុលបុត្តខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ លះបន់ពួកកាមវិបសណាហើយ ចេញចាកផ្ទះចូលកាន់
 ផ្នួស កុលបុត្តនោះត្រូវពួកកាមវិបសនោះ ឬពួកកាមវិលាមកវិគ្រលែង
 ជាទីនោមទៅទៀត គ្របសន្តិកំ រួចវិក ដួលផេកទៅ ។

(២៤៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ប្រការនេះ ជាគ្រឿងកំរាំង
 ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះប្រកបចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។ ធម៌៥
 ប្រការគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺកាមច្ឆន្ទៈជាគ្រឿងកំរាំង ជា
 គ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសន្តិកំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងឡាយ ។

ព្យាហនោ ភិក្ខុវេ អាវលោ ធីវលោ ទេតសោ
 អដ្ឋារុហា បញ្ញាយ ទុព្វលីការណា ។ មីនមិទ្ធិ
 ភិក្ខុវេ អាវលំ ធីវលំ ទេតសោ អដ្ឋារុហំ បញ្ញាយ
 ទុព្វលីការណំ ។ ទទ្ធពុកុក្កុទ្ធិ ភិក្ខុវេ អាវលំ ធីវ-
 លំ ទេតសោ អដ្ឋារុហំ បញ្ញាយ ទុព្វលីការណំ ។
 វិចិកិញ្ចា ភិក្ខុវេ អាវលោ ធីវលោ ទេតសោ អដ្ឋារុហា
 បញ្ញាយ ទុព្វលីការណា ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ញ
 អាវលោ ធីវលោ ទេតសោ អដ្ឋារុហា បញ្ញាយ
 ទុព្វលីការណា ។

[៥០០] សត្តិមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈន្តំ អនាវលោ
 អធិវលោ ទេតសោ អដ្ឋារុហា ភាវិតា តហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកវិយាយ សំវត្តនិ ។ កតមេ
 សត្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈន្តោ ភិក្ខុវេ អនាវលោ អធិ-
 វលោ ទេតសោ អដ្ឋារុហា ភាវិតា តហុលី-
 កតោ វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ចិកវិយាយ សំវត្តនិ ។ មេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាហនោជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្រប
 សន្តិកំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មីនមិទ្ធិជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសន្តិកំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នា
 ឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទទ្ធពុកុក្កុដុះគ្រឿង
 កំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង ដុះគ្របសន្តិកំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំង
 ខ្សោយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិកិញ្ចាជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿង
 បិទបាំង ដុះគ្របសន្តិកំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធីមិទ្ធិទេតសេនិក ជាគ្រឿងកំរង ជាគ្រឿងបិទបាំង
 ដុះគ្របសន្តិកំចិត្ត ធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកម្លាំងខ្សោយ ។

[៥០០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ នេះ មិនមែនជា
 គ្រឿងកំរង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្របសន្តិកំចិត្ត ដែល
 បុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេទនិប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់នូវវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ នីមួយៗ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ សតិសម្មាជ្ឈន្តំ មិនមែនជាគ្រឿងកំរង មិនមែនជាគ្រឿងបិទ
 បាំង មិនមែនដុះគ្របសន្តិកំចិត្ត ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើន
 ហើយ វេទនិប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជាវិមុត្តិផល ។ បេ ។

និរណេត្ត

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ថេ ។ នីមេ ខោ ភិក្ខុវេ សត្ត
ពោជ្ឈង្គោ អនាវណា អនីវណា ចេតសោ អនុជ្ឈរុហា
កាវតា តហុលីកាតា វិជ្ជាវិមុត្តិផលសង្ខារិយាយ សំ-
វត្តដ្ឋានិ ។

[៥០០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ នីវណា អនុតារណា
អចត្តុតារណា អញ្ញាលាតារណា បញ្ញាធិរោធិយា វិយា-
នបត្ថិយា អធិញ្ញាធសំវត្តធិតា ។ កតមេ បញ្ច ។
តាបច្ឆន្ទធិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ អចត្តុតារណំ
អញ្ញាលាតារណំ បញ្ញាធិរោធិយំ វិយានបត្ថិយំ អធិញ្ញា-
ធសំវត្តធិតំ ។ ព្យាបាដធិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ
។ ថេ ។ បីនម័ន្ទធិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ ។ ទុត្ត-
កុញ្ញន្ទធិវណំ ភិក្ខុវេ អនុតារណំ ។ វិភិក្ខុញ្ញាធិវណំ
ភិក្ខុវេ អនុតារណំ អចត្តុតារណំ អញ្ញាលាតារណំ
បញ្ញាធិរោធិយំ វិយានបត្ថិយំ អធិញ្ញាធសំវត្តធិតំ ។

និរណេត្ត

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះ
ឯង មិនមែនជាគ្រឿងកំរើង មិនមែនជាគ្រឿងបិទបាំង មិនមែនដុះគ្រប
សង្កត់ចិត្ត ដែលបុគ្គលចាំរើមហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្ត
ទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិជ្ជាធិវិមុត្តិផល ។

[៥០១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ និរណេត្តមិ ៥ ប្រការនេះ ជា
ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់
នៃបញ្ញា ជាបុគ្គលក្នុងនៃសេចក្តីចង្រ្កឹតចង្រ្កល់ មិនមែនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ព្រះធិត្វាន ។ និរណេត្តមិ ៥ ប្រការនីមួយៗ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តាមបួននិរណេត្ត ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង
ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបុគ្គលក្នុងនៃសេចក្តីចង្រ្កឹតចង្រ្កល់ មិន
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះធិត្វាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាដនិរណេត្ត
ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បីនម័ន្ទនិរណេត្ត ជា
ធម្មជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទុត្តកុញ្ញនិរណេត្ត ជាធម្ម-
ជាតិធ្វើឲ្យខ្ចាត់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិភិក្ខុញ្ញានិរណេត្ត ជាធម្មជាតិធ្វើ
ឲ្យខ្ចាត់ ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ខុ ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា
ជាបុគ្គលក្នុងនៃសេចក្តីចង្រ្កឹតចង្រ្កល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះធិត្វាន ។

ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ បព្វ ធីវណ្ណា អន្ធករណា អចគ្គុ-
តារណា មញ្ញាណតារណា មញ្ញាធិរោជិយា វិយាត-
បត្តិយា អធិប្បាទសំវត្តធិកា ។

[៥០២] សត្តមេ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គា ចក្កុតារណា
ញ្ញាណតារណា មញ្ញាវុឌ្ឍិយា អវិយាតបត្តិយា ធិប្បា-
ទសំវត្តធិកា ។ តតមេ សត្ត ។ សតិសម្មាជ្ឈង្គា
ភិក្ខុវេ ចក្កុតារណា ញ្ញាណតារណា មញ្ញាវុឌ្ឍិយា
អវិយាតបត្តិយា ធិប្បាទសំវត្តធិកា ។ បេ ។ ទមេក្ខា-
សម្មាជ្ឈង្គា ភិក្ខុវេ ចក្កុតារណា ញ្ញាណតារណា
មញ្ញាវុឌ្ឍិយា អវិយាតបត្តិយា ធិប្បាទសំវត្តធិកា ។
ឥមេ ទេ ភិក្ខុវេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ចក្កុតារណា ញ្ញា-
ណតារណា មញ្ញាវុឌ្ឍិយា អវិយាតបត្តិយា ធិប្បាទសំ-
វត្តធិកា ។

វិរាណវគ្គ ចក្កុតា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិរាណធម៌៧ ច្រករនេឯង ជាធម្មជាតិធ្វើឲ្យភ្ញាក់
ធ្វើមិនឲ្យមានចក្ក ធ្វើមិនឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យរលត់ទៅនៃបញ្ញា ជាបក្ក
ពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

[៥០២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ នេះ ជាធម៌ធ្វើឲ្យ
ហនបញ្ញាចក្ក ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្កពួកនៃ
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ពោជ្ឈង្គទាំង៧
គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិសម្មាជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញា-
ចក្ក ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្កពួកនៃសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ទមេក្ខាសម្មាជ្ឈង្គ ជាធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ក ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យ
ចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជាបក្កពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោជ្ឈង្គទាំង៧ នេះឯង ជា
ធម៌ធ្វើឲ្យកើតបញ្ញាចក្ក ធ្វើឲ្យដឹង ជាហេតុឲ្យចំរើនប្រាជ្ញា មិនមែនជា
បក្កពួកនៃសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

ចប់ វិរាណវគ្គ ទី ២ ។

ពល្យក្រាម

ទ្វេ កុសលា កិលេសោ ច
ទ្វេ យោចិសោ ច វុឡិ ច
អនាវណា^(១) អបរិហានិ
ចិវណាវណា វុគ្គំ
ចិវណោ ច តេ ធនាតំ ។

• ឧ. ប. អវណេ ។

ទុក្ខាននៃនិវរណវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីកុសលមាន ២ លើក អំពីបក្កិលេស ១ អំពី
អាយានិសោមនសិការៈនិងនិយាយនិសោមនសិការៈ ២ លើក
អំពីពោជ្ឈន្តចំន ៧ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីចំរើន ១ អំពី
ពោជ្ឈន្តចំន ៧ ដំបូងមេត្តាត្រូវកំណត់ ១ អំពីអបរិហានិយ-
ធម៌ ១ អំពីធម៌ជាត្រូវបំបាត់ ១ និងធម៌ជាត្រូវបំបាត់
ប្រៀបដូចដើមឈើចំរើន ១ អំពីនិវរណធម៌ ១ ម្តេចនឹងអស់
ជា ១០ ។

បក្សីផ្លែគោ

(៥០៣) សាវត្ថុដំណង់ ។ យេ ហំ គេចំ កំត្រូវ

អតីតមន្ទាន់ សមណ ក ព្រាហ្មណ ក តំស្សោ វិទា
 មជេហិសុ សទ្ធេ តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា
 ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហំ គេចំ កំត្រូវ មនោគត
 មន្ទាន់ សមណៈ ក ព្រាហ្មណ ក តំស្សោ វិទា ម
 ជេហិស្សង្គំ សទ្ធេ តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា
 ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហំ គេចំ កំត្រូវ ឯតាហំ សម
 ណ ក ព្រាហ្មណ ក តំស្សោ វិទា មជេហង្គំ សទ្ធេ
 តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា ។

បក្សីផ្លែគោ

(៥០៣) សាវត្ថុដំណង់ ។ យេ ហំ គេចំ កំត្រូវ

អតីតមន្ទាន់ សមណ ក ព្រាហ្មណ ក តំស្សោ វិទា
 មជេហិសុ សទ្ធេ តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា
 ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហំ គេចំ កំត្រូវ មនោគត
 មន្ទាន់ សមណៈ ក ព្រាហ្មណ ក តំស្សោ វិទា ម
 ជេហិស្សង្គំ សទ្ធេ តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា
 ពហុលីកតត្តា ។ យេ ហំ គេចំ កំត្រូវ ឯតាហំ សម
 ណ ក ព្រាហ្មណ ក តំស្សោ វិទា មជេហង្គំ សទ្ធេ
 តេ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា ។

បញ្ជីវិញ្ញា

(៥០២) កាតមេសំ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ ។ សតិ-
សម្ពោជ្ឈង្គិស្ស ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គិស្ស យេ
ហំ កោចំ ភិក្ខុវេ អតីតមន្ទានំ សមណា វា ព្រាហ្ម-
ណា វា តិស្សោ វិជា បជហីសុ ។ បេ ។ បជ-
ហីស្សង្គំ ។ បេ ។ បជហង្គំ សព្វេ តេ ឥមេសំ យេន
សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គានំ កាវតត្តា មហុលីកេតត្តានំ ។

(៥០៥) រក្ខោ ភិក្ខុវេ ចត្តវង្គិស្ស មាតុកាវ
សន្តង្គំ រតនានំ មាតុកាវេ ហោតិ ។ កាតមេសំ
សន្តង្គំ ។ ចត្តវតទស្ស មាតុកាវេ ហោតិ ហន្តិវតទស្ស
មាតុកាវេ ហោតិ អស្សវតទស្ស មាតុកាវេ ហោតិ
មណីវតទស្ស មាតុកាវេ ហោតិ ឥន្ទិវតទស្ស មាតុ-
កាវេ ហោតិ តហមនីវតទស្ស មាតុកាវេ ហោតិ
បរិបាយកវតទស្ស មាតុកាវេ ហោតិ ។ រក្ខោ ភិក្ខុវេ
ចត្តវង្គិស្ស មាតុកាវេ ឥមេសំ សន្តង្គំ រតនានំ មាតុ-
កាវេ ហោតិ ។

បញ្ជីវិញ្ញា

(៥០២) ពោជ្ឈង្គិទាំង៧គឺអ្វីៗ ។ គិសតិសម្ពោជ្ឈង្គិ ១ ។ បេ ។
ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គិ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសមណៈបូព្រាហ្មណ៍
ណាមួយ ក្នុងកាលក្នុងទៅហើយជាយូរអង្វែង បានលះបង់នូវហាន
ទាំង ៧ ប្រការពន្យបាន ។ បេ ។ ទំនិលះបង់ ។ បេ ។ រមែនលះបង់
ព្រោះពួកសមណៈបូព្រាហ្មណ៍ទាំងអស់នោះ ជាអ្នកចំរើន ជាអ្នកធ្វើនូវ
ច្រើន នូវពោជ្ឈង្គិទាំង៧នេះឯង ។

(៥០៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតឡើងប្រាកដនៃគេនេះ
ទាំង ៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចគ្រិតភ្នំ ។ គេនេះទាំង ៧ គឺ
អ្វីៗ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃចក្កវិគី (ចក្រវិក) ១ ការកើតប្រាកដនៃ
ហន្តិវិគី (ដំរីវិក) ១ ការកើតប្រាកដនៃអស្សវិគី (សេះវិក) ១ ការកើត
ប្រាកដនៃមណីវិគី (កែបណី) ១ ការកើតប្រាកដនៃឥន្ទិវិគី (ស្រី
វិក) ១ ការកើតប្រាកដនៃតហមនីវិគី (តហមនីវិក) ១ ការកើតប្រាកដ
នៃបរិបាយកវិគី (បាយហ្គំនីវិក) ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើត
ប្រាកដនៃគេនេះទាំង ៧ នេះ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃស្តេចគ្រិតភ្នំ ។

(៥០៦) ធម៌ាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុភារា អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សត្តន្ធិ ពោជ្ឈន្តវតបាចំ ចាតុភារោ
 ហោតិ ។ កាតមេសំ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈន្តវតបាចំ ។
 សតិសម្មោជ្ឈន្តវតទស្ស ចាតុភារោ ហោតិ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តវតទស្ស ចាតុភារោ ហោតិ ។
 ធម៌ាគតស្ស ភិក្ខុវេ ចាតុភារា អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស ឧមេសំ សត្តន្ធិ ពោជ្ឈន្តវតបាចំ ចាតុភារោ
 ហោតិ ។

(៥០៧) មារសេធម្មមន្ទនំ វោ ភិក្ខុវេ បត្តំ នេ-
 សំស្សមិ តំ សុណាម ។ កតមោ ច ភិក្ខុវេ មារ-
 សេធម្មមន្ទនោ បក្កោ ។ យនិទំ សត្ត ពោជ្ឈន្តា ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្មោជ្ឈន្តោ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តោ ។ អយំ ភិក្ខុវេ មារសេធម្មមន្ទនោ
 បក្កោតិ ។

(៥០៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈន្តវតនេះ
 ទាំង៧ ព្រោះការកើតប្រាកដនៃព្រះគង្គជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 ពោជ្ឈន្តវតនេះទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃសតិសម្មោជ្ឈន្ត-
 វតនេះ ។ បេ ។ ការកើតប្រាកដនៃឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តវតនេះ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ការកើតប្រាកដនៃពោជ្ឈន្តវតនេះទាំង ៧ នេះ ព្រោះ
 កើតប្រាកដនៃព្រះគង្គជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

(៥០៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង្គជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធជា
 ត្រឡប់ត្រឡាតិសេនាវនេហ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំង-
 ឡាយស្តាប់ធម៌នោះចុះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមន្តដែលជាត្រឡប់
 ត្រឡាតិសេនាវនេហ តើដូចម្តេច ។ គឺពោជ្ឈន្តទាំង ៧ នេះឯង ។
 ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្មោជ្ឈន្ត ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថាមន្តជាត្រឡប់ត្រឡា-
 តិសេនាវនេហ ។

[៥០៨] សាវត្ថិវិទាណំ ។ អដទោ អញ្ញាតវេ ភិក្ខុ
 យេន ភក្កា តេនុបសន្តមិ ។ មេ ។ ឯតមន្តំ ចិសិទ្ធោ
 ទោ សោ ភិក្ខុ ភក្កន្តំ ឯតទារោន ទុប្បញ្ញោ ឯជ្យ-
 ព្វោ ទុប្បញ្ញោ ឯជ្យម្ភតោតិ កន្តេ វុទ្ធតិ កិក្កាវតា
 ទុ ទោ កន្តេ ទុប្បញ្ញោ ឯជ្យម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។

[៥០៩] សន្តន្តំ ទោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តិវាណំ អភាវិ-
 តត្តា អនហុលីតតត្តា ទុប្បញ្ញោ ឯជ្យម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។
 តាតមេសំ សន្តន្តំ ។ សនិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ។ មេ ។
 ទុបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុ សន្តន្តំ
 ពោជ្ឈន្តិវាណំ អភាវិតត្តា អនហុលីតតត្តា ទុប្បញ្ញោ
 ឯជ្យម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។

[៥១០] សាវត្ថិវិទាណំ ។ បញ្ញា អនេជ្យម្ភតោ
 បញ្ញា អនេជ្យម្ភតោតិ កន្តេ វុទ្ធតិ កិក្កាវតា ទុ ទោ
 កន្តេ បញ្ញា អនេជ្យម្ភតោតិ វុទ្ធតិ ។

[៥០៨] សាវត្ថិវិទាណំ ។ ត្រាតោឯនិ ភិក្ខុមួយបច្ចុលពេ
 គាល់ព្រះដំបាចព្រះភាគ ។ មេ ។ លុះភិក្ខុទារអង្គុយក្នុងវិជីសមគ្រូហើយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដំបាចព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពាក្យនៅឯនិយាយថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងឺទៅ មនុស្សឥតប្រាជ្ញា
 ល្ងឺទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងឺ
 ទៅ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[៥០៩] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងឺទៅ
 ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឱ្យច្រើន ឱ្យពោជ្ឈន្តិវាណំ ៧ ។ ចុះ
 ពោជ្ឈន្តិវាណំ ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសនិសម្ពោជ្ឈន្តិ ១ ។ មេ ។ ឧបេត្តា-
 សម្ពោជ្ឈន្តិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សឥតប្រាជ្ញាល្ងឺទៅ
 ព្រោះមិនបានចម្រើន មិនបានធ្វើឱ្យច្រើន ឱ្យពោជ្ឈន្តិវាណំ ៧ ទេឯង ។

[៥១០] សាវត្ថិវិទាណំ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនៅឯ
 និយាយថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងឺទៅ មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងឺ
 ទៅ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា មនុស្សមានប្រាជ្ញាមិនល្ងឺទៅ
 តើដូចម្តេច ។

[២០០] សត្តន្តំ ទោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តានំ ភារិកត្តា
 មហុលីកតត្តា បញ្ញាវា អនេជ្ឈម្មតោតិ វុត្តតិ ។
 តតមេសំ សត្តន្តំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ បេ ។
 ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ
 ពោជ្ឈន្តានំ ភារិកត្តា មហុលីកតត្តា បញ្ញាវា អនេ-
 ជ្ឈម្មតោតិ វុត្តតិ ។

[២០២] សាវត្ថិនិទានំ ។ ឧឡិទ្ធា ឧឡិទ្ធាតិ កន្តេ
 វុត្តតិ តិក្ការតា ទុ ទោ កន្តេ ឧឡិទ្ធាតិ វុត្តតិ ។

[២០៣] សត្តន្តំ ទោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈន្តានំ អភារិ-
 កត្តា មហុលីកតត្តា ឧឡិទ្ធាតិ វុត្តតិ ។ តតមេសំ
 សត្តន្តំ ។ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ បេ ។ ឧបេក្ខា-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុ សត្តន្តំ ពោជ្ឈន្តា-
 នំ អភារិកត្តា មហុលីកតត្តា ឧឡិទ្ធាតិ វុត្តតិ ។

[២០៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ អឧឡិទ្ធា អឧឡិទ្ធាតិ
 កន្តេ វុត្តតិ តិក្ការតា ទុ ទោ កន្តេ អឧឡិទ្ធាតិ វុត្ត-
 តិ ។

[២១១] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សបានប្រាជ្ញាមិនល្អនឹងទៅ
 ព្រោះបានចំរើន បានធ្វើឱ្យច្រើន ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ។ ពោជ្ឈន្តតាំង
 ៧ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សបានប្រាជ្ញាមិនល្អនឹងទៅ ព្រោះបានចំរើន
 បានធ្វើឱ្យច្រើន ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ទេរឯង ។

[២១២] សាវត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យគេ
 តែងនិយាយថា មនុស្សកំសត់ មនុស្សកំសត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

[២១៣] ម្នាលភិក្ខុ ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបាន
 ចំរើន មិនបានធ្វើឱ្យច្រើន ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ។ ពោជ្ឈន្តតាំង ៧ គឺអ្វី
 ខ្លះ ។ គឺសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ បេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ដែលហៅថា មនុស្សកំសត់ ព្រោះមិនបានចំរើន មិនបានធ្វើឱ្យច្រើន
 ទូរពោជ្ឈន្តតាំង ៧ ទេរឯង ។

[២១៤] សាវត្ថិនិទាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យគេតែង
 និយាយថា មនុស្សមិនកំសត់ មនុស្សមិនកំសត់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 ដែលហៅថា មនុស្សមិនកំសត់ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

បញ្ជីរដ្ឋ

(៥០៥) សន្តង្គំ ទោ ភិក្ខុ ពោជ្ឈង្គំ ភារិវត្តា ពហុលីកាតត្តា អនុជ្ឈន្តោតិ វុទ្ធិតិ ។ កាតមេសំ សន្តង្គំ ។ សតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ។ បេ ។ ឧបេត្តាសន្តោជ្ឈង្គស្ស ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ភារិវត្តា ពហុលីកាតត្តា អនុជ្ឈន្តោតិ វុទ្ធិតិ ។

(៥០៦) សាវត្ថិវិណិយមំ ។ អាធិក្ខស្ស ភិក្ខុវេ ឧទយេតោ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមំ យទិទំ អរុណាត្ថំ វរោយេ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ សន្តង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ឧប្បាធាយេ ឯតំ បុព្វង្គមំ ឯតំ បុព្វង្គមំ យទិទំ កាល្យាណមិទ្ធតា ។ កាល្យាណមិទ្ធតស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ទាដិកាមំ សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវស្សតិ សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកាវស្សតិ ។

(៥០៧) កាធិក្ខ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាល្យាណមិទ្ធតា សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវតិ សន្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីកាវោតិ ។

បញ្ជីរដ្ឋ

(៥០៥) ម្ចាស់ភិក្ខុ ដែលហៅថា បទុស្សបំណក់សំ ព្រោះ បានបំរើ បានធ្វើឲ្យច្រើន ឲ្យពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ។ ចុះពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ឆ្នាំខ្លះ ។ គឺសតិសន្តោជ្ឈង្គ ១ ។ បេ ។ ឧបេត្តាសន្តោជ្ឈង្គ ១ ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុ ដែលហៅថា បទុស្សបំណក់សំ ព្រោះបានបំរើ បានធ្វើឲ្យច្រើន ឲ្យពោជ្ឈង្គតាំង ៧ នេះឯង ។

(៥០៦) សាវត្ថិវិណិយម ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ ការរៀនរៀន អរុណាត្ថៈឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វង្គមិក្ខុ ខែច្រើនតាំងដែលកើតឡើង ភារិវត្តកាល្យាណមិទ្ធតៈឯង ជាប្រធាន ជាបុព្វង្គមិក្ខុ ខែកិរិយាកើតឡើង ខែពោជ្ឈង្គតាំង ៧ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ នេះជាគ្រឿង ប្រាកដសំភិក្ខុដែលមានកាល្យាណមិក្ខុ ភិក្ខុនោះទំនិចំរើនឲ្យពោជ្ឈង្គ តាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ។

(៥០៧) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងខ្សោយ ចុះភិក្ខុដែលមានបិត្រល្អ រមែង ចំរើនឲ្យពោជ្ឈង្គតាំង ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈង្គតាំង ៧ កើតដូចម្តេច ។

ន័យ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិសម្មាជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស្រ-
តំ ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ ភាវេតិ វិវេកនិស្ស្រតំ
វិវេកនិស្ស្រតំ ចំរោធនិស្ស្រតំ វេស្សក្កបរិណាមិ ។ ឯវិ
ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កាល្យាណមិត្តោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ពហុលីករោតិ ។

[៥០៨] អជ្ឈតិកំ កិក្ខុវេ អដ្ឋង្គំ ករិទ្ធា ជាត្នំ
ឯកន្តម្យំ សមនុបស្សមិ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គំ ឧប្បា-
យាយ យថយំនំ កិក្ខុវេ យោនិសោមនសិការោ ។
យោនិសោមនសិការសម្មន្ទស្ស្រតំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវោ
ចានិកង្គំ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេស្ស្រតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
ពហុលីករិស្ស្រតិ ។

[៥០៩] កថេត្តា កិក្ខុវេ កិក្ខុ យោនិសោមនសិ-
ការសម្មន្ទោ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ
ពហុលីករោតិ ។ ន័យ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិសម្មាជ្ឈង្គំ
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស្រតំ ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ
ភាវេតិ វិវេកនិស្ស្រតំ វិវេកនិស្ស្រតំ ចំរោធនិស្ស្រតំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខ្លួនសតិសម្មាជ្ឈង្គំ ដែល
ពន្លឺយន្តវិវេក ។ បេ ។ ចំរើនឧបេត្តាសម្មាជ្ឈង្គំ ដែលពន្លឺយន្ត
វិវេក ពន្លឺយន្តវិវេកៈ ពន្លឺយន្តវិវេក បង្កើនទៅដើម្បីលះបង់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានបំពេញ វេស្សនិស្ស្រតំ ៧
ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លួនពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[៥១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគោត្តមិទានក្នុងឱ្យជាអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
ធ្វើពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ឱ្យកើតឡើងបាន ដូចជាយោនិសោមនសិការនេះ
ឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាក្រឹត្យិក្ខិប្រាកដដល់ភិក្ខុដែល
បំបូណ៌ដោយយោនិសោមនសិការ ភិក្ខុនោះនឹងចំរើនខ្លួនពោជ្ឈង្គំទាំង ៧
ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លួនពោជ្ឈង្គំទាំង ៧ ។

[៥១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលបំបូណ៌ដោយយោ-
និសោមនសិការ វេស្សនិស្ស្រតំ ៧ ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លួនពោជ្ឈង្គំ
ទាំង ៧ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
ខ្លួនសតិសម្មាជ្ឈង្គំ ដែលពន្លឺយន្តវិវេក ។ បេ ។ ចំរើនឧបេត្តា-
សម្មាជ្ឈង្គំ ដែលពន្លឺយន្តវិវេក ពន្លឺយន្តវិវេកៈ ពន្លឺយន្តវិវេក

ចក្កវិញ្ញាណ

កេស្ម្យក្កបវណាមី ។ ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោធនំ ។
សោមនសីការៈសម្មុទ្ទោ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ភារេតិ សន្តំ
ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាហេតីតំ ។

[២២០] តាហិវំ ភិក្ខុវេ អន្តង្គំ តាវត្វា តាញ្ញំ ឯ-
ចាន្ត្យំ សមុទមស្សាថំ សន្តង្គំ ពោជ្ឈន្តាធនំ ទម្រាតា-
យ យដយេនំ ភិក្ខុវេ កុល្យាណមិត្តនា ។ កុល្យាណ-
មិត្តស្សតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ ចាដកង្គំ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ
ភារេស្សតំ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាស្សតំ ។

[២២១] តថេតុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុល្យាណមិត្តោ
សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ភារេតិ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាហេ-
តិ ។ ឆធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សនិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភារេតិ វិវេកា-
ធិស្សតំ ។ មេ ។ ទមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភារេតិ វិវេកា-
ធិស្សតំ វិវាតធិស្សតំ ធិរោធិស្សតំ កេស្ម្យក្កបវណាមី ។
ឯវំ ចោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុល្យាណមិត្តោ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ
ភារេតិ សន្តំ ពោជ្ឈន្តំ ពហុលីកាហេតីតំ ។

ចក្កវិញ្ញាណ

បរិភោជនេវេដិប្បិលេបនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបរិមូលា
ដោយយោធនិសាមនសិការៈ រមែងចំរើនខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើន
ខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

[២២០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោគតាធ្វើធម៌ខាងក្រៅ ឱ្យជាអង្គ
ហើយ ក៏មិនឃើញមានធម៌ដទៃ សូម្បីតែអង្គ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
កើតឡើងនៃពោជ្ឈន្តទាំង ៧ បាន ដូចជាការមានមិត្តល្អនោះឡើយ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាគ្រឿងប្រាកដដល់ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ ភិក្ខុ
នោះនឹងចំរើនខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ។

[២២១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែង
ចំរើនខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ កើតដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើនខ្លួនសកិសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលកស្រីយឱ្យវិវាត ។ មេ ។ ចំរើនខ្លួនបេកុសម្ពោជ្ឈន្ត ដែលរា
ស្រីយឱ្យវិវាត កស្រីយឱ្យវិវាតៈ កស្រីយឱ្យវិវាត បរិភោជនេវេដិប្បិ
លេបនី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមានមិត្តល្អ រមែងចំរើនខ្លួន
ពោជ្ឈន្តទាំង ៧ ធ្វើឱ្យច្រើនខ្លួនពោជ្ឈន្តទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវគ្គ

ធម្មប្បដិសន្ធិ

វិហារ ចក្កវត្តិ មារោ ៨

នុប្បត្តោ មត្តាវេទ ៨

ឧទ្យុត្តោ អធិទ្យុត្តោ ៨

អាទិទ្វោ អន្តេន តេ ឧសាទិ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវគ្គ

ទុក្ខានៃបក្កុវិញ្ញាណោភិ

និយាយអំពីការលះបង់មានៗ ប្រការ ១ អំពីសេចក្តីប្រៀប

ដោយស្តចចក្កតក្តិ ១ អំពីមគ្គជាត្រៀមញាតិមារមិទិសេនា

នៃហារ ១ អំពីការប្រៀបដោយមនុស្សផ្សេងៗ ១ ដោយ

មនុស្សមានប្រាជ្ញា ១ ដោយមនុស្សគំនក់ ១ ដោយមនុស្ស

បំនក់សក់ ១ ដោយព្រះរាជទ្រព្យវេទ្យនិ ១ អំពីគប្បីអន្តិមាធា

តិរលើក រូបជា ១០ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២២] សាវត្ថុនិទាន ។ បញ្ចន្តត្ថ រោ កំត្វេវ
ដិវណាមំ សត្តន្តត្ថ ពោធិ៍សាត់ រាមារត្ត អនាហា-
រត្ថ ទេសិស្សាបិ នំ សុណាថ ។

[៥២៣] កោ ច កំត្វេវ អាហារោ អនុប្បន្តស្ស
វ កាមច្ឆន្តស្ស ទុប្បាយ ទុប្បន្តស្ស វ កាមច្ឆ-
ន្តស្ស កំយោកាវាយ វេបុលាយ ។ អត្ថំ កំត្វេវ សុ-
ភំបិដ្ឋំ តត្ថ អយោធិសោមនសំការាហុលីការោ អ-
យហារោ អនុប្បន្តស្ស វ កាមច្ឆន្តស្ស ទុប្បាយ
ទុប្បន្តស្ស វ កាមច្ឆន្តស្ស កំយោកាវាយ វេបុលាយ ។

[៥២៤] កោ ច កំត្វេវ អាហារោ អនុប្បន្តស្ស
វ ត្យាហនស្ស ទុប្បាយ ទុប្បន្តស្ស វ ត្យាហ-
នស្ស កំយោកាវាយ វេបុលាយ ។ អត្ថំ កំត្វេវ ច-
ដិបដិដ្ឋំ តត្ថ អយោធិសោមនសំការាហុលីការោ

ពោធិ៍សាត់

[៥២២] សាវត្ថុនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគន្លង
សំដែងឲ្យធម៌ជាអាហារ គឺនិធម៌មិនមែនជាអាហារ វិនិច្ឆ័យនៃព្រះគ្រូ
នៃពោធិ៍សាត់ ៧៧៧ ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយស្តាប់ឲ្យ
ធម៌នោះចុះ ។

[៥២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលជាអាហាររបស់
កាមច្ឆន្តៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ឆន្តៈដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរីករាលដាលច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
តែសុភវិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យឲ្យច្រើនឡើងអយោធិសោមនសំការាហុលីសុភវិនិច្ឆ័យ
នោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់កាមច្ឆន្តៈដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ឬ
របស់កាមច្ឆន្តៈដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរីករាលដាលច្រើនឡើង ។

[៥២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ព្យាបាទ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតឡើង
ហើយ ឲ្យរីករាលដាលច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានវិសុទ្ធិ
យវិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យឲ្យច្រើនឡើងអយោធិសោមនសំការាហុលីសុទ្ធិវិនិច្ឆ័យ
នោះ

សុត្តនិបិដក សំបុត្តនិកាយសុ បណ្តាវគ្គោ

សុត្តនិបិដក សំបុត្តនិកាយ បណ្តាវគ្គោ

អយេហាហោ អនុប្បន្នស្ស វា ទ្យានាទស្ស ទ្យានាយ
ទប្បន្នស្ស វា ទ្យានាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៥] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា ដីទមិទ្ធស្ស ទ្យានាយ ទប្បន្នស្ស វា ដីទមិទ្ធស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ អរតិ ធម្មិ
វិជ្ជុតោ ភក្កសម្មតោ ចេតសោ ច លីទត្ថំ តត្ថ អ-
យោធិសោមទសំការាធម្មា លីកោវោ អយមាហារោ អ-
នុប្បន្នស្ស វា ដីទមិទ្ធស្ស ទ្យានាយ ទប្បន្នស្ស វា
ដីទមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

[៥២៦] តោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
វា ទទ្ធច្ចុត្តក្កុស្ស ទ្យានាយ ទប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ចុ-
ត្តក្កុស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
ចេតសោ អរូបសមោ តត្ថ អយោធិសោមទសំការាធម្មា
លីកោវោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ចុ-
ត្តក្កុស្ស ទ្យានាយ ទប្បន្នស្ស វា ទទ្ធច្ចុត្តក្កុស្ស
ភិយ្យោភាវាយ វេទុល្លាយ ។

នេធមិជាពហារបេសំព្យាបាទដែលមិនចាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬ
បេសំព្យាបាទដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរឹងតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធជមិអ្វីជាអាហាររបស់បីមិទ្ធិ
ដែលមិនចាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬបេសំបីមិទ្ធិដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែសេចក្តីមិន
ត្រេកអរ ខ្វិល មិនតក់កាយ ពុលបាយ រុញ្សាចិត្ត ទំនិការធ្វើឲ្យអយោ-
ធិសាមទសំការឲ្យច្រើនក្នុងសេចក្តីមិនត្រេកអរជាដើមនោះ នេធមិជា
ពហាររបស់បីមិទ្ធិដែលមិនចាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬបេសំបីមិ-
ទ្ធិដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងតែកើតច្រើនឡើង ។

[៥២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធជមិអ្វីជាអាហាររបស់ទទ្ធច្ចុត្តក្កុស្ត
ដែលមិនចាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬបេសំទទ្ធច្ចុត្តក្កុស្តដែលកើតហើយ
ឲ្យរឹងតែកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត ទំនិការធ្វើឲ្យអយោធិសាមទសំការឲ្យច្រើនក្នុងការមិន
ស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនោះ នេធមិជាពហាររបស់ទទ្ធច្ចុត្តក្កុស្តដែលមិនចាន់កើត
ឲ្យកើតឡើងបាន ឬបេសំទទ្ធច្ចុត្តក្កុស្តដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងតែកើត
ច្រើនឡើង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២៧] គោ ៥ កំត្រូវ អាហារពេ អនុប្បន្ននាយ
វ វិចិត្រនាយ ឧប្បាធាយ ឧប្បន្ននាយ វ វិចិត្រនាយ
កិរិយោកាយ វេយ្យាករណ៍ ។ អត្ថិ កំត្រូវ វិចិត្រនាយ
ដ៏យា ធម្មា តត្ថ អយោធិសោមនសិការពហុលីការព
អយមាហារព អនុប្បន្ននាយ វ វិចិត្រនាយ ឧប្បា-
ធាយ ឧប្បន្ននាយ វ វិចិត្រនាយ កិរិយោកាយ
វេយ្យាករណ៍ ។

[៥២៨] គោ ៥ កំត្រូវ អាហារពេ អនុប្បន្នស្ស
វ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស កាវធាយ ចារិប្បិយា ។ អត្ថិ
កំត្រូវ សតិសម្ពោជ្ឈន្តដ៏យា ធម្មា តត្ថ យោធិ-
សោមនសិការពហុលីការព អយមាហារព អនុប្បន្ន-
ស្ស វ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
វ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស កាវធាយ ចារិប្បិយា ។

ពោធិ៍សាត់

[៥២៧] ម្នាលកិត្តតាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិចិត្រ
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រដែលកើតហើយ
ឲ្យរើនៃកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលកិត្តតាំងឡាយ មានធម៌តាំងឡាយ
ដែលបណ្តាលឲ្យកើតវិចិត្រ គឺនិការធ្វើឲ្យអយោធិសោមនសិការឲ្យ
ច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិចិត្រដែលមិនទាន់កើត
ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្រដែលកើតហើយ ឲ្យរើនៃកើត
ច្រើនឡើង ។

[៥២៨] ម្នាលកិត្តតាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់សតិ-
សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលកើតហើយ ឲ្យរំរើនបំប្លែង ។ ម្នាលកិត្តតាំងឡាយ មានធម៌
តាំងឡាយដែលទាក់ទងសតិសម្ពោជ្ឈន្ត គឺនិការធ្វើឲ្យអយោធិសោមន-
សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត
ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
ឡើងហើយ ឲ្យរំរើនបំប្លែង ។

[៥២៧] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
 វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។
 អន្តំ ភិក្ខុវេ តុសលាតុសលា ធម្មា សាវថ្នាទវដ្ឋា
 ធម្មា ហិធម្បណិកោ ធម្មា តាណ្ហាសុក្កសប្បដិភាតា
 ធម្មា តត្ថ យោនិសោមនសិការាធម្មាសិកា អយមា-
 ហារោ អនុប្បន្នស្ស វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បា-
 ទាយ ឧប្បន្នស្ស វ ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ចារិប្បិយា ។

[៥២៨] ភោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ វិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ វិ-
 យសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។ អន្តំ ភិក្ខុវេ
 អាមតទុ ធិក្កមទាទុ បរក្កមទាទុ តត្ថ យោនិសោ-
 មនសិការាធម្មាសិកា អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ វិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 វិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយា ។

[៥២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ធម្មវិច-
 យេសម្ពោជ្ឈន្តដែលបំប៉នខ្លាំងក្លា ឱ្យភ័ក្ត្រឡើងបាន ឬរបស់ធម្មវិចយេ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានពួកធម៌ដាក់ុសលឬអកុសល ពួកធម៌ប្រិកបដោយពោសឬឥតពោស
 ពួកធម៌បំប៉នតាមប្តូរដូច្នោះ ពួកធម៌ជាចំណែកខ្មៅឬស ឆ្នឹងការធ្វើខ្លួន
 យោនិសោមនសិការឱ្យប្រឹងក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់
 ធម្មវិចយេសម្ពោជ្ឈន្តដែលបំប៉នខ្លាំងក្លា ឱ្យភ័ក្ត្រឡើងបាន ឬរបស់ធម្ម-
 វិចយេសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់វិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលបំប៉នខ្លាំងក្លា ឱ្យភ័ក្ត្រឡើងបាន ឬរបស់វិយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តី
 ដឹងឆ្លើយ ការខ្មៅខ្មួង ការប្រឹងប្រែង ឆ្នឹងការធ្វើខ្លួនយោនិសោមនសិការ
 ឱ្យប្រឹង ក្នុងសេចក្តីដឹងឆ្លើយជាដើមនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់វិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលបំប៉នខ្លាំងក្លា ឱ្យភ័ក្ត្រឡើងបាន ឬរបស់វិយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឱ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣១] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បីតិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យំយា ។ អត្ថំ ភិក្ខុវេ
 បីតិសន្តោជ្ឈន្តដ្ឋាវិយា ធម្មា តត្ថ យោធិសោមនសិ-
 ការាទហុរិការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បីតិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា បីតិ-
 សន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យំយា ។

[៥៣២] គោ ច ភិក្ខុវេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា បស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យំយា ។ អត្ថំ
 ភិក្ខុវេ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ យោធិសោម-
 នសិការាទហុរិការោ អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 បស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិយ្យំយា ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាតាហាររបស់បីតិ-
 សន្តោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសន្តោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានធម៌
 ទាំងឡាយដែលទាំងឡាយកើតបីតិសន្តោជ្ឈន្ត និងការធ្វើឲ្យយោធិសោមន-
 សិការឲ្យច្រើនក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាតាហាររបស់បីតិសន្តោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសន្តោជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។

[៥៣២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាតាហាររបស់បស្សន្តិ-
 សន្តោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 ការស្រប់ស្រាត់កាយ ការស្រប់ស្រាត់ចិត្ត និងការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងការស្រប់ស្រាត់នោះ នេះធម៌ជាតាហាររបស់បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។

[៥៣៣] ភោ ច និក្ខមេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ សមាធិសម្មាជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 សមាធិសម្មាជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។ អន្តិ
 កំត្តមេ សមាធិធិមិត្តំ^(១) អព្យត្តធិមិត្តំ តត្ថ យោធិសោ-
 បដសិការាតហុសិការោ អយហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ សមាធិសម្មាជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 សមាធិសម្មាជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។

[៥៣៤] ភោ ច និក្ខមេ អាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ
 ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។ អន្តិ
 កំត្តមេ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គដ្ឋានីយា ច ប្រា តត្ថ យោធិ-
 សោបដសិការាតហុសិការោ អយហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 វ ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិម្បិយា ។

១ ឧ. ម. សមធិមិត្តំ ។

[៥៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់
 សមាធិសម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិ-
 សម្មាជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានវេសមាធិមិត្ត អព្យត្តនិមិត្ត ទំនិការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់សមាធិសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្មាជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីជាអាហាររបស់ទមេត្តា-
 សម្មាជ្ឈង្គដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទមេត្តាសម្មា-
 ជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ដែលទាន់ឲ្យកើតទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គ ទំនិការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការ
 ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌ជាអាហាររបស់ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ទមេត្តាសម្មាជ្ឈង្គដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣៥] គោ ៥ កំភូម អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វា តាមច្ចន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា តាមច្ចន្តស្ស
កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ កំភូម អនុប្បន្នស្ស
តត្ថ យោធិសោមនសិការវេហុសីការេ អយមនាហា-
រេ អនុប្បន្នស្ស វា តាមច្ចន្តស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្ន-
ស្ស វា តាមច្ចន្តស្ស កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

[៥៣៦] គោ ៥ កំភូម អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស
កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។ អត្ថំ កំភូម ចេតោវិមុត្តិ^(១)
តត្ថ យោធិសោមនសិការវេហុសីការេ អយមនាហា-
រេ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស
វា ព្យាបាទស្ស កិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ។

១ ១. ឌ. ចេតោវេហុសី ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៣៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអហាររបស់
កាមច្ចន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្តដែលកើត
ហើយ ឲ្យរឹងរិតកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានតែ
អសុភវិនិច្ឆ័យ ខឹងការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងអសុភវិនិច្ឆ័យ
នោះ ទេធម៌ដែលមិនមែនជាអហាររបស់កាមច្ចន្តដែលមិនទាន់កើត
ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់កាមច្ចន្តដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតកើត
ច្រើនឡើង ។

[៥៣៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអហារ
របស់ព្យាបាទដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទ
ដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិតកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មានតែចេតោវិមុត្តិ ខឹងការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
ចេតោវិមុត្តិនោះ ទេធម៌ដែលមិនមែនជាអហាររបស់ព្យាបាទដែលមិន
ទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យរឹងរិត
កើតច្រើនឡើង ។

[៤៣៧] ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
 វ ជីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ ជីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវយ វេប្បាធាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ ពារក-
 ធាតុ ចិក្ខុមធាតុ ឃក្ខមធាតុ ឆត្វ យោធិសោមនសិ-
 ការពហុសីការេ អយមធាហារេ អនុប្បន្នស្ស វ
 ជីនមិទ្ធស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ ជីនមិទ្ធស្ស
 ភិយ្យោភាវយ វេប្បាធាយ ។

[៤៣៨] ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
 វ ឧទ្ធចក្កុក្កុស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ ឧទ្ធច-
 ក្កុក្កុស្ស ភិយ្យោភាវយ វេប្បាធាយ ។ អន្តិ ភិក្ខុវេ
 ទេតសា វុបសមោ ឆត្វ យោធិសោមនសិការពហុ-
 សីការេ អយមធាហារេ អនុប្បន្នស្ស វ ឧទ្ធច-
 ក្កុក្កុស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វ ឧទ្ធចក្កុក្កុស្ស
 ភិយ្យោភាវយ វេប្បាធាយ ។

[៥៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធបរិវ័រដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ជីនមិទ្ធដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ជីនមិទ្ធដែល
 កើតហើយ ឲ្យរំលែកកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
 តែការកាំងផ្លើម ការខ្វះខាត ការប្រិះប្រដ ទំនិញការធ្វើឲ្យយោធិសោ-
 មនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការកាំងផ្លើមជាដើមនោះ នេះជម្រកមិនមែនជា
 អាហាររបស់ជីនមិទ្ធដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ជីនមិទ្ធ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរំលែកកើតច្រើនឡើង ។

[៥៣៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពុទ្ធបរិវ័រដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ខ្លួនពួកគេដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ខ្លួនពួកគេ
 ដែលកើតហើយ ឲ្យរំលែកកើតច្រើនឡើង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែការស្ងប់ស្ងួតចិត្ត ទំនិញការធ្វើឲ្យយោធិសោមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុង
 ការស្ងប់ស្ងួតចិត្តនោះ នេះជម្រកដែលមិនមែនជាអាហាររបស់ខ្លួនពួកគេ
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ខ្លួនពួកគេដែលកើតហើយ
 ឲ្យរំលែកកើតច្រើនឡើង ។

ហេតុដ្ឋាន

(៥៣៧) តោ ច កំត្វេវ អនាហារេ អនុប្បន្ទាយ
 វ វិចិត្តោយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទាយ វ វិចិត្តោយ
 ភិយ្យោភារិយ វេទុណាយ ។ អន្តិ កំត្វេវ តុសលា-
 តុសលា ធម្មា សាវត្តាវេជ្ជា ធម្មា មីធម្មណីតា ធម្មា
 តណ្ហាសុត្តាសប្បដិកាតា ធម្មា តត្ថ យោចំសោម-
 សំការាតហុលីការេ អយមនាហារេ អនុប្បន្ទាយ វ
 វិចិត្តោយ ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទាយ វ វិចិត្តោយ
 ភិយ្យោភារិយ វេទុណាយ ។

(៥៣៨) តោ ច កំត្វេវ អនាហារេ អនុប្បន្ទស្ស
 វ សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទស្ស វ
 សតិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បវិយា ។ អន្តិ កំត្វេវ
 សតិសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានិយេ ធម្មា តត្ថ អមធសំការា-
 តហុលីការេ អយមនាហារេ អនុប្បន្ទស្ស វ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បនាយ ឧប្បន្ទស្ស វ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បវិយា ។

ហេតុដ្ឋាន

(៥៣៧) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 វិចិត្តិក្នុងដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្តិក្នុងដែលកើត
 ហើយ ឲ្យវិនិវត្តកើតច្រើនឡើង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានពួក
 ធម៌ជាតុសលទ័ន្ធអតុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយទោសទ័ន្ធអតុស
 ពួកធម៌ដែលដោតបាបទ័ន្ធដ្រូង ពួកធម៌ដាច់វណកាឡើងនិស ទ័ន្ធការ
 ធ្វើឲ្យយោនិសាមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជា
 អាហាររបស់វិចិត្តិក្នុងដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិចិត្តិក្នុង
 ដែលកើតហើយ ឲ្យវិនិវត្តកើតច្រើនឡើង ។

(៥៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មានតែពួកធម៌ដាច់ទាំងរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត ទ័ន្ធការធ្វើឲ្យអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សតិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើត
 ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤០] ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយោ ។
 អន្តិ ភិក្ខុវេ តុសលាតុសលា ធម្មា សាវជ្ជាវជ្ជា
 ធម្មា ហិវេរ្យណីតា ធម្មា តណ្ហាសុត្តសម្បជីវិតា
 ធម្មា តត្ថ អបេសំការាតហុលីតារោ អយមនាហារោ
 អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ
 ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ
 ចារិប្បិយោ ។

[៥៤២] ភោ ច ភិក្ខុវេ អនាហារោ អនុប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស វា
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយោ ។ អន្តិ
 ភិក្ខុវេ អារាមនាតុ ខិក្កមនាតុ មាត្តមនាតុ តត្ថ
 អបេសំការាតហុលីតារោ អយមនាហារោ អនុប្ប-
 ន្នស្ស វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧប្បន្នស្ស
 វា វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិប្បិយោ ។

[៥៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ហេតុតព្វគម្ពីជាតុសលនិងអតុសល ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយ
 ទោសនិងអភិទោស ពួកធម៌ដែលដោតចាប់និងវិជ្ជា ពួកធម៌ជាចំណែក
 ខ្មៅនិងស ទាំងការធ្វើឲ្យអមេសិការឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិន
 មែនជាអាហាររបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង
 បាន ឬរបស់ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។

[៥៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីមិនមែនជាអាហាររបស់
 វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ហេតុការតាំងផ្ដើម ការខ្វះខាត ការប្រឹងប្រែង ការធ្វើឲ្យអមេសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងការតាំងផ្ដើមដំបើមនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់វិរិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់វិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបំប្លែង ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៣) គោ ច កំត្រូវ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វ មីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ មីតិ-
សន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ កំត្រូវ មីតិ-
សន្តោជ្ឈង្គស្ស ធម្មា តត្ថ អមលសំ ការេតហុលីការ-
ពេ អយមនាហារេ អនុប្បន្នស្ស វ មីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស
ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ មីតិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ
ចារិច្ចរិយា ។

(៥២៤) គោ ច កំត្រូវ អនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វ ចស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ
ចស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ
កំត្រូវ កាយប្បស្សន្តិ ចិត្តប្បស្សន្តិ តត្ថ អមល-
សំ ការេតហុលីការេ អយមនាហារេ អនុប្បន្នស្ស
វ ចស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វ
ចស្សន្តិសន្តោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៥) ហ្គលកិកុចំនិច្ឆាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាភាហារ
របស់បីតិសហ្គោជ្ឈង្គដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិ-
សហ្គោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ហ្គលកិកុចំនិច្ឆាយ
បានតែពួកធម៌ដែលនាំឲ្យកើតបីតិសហ្គោជ្ឈង្គ និងការធ្វើឲ្យអមលសិការ
ឲ្យច្រើន ក្នុងធម៌ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាភាហាររបស់បីតិសហ្គោជ្ឈង្គ
ដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់បីតិសហ្គោជ្ឈង្គដែលកើត
ហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

(៥២៦) ហ្គលកិកុចំនិច្ឆាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាភាហារ
របស់បស្សន្តិសហ្គោជ្ឈង្គដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
បស្សន្តិសហ្គោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ហ្គលកិកុចំនិ-
ច្ឆាយ បានតែការស្ងប់ស្ងាត់កាយ ការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត និងការធ្វើឲ្យអម-
លសិការឲ្យច្រើន ក្នុងការស្ងប់ស្ងាត់ទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាភាហារ
របស់បស្សន្តិសហ្គោជ្ឈង្គដែលមិនចាត់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
បស្សន្តិសហ្គោជ្ឈង្គដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៥] ភោ ច កំត្វវេ អនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស
 វា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ
 កំត្វវេ សមាធិធិមិត្តំ អព្យក្កធិមិត្តំ តត្ថ អបទសំការា-
 តហុលីការោ អយមនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស វា សមា-
 ធិសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា សមាធិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។

[៥៤៦] ភោ ច កំត្វវេ អនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស
 វា ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា
 ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយា ។ អត្ថំ
 កំត្វវេ ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដ្ឋានីយា ចន្ទា តត្ថ អប-
 ទសំការាតហុលីការោ អយមនាហារោ អនុច្ឆន្ទស្ស
 វា ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ឧប្បាធាយ ឧច្ឆន្ទស្ស វា
 ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ចារិច្ចរិយានំ ។

[៥៤៥] ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ប្បាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ មានភសមាធិមិត្ត អព្យក្កធិមិត្ត ទីនីការធ្វើឲ្យអមនសិការឲ្យ
 ច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់សមាធិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តដែល
 កើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

[៥៤៦] ប្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម៌អ្វីដែលមិនមែនជាអាហារ
 របស់ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់
 ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។ ប្បាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មានក្នុងធម៌ដែលទាំងឡាយកើតឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្ត ទីនីការធ្វើ
 ឲ្យអមនសិការឲ្យច្រើន ក្នុងនិមិត្តទាំងនោះ នេះធម៌មិនមែនជាអាហាររបស់
 ឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងបាន ឬរបស់ឧបេត្វា-
 សម្ពោជ្ឈន្តដែលកើតហើយ ឲ្យចំរើនបរិបូណ៌ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៧) អដទោ សម្មហុណ ភិក្ខុ បុព្វស្ថាន-
 បយំ ឯវសេត្វា បន្តចិវរោធាយ សាវន្តំ បិណ្ណាយ
 ចារិសីសុ ។ អដទោ តេសំ ភិក្ខុនំ ឯវនទហោសំ
 អនំប្បតោ ទោ តាវ សាវន្តំយំ បិណ្ណាយ ចារិសុ យទ្ធា
 បយំ យេន អញ្ញត្តិយានំ បរិព្វាជនានំ អាវហោ
 តេនុបសន្តិយេយ្យមាតិ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ យេន
 អញ្ញត្តិយានំ បរិព្វាជនានំ អាវហោ តេនុបសន្តិមីសុ
 ឧបសន្តិបិត្វា តេហិ អញ្ញត្តិយេហិ បរិព្វាជនេហិ
 សន្តិ សម្មាទីសុ សម្មាទនិយំ កថំ សារណិយំ
 វិនិសារត្វា ឯកមន្តំ ឯសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ ឯសីទ្ធ
 ទោ តេ ភិក្ខុ តេ អញ្ញត្តិយា បរិព្វាជនា ឯវន-
 ទេនុំ សមណោ អាវសោ តោតមោ សាវកានំ ឯវ
 ទន្តំ ទេសេតំ ឯវ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចិវរណោ
 បហាយ ទេតសោ ឧបន្តិលេសេ បញ្ញាយ ឧត្ត-
 លីតារណោ សត្ត ពោធិ៍សាត់ យថាភូតំ ការវេជាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥២៧) លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុច្រើនប្រេ ល្បែកស្បង់ច្រដាប់
 បាត្រនិងចិវរក្នុងបុព្វសម័យ រួចចូលទៅបិណ្ណបារក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។
 រើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា (ឥឡូវនេះ) យើងនឹងចូល
 ទៅបិណ្ណបារក្នុងក្រុងសាវត្ថីទៅ ហាក់ដូចជាទៅត្រីកោណ បើដូច្នោះពួក
 យើងគួរចូលទៅឯពាក្យរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយសំខុះ ។ ហើយ
 ក៏ភិក្ខុទាំងនោះចូលទៅឯពាក្យរបស់បរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ
 ទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរក្រខុះហើយ
 រើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា ហួសពុទ្ធ-
 សោទាំងឡាយ សមណតោមត្រងិសំដែនធម៌ដល់សារកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយលះបង់និវរណធម៌ទាំង៥ ជាបុគ្គលសំខុះចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញា
 ឲ្យមានកម្លាំងថយ ឬហើយបំរើទោស្យន្តិទាំង ៧ ឲ្យកើតមានឡើង ។

មយេម្យំ ទោ អកុសោ សាវតារាធំ ឯវំ ធម្មំ ទេសេម
 ឯវំ ទុម្ពេ អកុសោ មញ្ញំ ធីវណោ មហាយ ទេសេវ
 ទុម្ពេស្តិលេសេ មញ្ញាយ ទុម្ពេស្តិលេសេ សត្តំ តោជ្ឈន្ត
 យោស្តំ ភាវេនាតិ ។ វេទ យោ អកុសោ កោ វិសេ-
 សោ កោ វេទិយ្យាយសោ តិញ្ញាណករណំ សមណស្ស
 វា ភោគមស្ស អញ្ញាតំ វា យទិធំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសធំ អទុសាសនិយា វា អទុសាសនន្តិ^(១) ។

[៥២៨] អថទោ តេ ភិក្ខុ ទេសំ អញ្ញាតិវិញ្ញាធំ
 វិញ្ញាតិកាធំ កាសិកំ ទេវ អភិទន្ធិសុ ធម្មដិក្កា-
 សិសុ អភិទន្ធិត្វា អម្មដិក្កាសំត្វា ទុដ្ឋាយោសនា
 មញ្ញមិសុ ភគវតា សន្តិកេ ឯតស្ស កាសិកស្ស អភិ-
 ភាជាធំស្សមាតិ ។

១ ខ. ច. អទុសាសន្តិ ។

ម្នាលអកុសោ ទាំងឡាយ សូម្បីយើងគិតសំដែងធម៌ប្រាប់សាវតាទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា នៃអកុសោ ទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកណោះ ចូរ
 អ្នកទាំងឡាយលះបង់វិវេណធម៌ទាំង ៥ ជាមហិក្ខុលេសនៃចិត្ត ដែលធ្វើ
 ប្រាជ្ញាឲ្យមានកំលាំងថយ រួចហើយចំរើនវាឲ្យផ្សំទាំង ៧ ឲ្យភើបមាន
 ច្រើនដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលអកុសោ ទាំងឡាយ ចុះក្នុងរឿងនេះ តើមាន
 សេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើផ្សំគ្នា
 ដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី របស់យើងក្តី អំពីបំណើរច្រៀម
 ធម៌ទេសនាទាំងធម៌ទេសនា ច្រៀមពាក្យប្រៀមប្រយោជន៍ពាក្យប្រៀម
 ប្រយោជី ។

[៥២៨] សំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះមិនត្រកអរ មិនយាត់ហាម
 កាសិករបស់វិញ្ញាតិកាអម្បត្តិយេទាំងនោះ លុះមិនត្រកអរ មិនយាត់
 ហាមហើយ ក៏ត្រាកតាកកាសនាចៀសចេញទៅ ហើយនិយាយគ្នាថា
 យើងគង់តែនឹងយល់សេចក្តីនៃកាសិកនោះ ក្នុងសំណាកវិទ្ធិព្រះដ៏មាន
 បុណ្យជាម៉ែទាន ។

សាវតានំ ឯវំ ធម្មំ ធម្មេសេតំ ឯវំ ឡុត្តំ ភិក្ខុវេ
 វេន្យ ធម្មិណោ វេហាយ ចេតសោ ឧបត្តិលេសេ
 បញ្ញាយ ធុត្តលីកាវណោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ យថាភូតំ
 ភាវេថាតំ ។ មយម្យំ ទោ អាវុសោ សាវតានំ ឯវំ ធម្មំ
 ធម្មេសេម ឯវំ ឡុត្តំ អាវុសោ វេន្យ ធម្មិណោ វេហាយ
 ចេតសោ ឧបត្តិលេសេ បញ្ញាយ ធុត្តលីកាវណោ សត្ត
 ពោជ្ឈន្តំ យថាភូតំ ភាវេថាតំ ។ វេទ ទោ អាវុសោ
 តោ វិសេសោ តោ អធិប្បាយសោ តំញាណាណា
 សមណស្ស វា តោតមស្ស អញ្ញាតំ វា យទិទំ ធម្ម-
 ទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ អនុសាសនំយា វា អនុសា-
 សនន្តំ ។

[២២០] អដទោ មយំ កន្តុ តេសំ អញ្ញាតំត្ថិយានំ
 បរិច្ចាជកានំ ភាសិតំ ទេវំ អភិទន្តិក្ក ធម្មជំក្លោសិម្ហ
 វេទនំទន្តិក្កា អប្បជំក្លោសិក្កា ឧដ្ឋាយសយា បត្តិបិដ្ឋ
 កតវតោ សន្តិទោ វេទស្ស ភាសិតស្ស អន្តំ អាជា-
 នំស្សាមាតំ ។

កែវិសំវែនិធម៌ដល់ពួកសាវតានិវេនេថា ហួសភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយចូលមកលោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់ខ្លួនវិវាណធម៌ ៥ ជា
 ឧបក្កិលេសវៃទចិត្ត ដែលធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកំរិតវេយ ចំរើនពោជ្ឈន្ត ៧
 ឲ្យកើតមានខ្សែវិវេ ។ ហួសអាវុសោទាំងឡាយ សូម្បីយើងក៏កែវិសំវែនិ
 ធម៌ប្រាប់សាវតានិវេនេថា ហួសអាវុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 ទាំងឡាយមកកាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់ខ្លួនវិវាណធម៌ ៥ ជាឧបក្កិ-
 លេសវៃទចិត្ត ដែលធ្វើប្រាថ្នាឲ្យមានកំរិតវេយ ចំរើនពោជ្ឈន្ត ៧
 ឲ្យកើតមានខ្សែវិវេ ។ ហួសអាវុសោទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរនេះ
 កើតមានសេចក្តីប្លែកគ្នាដូចម្តេច មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច មានអំពើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច បេសំព្រះសេមណោគោតមនិវេសំវែនិធម៌ដំណើរធម៌
 ទេសនានិវេនេទេសនា ភាគ្យប្រៀនប្រដៅនិវេនេភាគ្យប្រៀនប្រដៅ ។

[២២០] សូមទ្រង់ព្រះមហាក្សត្រាស វេលាទោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 មិនបានត្រឹមត្រូវ មិនបានយោងហោមភាសិតរបស់បរិច្ចាជកដ៏អន្យតិវិយ
 ទាំងនោះទេ លុះមិនត្រឹមត្រូវ មិនបានយោងហោមហិយ ក៏ត្រាកចាក
 កសនៈដ៏ពេញមក ខំយាយថា ពួកយើងក៏កែវិសំវែនិធម៌លះសេចក្តីវៃ
 ទេសនានិវេនេ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៥០] ឃុំវាំងនា ភិក្ខុវេ អញ្ញត្តិយា បរិញ្ញាដ-
 កា ឃុំមស្សុ វិច្ឆិយា អត្ថិ បដាវុសោ បរិយោយោ យំ
 បរិយាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ធម្ម ហោត្តិ សត្ត
 ពោធិ៍សាត់ ចតុត្ថសាត់ ។ ឃុំ បុដ្ឋា ភិក្ខុវេ អញ្ញត្តិយា
 បរិញ្ញាដកា ១ ថេវ សម្មាយំស្សត្តិ ឧត្តរិញ្ច វិហាតំ
 អាបដ្ឋិស្សត្តិ ។ តំ ភិក្ខុវេ ហេតុ ។ យថា តំ ភិក្ខុវេ
 អវិសយស្មី ។ បាហត្តិ ភិក្ខុវេ បស្សមិ សនោក
 លោកេ សហោកេ សត្រិហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្ម-
 ណិវោ បដាយ សនេវមនុស្សាយ យោ និបេសំ
 បញ្ញាដំ វេយ្យាករណោ ច ចិត្តំ អាណនេយ្យ អញ្ញត្រ
 តថាគនេ វិ តថាគតសាវកេ វិ នតោ វិ បទ
 សុត្វា ។

[៥៥២] គតហោ ច ភិក្ខុវេ បរិយោយោ យំ បរិ-
 យាយំ អាគម្ម បញ្ច ជីវណា ធម្ម ហោត្តិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៥១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិញ្ញាដកជាអន្សត្តិយនិយាយ
 យ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់ពុទ្ធសាសនាទាំង-
 ឡាយ ចុះហេតុដែលនាំឱ្យនិវរណៈ៥ បែកទៅជា ១០ ពោធិ៍សាត់ ៧ បែក
 ទៅជា ១២ តើបានឬទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយសួរ
 យ៉ាងនេះ ភ្នកបរិញ្ញាដកជាអន្សត្តិយ មុនជាត្រឹមមិនរួចផង នឹងផល
 ឱ្យសេចក្តីចង្រៀតចង្រួលចិត្តទៅទៀតផង ។ ចុះដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះដំណើរនោះមិនជាវិស័យ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក
 ព្រហ្មលោក តត្ថកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ មនុស្សជា
 សម្មតិទេព នឹងបន្តស្សនីសស គង់គតមិនឃើញអ្នកណាដែលគួរ
 ដោះស្រាយប្រសាទាំងនេះឱ្យរក្សាចិត្តបាន លើកលែងតែគង់គត
 សាវករបស់ព្រះគង់គត ឬក៏បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសារាថរបស់ព្រះ
 គង់គតទេញ ។

[៥៥២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះហេតុដូចម្តេច ដែលនាំឱ្យ
 និវរណៈ៥ បែកទៅជា ១០ ។

[៥៥៣] យទមំ ភិក្ខុវេ អជ្ឈន្តំ ភាមច្ឆន្តោ តទមំ
ធិវណំ យទមំ តហិវ្វា ភាមច្ឆន្តោ តទមំ ធិវណំ
ភាមច្ឆន្តធិវណាន្តំ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។
តទមំនាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៤] យទមំ ភិក្ខុវេ អជ្ឈន្តំ ព្យាទាទោ តទមំ
ធិវណំ យទមំ តហិវ្វា ព្យាទាទោ តទមំ ធិវណំ
ព្យាទាទធិវណាន្តំ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។
តទមំនាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៥] យទមំ ភិក្ខុវេ ដីទំ តទមំ ធិវណំ យទមំ
មិទ្ធិ តទមំ ធិវណំ ដីទមិទ្ធិធិវណាន្តំ ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ
អាគច្ឆតិ ។ តទមំនាមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៦] យទមំ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធច្ចំ តទមំ ធិវណំ
យទមំ កុក្កុច្ចំ តទមំ ធិវណំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចធិវណាន្តំ
ឥតិ ហំទំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ តទមំនាមេតំ បរិយា-
យេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆន្តៈណាជាខាងក្នុង កាមច្ឆន្តៈ
នោះជាទីវណៈ ១ កាមច្ឆន្តៈណាជាខាងក្រៅ កាមច្ឆន្តៈនោះជាទីវណៈ ១
ព្រោះថាកាមច្ឆន្តៈទីវណៈនេះ តែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។
ទីវណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទណាជាខាងក្នុង ព្យាបាទ
នោះជាទីវណៈ ១ ព្យាបាទណាជាខាងក្រៅ ព្យាបាទនោះជាទីវណៈ ១
ព្រោះថាព្យាបាទទីវណៈនេះ តែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។
ទីវណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៥៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មីនៈណា មីនៈនោះជាទីវណៈ ១
មិទ្ធិណា មិទ្ធិនោះជាទីវណៈ ១ ព្រោះថាមិទ្ធិមិទ្ធិទីវណៈនេះ តែងមក
កាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។ ទីវណៈនោះមានចំណែក ២ ដោយ
ហេតុនោះឯង ។

[៥៦០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធច្ចៈណា ឧទ្ធច្ចៈនោះជាទីវ-
ណៈ ១ កុក្កុច្ចៈណា កុក្កុច្ចៈនោះជាទីវណៈ ១ ព្រោះថាឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ច-
ទីវណៈនេះ តែងមកកាន់ទទួលដោយប្រការដូច្នោះ ។ ទីវណៈនោះ
មានចំណែក ២ ដោយហេតុនោះឯង ។

[៥៦០] យធម៌ ភិក្ខុវេ វេជ្ជត្ថំ ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេតិ បរិចារិ បរិវិបសមាបដ្ឋតិ ធនមិ ធម្មវិចយ.
 សម្ពោជ្ឈន្តោ យធម៌ តហិត្វា ធម្មេសុ បញ្ញាយ
 បរិច្ចេតិ បរិចារិ បរិវិបសមាបដ្ឋតិ ធនមិ ធម្មវិចយ.
 សម្ពោជ្ឈន្តោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តោតិ វេតិ ហំមំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ ធនមិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦១] យធម៌ ភិក្ខុវេ ភាយិកំ វិវិយំ ធនមិ
 វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោ យធម៌ ចេតសិកំ វិវិយំ ធនមិ វិវិយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តោ វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តោតិ វេតិ ហំមំ ឧទ្ទេសំ
 អាគច្ឆតិ ។ ធនមិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦២] យធម៌ ភិក្ខុវេ សវិតត្តសវិចារ ពីតិ
 ធនមិ បិតិសម្ពោជ្ឈន្តោ យធម៌ វវិតត្តវិចារ បិតិ
 ធនមិ បិតិសម្ពោជ្ឈន្តោ បិតិសម្ពោជ្ឈន្តោតិ វេតិ ហំមំ
 ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិ ។ ធនមិចារមេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ
 ហោតិ ។

[៥៦៣] ហ្គលភិក្ខុតាំងឡាយ បុគ្គលត្រិវិវេតិបរាណាដោយ
 ប្រាជ្ញាក្នុងធម៌តាំងឡាយជាភានិក្នុង វេសិដល់ខ្ញុំភិយាតិចារណា កា
 តិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ បុគ្គលត្រិវិវេតិបរាណា
 ដោយប្រាជ្ញាក្នុងធម៌តាំងឡាយជាភានិក្រៅ វេសិដល់ខ្ញុំភិយាតិចារ-
 ណា កាតិចារណានោះឯង ជាធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ព្រោះថា
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តនេះ វេសិដមកកាន់ខ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៤] ហ្គលភិក្ខុតាំងឡាយ សេចក្តីព្យាយាមណាប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិវិយសម្ពោជ្ឈន្ត ១ សេចក្តីព្យាយាម
 ណាប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត សេចក្តីព្យាយាមនោះជាវិវិយសម្ពោជ្ឈន្ត ១
 ព្រោះថាវិវិយសម្ពោជ្ឈន្តនេះ វេសិដមកកាន់ខ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។
 វិវិយសម្ពោជ្ឈន្តនោះមានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៥] ហ្គលភិក្ខុតាំងឡាយ បិណ្ឌាប្រកបដោយវិកត្តុនិវ
 វិចារៈ បិតិនោះឯង ឈ្មោះថា បិតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ បិណ្ឌាបិណ្ឌបិណ្ឌវិកត្តុ-
 និវិចារៈ បិតិនោះឈ្មោះថា បិតិសម្ពោជ្ឈន្ត ១ ព្រោះថាបិតិសម្ពោជ្ឈន្ត
 នេះ វេសិដមកកាន់ខ្ទេសដោយប្រការដូច្នោះ ។ បិតិសម្ពោជ្ឈន្តនោះមាន
 ចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៦២] យនបិ ភិក្ខុវេ កាយវ្យស្សន្ធិ តនបិ បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តោ យនបិ វិទ្ធិវ្យស្សន្ធិ តនបិ បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តោ បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តោនិ ឥតិ ហិងំ ទុទ្ទេសំ រាគច្ឆតិ ។ តនបិចាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦៥] យនបិ ភិក្ខុវេ សវិតក្កោ សវិតារោ សមាធិ តនបិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ យនបិ អវិតក្កោ អវិតារោ សមាធិ តនបិ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តោនិ ឥតិ ហិងំ ទុទ្ទេសំ រាគច្ឆតិ ។ តនបិចាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

[៥៦៦] យនបិ ភិក្ខុវេ អជ្ឈន្តំ ធម្មេសុ ទុបេត្វា តនបិ ទុបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តោ យនបិ តហិត្វា ធម្មេសុ ទុបេត្វា តនបិ ទុបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តោ ទុបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តោនិ ឥតិ ហិងំ ទុទ្ទេសំ រាគច្ឆតិ ។ តនបិចាបេតំ បរិយាយេន ទ្វយំ ហោតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[៥៦២] ប្លាសភិក្ខុវាំងិទ្ធិយ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់កាយណ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់កាយនាមឃ្លោះថា បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តណ សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ចិត្តនាមឃ្លោះថា បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ ព្រោះថាបស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តិនេះ វេលីមកកាន់ទេស្វរោវាយប្រការដូច្នោះ ។ បស្សន្ធិសម្ពោជ្ឈន្តិនោះបានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៥] ប្លាសភិក្ខុវាំងិទ្ធិយ សមាធិណ មានវិកក្កុមាវិហារៈ សមាធិនាមឃ្លោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ សមាធិណ បិទោវិហារៈ បិទោវិហារៈ សមាធិនាមឃ្លោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ ព្រោះថា សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិនេះ វេលីមកកាន់ទេស្វរោវាយប្រការដូច្នោះ ។ សមាធិសម្ពោជ្ឈន្តិនោះបានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៥៦៦] ប្លាសភិក្ខុវាំងិទ្ធិយ ទុបេត្វាណ ក្នុងភិក្ខុវាំងិទ្ធិយថា ភាវិក្កុវេ ទុបេត្វានាមឃ្លោះថា ទុបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ ទុបេត្វាណ ក្នុងភិក្ខុវាំងិទ្ធិយជាភាវិក្កុវេ ទុបេត្វានាមឃ្លោះថា ទុបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ ព្រោះថាទុបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តិនេះ វេលីមកកាន់ទេស្វរោវាយប្រការដូច្នោះ ។ ទុបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តិនោះបានចំណែក ២ ដោយហេតុនេះឯង ។

[៨៦៧] អយំ ហោ វិច្ឆារេ ចរិយាយោ យំ បរិ-
យាយំ អាគម្ម សន្ត ពោជ្ឈន្តំ ចតុទ្ធសតិ ។

[៨៦៨] អថេហា សច្ចបុរាណ វិច្ឆារេ បុព្វត្ថោសបយំ
ធម៌សេនា ចតុវិមហាយ សាវន្តិ ចំល្ហាយ ចារិសិ-
ន្ត ។ (ចរិយាយសុត្តសដំក) ។ ឃីវាធិនោ វិច្ឆារេ
អញ្ញាន្តិយា បរិព្វាជនា ឃីវាស្ស វចនីយោ យស្មិ
ភវុសោ សមយេ សីមំ ចិន្តំ ហោតិ កតថេសំ តស្មិ
សមយេ ពោជ្ឈន្តំ អគារោ ភាវនាយ ។ កតថេសំ
តស្មិ សមយេ ពោជ្ឈន្តំ ការោ ភាវនាយ ។ យស្មិ
ចនាវុសា សមយេ ឧទ្ធតំ ចិន្តំ ហោតិ កតថេសំ
តស្មិ សមយេ ពោជ្ឈន្តំ អគារោ ភាវនាយ ។
កតថេសំ តស្មិ សមយេ ពោជ្ឈន្តំ ការោ ភាវនា-
យាតិ ។ ឃីវ បុព្វា វិច្ឆារេ អញ្ញាន្តិយា បរិព្វាជនា
ន ថេវ សម្មាយិស្សន្តំ ធុត្តវិញ វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តិ ។

[១៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាហេតុដែលនាំឲ្យពោជ្ឈន្ត
៧ បែបៗដូច្នោះ ។

[១៦៨] ត្រាឆោះ ភិក្ខុប្រិមបេ ស្ងៀតស្សន៍ប្រដាប់បាតិមន
ចិវិក្ខន៍បុព្វត្ថោសម័យ ចូលទៅចំល្ហបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។ (រឿងទាំង
អស់ដូចក្នុងបរិយាយសូត្រ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបរិព្វាជនាអន្ស-
តិយមិយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយអប្បិស្សយ៉ាងនេះវិញថា ម្នាល
ភវុសោទាំងឡាយ ចិត្តញាតក្នុងសម័យណា សម័យនោះជាកាលមិន
គួរនឹងចំរើនពោជ្ឈន្តអ្វីខ្លះ ។ សម័យនោះជាកាលគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈន្ត
អ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភវុសោទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ចិត្តកយចាយក្នុង
សម័យណា សម័យនោះជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈន្តអ្វីខ្លះ ។ សម័យ
នោះជាកាលគួរនឹងចំរើនពោជ្ឈន្តអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
បើអ្នកទាំងឡាយស្នេហ៍នេះ ពួកបរិព្វាជនាអន្សតិយ មុខជាដោះ
ស្រាយមិនរួចផង ទំនងដល់រូសោក្ខិចន្ទ្រិកចន្ទិលចិត្តទំលើសលុបផង ។

ដំ លើស្ប លេច ១ យថា ធំ វិញ្ញាប័ អវិសយស្មី ។
យាបដ្ឋី វិញ្ញាប័ មឃ្លាប័ យេវមេត ចេវមេត សធារ-
លោ សត្រិញ្ញតេ សឃ្លាប័នាត្រាញ្ញាណិយា មដាយ
សមេវមទុស្សាយ យោ វេមេតំ មន្ត្រាវំ វេយ្យាតា-
លោទុ ចិដ្ឋំ វាភទេយ្យ អន្ត្រាទ្រ វាថាគតោ វិ វា-
ថាតតសាវតោ វិ វេតោ វិ មន សុត្វា ។

[៥៦៧] យស្មី មន វិញ្ញាប័ សមយេ វិវិធំ ចិដ្ឋំ
យោវំ អតាលោ ចស្មី សមយេ មឃ្លាប័សឃ្លាប័ស្មី
ការាយ អតាលោ សមាធិសឃ្លាប័ស្មី ការាយ
អមេវលោ ទុវេត្វាសឃ្លាប័ស្មី ការាយ ។ ធំ
លើស្ប លេច ១ យិវំ វិញ្ញាប័ ចិដ្ឋំ ធំ វេមេតំ ឃឃ្លាប័
មឃ្លាប័ស្មី យោវំ ។ មេយ្យថាវិ វិញ្ញាប័ បុរិសោ
យិវំ អន្ត្រិ ទុដ្ឋាលេចុតាលោ មឃ្លា លោ មន្ត្រ
អន្ត្រាប័ ចេវ វិសាយិ មន្ត្រិមេយ្យ អន្ត្រាប័ តោមយាប័
មន្ត្រិមេយ្យ អន្ត្រាប័ តាដ្ឋាប័ មន្ត្រិមេយ្យ ទតតា-
ពត្វា ទេយ្យ វិសាយិ ម ទុតិមេយ្យ តត្វា ទុ
ចោ តេក បុរិសោ យិវំ អន្ត្រិ ទុដ្ឋាលេចុត្តិ ។

ដំលើរតោ ព្រែកហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
មិនមែនជាវិស័យរបស់ពួកបដិគ្វាដកទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុង
លោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ពល្លកសព្វ
ព្រមទាំងសមណក្រាហ្មណ៍ មនុស្សជាសម្បត្តិទេព នឹងមនុស្សម៉ែសេស
តថាគម៌ដទៃឃើញរក្សាការដែលគួរដោះស្រាយប្រស្នាទាំងមេត្រីគ្រប់គ្រង
បាទ លើកតែតថាគម្មសាវតរបស់តថាគត ឬក៏បុគ្គលដែលបានក្លាប់
វិញ្ញាប័របស់តថាគតមេត្រី ។

[៥៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តញាកក្នុងសម័យណា
សម័យនោះ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនសុខុម្ព័យសុខុម្ព័យ ជាកាលមិនគួរ
ចម្រើនសមាធិសម្តែងដ្ឋង្គ ជាកាលមិនគួរនឹងចម្រើនទេវតាសម្តែងដ្ឋង្គ
ឡើយ ។ ដំលើរតោ ព្រែកហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
ថាចិត្តដែលញាក ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឱ្យសុខ្យសុខ្យដោយចម្រើនទាំងឡាយ
ខ្ពុះបាទទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រើប្រែដូចបុរសបានប្រាថ្នានឹងបង្កាក់
ភ្លើងក្នុងឱ្យនេះ បុរសនោះក៏ដាក់ស្រស័ជន ដាក់គាម័យស្រស័
ជន ដាក់ស្រស័ជន ផ្ទុំទ្រូលរោងទឹកជន រោងកាចម័ជីជន
ក្នុងភ្លើងក្នុងនោះ តើបុរសនោះគួរនឹងបង្កាក់ភ្លើងក្នុងឱ្យនេះបាទឬទេ ។

នោ ហោតំ កត្តេ ។ ឯវិហរំ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លីវំ ចិត្តំ ហោតិ អតារលោ តស្មី សមយេ កស្សន្តិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ អតារលោ សហជំសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ អតារលោ ទុមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ លីវំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯវិហរំ ធម្មេហិ ធុស្សបុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។

[២៧០] យស្មីត្វ ខោ ភិក្ខុវេ សមយេ លីវំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយ-
 សម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ កាលោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ កាលោ បិតិសម្ពោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ លីវំ ភិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ ឯវិហរំ
 ធម្មេហិ សុសបុដ្ឋាបយំ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 ធុរិសោ បរិត្តំ អភិំ ទុដ្ឋាលេតុកាលោ កស្ស សោ

សូមទ្រង់ព្រះបក្ខាប្រាស មិនគួរនឹងបង្កកំច្បាចេបាទទេ ។ ប្រាសកុត្ត
 ទាំងឡាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តដែលញែកក្នុងសម័យណា សម័យ
 នោះ ជាពេលមិនគួរនឹងចំរើនបស្សន្តិសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលមិនគួរនឹងចំរើន
 លេហមិសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលមិនគួរនឹងចំរើនទេសក្ខមាសម្ពោជ្ឈន្តិឡើយ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ប្រាសកុត្តទាំងឡាយ ព្រោះថា
 ចិត្តញែកហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឲ្យស្មោះឡើងដោយធម៌ទាំងឡាយ
 នុ៎ះបាទទេ ។

[២៧០] ប្រាសកុត្តទាំងឡាយ បើចិត្តញែកក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាពេលគួរនឹងចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលគួរនឹង
 ចំរើនវិរិយសម្ពោជ្ឈន្តិ ជាពេលគួរនឹងចំរើនបិតិសម្ពោជ្ឈន្តិ ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ប្រាសកុត្តទាំងឡាយ ព្រោះចិត្តញែក
 ចិត្តនោះងាយនឹងឲ្យស្មោះឡើងបានដោយធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះ ។ ប្រាសកុត្ត
 ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចមុសេមានប្រាថ្នានឹងបង្កកំច្បាចេបាទទេ ។ ប្រាសនោះ

ពោធិ៍សាត់

ត្បូង សុត្តាន្តិ មេវ តិណាណំ បត្តិមេយ្យ សុត្តាន្តិ
 តោបយោនំ បត្តិមេយ្យ សុត្តាន្តិ កម្មានំ បត្តិមេយ្យ
 បុទ្ធាតត្បូ ធនេយ្យ ឆ ឆ បំសុតោន ធនិមេយ្យ
 ពត្រោ នុ ខោ សោ បុរិសោ បរិវត្តំ អភិ ធម្មាលេតុន្តំ ។
 ឯវំ ពត្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខុវេ យស្មី សមយេ
 លីនំ ចំត្តំ ហោតិ តាណោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយេ-
 សន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ តាណោ វិវេយសន្តោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ តាណោ បិទិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ
 វេស្ស ហេតុ ។ លីនំ ភិក្ខុវេ ចំត្តំ តំ ឯតេហិ ធម្មេហិ
 សុសុប្បាមយំ ហោតិ ។

[៥៧១] យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ ទទ្ធិចំ ចំត្តំ
 ហោតិ អតាណោ តស្មី សមយេ ធម្មវិចយេសន្តោ-
 ជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អតាណោ វិវេយសន្តោជ្ឈន្តស្ស
 ភាវនាយ អតាណោ បិទិសន្តោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។

ពោធិ៍សាត់

កំដាក់ស្មៅស្នូតផង ដាក់គោម័យស្នូតផង ដាក់ទសស្នូតផង ផ្គុំច្បាប់
 អំពីហត់ផង មិចារាយពាចម៍ដង ក្នុងភ្នំភ្នំតូចនោះ តើបុរសនោះអ្នក
 វិនិបត្តិកំភ្នំភ្នំតូចឲ្យដោះច្រើនបាទប្បទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស
 បើយ៉ាងហ្នឹងអ្នកវិនិបត្តិកំភ្នំដោះបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ចិត្តព្រាហ្មណ៍សម័យណា សម័យនោះ ជាពាលគួរនឹងចំរើនធម្ម-
 វិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាពាលគួរនឹងចំរើនវិវេយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាពាលគួរនឹង
 ចំរើនបិទិសម្ពោជ្ឈន្ត ។ អំណើនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចិត្តព្រាហ្មណ៍ ចិត្តនោះនឹងនឹងឲ្យស្តុរឡើងបាទ
 ដោយចម្រើនទ្បាយខ្ពុះ ។

[៥៧១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើចិត្តព្រាហ្មណ៍
 សម័យនោះ ជាពាលមិនគួរនឹងចំរើនធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈន្ត ជាពាលមិនគួរ
 វិនិបត្តិកំភ្នំភ្នំតូច ។ ជាពាលមិនគួរនឹងចំរើនបិទិសម្ពោជ្ឈន្តទេ ។

តំ តំស្ស ហេតុ ។ ទទ្ធកំ ភិក្ខុវេ ចំត្តំ តំ ឯតេហំ
 ធម្មេហំ ទុវ្ហសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យេវាចំ វិក្ខុវេ
 វុរិសោ មហន្តិ អត្តិក្ខន្ធនំ ចិញ្ចាមេតុតារហោ អស្ស ហោ
 ភន្ត ឥត្តានិ ចេវ និលានិ មត្តិមេយ្យ ឥត្តានិ
 តោមយោចិ មត្តិមេយ្យ ឥត្តានិ កដ្ឋានិ មត្តិមេយ្យ
 មុទវាវត្ស ធនេយ្យ ទ ទ មំសុតោ ទ ទិកំមេយ្យ
 កថោ ទ ចោ សោ វុរិសោ មហន្តិ អត្តិក្ខន្ធនំ ចិញ្ចា-
 មេត្តិ ។ យោ ហោតំ កន្តោ ។ ឯវេយេ ចោ ភិក្ខុវេ
 យស្មិ សមយេ ទទ្ធកំ ចំត្តំ ហោតិ អត្តាលោ តស្មិ
 សមយេ ធម្មវិធមសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អត្តា-
 លោ វិរិយសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ អត្តាលោ មិត្ត-
 វសម្ពោជ្ឈន្តស្ស ភាវនាយ ។ តំ តំស្ស ហេតុ ។
 ទទ្ធកំ ភិក្ខុវេ ចំត្តំ តំ ឯតេហំ ធម្មេហំ ទុវ្ហសមយំ
 ហោតិ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 ជាចិត្តក្រោមមាយហើយ ចិត្តនោះមិនងាយនឹងឱ្យស្ងប់រហូតដោយធម៌ទាំង
 ឡាយខ្លះបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នា
 ចិន្តាលក់គំនរភ្លើងដីធំ បុរសនោះក៏ដាក់ស្មៅស្នូតផង ដាក់តាមយស្នូត
 ផង ដាក់សស្នូតផង ផ្គុំរូលរំភំពិមាត់ផង មិនពេលអាចម៍ដីផង ទៅ
 ក្នុងគំនរភ្លើងធំនោះ ក៏បុរសនោះគួរនឹងលក់គំនរភ្លើងធំបានឬទេ ។ សូម
 ទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រាស មិនគួរនឹងលក់បានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តក្រោមមាយក្នុងសម័យណា សម័យនោះ ជាកាលមិន
 គួរនឹងចំរើនធម៌វិធមសម្ពោជ្ឈន្ត ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនវិរិយសម្ពោជ្ឈន្ត
 ជាកាលមិនគួរនឹងចំរើនប័តិសម្ពោជ្ឈន្តឡើយ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាចិត្តក្រោមមាយហើយ ចិត្តនោះ
 មិនងាយនឹងឱ្យស្ងប់រហូតដោយធម៌ទាំងឡាយខ្លះបានឡើយ ។

[២៧២] យស្មីញ ចោ កិក្ខុវេ សមយេ ឧទ្ធចតំ
 ចិត្តំ ហោតិ កាលោ នស្មី សមយេ បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ កាលោ សហជិសន្តោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនា-
 យ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចតំ កិក្ខុវេ ចិត្តំ តំ
 ឯតេហំ នឌេហំ សុវចសមយំ ហោតិ ។ សេយ្យជាបិ
 កិក្ខុវេ បុរិសោ មហន្តំ អន្តិក្ខន្ធវំ ឯព្វាបេតុកាលោ
 អស្ស លោ នត្ត អល្លាជិ រេវ តិណាជិ បក្ខិ-
 រេយ្យ អល្លាជិ តោមយាជិ មត្តំរេយ្យ អល្លាជិ
 តត្ថាជិ មត្តំរេយ្យ ឧទកាវតត្ថ ធនេយ្យ ចំសុ-
 តោជិ^(១) ច ឧតិរេយ្យ កាព្វា ទុ ចោ លោ បុរិ-
 លោ មហន្តំ អន្តិក្ខន្ធវំ ឯព្វាបេតុន្តំ ។ ឯវំ កន្ត ។
 ឯវិវេវ ចោ កិក្ខុវេ យស្មី សមយេ ឧទ្ធចតំ ចិត្តំ
 ហោតិ កាលោ នស្មី សមយេ បស្សន្តិសន្តោ-
 ជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ កាលោ សហជិសន្តោជ្ឈន្តិស្ស
 ភាវនាយ កាលោ ឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិស្ស ភាវនាយ ។

១ ១. ឧ. បំសុត្តន្ត ។

[២៧២] ប្រាសកិក្ខុវេនិទ្យាយ បើចិត្តក្នុងចាយក្នុងសម័យណា
 សម័យនោះ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនបស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរនឹងចំរើន
 សហជិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ប្រាសកិក្ខុវេនិទ្យាយ ព្រោះថាចិត្តក្នុងចាយហើយ
 ចិត្តនោះងាយឲ្យស្ងប់ស្ងាប់បានដោយធម៌តាំងឲ្យយន្តិ ។ ប្រាសកិក្ខុវេនិ-
 ទ្យាយ ប្រៀបដូចបុរសមានប្រាថ្នានឹងលក់គំនរភ្នំនឹងធំ បុរសនោះក៏ដាក់
 ស្មៅស្រស់ផង ដាក់គោម័យស្រស់ផង ដាក់ស្រស់ផង ផ្លូវរស់
 លាយទឹកផង រោងអាចម៍ដីផង ក្នុងនំនរភ្នំនឹងធំនោះ កើបុរសចោះក្បូ
 ចិនលក់គំនរភ្នំនឹងធំបានឬទេ ។ សូមទ្រង់ព្រះបក្តាប្រោស បើយ៉ាងនេះ
 លក់បាន ។ ប្រាសកិក្ខុវេនិទ្យាយ យ៉ាងនោះដែរ ចិត្តក្នុងចាយក្នុងសម័យ
 ណា សម័យនោះ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនបស្សន្តិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរ
 នឹងចំរើនសហជិសន្តោជ្ឈន្តិ ជាភាសាគួរនឹងចំរើនឧបេក្ខាសន្តោជ្ឈន្តិ ។

តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឧទ្ធចំ កិច្ចាវ ចំត្តំ តំ ឯតេហិ
ធម្មេហិ សុវ្យាសមយំ ហោតិ ។ សតំញ ខ្វាហំ កិច្ចាវ
សព្វត្ថិកំ វហោមីតំ ។

[៥៧៣] ឯតំ សមយំ កកវា កោលិយេសុ

វិហាតំ ហលំនូវសទ្ធក្ខម កោលិយោធំ ជំគមោ ។
អដទោ សម្ពហុណ កិច្ចុ បុព្វណ្ណសមយំ ជិវសេត្វា
ចត្តកិវិហានាយ ហលំនូវសធំ បិណ្ណាយ ចាវសីសុ ។
អដទោ តេសំ កិច្ចុធំ ឯតេហាសំ អតិប្បកោ ចោ
តាវ ហលំនូវសធំ^(១) បិណ្ណាយ ចាវតុ យន្ត្រ បយំ
យេន អក្កាតិក្ខិយោធំ បរិញ្ញាជកាធំ ភាវាមោ តេនុប-
សន្តមយ្យមាតិ ។

១ ១. ហលំនូវសាធ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាចំភ្នកយ-
ហយហើយ ចំក្តោះនាយឲ្យស្របរម្ងាប់បានដោយធម៌ទាំងឡាយគុះ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេវាគតរោលថាសតំជាគ្រឿងសម្រេចប្រយោជន៍
គ្រប់យ៉ាង ។

[៥៧៣] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាពទ្រង់គង់នៅក្នុងហលិខ្នុ-

សន្តនិគម របស់ពួកកោលិយ ក្នុងវិជនាកោលិយ ។ គ្រាខាងឯង ភិក្ខុ
ច្រើនរូប ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ប្រដាប់ត្រង់ចំក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ចូលទៅ
បិណ្ណបាតក្នុងហលំនូវសន្តនិគម ។ ទើបពួកភិក្ខុទាំងនោះមានសេចក្តីគ្រិ-
រះដូច្នោះថា ដំណើរដែលយើងចូលទៅបិណ្ណបាតក្នុងហលំនូវសន្តនិគមនោះ
ដូចជាទៅព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ គួរពួកយើងទាំងគ្នាចូលទៅ
ឯភារាមរបស់បរិញ្ញាជកជាអន្យកិរិយសិនចុះ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧៤) អដា តេ កំត្វ យេន អញ្ញតំត្វិយាមំ
 បរិព្វាជនាមំ អាភយោ តេនុបសន្តិមីសុ ឧបសន្តិមំត្វា
 តេហំ អញ្ញតំត្វិយេហំ បរិព្វាជនេហំ សន្តិ សន្មោមីសុ
 សន្មោជនិយំ តេនំ សាកណិយំ វិគីសាបត្វា ឯតបន្តំ
 មំសំទីសុ ។ ឯតមន្តំ ទិសិទ្ធេ ទោ តេ កំត្វ តេ
 អញ្ញតំត្វិយា បរិព្វាជនា ឯតជរោនំ សមណោ ភាវុសោ
 តោតមោ សាវនាមំ ឯវំ ជន្តំ ធម្មេតិ ឯថ តុត្តេ
 កំត្វេ មត្ត ធីវណោ បហាយ ចេតសោ ឧបត្តិលេ-
 សេ បញ្ញាយ ធុត្វលីតរណោ មេត្តាសហគរោន ចេត-
 សា ឯតំ មំសំ បរិព្វា វិហាថ តថា ធុតិយំ ។ តថា
 តតិយំ ។ តថា ចតុន្តំ ។ ឥតិ ធុត្វមលោ តំវិហំ សត្វមិ
 សត្វត្តតាយ សត្វាវន្តំ វិលាតំ មេត្តាសហគរោន ចេ-
 តសា វិបុលេន បហត្តតេន អប្បនាណេន រាវិរេន
 អត្សរមជ្ឈេន បរិព្វា វិហាថ ។

ពោធិ៍សាត់

(៥៧៤) លំដាប់នោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នាចូលទៅ
 ឯកាយបេសំបរិព្វាជនាមន្តិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តី
 រីករាយជាមួយនឹងបរិព្វាជនាមន្តិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
 គួររីករាយនឹងពាក្យដែលគួរព្យាបាយ ទើបអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
 ពួកភិក្ខុទាំងនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជនាមន្តិយ
 ទាំងនោះនិយាយដូច្នោះថា វិលោកនីមន្តតាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណ-
 គោតមវិនិសំផលធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមកតាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់និវរណ-
 ធម៌៥ថា គ្រឿងសៅហ្មងនៃចិត្ត ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឱ្យមានកម្លាំងថយ ឡាយ
 ចិត្តប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ទិសទី ១ ទិសទី ២ ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣
 ក៏ដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ។ ចូរឡាយចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ជា
 ចិត្តចម្ងាយ មិនមានប្រមាណ មិនមានក្លៀវ មិនមានព្យាបាទ ទៅ
 កាន់សក្កលោកទាំងអស់ ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទីទិស
 និទិសក្នុង ។ ដោយការយកខ្លួនទៅប្រៀបដូចនឹងសក្កុទាំងអស់ក្នុងទីទាំង
 ពួក តាមទំនងនោះឯង ។

[៥៧៥] កុរុណាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជំរិញ្ចា វិហារជំ តថា ធុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមណោ តិរិយំ សត្វជំ សត្វត្ថតាយ
 សញ្ញាវត្ថំ លោកំ កុរុណាសហគភេទ ចេតសា វិបុ-
 លេន មហត្ថភេទ អប្បមាណេន អវេរេន អត្យា-
 បដ្ឋេន ជំរិញ្ចា វិហារជំ ។

[៥៧៦] មុទិកាសហគភេទ ចេតសា ឯកំ ទិសំ
 ជំរិញ្ចា វិហារជំ តថា ធុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមណោ តិរិយំ សត្វជំ សត្វត្ថតាយ
 សញ្ញាវត្ថំ លោកំ មុទិកាសហគភេទ ចេតសា វិបុ-
 លេន មហត្ថភេទ អប្បមាណេន អវេរេន អត្យាបដ្ឋេន
 ជំរិញ្ចា វិហារជំ ។

[៥៧៧] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយកុរុណាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤ កំដូច
 គ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយកុរុណា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងត្រូវ តាមទំនើបនេះឯង ។

[៥៧៨] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិកាទៅកាន់
 ទិសទី ១ ទិសទី ២ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៣ កំដូចគ្នា ។ ទិសទី ៤
 កំដូចគ្នា ។ ចូរផ្សាយចិត្តប្រកបដោយមុទិកា ជាចិត្តធំទូលាយ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងទិសខាងលើ ទិសខាងក្រោម ទិសទទឹង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបធៀបនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងត្រូវ តាមទំនើបនេះឯង ។

(៥៧៧) ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា ឯតំ ធិសំ
 ជវិត្តា វិហរេជ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ទុទ្ធមជា តិវិយំ សត្វធិ សត្វត្តកាយ
 សញ្ញាវត្ថុំ លោកំ ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្ករោទ អប្បមាលោន អវេវេន អត្យាបរដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហរេជ ។

(៥៧៨) មយឡំ ចោ អាវុសោ សាវតានំ ឯវិ
 ធម្មំ នេសេម ឯថ តុម្ព អាវុសោ បញ្ច ជីវលោ
 បរោយ ចេតសោ ឧបត្តិវេលសេ បញ្ញាយ ទុត្វលី-
 តារលោ មេត្តាសហគរោទ ចេតសា ឯតំ ធិសំ
 ជវិត្តា វិហរេជ ។ បេ ។

(៥៧៩) ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា ឯតំ ធិសំ
 ជវិត្តា វិហរេជ តថា ទុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា
 ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ទុទ្ធមជា តិវិយំ សត្វធិ សត្វត្តកាយ
 សញ្ញាវត្ថុំ លោកំ ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា វិបុ-
 លេន មហាក្ករោទ អប្បមាលោន អវេវេន អត្យាបរដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហរេជ ។

(៥៧៧) អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តាទៅកាន់
 ចំសទី១ ចំសទី២ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី ៣ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី៤ កិដ្ឋប-
 ត្តា ។ ចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តា ជាចំក្នុងចូលាយ មិនមាន
 ប្រហារា មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងចំសទាំងលើ ចំសទាំងក្រោម ចំសទទាំង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងត្រូវ តាមចំនងនេះឯង ។

(៥៧៨) នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏វត្ត
 សំដែងធម៌ប្រាប់សាវកទាំងឡាយយើងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយចូរមករាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់នូវវេណធម៌៥ ជា
 គ្រឿងសៅហ្មងនៃចំក្នុង ដែលធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកំឡាំងថយ រួចផ្សាយចំក្នុង
 ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ចំសទី១ ។ បេ ។

(៥៧៩) អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តាទៅកាន់
 ចំសទី១ ចំសទី២ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី ៣ កិដ្ឋបត្តា ។ ចំសទី៤
 កិដ្ឋបត្តា ។ ចូរផ្សាយចំក្នុងប្រកបដោយឧបេត្តា ជាចំក្នុងចូលាយ មិនមាន
 ប្រហារា មិនមានពៀរ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សត្វលោកទាំងអស់
 ក្នុងចំសទាំងលើ ចំសទាំងក្រោម ចំសទទាំង ដោយការយកខ្លួនទៅ
 ប្រៀបផ្ទឹមនឹងសត្វទាំងអស់ក្នុងទីតាំងត្រូវ តាមចំនងនេះដែរ ។

(២៧០) ឥឡោ ភោ មាតុសោ ភោ វិសេសោ ភោ
អនិច្ចាយសោ ភិញ្ញាណការណំ សបណស្ស វិ កោត-
មស្ស អញ្ញតំ វិ យមិធំ ធម្មទេសនាយ វិ ធម្មទេ-
សនំ អនុសាសនេយា វិ អនុសាសនន្ទំ ។

(២៧១) អថោ ភេ ភិក្ខុ ភេសំ អញ្ញតិវុយាធំ
បរិព្វាជនាធំ ភាសិតំ ទេវ អភិទន្ទិសុ ធម្មដិក្កោ-
សិសុ អនភិទន្ទិកា អម្មដិក្កោសិកា ទដ្ឋាយាសនា
បន្តិមិសុ ភកវតោ សន្តិកោ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អង្គំ
អាណិទំស្សាមាតិ ។

(២៧២) អថោ ភេ ភិក្ខុ ហាលិម្ពវសទេ បិណ្ណាយ
ចរិកា មញ្ញកត្តំ បិណ្ណនាតម្មដិក្កត្តា យេន ភកវា
តេនុបសន្តិមិសុ ឧបសន្តិមិកា ភកវត្ថំ អភិវាទេត្តា ឯ-
តមន្តំ ជិសិទិសុ ។ ឯតមន្តំ ជិសិញ្ញា ចោ ភេ ភិក្ខុ
ភកវត្ថំ ឯនទភោតំ

(២៧០) វិទេលោកដំមានអាយុទាំងឡាយ បុក្កុរៀងទេ មាន
សេចក្តីវិសេសដូចម្តេច មានសេចក្តីអតិប្បដូចម្តេច មានអំពើផ្សេង
គ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី អំពីដំណើរធម៌ទេសនា
នឹងធម៌ទេសនា អំពីពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

(២៧១) គ្រានោះឯង ពួកភិក្ខុទាំងនោះមិនបានត្រឹមត្រូវ មិន
បានយោងហោមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជនជាអន្តរិយទាំងនោះ លុះមិន
ត្រឹមត្រូវ មិនយោងហោមហើយ ក៏ត្រាតពាក្យសន្ធិវិញ្ញាណដោយ
ភិតភ្លាម យើងគង់នឹងជំនិសេចក្តីវិទេលោកភិក្ខុ ក្នុងសំណាក់ព្រះដំមាន
ព្រះភាគមិនទាន ។

(២៧២) សំដៅបំពានឯង ភិក្ខុទាំងនោះត្រាច់ទៅបិណ្ណបុក្កុរ
ហាលិម្ពវសទេនិម លុះកន្លងបិណ្ណបុក្កុរកាលជាទាំងក្រោយកត្ត ក៏នាំ
គ្នាចូលទៅកាលព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំ
ព្រះដំមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដំសមគួរ ។ លុះពួកភិក្ខុទាំងនោះ
អង្គុយក្នុងទីដំសមគួរហើយ ក៏បានចូលស្នើសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដំមាន
ព្រះភាគដូច្នោះថា

[៥៧៣] ឥឡូវ បស់ កន្លែ ធុញ្ញូសមយំ ដំកសេត្វា
 បញ្ជីសំណាម ហេតិវុទ្ធសំ ដំណាយ បរិសិទ្ធិ ។
 ទេសំ ជា កន្លែ អញ្ញាតំ ឯតទេសំ អតំប្បតោ
 ទោ តាដ ហេតិវុទ្ធសំ ដំណាយ បរិវុទ្ធិ យទ្ធិ បយំ
 យេន អញ្ញាតំយោ បរិវុទ្ធិកាតំ អាហោ តេទុប-
 សង្កមយ្យាមាតិ ។

[៥៧៤] អតទោ បយំ កន្លែ យេន អញ្ញាតំយោ
 បរិវុទ្ធិកាតំ អាហោ តេទុបសង្កមយ្យ ទុបសង្កមយ្យ
 ទេសំ អញ្ញាតំយោ បរិវុទ្ធិកាតំ សង្កមយ្យ សង្កមយ្យ
 សង្កមយ្យ តេសំ សាភាសំ វិសិសាវត្តា ឯតមង្គ
 ដំសិវិទ្ធិ ។ ឯតមង្គ ដំសង្ក ទោ អញ្ញ កន្លែ តេ
 អញ្ញាតំយោ បរិវុទ្ធិកា ឯតទេសំ សមណោ អាសិសា
 តោទោ សាវតាតំ ឯវិ ទង្គ ទេសេតិ ឯឯ ធុញ្ញូ
 តំត្រា បញ្ជី ដំណោ បមាយ ទេសោ ទុបសង្កមយ្យ
 បញ្ជាយ ធុញ្ញូសំណាម បញ្ជាយសមណោ ទេសោ
 ឯតំ ដំសំ បរិវុទ្ធិ វិហារ ។ បេ ។

[៥៧៥] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងវិធានោះ ក្នុងខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត្រនឹងចំណែកបញ្ជូនសម័យ ចូលទៅ
 បំណុលក្នុងហេតុសន្តិសម ។ សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ក្នុងខ្ញុំ
 ព្រះអង្គទាំងនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះ ដំណើរដែលយើងគ្រាប់ទៅ
 បំណុលក្នុងហេតុសន្តិសម នៅព្រឹកណាស់ទៅឡើយ បើដូច្នោះគួរ
 តែពួកយើងចូលទៅឯពាក្យរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយសិនចុះ ។

[៥៧៦] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលានោះ ក្នុងព្រះអង្គ
 ក៏បាននាំគ្នាចូលទៅឯពាក្យរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ គំច្រើនចក្ខុវិភាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំង
 នោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរវិភាយនឹងពាក្យគួរព្យាបាយ ក៏រក្សយ
 ក្នុងទីដំសមគួរ ។ ចតិគ្រឹះព្រះអង្គដ៏ចំរើន លុះក្នុងព្រះអង្គអង្គុយក្នុងទី
 ដំសមគួរហើយ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិវិយទាំងនោះបាននិយាយដូច្នោះ
 នៃលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះសមណោតាមតែសំដែងទម្រង់
 ប្រាប់សារេទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមករាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលះបង់និវាណទម្រង់ ៥ ជាត្រៀមសៅហ្មង
 ចំក្តី ដែលធ្វើប្រាជ្ញាទ្រព្យមានកម្លាំងថយ រួចផុតចំក្តីច្រកបង្ហាយមេត្តា
 ទៅតាន់ដំសទី ១ ។ បេ ។

[៥៨៥] កុរុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៦] មុទិកាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៧] ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ធិសំ ជរិត្តា វិហារេ តថា ធុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធកមោ តិរិយំ សត្វិ សត្វត្តនាយ សញ្ញាវត្ថុំ លោកំ ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា វិបុលេន បហគ្គតេន អប្បមាលោន អរិរេន អព្យាបជ្ឈេន ជរិត្តា វិហារជាតិ ។

[៥៨៨] មយេម្យិ ទោ អារុសោ សាវកានំ ឯវំ ចង្កំ នេសេម ឋេ តុរ្តេ អារុសោ បព្វ ធីរិលោ បហាយ ចេតសា ធុបត្តិលេសេ បញ្ញាយ ធុត្វលីករលោ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ធិសំ ជរិត្តា វិហារេ ។ មេ ។

[៥៨៩] កុរុណាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៩០] មុទិកាសហគតេន ចេតសា ។

[៥៨៥] ចិត្តប្រកបដោយកុណា ។

[៥៨៦] ចិត្តប្រកបដោយមុខិតា ។

[៥៨៧] អ្នកទាំងឡាយចូរឱ្យយចិត្តប្រកបដោយ ។ មេត្តាទៅកាន់ ចំសទី ១ ចំសទី ២ កិម្ពុចក្ខា ។ ចំសទី ៣ កិម្ពុចក្ខា ។ ចំសទី ៤ កិម្ពុចក្ខា ។ ចូរឱ្យយចិត្តប្រកបដោយ ។ មេត្តា ជាចិត្តចំលាយ មិនមាន ប្រមាណ មិនមានព្រិះ មិនមានព្យាបាទ ទៅកាន់សក្កលោកទាំងអស់ ក្នុងចំសទាំងលើ ចំសទាំងក្រោម ចំសទាំង ដោយការយកខ្លួនទៅ ប្រើប្រជុំមន្តិសក្កទាំងអស់ក្នុងទីតាំងពួង តាមទំនងនេះចុះ ។

[៥៨៨] ខែលោកដ៏មានតាយុទាំងឡាយ សូម្បីពួកយើង ក៏តែង សំដែងធម៌ប្រាប់សារកទាំងឡាយយ៉ាងនេះថា ឆ្ងល់អារុសោទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមកតាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយលរបង់និរណេនមិថ ជា គ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើប្រាថ្នាឱ្យមានកម្លាំងវេយ ចូរឱ្យយចិត្ត ប្រកបដោយមេត្តាទៅកាន់ចំសទី ១ ។ មេ ។

[៥៨៩] ចិត្តប្រកបដោយកុណា ។

[៥៩០] ចិត្តប្រកបដោយមុខិតា ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧១] ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា ឋិតំ ជំសំ ជំវត្តា វិហារជំ តថា មុតិយំ ។ តថា តតិយំ ។ តថា ចតុត្ថំ ។ ឥតិ ឧទ្ធមនោ តិរិយំ សព្វជំ សព្វត្ថតាយ សព្វាវុត្តំ លោកំ ឧបេត្តាសហគរោទ ចេតសា វិបុលេន មហត្ថរោទ អប្បមាលោទ អរេន អព្យមជ្ឈេន ជំវត្តា វិហារជាតិ ។

[២៧២] ឥន លោ អាវុសោ តោ វិសេសោ តោ អនិច្ចយសោ តិច្ឆាទាត្រណំ សមណស្ស វា តោ តមស្ស អត្តាតំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា ធម្មទេសនំ អនុសាសនិយា វា អនុសាសនន្តំ ។

[២៧៣] អដទោ មយំ កន្តេ តេសំ អញ្ញតិច្ឆិយានំ បរិច្ឆាជតានំ កាសិទំ ទេវ អភិទន្តិក្ខំ ឧប្បដិក្ខានិក្ខំ អនិទន្តិក្ខំ អប្បដិក្ខានិក្ខំ ឧប្បាយាសនា បក្កាបិណ្ណ ពតវតោ សន្តិកោ ឋិតស្ស កាសិទស្ស អត្តំ វាដានិក្ខយាតិ ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧១] អ្នកទាំងឡាយចូរផ្សាយចំនួនប្រកបដោយទេវតាទៅកាន់ ទំសទី ១ ទំសទី ២ កិដ្ឋចត្តា ។ ទំសទី ៣ កិដ្ឋចត្តា ។ ទំសទី ៤ កិដ្ឋចត្តា ។ ចូរផ្សាយចំនួនប្រកបដោយទេវតា ជាចំក្នុងទូលាយ មិនមាន ប្រហោ មិនហន្សៀវ មិនហន្សៀវ ទៅកាន់សក្កលោកទាំងអស់ ក្នុងទំសទាំងលី ទំសទាំងគ្រាម ទំសទាំង ដោយការយកខ្លួនទៅ ប្រៀបធៀបនឹងសក្កទាំងអស់ក្នុងទំទាំងពួង ដូច្នោះដែរ ។

[២៧២] វិនិលោកដ៏មានកាយុទាំងឡាយ ចុះក្នុងដំណើរខេះ គឺ បានសេចក្តីវិសេសដូចម្តេច បានសេចក្តីអនិច្ចយដូចម្តេច បានវិភិ ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច របស់ព្រះសមណគោតមក្តី យើងក្តី វិភិដំណើរធម៌ ទេសនានឹងធម៌ទេសនា វិភិពាក្យប្រៀនប្រដៅនឹងពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។

[២៧៣] សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស វេលាខោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានត្រឹមត្រូវ មិនយាត់ហាមភាសិតរបស់ពួកបរិព្វាជកជាអរិយ ទាំងខោះទេ លុះមិនត្រឹមត្រូវ មិនយាត់ហាមហើយ ក៏ក្រែកបោកពេ សនៈដើរចេញបក ដោយគិតគ្នាថា យើងនឹងនឹងវិនិសេចក្តីវិនិសេចក្តី ក្នុងសំណាត់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនខាន ។

(៥៧២) ឃុំវាំងបោ ភ័ក្ត្រវេ អញ្ញត្តិយា បរិព្វា-
 ជតា ឃុំស្រុក រដ្ឋបាល កង ភាវិតា បណ្ឌិតសា
 ចេត្តា ចេតោវិមុត្តិ ក៏គតិកា ហោតិ កំឡាហា កំឡា-
 ណា កំឡាហោសាទា ។ កង ភាវិតា បណ្ឌិតសា
 កុណា ចេតោវិមុត្តិ ក៏គតិកា ហោតិ កំឡាហា កំឡា-
 ណា កំឡាហោសាទា ។ កង ភាវិតា បណ្ឌិតសា
 បុណ្ណិកា ចេតោវិមុត្តិ ក៏គតិកា ហោតិ កំឡាហា កំឡា-
 ណា កំឡាហោសាទា ។ កង ភាវិតា បណ្ឌិតសា
 ទេវតោ ចេតោវិមុត្តិ ក៏គតិកា ហោតិ កំឡាហា កំឡា-
 ណា កំឡាហោសាទា ។ ឃុំ បុណ្ណា ភ័ក្ត្រវេ អញ្ញ-
 ត្តិយា បរិព្វាជតា ១ ចេ ឃុំស្រុក រដ្ឋបាល កំឡា-
 វិល្យា វិយាតិ រាជបុណ្ណិកា ។ កំ ចេស្ស ហេតុ ។
 យថា តំ ភ័ក្ត្រវេ អរិសយស្សី ។ ធាហន្តំ ភ័ក្ត្រវេ
 បស្សបិ សទេវតោ លោកិ សមារោតិ សព្វេវតោ

(៥៧២) ប្រាសាទភ័ក្ត្រវេ បើពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិយ
 និយាយយ៉ាងនេះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសួរយ៉ាងនេះវិញថា ប្រាសាទភ័ក្ត្រវេ
 ទាំងឡាយ ចុះមេត្តាចោលភាវិតា ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច
 មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។
 ប្រាសាទភ័ក្ត្រវេ ទាំងឡាយ ចុះកុណាចោលភាវិតា ត្រូវចំរើនដូចម្តេច
 មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទី
 បំផុតដូចម្តេច ។ ប្រាសាទភ័ក្ត្រវេ ទាំងឡាយ ចុះមុខគាចោលភាវិតា ត្រូវ
 ចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ប្រាសាទភ័ក្ត្រវេ ទាំងឡាយ ចុះមេត្តា-
 ចោលភាវិតា ត្រូវចំរើនដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លាដូច
 ម្តេច មានផលដូចម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ប្រាសាទភ័ក្ត្រវេ បើ
 អ្នកទាំងឡាយសួរយ៉ាងនេះ ពួកបរិព្វាជកជាអន្យតិយ បុរាណិនិយោ
 គ្រាយមិនរួចផុត នឹងដល់ខ្ពស់សេចក្តីទៀតច្បាស់ចំក្នុងវិស្វកម្មវិស្វកម្ម ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុដូចម្តេច ។ ប្រាសាទភ័ក្ត្រវេ ព្រោះ
 ដំណើរនោះ មិនជាវិស័យរបស់ពួកអន្យតិយបរិព្វាជកទេ ។ ប្រាសាទភ័ក្ត្រ
 ទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក ពាក្យលោក ព្រមលោក

សស្សបណ្ឌិត្យាញ្ញណាំយា បដាយ សនេវមនុស្សនយ
 យេក នមេសំ បញ្ញាធំ វេយ្យាសារណោ ធិត្តំ រណ-
 ធម្មេ អញ្ញត្រិ តថាគតេន វា តថាគតសារិកេន
 វា នតោ វា បទ សុត្វា ។

[៥៧៥] កង្កំ កាវិកា ច ភិក្ខុវេ មេត្តាសហគតំ សន្តិ-
 តិកតិកោ ហោតំ តំប្បវា តំប្បណ តំប្បវិយោ-
 សាទា ។ នេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតំ សន្តិ-
 សម្ពោជ្ឈន្តំ កាវេតិ ។ មេ ។ មេត្តាសហគតំ ឧបេត្វា-
 សម្ពោជ្ឈន្តំ កាវេតិ វិវេកធិស្សិតំ វិវេកធិស្សិតំ ធិរេ-
 ធិស្សិតំ វេស្សត្តបរិណាមី ។ សោ សុច អាគម្ពន្តិ
 អប្បជិត្វលេ បដិត្វលសញ្ញិ វិហវយ្យន្តិ បដិត្វល-
 សញ្ញិ តត្វ វិហវតិ សុច អាគម្ពន្តិ បដិត្វលេ
 អប្បជិត្វលសញ្ញិ វិហវយ្យន្តិ អប្បជិត្វលសញ្ញិ តត្វ
 វិហវតិ សុច អាគម្ពន្តិ អប្បជិត្វលេ ច បដិត្វលេ ច

ពត្តសុត្វ ព្រមទាំងសបណ្ឌិត្យាញ្ញណាំ មនុស្សជាសម្មតិទេពនិងមនុស្ស
 ដ៏រសស គឺជាគម្ពីរឃើញអ្នកណាអបដេស្រាយប្រស្នាទាំងមេត្វ
 ពេញចិត្តទានឡើយ លើកលែងតែគឺជាគម្ពីរសារិករបស់គឺជាគម ឬក៏
 បុគ្គលដែលបានស្តាប់អំពីសារិករបស់គឺជាគម ។

[៥៧៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះមកក្រៅពីមុត្តិ ត្រីត្រចំរើន
 ដូចម្តេច មានគន្លងដូចម្តេច មានសេចក្តីថ្លថ្លដូចម្តេច មានផលដូចម្តេច
 មានជីវិតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគន្លងសាសនានេះ ចំរើន
 សកិសម្ពោជ្ឈន្តិប្រគបដោយមេត្តា ។ មេ ។ ចំរើនឧបេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តិប្រគប
 ដោយមេត្តា ដែលពស្រីយន្តវេសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយន្តវេសេ
 យាករាគៈ ពស្រីយន្តវេសេជាគ្រឿងរលត់ បង្កើនទៅកាន់ការលេបដំ ។
 លើកត្តានោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអត្តាមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលមិន
 គួរឆ្កើមថា ជារបស់គួរឆ្កើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរឆ្កើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអត្តាអញមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់ដែលគួរឆ្កើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្កើមវិញដូច្នោះ
 ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថាមិនគួរឆ្កើមមែន បើប្រាថ្នាថា
 សូមឲ្យអត្តាអញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់មិនគួរឆ្កើមនិងគួរឆ្កើមថា

បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារយ្យន្តំ បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ វិហារនិ
 សរេ អាគម្ពនិ បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច
 អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហារយ្យន្តំ អប្បដិក្ខុលសញ្ញំ តត្ថ
 វិហារនិ សរេ អាគម្ពនិ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលេ
 តទុកយំ អភិណ្ឌេត្វា ឧបេត្វាកោ វិហារយ្យំ សតោ
 សប្បជាហេតិ ឧបេត្វាកោ តត្ថ វិហារនិ សតោ
 សប្បជាហេ សុភំ វា ទោ បទ វិហេត្តំ ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារនិ ។ សុគមរមាហំ ភិក្ខុវេ មេត្តាទេតោវិបុត្តិ
 វនាមំ ។ ឥទ បញ្ញាស្ស ភិក្ខុលោ ឧត្តវិមុត្តិ អប្ប-
 ដិវិជ្ឈតោ ។

[២៧៦] កថំ ការិតា ច ភិក្ខុវេ កុណាទេ-
 តោវិបុត្តិ ភិក្ខុតំសា ហោនិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុលា
 ភិក្ខុវេយោសាទា ។ ឥដំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុណា-
 សហគនំ សតិសម្មាជ្ឈន្តំ ការេតិ ។ បេ ។ កុណា-
 សហគនំ ឧបេត្វាសម្មាជ្ឈន្តំ ការេតិ វិវេកនិស្សិតំ

ជាបស្ចុក្ខេមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជា
 របស់គួរឆ្កើមមែន បើប្រាកដថា សូមឲ្យភាគអញមានសេចក្តីសំគាល់
 ក្នុងរបស់គួរឆ្កើមនឹងមិនគួរឆ្កើមថា ជាបស្ចុក្ខេមដូច្នោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជាបស្ចុក្ខេមមែន បើប្រាកដថា
 សូមឲ្យភាគអញកុំបំប៉ងពាក់ទីនិរបស់ទាំង ២ នោះ គឺរបស់មិនគួរឆ្កើម
 នឹងរបស់គួរឆ្កើម ជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដូច្នោះ ទៅជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្បជញ្ញៈក្នុងរបស់
 នោះ ឬក៏បានសម្រេចវិហារក្នុងវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតហោរ
 មេត្តាចោតវិមុត្តិថា ជានុណាជានិល្លត្រៃវេនិ ។ បើភិក្ខុមិនចាត់ចែង
 ទូរិមុត្តិវិលីសលុបទេ ប្រាកដក៏គង់មានក្នុងលោកនេះដែរ ។

[២៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុណាចោតវិមុត្តិ តើត្រូវចំរើន
 ដូចម្តេច មានគតិដូចម្តេច មានសេចក្តីវិជ្ជាដូចម្តេច មានផលដូច
 ម្តេច មានចំបង់ដុតដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ចំរើនសតិសម្បជញ្ញៈប្រកបដោយកុណា ។ បេ ។ ចំរើនមេត្តា-
 សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយកុណា ដែលអាស្រ័យទូរិសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់

[២៧៧] តថ ការីតា ច ភិក្ខុវេ មុនិទានោតោវមុត្តិ
 តិកនិកា ហោតំ កិម្មរមា កិម្មណា កិម្មរិយោ-
 សាទា ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មុនិទានសហគតំ សតិ-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតំ ។ បេ ។ មុនិទានសហគតំ ឧបេត្តា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ភាវេតំ វិវេកធិស្សិតំ វិវេកធិស្សិតំ ធិរោ-
 ធិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណាមី ។ សោ សេច អាភន្នតិ
 អប្បជំក្ខលេ បជំក្ខលសត្តិ វិហារយ្យន្តិ បជំក្ខល-
 សត្តិ តត្ថ វិហារតិ ។ បេ ។ សេច អាភន្នតិ អប្បជំក្ខ-
 លញ្ច បជំក្ខលញ្ច តទុកយំ អភិធិវេជ្ជត្វា ឧបេត្តោ
 វិហារយ្យំ សតោ សម្មជាតោតិ ឧបេត្តោ តត្ថ វិហ-
 រតិ សតោ សម្មជាតោ សត្វសោ វា បទ អាណាសា-
 ធក្យាយតធំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ វិញ្ញាណន្តំ វិញ្ញា-
 ណក្យាយតធំ ឧបសម្មន្តំ វិហារតិ ។ វិញ្ញាណក្យាយ-
 តធម្មវេហំ ភិក្ខុវេ មុនិទានោតោវមុត្តិ វិទាមិ ។ ឥធិ
 បញ្ញស្ស ភិក្ខុវេ ឧត្តវិមុត្តិ អប្បជំវិជ្ជតោ ។

[២៧៧] ហ្គាលភិក្ខុវេនិទ្យាយ មុនិទានោតោវមុត្តិ តើត្រូវចំរើន
 ដូចម្តេច បាននិដូចម្តេច បានសេចក្តីវិជ្ជាដូចម្តេច បានផលដូចម្តេច
 បានចំបុកដូចម្តេច ។ ហ្គាលភិក្ខុវេនិទ្យាយ ភិក្ខុកនិសាសនាទះ ចំរើន
 សតិសម្មោជ្ឈន្តិប្រកបដោយបុទិតា ។ បេ ។ ចំរើនទេហេតុសម្មោជ្ឈន្តិ
 ប្រកបដោយបុទិតា ដែលពស្រីយន្តវេសចក្តិស្តបំស្ងាតំ ពស្រីយន្តវេស
 ព្រាសចាករតៈ ពស្រីយន្តវេសរេតំ បង្កើនទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
 បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឱ្យអាណាមញ្ញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់ដែល
 បិទគ្នារឿបថា ជារបស់គួរឱ្យមន្ត្រីដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរឱ្យមន្ត្រី ។ បេ ។ បើប្រាថ្នាថា សូមឱ្យអាណាមញ្ញ
 កុំជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំង៦ នោះ គឺរបស់មិនគួរឱ្យមន្ត្រីនឹងរបស់គួរឱ្យម-
 ហើយជាអ្នកព្រឺឆើយកន្តើយ ប្រកបដោយសតិសម្មវេញ្ញាដូច្នោះដូច្នោះ ជាអ្នក
 ព្រឺឆើយកន្តើយ មានសតិសម្មវេញ្ញាដូច្នោះក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងបង្គំនូវពា-
 កសានក្យាយតធំសត្វអន្តិ រួចចូលកាន់វិញ្ញាណក្យាយតធំដោយបរិក្ខប-
 ថា វិញ្ញាណមិនមានចំបុក ។ ហ្គាលភិក្ខុវេនិទ្យាយ តថាគតហោវមុទិ-
 កាទោតោវមុត្តិថា ជាវិញ្ញាណក្យាយតធំដ៏ក្រុម ។ បើភិក្ខុមិនចាន់
 ចាក់ចុះនូវវិមុត្តិដ៏លើសលុបទេ ប្រាថ្នាគំនិតវិវាទក្នុងវេលាទេវវេទិ ។

ពោធិ៍សាត់

[២៧៧] កង ភាវិតា ៦ ភិក្ខុវេ ឧបេក្ខា-
 ចេតោវិបុត្តំ តីតតំតា ហោតិ តំអ្សរហា តិវ្វណ
 តិវ្វរិយោសាទា ។ ឯច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបេក្ខាស-
 ហតតំ សតិសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ ។ មេ ។ ឧបេក្ខា-
 សហតតំ ឧបេក្ខាសម្មោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ វិវេកាធិស្សិតំ
 វិភវធិស្សិតំ ឯកេធិស្សិតំ វោស្សក្កបរិណាមិ ។ សោ
 សាច អាតម្មតិ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហ-
 រយ្យន្តំ បដិក្ខុលសញ្ញិ តត្ថ វិហរតិ សាច អាតម្មតិ
 បដិក្ខុលេ អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហរយ្យន្តំ អប្បដិក្ខុ-
 លសញ្ញិ តត្ថ វិហរតិ សាច អាតម្មតិ អប្បដិក្ខុ-
 លេ ៦ បដិក្ខុលេ ៦ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហរយ្យន្តំ
 បដិក្ខុលសញ្ញិ តត្ថ វិហរតិ សាច អាតម្មតិ បដិក្ខុ-
 លេ ៦ អប្បដិក្ខុលេ ៦ អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហរយ្យន្តំ

ពោធិ៍សាត់

[២៧៨] ហ្គាលភិក្ខុវាំងឡាយ របេក្ខាចេតោវិបុត្តិ តើត្រូវ
 ចំរើនដូចម្តេច មានភិក្ខុដូចម្តេច មានសេចក្តីច្របូបច្រមួន មានផលដូច
 ម្តេច មានទីបំផុតដូចម្តេច ។ ហ្គាលភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ចំរើនសតិសម្មោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយរបេក្ខា ។ មេ ។ ចំរើនរបេក្ខា-
 សម្មោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយរបេក្ខា ដែលពាស្រ័យនូវសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 ពាស្រ័យនូវការព្រាសចាកកក្កៈ ពាស្រ័យនូវការលេង បណ្តើរទៅកាន់
 សេចក្តីលះបង់ ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាក្ខមញ្ញមានសេចក្តី
 សំគាល់ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរឆ្អើមថា ជារបស់គួរឆ្អើមដូច្នោះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់គួរឆ្អើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូម
 ឲ្យអាក្ខមញ្ញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្អើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្អើម
 ដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឆ្អើម បើ
 ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាក្ខមញ្ញមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់មិនគួរឆ្អើមផង
 គួរឆ្អើមផងថាជារបស់គួរឆ្អើមដូច្នោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់
 នោះថា ជារបស់គួរឆ្អើមមែន បើប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាក្ខមញ្ញមានសេច-
 ក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់គួរឆ្អើមនឹងមិនគួរឆ្អើមថា ជារបស់មិនគួរឆ្អើមដូច្នោះ

អប្បជំគូលសម្ព័ន្ធំ តត្ថ វិហារិនិ សេច វាតត្ថដ្ឋនិ
 អប្បជំគូលត្វ មជ្ជិគូលត្វ តន្តុកយំ អភិវេរដ្ឋត្វា
 ឧបេត្តុកោ វិហារយ្យំ សតោ សម្មជាតោនិ ឧ-
 បេត្តុកោ តត្ថ វិហារិនិ សតោ សម្មជាតោ សព្វសោ-
 ភំ មន វិញ្ញាណញាយនំ សមតំក្កម្ម ធម្មំ ភិញ្ញិនិ
 វាតតំញញាយនំ ឧបសម្មជ្ជ វិហារិនិ ។ វាតតំញញា-
 យតទមមាមា ភិក្ខុវេ ឧបេត្តុកោ វិហារិនិ វនាមិ ។
 វេន បញ្ញស្ស ភិក្ខុវេ ឧត្តវិវុត្តំ អប្បជំវិជ្ជាតោនិ ។

[៥៧៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ អថទោ សតារវេ(១)

ព្រាហ្មណោ យេន ភគវំ តេនុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មំបិទ្វា
 ភគវតា សន្តិ សម្មោនំ សម្មោនយំ តតិ សារាណិ-
 យំ វិនិសារត្វា ឯតមន្តំ ជិសីនិ ។ ឯតមន្តំ ជិ-
 សំខ្លោ ចោ សតារវេ ព្រាហ្មណោ ភគវន្តំ ឯតនវេច
 កោ ធុ ទោ កោ តោតប មោតុ កោ បច្ចុយោ

១ ឧ. ម. សង្ខារវា ។

ក្នុងអំឡុងពេលនោះសេចក្តីសំគាល់ក្នុងរបស់នោះថា ជារបស់មិនគួរឱ្យមើល បើ
 ព្រាហ្មណ៍ សូមឱ្យអាត្មាអញ្ចក់ជាប់ចំពាក់នឹងរបស់ទាំងនោះ នោះ នឹងរបស់
 មិនគួរឱ្យមើលរបស់គួរឱ្យមើល ហើយក៏អ្នកព្រឺនឹងយកឱ្យ ប្រកបដោយ
 សតិសម្បជញ្ញៈផ្សេងៗ ទៅជាអ្នកព្រឺនឹងយកឱ្យ ប្រកបដោយសតិសម្ប-
 ជញ្ញៈក្នុងរបស់នោះ ក៏កន្លងទៅវិញ ណញាយនៈសព្វអង្គ រួចចូល
 កាន់ភកិញ្ញាយនៈ ដោយបរិកម្មជា វត្ថុតែងតែមិនមាន ។ ហួស
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គេគេហៅទៅបញ្ជូនទៅវិញ ក៏មានភកិញ្ញាយនៈ
 ដ៏ក្រិលនិ ។ បើភិក្ខុមិនចាត់ចូរឱ្យវិញ ក៏មិនលើសលុបទេ ព្រាហ្មណ៍ក៏គង់មាន
 ក្នុងលោកនេះដែរ ។

[៥៧៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ គ្រានោះនឹង សតារវេព្រាហ្មណ៍ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយនឹងពាក្យ
 ដែលគួរព្យោកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសតារវេព្រាហ្មណ៍
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបចូលសួរសេចក្តីនេះ ប៉ះពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច

ពោធិ៍សាត់

ពោធិ៍សាត់

យេនកេនា ដំយរត្តំ សជ្ឈាយតតាមិ មន្តា ឧប្បជំកង្កិ
បរេវ អសជ្ឈាយតតា ។ កោ បទ កោ កោតម
ហេតុ កោ បទ្ធាយោ យេនកេនា ដំយរត្តំ អសជ្ឈា-
យតតាមិ មន្តា បដិកង្កិ បរេវ សជ្ឈាយតតាតិ ។

[៦០០] យស្មី ទោ ព្រាហ្មណ សមយេ កាម-
រាពបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតិ កាមរកកបរេតេន
ទប្បទ្ធស្ស ច កាមរកស្ស ចំស្សរណំ យថាក្ខតំ
ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតិ អត្តន្តម្យំ តស្មី សមយេ
យថាក្ខតំ ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតិ បរគ្គម្យំ តស្មី
សមយេ យថាក្ខតំ ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតិ ទតយត្តម្យំ
តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតិ
ដំយរត្តំ សជ្ឈាយតតាមិ មន្តា ឧប្បជំកង្កិ បរេវ
អសជ្ឈាយតតា ។

[៦០១] សេយ្យជាចំ ព្រាហ្មណ ទទេនត្តោ សំសន្នោ
លាទាយ វា ហលំខ្ចិយា វា ធិលំយា វា មត្តំដ្ឋាយ
វា តត្ត ចត្តុហ បុរិសោ សកំ មុខធិមិត្តំ បទ្ធាវត្ត-
ហានោ យថាក្ខតំ ឧប្បជាធស្ស ឧ បស្សយ្យ ។

បានជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេស្តារឡើងអស់កាល យូរអង្វែងហើយ
ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលគេមិនស្តារឡើង ចាំបាច់និយាយថ្មី ។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន មួយទៀត យោគដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច បាន
ជាជួនកាលមន្តទាំងឡាយគេមិនស្តារឡើងអស់កាលយូរអង្វែងទេ តែភ្លឺ
ច្បាស់បាន មន្តដែលគេស្តារឡើង ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦០០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរកល្អបើក
ដែលកាមរកគ្របសង្កត់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំការរលាស់
កាមរកដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង
មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ រមែង
មិនដឹង មិនឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
បើទុកជាស្តារឡើងអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្ត
ដែលមិនស្តារឡើង ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[៦០១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលគេដាក់ទឹកហូរដោយ
ល្អិត ឬម្រៀក ឬក្តៅទៀត ឬក៏គេមានភ័យហត្ថិប្រាទ ឬសមាន់ភ្នែកភ្លឺ
គួរមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រដែលដាក់ទឹកនោះ ក៏មិនភ្លឺ
ដឹង មិនភ្លឺឃើញច្បាស់រាល់ទៀត មានទេហយោធិណាមិញ ។

ឯវេបេ ទោ ត្រាហ្មណ យស្មី សមយេ កាមរាគមវិ-
 យុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារិនី កាមរាគមរេតេន ទុប្បន្នស្ស
 ច កាមរាគស្ស ចិស្សវណំ យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ ធន
 បស្សតិ អន្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ ធម្មជា-
 តានិ ធន បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្យំ តស្មី
 សមយេ យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ ធន បស្សតិ ធិយវត្ថុ
 សជ្ឈាយកតាមិ មច្ឆា ធម្មជិត្តិ មគេវ អសជ្ឈាយ-
 កតា ។

[៦០២] មុន ចប់ ត្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារិនី ព្យាបាទមរេតេន
 ទុប្បន្នស្ស ច ព្យាបាទស្ស ចិស្សវណំ យដាក្ខតំ
 ធម្មជាតានិ ធន បស្សតិ អន្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ ធន បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។
 ឧកយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ ធម្មជាតានិ
 ធន បស្សតិ ធិយវត្ថុ សជ្ឈាយកតាមិ មច្ឆា ធម្ម-
 ជិត្តិ មគេវ អសជ្ឈាយកតា ។

ម្នាលត្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគប្រើតែ ដែលកាមរាគគ្រប
 សង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្លាចរលាស់កាមរាគដែលកើតហើយ ឲ្យ
 ច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ
 ខ្លាចប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ខ្លាចប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។
 ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្លាចប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់
 ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាព្យាយាមអស់កាលយូរអង្វែងហើយ
 ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី មាន
 ៤ បេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

[៦០២] ម្នាលត្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ព្យាបាទប្រើតែ ដែលព្យាបាទគ្របសង្កត់ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្លាចរ
 លាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ ក្នុងសម័យ
 ណា ក្នុងសម័យនោះ វេមិនដឹង មិនឃើញ ខ្លាចប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់
 លាស់ផង ខ្លាចប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិន
 ដឹង មិនឃើញ ខ្លាចប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាស្វាព្យាយាមអស់កាលយូរអង្វែង ក៏នៅតែមិនភ្លឺច្បាស់បាន បន្ត
 ដែលតែមិនស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៧] សេយ្យជាប់ ព្រាហ្មណ ទទេបត្តា អត្ថិតា
 សទ្ធត្តោ ទុក្ខដ្ឋិតោ ទុស្សាធកតាតោ^(១) តត្ថ ធម្មតា
 បុរិសោ សតំ មុខនិមិត្តំ បទ្ធវេត្តមានោ យតាក្ខតំ
 ធម្មជាតេយ្យ ធម្មស្សេយ្យ ។ ឋវេវ ចោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតំ
 ព្យាបាទបរេនេន ទុប្បន្នស្ស ធម្ម ព្យាបាទស្ស ធម្មស្សាណំ
 យតាក្ខតំ ធម្មជាតិតំ ធម្មស្សតំ អត្តត្ថប្បំ តស្មី
 សមយេ យតាក្ខតំ ធម្មជាតិតំ ធម្មស្សតំ បរត្ថប្បំ
 ។ បេ ។ ទុកយត្ថប្បំ តស្មី សមយេ យតាក្ខតំ ធម្ម-
 ជាតិតំ ធម្មស្សតំ ធម្មស្សតំ សដ្ឋាយកតាចំ បត្តា
 ធម្មដិកត្តិ បរេវ អសដ្ឋាយកតា ។

១ ប. ស្មេតតាត ។

ពោធិ៍សាត់

[៦០៧] ខ្មាលព្រាហ្មណំ បាត្រិវេលវេតញ្ញាដាយទំក កំតុក
 តៃក្កោ ពុរេពារវាយភ្លើង មានចំហាយទំកហុយទៀង បុរសមាន
 ភ្នែកភ្លឺ គ្មានមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងបាត្រិវេលវេតំទំកនោះ
 កំមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ មានមហាយ៉ាងណាម៉េញ ។
 ខ្មាលព្រាហ្មណំ បុគ្គលមានចំក្នុងវេលាព្យាបាទបរិក វេលាព្យាបាទប្រម
 សន្តតំ វេលាមិនដឹង មិនឃើញ ខ្ញុំការលាស់ព្យាបាទវេលាភើតហើយ
 ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វេលាមិនដឹង
 មិនឃើញ ខ្ញុំប្រយោជន៍របស់ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង ខ្ញុំប្រយោជន៍អ្នក
 ដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ខ្ញុំប្រយោជន៍
 ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាព្យាយាមសំភាល
 យូរអង្វែង កំមិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តវេលាមិនស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយប្តី
 មានមហាយ៉ាងនោះ ។

(៦០៤) ប្បទ ចបវំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

ដីនមិទ្ធិបវិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហាតំ ដីនមិទ្ធិបរេតេន

ទុប្បទ្ធស្ស ច ដីនមិទ្ធិស្ស ធិស្សរណំ យដាក្ខតំ ឧប្ប-

ដាណតំ ច បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ

ឧប្បដាណតំ ច បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។ ទុកយត្ថម្យំ

តស្មី សមយេ យដាក្ខតំ ឧប្បដាណតំ ច បស្សតិ

ដីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាមំ មត្តា ឧប្បដិកខ្ចំ បកេន

វសជ្ឈាយកតា ។

(៦០៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចំណុំដែលដឹង

មិទ្ធិបរិក ដែលមិនមុខគ្របសង្កត់ វេលាមិនដឹង មិនឃើញ ឲ្យការ

លោស៍មិនមុខដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់ផង

ឲ្យប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ វេលាមិនដឹង មិន

ឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ផង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក

ជាស្វាច្យាយអស់តាលយូរអង្វែង ក៏នៅរកមិនភ្នឹច្បាស់បាន មន្តដែល

មិនស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ្ឋបទដ្ឋកថា

[៦០៩] សេយ្យតាបិ ព្រាហ្មណ ទទបត្តោ សេ-
 វាលបណកបរិយោធាត្វា ឆត្វ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ
 មុខនិមិត្តំ បច្ឆាវត្តុមាណោ យថាក្ខតំ ធម្មជាធម្មេ ធម-
 បស្សេយ្យ ។ ឯវមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ដីនមិត្តុបរិយុដ្ឋិតេន ធមតសា វិហារំ ដីនមិត្តុបរេតេន
 ធម្មន្តស្ស ច ដីនមិត្តុស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ ធម្ម-
 ជាតាតំ ធម បស្សតំ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថា
 ក្ខតំ ធម្មជាតាតំ ធម បស្សតំ បវត្តម្យំ ។ បេ ។ ទក-
 យត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាក្ខតំ ធម្មជាតាតំ ធម
 បស្សតិ ធីយវត្តំ សដ្ឋិវ័យកតាបិ មត្តា ធម្មដិកត្តិ
 ឧកេវ អសដ្ឋិវ័យកតា ។

ពោធិ្ឋបទដ្ឋកថា

[៦០៩] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ពុករំផលពេញដោយចិត្ត មាន
 សារាយន៍និកគ្រប់គ្រាន់ដ៏គួរ បុរសមានវត្តក្វិ គួរមើលស្រឡា
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទីនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់លាស់ឡើយ
 បានបរមាជ្ញម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តរំផលដឹង
 មិត្តុបរិក ដែលចិនមិត្តុគ្របស្កក់ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ ឲ្យការ
 លោស៍ចិនមិត្តុដែលកើតហើយ ឲ្យច្បាស់លាស់បាន ក្នុងសម័យណា
 ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍ខ្លួនច្បាស់លាស់
 ដឹង ឲ្យប្រយោជន៍អ្នកដទៃដឹង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិន
 ឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍ទាំង២ ច្បាស់លាស់ដឹង ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុក
 ជាស្វាច្យាយអស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់បាន មន្តដែលមិនស្វា-
 ច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានទម្រង់យូរដូច្នោះដែរ ។

[៦០៦] ធុន ចមរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចមរំយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហរតិ ឧទ្ធចកុក្កុ-
 ទ្ធចមរេន ឧប្បន្ទស្ស ច ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចស្ស ជិស្សណំ
 យថាភូតំ ឧប្បជាតាតិ ឧបស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី
 សមយេ យថាភូតំ ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតិ បរត្ថម្យំ
 ។ បេ ។ ឧកយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភូតំ ឧប្ប-
 ជាតាតិ ឧ បស្សតិ ធីយាត្តំ សជ្ឈាយកកាមិ មត្តា
 ឧប្បដិកត្តំ បរេវ អសជ្ឈាយកកា ។

[៦០៧] សេយ្យថាបំ ព្រាហ្មណ ឧទេរត្តោ ភ-
 តេវតោ ចលិតោ ភាដ្ឋោ^(*) ឧមិជាតោ តត្ថ ចក្កមា
 បុរិសោ សតំ មុទិមិត្តំ បទ្វារក្កមាជា យថា
 ភូតំ ឧប្បជាទេយ្យ ឧ បស្សយ្យ ។ ឯកមរំ ទោ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចមរំយុដ្ឋិតេន
 ទេតសា វិហរតិ ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចមរេន ឧប្បន្ទស្ស
 ច ឧទ្ធចកុក្កុទ្ធចស្ស ជិស្សណំ យថាភូតំ ឧប្ប-
 ជាតាតិ ឧ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថា-
 ភូតំ ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតិ បរត្ថម្យំ ។ បេ ។

* ឧ. ព្រា ។

[៦០៦] ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែល
 ទទួលកុក្កុទ្ធចមរំ ដែលទទួលកុក្កុទ្ធគ្របសន្តិកំ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ
 នូវការរលាស់ទទួលកុក្កុទ្ធដែលកើតហើយ នូវច្បាប់រលាស់បាន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍របស់
 ខ្លួនច្បាប់រលាស់ផង នូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ បេ ។ ក្នុងសម័យនោះ
 មិនដឹង មិនឃើញ នូវប្រយោជន៍ទាំងឡាយច្បាប់រលាស់ផង ឯមន្តទាំង-
 ឡាយ បើទុកជាស្វាព្យាយាមរលាស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាប់បាន មន្ត
 ដែលមិនស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយអ្វី ។

[៦០៧] ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ បាត្រដែលពេញដោយទឹក ត្រូវ
 ទ្យល់បក់បោក រំភើប បែកកើតជាលេក បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើល
 ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ មិនឃើញដឹង មិនឃើញច្បាប់
 រលាស់បាន មានទបមាផ្លូវចម្លងមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលទទួលកុក្កុទ្ធចមរំ ដែលទទួលកុក្កុទ្ធគ្របសន្តិកំ រមែងមិន
 ដឹង មិនឃើញ នូវការរលាស់ទទួលកុក្កុទ្ធដែលកើតហើយច្បាប់
 រលាស់ទេ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ រមែងមិនដឹង មិនឃើញ

(៦០៧) សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ ឧទរតោ អាវលោ
 លុដ្ឋុតោ កលលីក្ខតោ អន្ធការេ ឯក្ខតោ ឧត្ត
 តក្កុនា បុរសា សតំ ឌុទឯមិភ្នំ បក្ករេត្តមាជា
 យជាភ្នំ ឧប្បជាធម្មេ ឧ បស្សេយ្យ ។ ឯវាម
 ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ វិចីកំច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន
 ធនសា វិហរតំ វិចីកំច្ឆាបរេតេន ឧប្បន្ទាយ ឧ វិចី
 កំច្ឆាយ ធិស្សរណំ យជាភ្នំ ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតំ
 អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យជាភ្នំ ឧប្បជាតាតិ ឧ
 បស្សតិ បាត្តម្យំ តស្មី សមយេ យជាភ្នំ ឧប្ប
 ជាតាតិ ឧ បស្សតិ ឧបយត្តម្យំ តស្មី សមយេ
 យជាភ្នំ ឧប្បជាតាតិ ឧ បស្សតំ ធីយរត្តំ សជ្ឈា
 យកតាមិ មត្តា ឧប្បដិក្ខំ បរេវ អសជ្ឈាយកតា ។

(៦០៨) អយំ ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បច្ច
 យោ យេធនតា ធីយរត្តំ សជ្ឈាយកតាមិ មត្តា
 ឧប្បដិក្ខំ បរេវ អសជ្ឈាយកតា ។

(៦០៧) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ទាត្រដែលតេញដោយទឹកល្អក់ កតា
 កើតជាការណ៍ គេទុកដាក់ក្នុងម៉ែដីដឹក បុរសមានវត្តភ្នំ គ្មានមើលស្រ
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទីនោះ មិនឃើញដីដឹក មិនឃើញឃើញច្បាស់លាស់
 ឡើយ សេចក្តីនេះមានបទដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គល
 មានចិត្តដែលវិចិត្តប្រាកដ ដែលវិចិត្តប្រាកដហើយ វេទនាមិនដឹក
 មិនឃើញ ឲ្យការណ៍ដល់វិចិត្តដែលកើតហើយច្បាស់លាស់ទុន ក្នុង
 សម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វេទនាមិនដឹក មិនឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍
 ខ្លួនច្បាស់លាស់ដឹក ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹក មិនឃើញ ឲ្យប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃច្បាស់លាស់ដឹក ក្នុងសម័យនោះ មិនដឹក មិនឃើញ ឲ្យប្រ
 យោជន៍ទាំង ២ ច្បាស់លាស់ដឹក ឯមន្តទាំងឡាយ បើទុកជាស្វាធារ
 អស់កាលយូរអង្វែង ក៏មិនភ្លឺច្បាស់ទុន មន្តដែលមិនស្វាធារ ចាំ
 បាច់និយាយថ្វី ក៏មានបទមេឃ្យដូច្នោះដែរ ។

(៦០៨) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ បានជា
 ដួងកាលមន្តទាំងឡាយ ស្ងប់ស្ងួតអស់កាលយូរអង្វែងហើយ ក៏
 មិនភ្លឺច្បាស់ទុន មន្តដែលមិនស្វាធារ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

ពោធិ៍សាត់

[២០០] យស្សីញ ទោ ព្រាហ្មណ សមយេ ន
 កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតំ ន កាមរាគប-
 រេតេន ឧប្បទ្ធស្ស ច កាមរាគស្ស ទិស្សរណំ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ បរត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ ឧបយត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថា-
 ភូតំ បជាបាតំ មស្សតំ ទិយរត្តំ អសដ្ឋាយកាតាបិ
 មត្តា បដិកត្តំ មកេវ សដ្ឋាយកាតា ។

[២០២] សេយ្យជាបិ ព្រាហ្មណ ទទបត្តោ អសំ-
 សដ្ឋា លាទាយ វា ហាលិទ្ធិយា វា ទិលិយា វា មត្តា-
 ដ្ឋាយ វា តត្ថ ចត្តមា មុរិសា សកំ មុទទិមំត្តំ
 បទូវត្តមាបោ យថាភូតំ បជាទេយ្យ មស្សេយ្យ ។
 ឯកេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្សី សមយេ ន កាមរាគ-
 បរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតំ ន កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បទ្ធស្ស ច កាមរាគស្ស ទិស្សរណំ យថាភូតំ
 បជាបាតំ មស្សតំ ។ បេ ។

[២១១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បើសម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត
 ដែលកាមរាគមិនប្រើតែ ដែលកាមរាគមិនគ្របសន្តិកំ រមែងជំនិច្ចាសំ
 ឃើញច្បាស់ ឲ្យការលោសកាមរាគដែលកើតហើយ សម័យនោះ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍ខ្លួនផង សម័យនោះ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង សម័យនោះ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រយោជន៍ទាំង២ផង ឯមន្តព្រាហ្មណ
 បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ក្លីច្បាស់ទាន មន្តដែល
 ស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[២១២] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាតិពេញដោយទំក មិនលាយ
 លីក្ខប្បរមៀត ឬក៏មានព័ណៈខៀវ ឬក៏មានព័ណៈហឫទ័យ ឬស
 មានភ្នែកភ្លឺ គួរមើលស្រមោលបុរាបស់ខ្លួនក្នុងទីកន្លែងនោះ គប្បីជំនិច្ចាសំ
 ឃើញច្បាស់ទាន សេចក្តីនេះមានទុបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 បុគ្គលមានចិត្តដែលកាមរាគមិនប្រើតែ ដែលកាមរាគមិនគ្របសន្តិកំ រមែង
 ជំនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឲ្យការលោសកាមរាគដែលកើតហើយ ក្នុង
 សម័យណា បានទុបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ បេ ។

(៦១៣) បុន ចមរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន ព្យាបាទមរំយុដ្ឋិភេន ធលសា វិហារតិ ន ព្យាបាទមរេ ភេន ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាបាទស្ស ខំស្សរណំ យជាភូតំ មជាបាតិ មស្សតិ អត្តត្ថម្យំ ភស្មី សមយេ យជាភូតំ មជាបាតិ មស្សតិ មរត្ថម្យំ ។ ឧកយត្ថម្យំ ។ មេ ។ ដំយរត្តំ អសជ្ឈាយកកាមិ មន្តា មជិកន្តិ មភេរ សជ្ឈាយកកា ។

(៦១៤) សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ ឧទមត្តោ ន អត្តំចា សន្តម្ពោ ន ឧត្តម្ពិភោ ន ឧស្សានកាសាសោ ភត្ត ចក្កមា មុរិសោ សកំ មុទដំមិត្តំ មទុរេក្ខមាលោ យជាភូតំ មជាមេយ្យ មស្សយ្យ ។ ឯវមេវ ចោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន ព្យាបាទមរំយុដ្ឋិភេន ធលសា វិហារតិ ន ព្យាបាទមរេភេន ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាបាទស្ស ខំស្សរណំ យជាភូតំ មជាបាតិ មស្សតិ អត្តត្ថម្យំ ភស្មី សមយេ យជាភូតំ មជាបាតិ មស្សតិ មរត្ថម្យំ ។ ឧកយត្ថម្យំ ។ មេ ។ ដំយរត្តំ អសជ្ឈាយកកាមិ មន្តា មជិកន្តិ មភេរ សជ្ឈាយកកា ។

(៦១៥) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលមានចំក្តីដែល ព្យាបាទមិនរួចរឹត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ ច្បាស់ ខ្ញុំការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំ ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង២ ផង ។ មេ ។ ឯមន្ត ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាព្យាយាមអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាទ មន្តដែលស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦១៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រពេញដោយទឹក មិនក្តៅ មិន កុះកាយដោយភ្លើង មិនមានចំហយទឹកហុយឡើងទេ បុរសមានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើលស្រឡាមមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទីនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញ ច្បាស់បាទ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចំក្តីដែល ព្យាបាទមិនរួចរឹត ដែលព្យាបាទមិនគ្របសង្កត់ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញ ច្បាស់ ខ្ញុំការរលាស់ព្យាបាទដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុង សម័យនោះ រមែងដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំ ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង២ ផង ។ មេ ។ ឯមន្ត ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាព្យាយាមអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្លឺច្បាស់បាទ មន្តដែលស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី យ៉ាងនោះដែរ ។

ពោធិ៍សាត់

[២១៥] បុគ្គល ចេតនា ត្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន
 ដឹងមិទ្ធិបរិយុទ្ធិគេន ធម្មសា វិហារតំ ន ដឹងមិទ្ធិបរិយុទ្ធិ
 ឧប្បន្ទស្ស ច ដឹងមិទ្ធិស្ស ធិស្សាលំ យថាភ្នតំ បដា-
 បាតំ បស្សតំ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភ្នតំ ប-
 ដាបាតំ បស្សតំ បរត្ថម្យំ ។ ឧបយន្តម្យំ ។ បេ ។ ធិ-
 យេន្តំ អសដ្ឋាយកតាមំ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ សដ្ឋា-
 យកតា ។

[២១៦] សេយ្យជាមិ ត្រាហ្មណ ឧបេតោ ន
 សេកលបណាតបរិយោធនោ តត្ថ ចក្កុមា បុរិសា
 សតំ មុខដំបងំ បទ្ធកេតុមាថោ យថាភ្នតំ បដានេយ្យ
 បស្សយ្យ ។ ឯវេវ ចោ ត្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ន ដឹងមិទ្ធិបរិយុទ្ធិគេន ធម្មសា វិហារតំ ន ដឹងមិទ្ធិប-
 រិយុទ្ធិ ឧប្បន្ទស្ស ច ដឹងមិទ្ធិស្ស ធិស្សាលំ យថាភ្នតំ
 បដាបាតំ បស្សតំ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ យថាភ្នតំ
 បដាបាតំ បស្សតំ បរត្ថម្យំ ។ ឧបយន្តម្យំ ។ បេ ។
 ធិយេន្តំ អសដ្ឋាយកតាមំ មន្តា បដិកន្តំ បកេវ
 សដ្ឋាយកតា ។

ពោធិ៍សាត់

[២១៧] ម្ចាស់ត្រាហ្មណ មួយទៀត បុគ្គលមានចំក្តៅដែល
 បីមិទ្ធិបរិយុទ្ធិគេន ដែលបីមិទ្ធិបរិយុទ្ធិគេន វេទនាដឹងច្បាស់ ឃើញ
 ច្បាស់ ខ្ញុំការណាស់បីមិទ្ធិបរិយុទ្ធិគេន ក្នុងសម័យណា ក្នុង
 សម័យនោះ វេទនាដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត
 ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាព្យាយាមអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្នំច្បាស់បាន
 មន្តដែលស្វាព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

[២១៨] ម្ចាស់ត្រាហ្មណ បុគ្គលដែលពេញដោយទឹក មិន
 មានសារាយន៍ចក្រគ្រឿងដីគេទេ បុរសមានក្នុងភ្នំ គួរមើលស្រ-
 មោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់បាន មាន
 ឧបមាដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ បុគ្គលមានចំក្តៅដែលបីមិទ្ធិបរិ-
 យុទ្ធិគេន ដែលបីមិទ្ធិបរិយុទ្ធិគេន វេទនាដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំ
 ការណាស់បីមិទ្ធិបរិយុទ្ធិគេន ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
 វេទនាដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនផង ខ្ញុំប្រយោជន៍
 អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង ២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្តទាំងឡាយ
 បើទុកជាមិនស្វាព្យាយាមអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្នំច្បាស់បាន មន្តដែលស្វា-
 ព្យាយាម ចាំបាច់និយាយថ្មី មានបរមេយ្យដូច្នោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយស្ស បហារវគ្គោ

(៦០៧) មុន ចប់ ត្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧ

ទទ្ធចក្កក្កុយយុដ្ឋិភេន ទេតសា វិហារតំ ឧ ទទ្ធចក្ក-

ក្កុយយុដ្ឋិភេន ទេតសា វិហារតំ ឧ ទទ្ធចក្កក្កុយយុដ្ឋិ-

ភេន ទេតសា វិហារតំ ឧ ទទ្ធចក្កក្កុយយុដ្ឋិ ភេន

សមយេ យជាភ្នំ បដាបាតិ បស្សតិ បាតុម្យំ ។ ទ-

កយត្ថម្យំ ។ បេ ។ ធិយវត្តំ អសដ្ឋាយកកាថិ មត្តា

បដិកន្តំ បតេវ សដ្ឋាយកកា ។

(៦០៨) សេយ្យជាថិ ត្រាហ្មណ ទុនបត្តោ ឧ

ភតេវិភោ ឧ ចលិភោ ឧ កង្កា ឧ ទុមិជាភោ តត្ថ

តត្ថមា បុរិសោ សកំ មុទុចិមិត្តំ បព្វវេត្តមា យេ យ-

ជាភ្នំ បដាបេយ្យ បស្សយ្យ ។ វិវេវ ទោ ត្រាហ្មណ

សុត្តន្តបិដក សំយត្តនិកាយ បហារវគ្គោ

(៦០៧) ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ មួយៗ ចុក្កលមាឌចំក្នុងវេល

ទទ្ធចក្កក្កុយយុដ្ឋិភេន ដែលទទ្ធចក្កក្កុយយុដ្ឋិភេន ក្របសន្តតំ វេមនិជំនិច្ចាសំ

ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំការរលស់ទទ្ធចក្កក្កុយយុដ្ឋិភេន ក្នុងសម័យណា

ក្នុងសម័យនោះ វេមនិជំនិច្ចាស ឃើញច្បាស់ ខ្ញុំប្រយោជន៍ខ្លួនឯង

ខ្ញុំប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង២ ផង ។ បេ ។ ឯមន្ត

ទាំងឡាយ បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏ភវិក្ខុច្បាស់បាន

មន្តវេលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី ។

(៦០៨) ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍ បាត្រវេលពេញដោយទឹក ម៉ែ

ត្រូវរៀបបក់បាត មិនរំភើប មិនបែក មិនរើតេជារលកទេ បុរស

មានភ្នែកភ្លឺ ឆ្មុះមើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីជំនិច្ចាសំ

ឃើញច្បាស់បាន មានទេវមាជ្ជចម្លែងមិញ ។ ម្ចាស់ត្រាហ្មណ៍

ពោធិ៍សាត់

យស្មី សមយេ ន ទទ្ធកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេន ទេតសា
វិហារតិ ន ទទ្ធកុក្កុប្បយេតេន ទប្បន្នស្ស ច ទទ្ធកុ-
ក្កុប្បស្ស ធិស្សាលំ យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ
អត្តត្ថម្យំ ភស្មី សមយេ យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្ស-
តិ បាត្តម្យំ ។ ទកយត្តម្យំ ។ បេ ។ ធិយត្តំ អសដ្ឋា-
យកតាមិ មត្តា បដិកង្កំ បកេវ សដ្ឋាយតតា ។

[៦១៧] មុន ចប់ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ

ន វិចិត្តិប្បាប្បយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តិប្បាប-
បេនន ទប្បន្នាយ ច វិចិត្តិប្បាយ ធិស្សាលំ យជាត្វតំ
បជាបាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ ភស្មី សមយេ យជាត្វតំ
បជាបាតិ បស្សតិ បាត្តម្យំ ភស្មី សមយេ យជាត្វតំ
បជាបាតិ បស្សតិ ទកយត្តម្យំ ភស្មី សមយេ យជា-
ត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ ។ បេ ។

ពោធិ៍សាត់

បុគ្គលមានចិត្តដែលទទួលកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេន ដែលទទួលកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេន
វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូការលាស់ទទួលកុក្កុប្បយុដ្ឋិតេនកើតហើយ
ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូ
ប្រយោជន៍ខ្លួនផង ឡូប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ឡូប្រយោជន៍តំនិច
ផង ។ បេ ។ ឯមន្តតំនិច្ចាយ បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏
អនិច្ចិត្តសំពាទ មន្តដែលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្មី មានទម្រង់យូរ
ដូច្នោះដែរ ។

[៦១៨] ហួសព្រាហ្មណ មួយទៀត បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិ

មិនប្រើត ដែលវិចិត្តិមិនគ្របសន្តតំ វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់
ឡូការលាស់វិចិត្តិដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ
វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ
វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យ
នោះ វេមនីដិច្ចសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍តំនិចផង ។ បេ ។

[៦២០] សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ ឧទមត្តោ អន្ទោ
 វិប្បសរន្ទោ អនាវិណ អាណាគោ ទិក្ខុត្តោ ឥត្ត ចត្តុ-
 មា បុរិសោ សកំ ធុទទិមិក្ខុ បទ្ធវេក្ខមាធា យជាត្វតំ
 បទាទេយ្យ បស្សយ្យ ។ វរមេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី
 សមយេ ន វិចិក្ខបាបវិយុដ្ឋិទេន ទេតសា វិហារតិ ន
 វិចិក្ខបាបទេន ឧប្បដ្ឋាយេ ច វិចិក្ខបាយ ទិស្សាណំ
 យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មី សមយេ
 យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ វារត្តម្យំ តស្មី សមយេ
 យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ ឧតយត្ថម្យំ តស្មី សម-
 យេ យជាត្វតំ បជាបាតិ បស្សតិ ទីយវត្ថំ អសដ្ឋា-
 យកតាមិ មត្តា បទិក្ខុំ បរេវ សដ្ឋាយកតា ។

[៦២១] អយំ ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បទ្ធវ-
 យោ យេទេកតា ទីយវត្ថំ អសដ្ឋាយកតាវិ មត្តា
 បទិក្ខុំ បរេវ សដ្ឋាយកតា ។

[៦២០] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បាត្រដែលពេញដោយទឹកថ្លា ស្តួន
 មិនល្អកំ គេទុកដាក់ក្នុងកាំទ្រង់ភ្នំ ឬសេមានក្នុងភ្នំ ធុរមើលស្រមោល
 មុខរបស់ខ្លួនក្នុងទឹកនោះ គប្បីជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់បាទ មានរបេម
 ដូចម្តេចមិញ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិក្ខបាមិនរូបវិច
 ដែលវិចិក្ខបាមិនត្រឫសក្តីកំ វេមនិជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឡូការ
 រោសវិចិក្ខបាដែលកើតហើយ ក្នុងសម័យណា ក្នុងសម័យនោះ វេមនិ
 ជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍ខ្លួនផង ក្នុងសម័យនោះ វេមនិ
 ជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ក្នុងសម័យនោះ
 វេមនិជីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ ឡូប្រយោជន៍ទាំង២២ផង ឯមន្តទាំង
 ខ្សោយ បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់ភ្នំច្បាស់បាទ មន្ត
 ដែលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី មានរបេមយ្យដូច្នោះដែរ ។

[៦២១] ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
 ដែលដូនណាមន្តទាំងខ្សោយ បើទុកជាមិនស្វាច្យាយអស់កាលយូរ ក៏គង់
 ភ្នំច្បាស់បាទ បន្តដែលស្វាច្យាយ ចាំបាច់និយាយថ្វី ។

ពោធិ៍សាត់

(៦៦៦) សត្វទេវី ព្រាហ្មណ ពោធិ៍សាត់ អនា-
 វរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភាវិតា
 តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសត្តិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។
 កតមេ សត្ត ។ សតិសម្ពោធិ៍សាត់ ទោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ភាវិតា តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសត្តិកិរិយាយ
 សំវត្តន្តិ ។ មេ ។ ឧបេក្ខាសម្ពោធិ៍សាត់ ទោ ព្រាហ្មណ
 អនាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ
 ភាវិតា តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសត្តិកិរិយាយ
 សំវត្តន្តិ ។ ឥមេ ទោ ព្រាហ្មណ សត្ត ពោធិ៍សាត់ អ-
 នាវរណា អនិវរណា ចេតសោ អនុបត្តិលេសោ ភាវិតា
 តហុលីកតា វិជ្ជាវិមុត្តិដលសត្តិកិរិយាយ សំវត្តន្តិ ។

(៦៦៧) ឯវំ វុត្តេ សត្តារោ ព្រាហ្មណោ ភក្កវត្តំ
 ឯតនរោ អភិក្កវត្តំ កោ តោតម ។ មេ ។ ឧបាសតំ
 ចំ កវំ តោតមោ ធារេតុ អដ្ឋតត្តេ ចាលុមេតំ សរ-
 ណវត្តន្តិ ។

ពោធិ៍សាត់

(៦៦៦) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ ពោធិ៍សាត់ ជាធម៌មិ-
 កានំ មិនប្រាណិយំ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំឲ្យច្រឡំ
 ហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។
 ពោធិ៍សាត់ ជាធម៌មិកានំ មិនប្រាណិយំ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំ
 ឲ្យច្រឡំហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ សតិសម្ពោធិ៍
 ជាធម៌មិកានំ មិនប្រាណិយំ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំ
 ឲ្យច្រឡំហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។
 មេ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ ឧបេក្ខាសម្ពោធិ៍ ជាធម៌មិកានំ
 មិនប្រាណិយំ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត បើអប់រំបង្កុំឲ្យច្រឡំហើយ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ ពោធិ៍សាត់ ជាធម៌មិកានំ មិនប្រាណិយំ មិនមានគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត
 ដែលអប់រំបង្កុំហើយ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវផលនៃវិជ្ជាវិមុត្តិ ។

(៦៦៧) កាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះ
 ហើយ សត្តារោព្រាហ្មណបានត្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះភាគដ៏ចម្រើន ពីរករណសំ ។ មេ ។ សូមព្រះភាគដ៏ចម្រើន
 ចាំទុកឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកដល់នូវសរណសម្ពោធិ៍ស្នើដោយជីវិត ចាប់
 តាំងអំពីថ្ងៃនេះតទៅ ។

[៦៦៤] ឯវេទ្ធ សុតំ ។ ឯតំ សបយំ ភក្កវា វាជ-
 ភយោ វេហាតិ តិជ្ឈត្តរដេ បទ្ធតេ ។ អថចោ អភយោ
 វាជត្តុមារោ យេន ភក្កវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តិ-
 មិត្តា ភក្កវន្តំ អភវាទេត្វា ឯតេមន្តំ ជិសីទិ ។ ឯតេមន្តំ
 ជិសីទ្ធា ចោ អភយោ វាជត្តុមារោ ភក្កវន្តំ ឯតេន-
 វាច ។

[៦៦៥] ញាណោ ពន្តេ តស្សតោ ឯវេហាថា នត្ថិ
 ហេតុ នត្ថិ បទ្ធកយោ អញ្ញាណាយ អនស្សតាយ អ-
 ហេតុ អប្បទ្ធកយោ អញ្ញាណំ អនស្សនំ ហោតិ ។ នត្ថិ
 ហេតុ នត្ថិ បទ្ធកយោ ញាណាយ នស្សតាយ អហេតុ
 អប្បទ្ធកយោ ញាណំ នស្សនំ ហោតិ ។ ឥន ភក្កវា
 តិមារោតិ ។

[៦៦៦] អត្ថិ វាជត្តុមារោ ហេតុ អត្ថិ បទ្ធកយោ
 អញ្ញាណាយ អនស្សតាយ សហេតុ សប្បទ្ធកយោ
 អញ្ញាណំ អនស្សនំ ហោតិ ។ អត្ថិ វាជត្តុមារោ ហេតុ
 អត្ថិ បទ្ធកយោ ញាណាយ នស្សតាយ សហេតុ សប្ប-
 ទ្ធកយោ ញាណំ នស្សនំ ហោតិ ។

[៦៦៧] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភោគទ្រង់សម្រេចព្រះអរិយាបថលើភ្នំតំជូរក្នុង ទៀបក្រុងកជគ្រិះ ។
 គ្រាពោះឯង អកយកជកុមារស្តេចចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភោគ លុះ
 ចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភោគ រួចគង់ក្នុងទីដីសមគួរ ។
 លុះអកយកជកុមារគង់ក្នុងទីដីសមគួរហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះដ៏
 មានព្រះភោគដូច្នោះថា

[៦៦៨] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បូរណភស្តុបទាននិយាយយ៉ាង
 នេះថា ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនជឿ មិនឃើញ មិនមានឡើយ ការមិន
 ជឿ មិនឃើញ ឥតមានហេតុ ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ហេតុ បច្ច័យ នៃ
 ការជឿ ការឃើញ មិនមានឡើយ ការជឿ ការឃើញ ឥតមានហេតុ
 ឥតមានបច្ច័យទេ ។ ចុះព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ក្នុងសេចក្តីនេះថាដូចម្តេច ។

[៦៦៩] ម្ចាស់រាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការមិនជឿ មិន
 ឃើញ វេមនមាន ការមិនជឿ មិនឃើញ វេមនមានហេតុ មាន
 បច្ច័យ ។ ម្ចាស់រាជកុមារ ហេតុ បច្ច័យ នៃការជឿ ការឃើញ មាន
 ការជឿ ការឃើញ វេមនមានហេតុ មានបច្ច័យ ។

ពោធិ៍សាត់

(២២៧) កតមោ កន្ថេ ហេតុ កតមោ បទ្ទាយោ
អញ្ញាណាយ អនស្សនាយ ។ កតំ សហេតុ សម្បទ្ទាយោ
អញ្ញាណំ អនស្សនំ ហោតិ ។

(២២៨) យស្មី ទោ រាជកុមារ សមយេ កា-
មរាជបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតំ កាមរាជបរេតេន
ទប្បន្ទស្ស ធ កាមរាជស្ស ចិស្សវណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាតាតំ ធ បស្សតិ ។ អយម្យំ ទោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បទ្ទាយោ អញ្ញាណាយ អនស្សនាយ ។
វិវាហ្យំ សហេតុ សម្បទ្ទាយោ អញ្ញាណំ អនស្សនំ
ហោតិ ។

(២២៩) ថុន ចមរំ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន ចេតសា វិហារតំ ព្យាបាទបរេតេន
ទប្បន្ទស្ស ធ ព្យាបាទស្ស ចិស្សវណំ យថាក្ខតំ
នប្បជាតាតំ ធ បស្សតិ ។ អយម្យំ ទោ រាជកុមារ
ហេតុ អយំ បទ្ទាយោ អញ្ញាណាយ អនស្សនាយ ។
វិវាហ្យំ សហេតុ សម្បទ្ទាយោ អញ្ញាណំ អនស្សនំ
ហោតិ ។

ពោធិ៍សាត់

(២២៧) បតិក្រិត្រាអង្គដំបើង ហេតុ បច្ច័យ ខែការមិនដឹង
មិនឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ វែមនិមានហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

(២២៨) ម្ចាស់រាជកុមារ ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមានចិត្តដែល
កាមរាជបរិក ដែលកាមរាជគ្របសង្កត់ វែមនិមិនដឹង មិនឃើញច្បាស់
នូវការលោសកាមរាជដែលកើតហើយ ។ ម្ចាស់រាជកុមារ នេះឯងជា
ហេតុ នេះជាបច្ច័យ ខែការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ
វែមនិមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

(២២៩) ម្ចាស់រាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គលមាន
ចិត្តដែលព្យាបាទបរិក ដែលព្យាបាទគ្របសង្កត់ វែមនិមិនដឹង មិន
ឃើញច្បាស់ នូវការលោសព្យាបាទដែលកើតហើយ ។ ម្ចាស់រាជកុមារ
នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ខែការមិនដឹង មិនឃើញ ។ ការ
មិនដឹង មិនឃើញ វែមនិមានហេតុ មានបច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[២៣០] បុរិ ចបរំ រាជកុមារ យស្មី សមយេ
ដិទម្ពិទ្ធបរិយុដ្ឋិទេន ទេតសា ។

[២៣១] ឧទ្ធព្វកុក្កុទ្ធបរិយុដ្ឋិទេន ទេតសា ។

[២៣២] វិចិត្តិញ្ញាបរិយុដ្ឋិទេន ទេតសា វិហារតំ
វិចិត្តិញ្ញាបរេនន ឧប្បន្ទាយ ទ វិចិត្តិញ្ញាយ ទិស្សរណំ
យជាភ្នតំ ទប្បជាចាតំ ទ បស្សតិ ។ អយម្យំ ទោ
រាជកុមារ ហេតុ អយំ បទ្ធកយោ អញ្ញាណាយ អ-
នស្សនាយ ។ ឯវម្យំ សហោតុ សប្បទ្ធកយោ អញ្ញាណំ
អនស្សនំ ហោតីតិ ។

[២៣៣] កោ ចាមាយំ កន្ត ទប្បបរិយាយោតិ ។
និវណោ ចាមេតេ រាជកុមារាតិ ។ តត្ស ភគវំ និវ-
រណោ តត្ស សុភត និវណោ ឯតាបេតេនចំ ទោ កន្ត
និវណោ អតិក្ខតោ យជាភ្នតំ ទប្បជានេយ្យ ទ
បស្សេយ្យ កោ បទ វិទោ បញ្ចហិ និវណោហិ ។

[២៣៤] ប្ញាលរាជកុមារ មួយទៀត ក្នុងសម័យដែលបុគ្គល
មានចិត្តដែលដឹងមិច្ឆាប្រឹក ។

[២៣៥] បុគ្គលមានចិត្តដែលទទួលកុក្កុទ្ធប្រឹក ។

[២៣៦] បុគ្គលមានចិត្តដែលវិចិត្តិញ្ញាប្រឹក ដែលវិចិត្តិញ្ញាគ្រប
សន្តិកំ វេសិមិទម្ពិទំ មិនឃើញច្បាស់ ទូការរលាស់វិចិត្តិញ្ញាដែលកើត
ហើយទេ ។ ប្ញាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ ទៃការ
មិនដឹង មិនឃើញ ។ ការមិនដឹង មិនឃើញ វេសិមិទម្ពិទំ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[២៣៧] បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម្មបរិយាយនេះ កើតឈ្មោះ
ដូចម្តេច ។ ប្ញាលរាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថាទិវណោ ។
បតិគ្រិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្យរឈ្មោះថាទិវណោសមហើយ បតិគ្រិព្រះ
សុភត ទ្យរឈ្មោះថាទិវណោសមហើយ បតិគ្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូម្បី
បុគ្គលដែលមានវិចិត្តិញ្ញាមួយគ្របសន្តិកំ គង់មិនឃើញដឹង មិនឃើញ
ឃើញច្បាស់ទៅហើយ ទំនិច្ចាចំនិយាយដ៏ដល់ទៅទិវណោធម៌ទាំង
គ្របសន្តិកំ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣២] កកមា បទ កន្ត ហេតុ កកមា បទ-
ណេ ញាណាយ ធម្មបាយ ។ កកម សហេតុ សម្ប-
ទ្ធយោ ញាណំ ធម្មនំ ហោតីតិ ។

[៦៣៤] នន រាជកុមារ ភិក្ខុ សន្តសម្ពោធិ៍
កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ ធិរោធិនិស្សិតំ
វេស្សក្កមវណាមី ។ សោ សន្តសម្ពោធិ៍ កាវេតិ^(១)
តេន ចំត្រេន យថាក្កតំ បជាតាតំ បស្សតិ ។ អយម្យ
ទោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ បទ្ធយោ ញាណាយ
ធម្មបាយ ។ ឯវម្យ សហេតុ សម្បទ្ធយោ ញាណំ
ធម្មនំ ហោតិ ។

[៦៣៦] មុន ចមវ រាជកុមារ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ទ-
បេត្តាសម្ពោធិ៍ កាវេតិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាទនិស្សិតំ
ធិរោធិនិស្សិតំ វេស្សក្កមវណាមី ។ សោ ទបេត្តា-
សម្ពោធិ៍ កាវេតិ តេន ចំត្រេន យថាក្កតំ បជាតាតំ
បស្សតិ ។ អយំទិ ទោ រាជកុមារ ហេតុ អយំ
បទ្ធយោ ញាណាយ ធម្មបាយ ។ ឯវម្យ សហេតុ
សម្បទ្ធយោ ញាណំ ធម្មនំ ហោតីតិ ។

១ ខ. ទ. ភិក្ខុ ។

ពោធិ៍សាត់

[៦៣៧] បតិគ្រិតអង្គជំរំរិទ ចុរហេតុ បច្ច័យ នៃការដឹង
ការឃើញ តើដូចម្តេច ។ ការដឹង ការឃើញ វេមនិមាទហេតុ មាន
បច្ច័យដូចម្តេច ។

[៦៣៩] ម្នាលរាជកុមារ ភិក្ខុក្នុងសាសនានៃ ចំរើនសតិ-
សម្ពោធិ៍ ដែលពស្រីយន្តសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយន្តការប្រាស
ចាកភក្តៈ ពស្រីយន្តការលេត់ បង្ហាតទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ ភិក្ខុ
នោះ ចំរើនសតិសម្ពោធិ៍ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយសារ
ចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ នៃការ
ដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វេមនិមាទហេតុ មានបច្ច័យ
យ៉ាងនេះ ។

[៦៣៦] ម្នាលរាជកុមារ មួយទៀត ភិក្ខុ ។ បេ ។ ចំរើន
ទបេត្តាសម្ពោធិ៍ ដែលពស្រីយន្តសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពស្រីយន្តការ
ប្រាសចាកភក្តៈ ពស្រីយន្តការលេត់ បង្ហាតទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។
ភិក្ខុនោះ ចំរើនទបេត្តាសម្ពោធិ៍ ក៏ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ ដោយ
សារចិត្តនោះ ។ ម្នាលរាជកុមារ នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជាបច្ច័យ
នៃការដឹង ការឃើញ ។ ការដឹង ការឃើញ វេមនិមាទហេតុ មាន
បច្ច័យយ៉ាងនេះ ។

[៦៣៧] កោ ហោតិ កន្តេ ធម្មបរិយាយោតិ ។
 ពោជ្ឈង្គា ធាមេតេ រាជតុណារាតិ ។ តត្ស កករ
 ពោជ្ឈង្គា តត្ស សុខត ពោជ្ឈង្គា ឯតរបេតេនបិ ចោ
 កន្តេ ពោជ្ឈង្គនំ សមធាតតោ យថាក្ខតំ បដាលយ្យ
 យស្សយ្យ កោ បទ វិគោ សត្តហំ ពោជ្ឈង្គហំ ។
 យោមិ មេ កន្តេ ភិជ្ឈត្តដំ បទ្ធាតំ អាហោន្តស្ស កា-
 យតិសមថោ ចិត្តតិលមថោ សោមិ ចេ ចដិប្បស្ស-
 ត្វោ ធម្មោ ច មេ អតិសមេតោតិ ។

ទុក្ខានំ ករិពិ

អាហារកមរិយាយត្តិ
 មិត្តំ^(១) សការវេទ ច
 អកយោ បុត្តិកោ បញ្ចំ
 ភិជ្ឈត្តដំ បទ្ធាតិ ។
 ពោជ្ឈង្គសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈង្គន្តំ ចន្ទំ ។

១ ឧ. ប. ខេត្តំ ។

[៦៣៧] បតិគ្រិព្រះអង្គដំបំរើន ធម្មបរិយាយនោ តើឈ្មោះ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់រាជកុមារ ធម្មបរិយាយទាំងនេះ ឈ្មោះថាពោជ្ឈង្គ ។
 បតិគ្រិព្រះដំបំរើនព្រះភាគ ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិគ្រិព្រះសុគត
 ឈ្មោះពោជ្ឈង្គសមហើយ បតិគ្រិព្រះអង្គដំបំរើន សូម្បីបុគ្គលវេសប្រិ-
 កបដោយពោជ្ឈង្គមួយៗ ក៏គប្បីដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ទៅហើយ នឹង
 ចាំបាច់និយាយក្តីដល់ទៅបុគ្គលប្រកបដោយពោជ្ឈង្គទាំង ៧ ។ បតិគ្រិ-
 ព្រះអង្គដំបំរើន កាលខ្ញុំព្រះអង្គទៀតក្នុងជ្យកូដ ក៏មានសេចក្តីលំបាក
 កាយលំបាកចិត្ត (ឥច្ចុរ) ខ្ញុំព្រះអង្គបានម្ស្រប់សេចក្តីលំបាកកាយ នឹង
 លំបាកចិត្តនោះហើយ ទាំងធម៌ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានត្រាស់ដឹងច្បាស់ហើយ ។

មានទុក្ខានបី

គឺនិយាយអំពីអាហារ អំពីបរិយាយ អំពីភ្លើង អំពីផ្សាយ
 មេត្តា អំពីរឿងសភាវវិញ្ញាណ អំពីរឿងអកយេរាជកុមារ
 សូម្បីប្រាណាភ្នំដ៏ជ្យកូដ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គសំយុត្ត ពោជ្ឈង្គន្តំ ទំ ២ ។

ព្រះជ្រុងស្ប អាត្មាបាតាទំបេយ្យលោ

[៦៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ភិក្ខុវេ
ការីតា តហុលីតតា មហាប្បលា ហោតិ មហាជំសំ-
សា ។ កតំ ការីតា ច ភិក្ខុវេ អដ្ឋិតសញ្ញា កតំ
តហុលីតតា មហាប្បលា ហោតិ មហាជំសំសា ។ ឥឡ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អដ្ឋិតសញ្ញាសហគតំ សត្តសម្ពោជ្ឈង្គំ
ការីតំ វិវេកជំស្សំតំ វិវេកជំស្សំតំ ជំរោធដំស្សំតំ
វេស្សត្តបវណាមី ។ បេ ។ អដ្ឋិតសញ្ញាសហគតំ ទ-
បេត្តាសម្ពោជ្ឈង្គំ ការីតំ វិវេកជំស្សំតំ វិវេកជំស្សំតំ
ជំរោធដំស្សំតំ វេស្សត្តបវណាមី ។ ឯវំ ការីតា ទោ
ភិក្ខុវេ អដ្ឋិតសញ្ញា ឯវំ តហុលីតតា មហាប្បលា
ហោតិ មហាជំសំសាតិ ។

ព្រះជ្រុង អាត្មាបាតាទំបេយ្យលោ

[៦៣៨] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋិតសញ្ញា^(១)
ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វេទនាមានផលច្រើន
មានកាន់សង្ស័យច្រើន ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ដែលបុគ្គល
បានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជាគុណ
ជាតិមានផលច្រើន មានកាន់សង្ស័យច្រើន ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ចំរើនសក្ខីសម្បជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយអដ្ឋិតសញ្ញា ដែល
អស្រ័យឲ្យសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ អស្រ័យឲ្យសេចក្តីប្រាសចាកគម្រែក
អស្រ័យឲ្យសេចក្តីលេត់ បង្ហាតាទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ បេ ។ ចំរើន
ទេបត្តសម្បជ្ឈង្គំ ប្រកបដោយអដ្ឋិតសញ្ញា ដែលអស្រ័យឲ្យសេចក្តី
ស្ងប់ស្ងាត់ អស្រ័យឲ្យសេចក្តីប្រាសចាកគម្រែក អស្រ័យឲ្យសេចក្តី
លេត់ បង្ហាតាទៅកាន់សេចក្តីលះបង់ ។ អដ្ឋិតសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
យ៉ាងនេះ ទើបជាគុណជាតិមានផលច្រើន មានកាន់សង្ស័យច្រើន ។

១ ក្រសែកាល់ថាអដ្ឋិតសញ្ញា ។

ពេជ្រស្នា អនាមិកបិយ្យាណំ

[៦៤០] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋកសញ្ញា កំត្វវេ
 ភាវិតា ពហុលីកតា មហាតោ អន្តាយ សំវត្ថតិ ។
 តថ ភាវិតា ច កំត្វវេ អដ្ឋកសញ្ញា តថ ពហុលី-
 កតា មហាតោ អន្តាយ សំវត្ថតិ ។ ឥធិ កំត្វវេ កំត្វ
 អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ ។ មេ ។
 អដ្ឋកសញ្ញាសហគតំ ឧមេត្វាសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតិ
 វិវេកធិស្សិតំ វិវាគធិស្សិតំ ធិរោគធិស្សិតំ កេស្សត្ត-
 បរិណាមិ ។ ឯវិ ភាវិតា ទោ កំត្វវេ អដ្ឋកសញ្ញា
 ឯវិ ពហុលីកតា មហាតោ អន្តាយ សំវត្ថតិ ។

ពេជ្រស្នា អនាមិកបិយ្យាណំ

[៦៤០] សាវត្ថិដំណាច់ ។ អដ្ឋកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ម្ចាស់កិត្តុចាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដ៏ធំកើដួងម្តេច ។ ម្ចាស់កិត្តុចាំងឡាយ កិត្តុក្កសាសនានេ
 ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ប្រគល់ដោយអដ្ឋកសញ្ញា ។ មេ ។ ចំរើនរបេត្តា
 សម្ពោជ្ឈន្ត ប្រគល់ដោយអដ្ឋកសញ្ញា ដែលគាស្រីយន្តរសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 គាស្រីយន្តរសេចក្តីប្រាសចាកគម្រោក គាស្រីយន្តរការលេង បញ្ជើទ
 ទៅកាន់ការលេង ។ ម្ចាស់កិត្តុចាំងឡាយ អដ្ឋកសញ្ញា ដែលបុគ្គល
 បានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។

[៦៤៧] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា កិក្ខុវេ
 ការីនា ធម្មាលីកតា មហានោ យោគត្ថេហាយ សំ-
 វត្ថុតិ ។ តតំ ការីនា ច កិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា តតំ
 ធម្មាលីកតា មហានោ យោគត្ថេហាយ សំវត្ថុតិ ។
 ៧ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោ-
 ជ្ឈន្តំ ការីនិ ។ បេ ។ អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ ទេមត្វា-
 សម្ពោជ្ឈន្តំ ការីនិ វិវេកនិស្សិតំ វិវាគនិស្សិតំ និរ-
 ចនិស្សិតំ វេស្សត្តមវណនី ។ ឯវំ ការីនា ទោ កិក្ខុវេ
 អដ្ឋិកសញ្ញា ឯវំ ធម្មាលីកតា មហានោ យោគត្ថេ-
 ហាយ សំវត្ថុតិ ។

[៦៤៨] សាវត្ថិនិទានំ ។ អដ្ឋិកសញ្ញា កិក្ខុវេ
 ការីនា ធម្មាលីកតា មហានោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។
 តតំ ការីនា ច កិក្ខុវេ អដ្ឋិកសញ្ញា តតំ ធម្មាលីក-
 តា មហានោ សំវេតាយ សំវត្ថុតិ ។ ៧ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អដ្ឋិកសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ការីនិ ។ បេ ។

[៦៤៩] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីរក្សមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើប
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរក្សមចាកយោគដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។
 ចំរើន ។ បេ កាសាម្ពោជ្ឈន្ត ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ដែលគាស្រ័យនូវ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ គាស្រ័យនូវសេចក្តីប្រាសចាកការម្រេក គាស្រ័យនូវ
 ការលេភំ បង្កើនទៅកាន់ការលេបេនំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិ-
 កសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងទៃហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងទៃ
 ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីរក្សមចាកយោគដ៏ធំ ។

[៦៥០] សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អដ្ឋិកសញ្ញា
 ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីសំរេងដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអដ្ឋិកសញ្ញា ដែល
 បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេងដ៏ធំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្ត ប្រកបដោយអដ្ឋិកសញ្ញា ។ បេ ។

អង្គការសញ្ញាសហគត់ ឧបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង ការវត់ វែ-
កង់ស្រួត វែកង់ស្រួត ឯកោងស្រួត វែកង់ស្រួត
ណាមី ។ ឯវ៉ា ការវត់ ទោ ភិក្ខុវេ អង្គការសញ្ញា ឯវ៉ា
តហ្គលីកតា មហាតា សំវេតាយ សំវត្តត័តិ ។

[៦៤៣] សាវត្តិទំនាច់ ។ អង្គការសញ្ញា ភិក្ខុវេ
ការវត់ តហ្គលីកតា មហាតា ជាសុវហារាយ សំ-
វត្តត័ ។ កង់ ការវត់ ច ភិក្ខុវេ អង្គការសញ្ញា កង់
តហ្គលីកតា មហាតា ជាសុវហារាយ សំវត្តត័ ។ ឥដ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អង្គការសញ្ញាសហគត់ សតិសម្ព័ន្ធជ្នុង
ការវត់ ។ បេ ។ អង្គការសញ្ញាសហគត់ ឧបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង
ការវត់ វែកង់ស្រួត វែកង់ស្រួត ឯកោងស្រួត-
ត វែកង់ស្រួត ណាមី ។ ឯវ៉ា ការវត់ ទោ ភិក្ខុវេ អង្គ-
ការសញ្ញា ឯវ៉ា តហ្គលីកតា មហាតា ជាសុវហារាយ
សំវត្តត័តិ ។

ចំរើនរបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង ប្រកបដោយអង្គការសញ្ញា ដែលកស្រីយខ្ញុំ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយខ្ញុំសេចក្តីប្រាសចាកគ្រែក កស្រីយខ្ញុំការ
លេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលេបដំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គការសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេងជ័យ ។

[៦៤៣] សាវត្តិទំនាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គការសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីការនៅជាសុខជ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអង្គការសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឱ្យច្រើនហើយដូចម្តេច រមែង
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខជ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកង
សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ព័ន្ធជ្នុង ប្រកបដោយអង្គការសញ្ញា ។ បេ ។
ចំរើនរបេក្ខាសម្ព័ន្ធជ្នុង ប្រកបដោយអង្គការសញ្ញា ដែលកស្រីយខ្ញុំ
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កស្រីយខ្ញុំសេចក្តីប្រាសចាកគ្រែក កស្រីយខ្ញុំ
ការលេត់ បង្កើនទៅកាន់ការលេបដំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គ-
ការសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឱ្យច្រើនយ៉ាងនេះ
ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការនៅជាសុខជ័យ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស បហាវិវដ្ត

- [៦៤៤] បុទ្បវគសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។ ២ ។
- [៦៤៥] វិណ័យគសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៤៦] វិច្ឆិម្ហគសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៤៧] ឧទ្ធិមាគសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- [៦៤៨] មេត្តា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៤៩] ករុណា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥០] មុទិកា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥១] ឧបេត្តា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥២] អាចារ្យសម្មាសម្ពុទ្ធិ ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។
- [៦៥៣] អសុភសញ្ញា ភិក្ខុវេ ភាវិតា ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ បហាវិវដ្ត

- [៦៤៤] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ បុទ្បវគសញ្ញា ដែលបុគ្គលចំរើន ហើយ ។ ២ ។
- [៦៤៥] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ វិណ័យគសញ្ញា ។
- [៦៤៦] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ វិច្ឆិម្ហគសញ្ញា ។
- [៦៤៧] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ ឧទ្ធិមាគសញ្ញា ។
- [៦៤៨] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ មេត្តាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៤៩] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ ករុណាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៥០] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ មុទិកាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៥១] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ ឧបេត្តាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។
- [៦៥២] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ អាចារ្យសម្មាសម្ពុទ្ធិដែលបុគ្គលបាន ចំរើនហើយ ។
- [៦៥៣] ប្រាសភិក្ខុចាំនិទ្ស័យ អសុភសញ្ញាដែលបុគ្គលបានចំរើន ហើយ ។

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រប្រយុទ្ធសាស្ត្រ

- (៦៥៤) មរណសញ្ញា ភិក្ខុវេទ ការីតា ។
- (៦៥៥) អាហារវេ បដិក្ខុលសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៦) សត្វលោកេ អនិក្ខេតសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៧) អនិច្ចុសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៨) អនិច្ចុ ទុក្ខសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៥៩) ទុក្ខ អនិច្ចុសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៦០) បហានសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៦១) វិភេទសញ្ញា ភិក្ខុវេ ។
- (៦៦២) ធិរោធសញ្ញា ភិក្ខុវេ ការីតា ពហុលីកតា មហាជ្ជណ ហោតិ មហាធិសំសា ។ កថំ ការីតា ៨ ភិក្ខុវេ ធិរោធសញ្ញា កថំ ពហុលីកតា មហាជ្ជណ ហោតិ មហាធិសំសា ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធិរោធសញ្ញាសហគតំ សតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ការីតិ ។ យេ ។ ធិរោធសញ្ញាសហគតំ ទុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ការីតិ វិវេក-

ពោធិ៍សាត់ អាណាចក្រប្រយុទ្ធសាស្ត្រ

- (៦៥៦) ប្រាសភិក្ខុវេទំ មរណសញ្ញា ដែលបុគ្គលបាន ចំរើនហើយ ។
- (៦៥៧) ប្រាសភិក្ខុវេទំ អាហារវេបដិក្ខុលសញ្ញា ។
- (៦៥៨) ប្រាសភិក្ខុវេទំ សត្វលោកេ អនិក្ខេតសញ្ញា ។
- (៦៥៩) ប្រាសភិក្ខុវេទំ អនិច្ចុសញ្ញា ។
- (៦៦០) ប្រាសភិក្ខុវេទំ អនិច្ចុ ទុក្ខសញ្ញា ។
- (៦៦១) ប្រាសភិក្ខុវេទំ ទុក្ខ អនិច្ចុសញ្ញា ។
- (៦៦២) ប្រាសភិក្ខុវេទំ បហានសញ្ញា ។
- (៦៦៣) ប្រាសភិក្ខុវេទំ វិភេទសញ្ញា ។
- (៦៦៤) ប្រាសភិក្ខុវេទំ ធិរោធសញ្ញា ដែលបុគ្គលបាន ចំរើនហើយ បាវេធ្វើឱ្យច្រើនហើយ ជាគុណជាតិវេទនាផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ។ ប្រាសភិក្ខុវេទំ ទុះធិរោធសញ្ញា ដែល បុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បាវេធ្វើឱ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបជា គុណជាតិមានផលច្រើន បាវេមានិសង្សច្រើន ។ ប្រាសភិក្ខុវេទំ ភិក្ខុវេទំ សាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយធិរោធសញ្ញា ។ យេ ។ ចំរើនទេបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយធិរោធសញ្ញា អាស្រ័យ

ចំស្បៀត់ វិភាគដំស្បៀត់ ដំរោងដំស្បៀត់ ហេតុប្បន្តហិណាបិ ។

ជំរំ ការិកា ទេ ភិក្ខុវេ ចំរោងសញ្ញា ជំរំ តហុលីកេតា
មហាជ្ឈណ ហោតិ មហាជំសំសាតិ ។

[២២៣] ចំរោងសញ្ញាយ ភិក្ខុវេ ការិកាយ

តហុលីកេតាយ ធ្មំ ផលានំ អញ្ញតំ ផលំ ចាដកង្កំ

ដំដ្ឋេ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិសេសេ អនាតា-

មិតា ។ កងំ ការិកាយ ភិក្ខុវេ ចំរោងសញ្ញាយ

កងំ តហុលីកេតាយ ធ្មំ ផលានំ អញ្ញតំ ផលំ

ចាដកង្កំ ដំដ្ឋេ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ទុចានិសេសេ

ទូរសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ពេស្រីយម្បវាសចក្តីប្រាសចាកកម្រិត ពេស្រីយ

ទូរការលេត់ ហង្ក្តានៅតាមការលេបដំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និរោ-

សញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាង

នេះហើយ ព័ន្ធនាពាក់មានផលច្រើន បានកាន់សិទ្ធិច្រើន ។

[២២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើនិរោងសញ្ញា ដែល

បុគ្គលបានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ចណ្តាផលទាំង២ ផល

ណាមួយក៏កើតជាកំស្មន់ អំពានអាហារក្នុងផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាន

នៅមានសេសសល់ ក៏គង់បានអនាតាមផលដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង

ឡាយ ចុះនិរោងសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច បានធ្វើឲ្យ

ច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបចណ្តាផលទាំង២ ផលណាមួយក៏កើតជាកំ

ស្មន់ អំពានអាហារក្នុងផលក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬបើទុកទាននៅមានសេសសល់

ពោធិ៍សាត់ ក្រុងស្រីសោយ

អនាគាតិក ១ ៧៨ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ខំរោទសញ្ញាសហគតំ
សនិសម្ពោជ្ឈន្តំ ការវតំ ១ មេ ១ ខំរោទសញ្ញាសហ-
គតំ ឧបេត្តាសម្ពោជ្ឈន្តំ ការវតំ វិវត្តនិស្សិតំ វិវត្ត-
និស្សិតំ ខំរោទនិស្សិតំ វេស្សន្តបរិណមី ១ ឯវំ ការ-
តាយ មេ ១ ភិក្ខុវេ ខំរោទសញ្ញាយ ឯវំ តហ្គលីក-
តាយ ធ្ម្មំ ផលានំ អញ្ញាតំ ផលំ ចានិកម្មំ ឯដ្ឋេ-
នេយ្យ អញ្ញា សតំ វិ ឧបាទិសេសេ អនាគាតិកាតំ ។

[៦៦៤] ខំរោទសញ្ញា ភិក្ខុវេ ការវតា តហ្គលី-
កតា មហេតោ អន្តាយ សំវត្តតំ ។ មហេតោ យោ-
កត្តហាយ សំវត្តតំ ។ មហេតោ សំវត្តាយ សំវត្តតំ ។
មហេតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតំ ។ គង្គំ ការវតា
៨ ភិក្ខុវេ ខំរោទសញ្ញា គង្គំ តហ្គលីកតា មហេ-
តោ អន្តាយ សំវត្តតំ ។ មហេតោ យោកត្តហា-
យ សំវត្តតំ ។ មហេតោ សំវត្តាយ សំវត្តតំ ។
មហេតោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតំ ។ ៧៨ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ ខំរោទសញ្ញាសហគតំ សនិសម្ពោជ្ឈន្តំ ការវតំ

ពោធិ៍សាត់ ក្រុងស្រីសោយ

កំណំទានអនាគាតិកវេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុណិសាសនា
នេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយខំរោទសញ្ញា ។ មេ ១ ចំរើន
ទេសក្ខមសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយខំរោទសញ្ញា ដែលពស្រីយន្តវេសចក្កិ
ស្វប័ស្វាតំ ពស្រីយន្តវេសចក្កិប្រាសចាកពម្រេក ពស្រីយន្តវេស
លេតំ បរិក្ខេបទៅកាន់ការលេបដំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខំរោទសញ្ញា
ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនយ៉ាងនេះហើយ
បណ្តាផលទាំង២ ផលរណមួយកំរើតដាក់ស្តែង គឺទានអហេតុផលកុណិ
បច្ចុប្បន្ន ឬបើទានទានទៅមានសេសសល់ កំណំទានអនាគាតិកវេ ។

[៦៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើខំរោទសញ្ញា ដែលបុគ្គល
បានចំរើនហើយ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ វាបង្កប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រ-
យោជន៍ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោជន៍ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
សេចក្តីសំរេងដំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការទៅជាសុខដំ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះខំរោទសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយដូចម្តេច
បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយដូចម្តេច ទើបប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ ។
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីក្សេមចាកយោជន៍ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេង
ដំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការទៅជាសុខដំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុកុណិសាសនានេះ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ប្រកបដោយខំរោទសញ្ញា

។ មេ ។ ឯរោទសញ្ញាសហគតំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈន្តំ
 កាលំ វិវេកធិស្សនំ វិរាគធិស្សនំ ឯរោទធិស្សនំ
 ភេស្សន្តបរិណាមិ ។ ឯវំ ភាវិតា ទោ ភិក្ខុវេ ឯរោទ-
 សញ្ញា ឯវំ ឧហុលីកកា មហានោ មន្តាយ សំវត្តតំ ។
 មហានោ យោកត្តោមាយ សំវត្តតំ ។ មហានោ សំវេតាយ
 សំវត្តតំ ។ មហានោ ជាសុវិហារាយ សំវត្តតំ ។

[៦៦៥] សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ កង្កា ធិ ចាចីធិដ្ឋា
 ចាចីធិចោណា ចាចីធិបញ្ញា ។ ឯវេវេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតោ សត្ត ។ ពោជ្ឈន្តំ
 ឧហុលីកកោតោ ធិព្វាធិដ្ឋោ ហោតំ ធិព្វាធិចោណា
 ធិព្វាធិបញ្ញា ។ កថេតុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 ភាវិតោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ ឧហុលីកកោតោ ធិព្វា-
 ធិដ្ឋោ ហោតំ ធិព្វាធិចោណា ធិព្វាធិបញ្ញា ។
 វេ វេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្តសម្ពោជ្ឈន្តំ ភាវិតំ ។ មេ ។

។ មេ ។ ចំរើនេបេក្ខាសញ្ញាជ្ឈន្តំ ប្រគបេយេនិរោទសញ្ញា ពស្រីយន្ត
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាតំ ពស្រីយន្តសេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត ពស្រីយន្ត
 ការលេង បង្ហូរចេញកាន់កាលេបដំ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កាលេមិ
 និរោទសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនយ៉ាងនេះហើយ ទានធ្វើឲ្យច្រើន
 យ៉ាងនេះហើយ ចើបច្រើនទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីស្រួលចាកយោគដ៏ធំ ។ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសំរេកដ៏ធំ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីការលេងសុខដ៏ធំ ។

[៦៦៥] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ទទ្ធកត្តិ ហនំនាបទៅវាទិកេត
 ដំកលទៅវាទិកេត ឈមទៅវាទិកេត យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិ-
 ទ្ធាយ កាលភិក្ខុចំរើនឲ្យពោជ្ឈន្តចាំនិ ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈន្តចាំនិ ៧
 វេមនិជ្រាលទៅកព្រះចិត្តា ទទៅកព្រះចិត្តា ឈមទៅកព្រះ
 ចិត្តា យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ កាលភិក្ខុចំរើនឲ្យពោជ្ឈន្ត
 ចាំនិ ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យពោជ្ឈន្តចាំនិ ៧ វេមនិជ្រាលទៅកព្រះចិត្តា
 ទទៅកព្រះចិត្តា ឈមទៅកព្រះចិត្តា តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុកុសិលាសទានេ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈន្តំ ។ មេ ។

ពោធិ៍សាត់ រាជធានីប្រយុទ្ធសាស្ត្រ

ឧបេត្តាសម្ពោធិ៍ កាវេតិ វិវេកនិស្សិត វិវាគនិស្សិត
និរោធនិស្សិត ភោស្សត្តបរិណាមិ ។ ឯវ ចោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ សត្ត ពោធិ៍សាត់ ភោស្សត្ត សត្ត ពោធិ៍សាត់ តប្ប
លីនាពោធិ៍ និព្វាននិព្វាន ហោតិ និព្វាននិព្វាន ពិព្វា
នបញ្ញាភោតិ ។ (យាវ ឯសោ ចាលិ វិគ្គាវេត្តា) ។

[៦៦៦] បញ្ចមាធិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធអានិយាធិ សញ្ញា
ជយាធិ ។ កតមាធិ បញ្ច ។ រូបកោ អរូបកោ
ហោត ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាធិ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
ឧទ្ធអានិយាធិ សញ្ញាជយាធិ ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច ឧទ្ធអានិយាធិ សញ្ញាជយាធិ អភិញ្ញាយ
បរិញ្ញាយ បរិក្ខាយាយ បហាតាយ សត្ត ពោធិ៍សាត់
កាវេតិ ។ កតមេ សត្ត ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សតិសម្ពោធិ៍ កាវេតិ ។ បេ ។ ឧបេត្តាសម្ពោធិ៍
កាវេតិ វិវេកនិស្សិត វិវាគនិស្សិត និរោធនិស្សិត

ពោធិ៍សាត់ រាជធានីប្រយុទ្ធសាស្ត្រ

ចំរើនឧបេត្តាសម្ពោធិ៍ ដែលកសិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កសិយ
សេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត កសិយការលេតំ បរិវេណាវេកាតំការលេ
បតំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនឧបេត្តាសម្ពោធិ៍ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនឧបេត្តាសម្ពោធិ៍ វេ វេមនិគ្រាលទៅក្រែងនិព្វាន ឧទៅក្រែង
និព្វាន ឈរទៅក្រែងនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង ។ (ឧប្បិសំផនបាលីឲ្យ
ពិស្តារផលបដល់ការស្វែងរកផងចុះ) ។

[៦៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធអានិយសំយោជនៈនេះមាន ៥
យ៉ាង ។ ឧទ្ធអានិយសំយោជនៈទាំង ៥ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺរូបក ១
អរូបក ១ មានៈ ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥
នេះឯង ហៅថាឧទ្ធអានិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុគ្រូ
ចំរើនឧបេត្តាសម្ពោធិ៍ វេ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីអស់ទៅ
ដើម្បីលះបង់ ឲ្យឧទ្ធអានិយសំយោជនៈ ៥ នេះចេញ ។ ចំរើនឧបេត្តា
សម្ពោធិ៍ វេ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើន
សតិសម្ពោធិ៍ ។ បេ ។ ចំរើនឧបេត្តាសម្ពោធិ៍ ដែលកសិយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
កសិយសេចក្តីប្រាសចាកកម្រិត កសិយការលេតំ

ភេស្សត្តបរិណាមិ ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចម្ពំ
ឡត្តម្ពំសំយាមំ សម្ពោជនាមំ វភិក្ខាវយ បរិក្ខាវយ
បរិក្ខយាយ មហានាយ ឥមេ សត្ត ភោជ្ឈង្គំ ភាវេ-
តព្វានំ ។

(៦៦៧) សេយ្យវាមិ ភិក្ខុវេ តង្គំ ធម៌ ចាចិធន-
មិទ្ធា ចាចិមោណា ចាចិមបញ្ចក ។ បរិវេវ ចោ
ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត ភោជ្ឈង្គំ ភាវេត្តា សត្ត ភោជ្ឈង្គំ
តហុលីករោត្តា ចិទ្ធានដំន្រោ ហោតិ មិទ្ធានចោ-
ណា មិទ្ធានបញ្ចកេ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្ត
ភោជ្ឈង្គំ ភាវេត្តា សត្ត ភោជ្ឈង្គំ តហុលីករោត្តា
មិទ្ធានដំន្រោ ហោតិ មិទ្ធានចោណា មិទ្ធានបញ្ចកេ ។
ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ ។ មេ ។

បរិវេវទៅតាន់ការលរបេនី ។ ហ្មលភិក្ខុចំនីឡាយ ភិក្ខុក្រិចំរើន
ភោជ្ឈង្គចំនី ៧ នេះ ដើម្បីជីវិតឡូស ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីកសាទៅ
ដើម្បីលរបេនី ឡូស ម្នាក់គ្នាសំយោជនៈចំនី ៥ នេះឯង ។

(៦៦៧) ហ្មលភិក្ខុចំនីឡាយ ទទេត្តា មានចំនាបទៅវាជកើត
ដំណលទៅវាជកើត ឈមទៅវាជកើត យ៉ាងណាមិញ ។ ហ្មលភិក្ខុ
ចំនីឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនភោជ្ឈង្គចំនី ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យភោជ្ឈង្គចំនី ៧
រមែងជ្រាលទៅកេព្រះចិញ្ចាន ឡទៅកេព្រះចិញ្ចាន ឈមទៅកេព្រះ
ចិញ្ចាន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ហ្មលភិក្ខុចំនីឡាយ កាលភិក្ខុចំរើនភោជ្ឈង្គ
ចំនី ៧ ធ្វើឲ្យច្រើនឲ្យភោជ្ឈង្គចំនី ៧ រមែងជ្រាលទៅកេព្រះចិញ្ចាន
ឡទៅកេព្រះចិញ្ចាន ឈមទៅកេព្រះចិញ្ចាន កើដូចម្តេច ។ ហ្មល
ភិក្ខុចំនីឡាយ ភិក្ខុកុសិលាសនាទៈ ចំរើនសតិសម្ពោជ្ឈង្គ ។ មេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវរាត្ថ

បរិយោសានំ នោសវិទយេបរិយោសានំ មោហវិទយេបរិ-
យោសានំ អបោគានំ អមតបរាយនំ អមតបរិយោ-
សានំ ចិញ្ចនេចិច្ចំ ចិញ្ចនេមោណំ ចិញ្ចនេបញ្ញំ ។
ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ញន្នំ ឧទ្ធក្កាតំយានំ សញ្ញា-
ននានំ អភិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយោយ បហាធាយ
ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតព្វានិ ។ (យថា មគ្គសំ-
យុត្តំ វិជ្ជាវេតនំ តថា ពោជ្ឈង្គំសំយុត្តំ វិជ្ជាវេតនំ) ។

ធូត្តិទានំ

អដ្ឋបុជ្ឈវកេវិទិលកំ
វិច្ឆិទ្កកំ ឧទ្ធកាតេន បញ្ចមំ
មេត្តា ករុណា មុទិតា ឧបេត្តា
អាធានានេន តេ នសាតិ ។
ពោជ្ឈង្គំសំយុត្តស្ស អាធានេវត្ថេ សន្តមេ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវរាត្ថ

ករ.ជាទីបំផុត មានការលះបង់ទោស.ជាទីបំផុត មានការលះបង់មហាហៈ
ជាទីបំផុត ជាធម៌យោធិពុទ្ធកានព្រះចិញ្ចនៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីព្រះចិញ្ចនៈ
មានព្រះចិញ្ចនៈជាទីបំផុត ព្រោះទៅរកព្រះចិញ្ចនៈ ទុកទៅរកព្រះចិញ្ចនៈ
ឈរទៅរកព្រះចិញ្ចនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឲ្យយ ភិក្ខុគ្រប់រូបរើទោព្យង្គ
ចាំឲ្យ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ជីវិត ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះចង់
ម្តុំឧទ្ធក្កាតិយសំយោជនៈ ៥ នេះឯង ។ (មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតក្រូច្យធម្ម
ចិញ្ចាយោធិណា ពោជ្ឈង្គំសំយុត្ត ក៏ក្រូច្យធម្មចិញ្ចាយោធិណាវេជ) ។

ឧទ្ធក្កនក្កងអាធានាទិបេយ្យាសនោតិ

អដ្ឋិកសញ្ញា ១ បុឡាវកសញ្ញា ១ វិនិលកសញ្ញា ១ វិច្ឆិទ្ក-
សញ្ញា ១ ឧទ្ធកាតសញ្ញា ១ ជាដំបូង មេត្តា ១ ករុណា ១
មុទិតា ១ ឧបេត្តា ១ អាធានាទិ ១ ម្តុំចាំឲ្យអស់ជា ១ ។

ចប់ ពោជ្ឈង្គំសំយុត្ត អាធានេវត្ថេ ទី ៧ ។

ឧត្តរធម្មបទ

អសុភា មរណា អាហារេ

បដិគ្គយេន ច សត្វលោកេ

អនិច្ចទុក្ខុអនត្តបហានំ

វិភតំ និរោជេន តេ នសាតិ ។

ពោធិ្យន្តសំយុត្តស្ស និរោមវត្តា ឥដ្ឋិមេ ។ ៤៧

(៦៦៧) សាវត្ថិនិទានំ ។ សេយ្យជាបិ គិក្ខុវេ កុត្តា

នទំ ចាចីននិច្ឆា ចាចីនចោណា ចាចីនបញ្ញា ។ ថេ ។

ន ចាចីនតោ និច្ឆា

ន និច្ឆា ច សមុទ្ធតោ

ទ្វេ តេ ន ម្នាជស ហោត្ថិ

វិត្តា តេន បវុច្ឆតីតំ ។

ឧត្តរធម្មបទ ៧មេ ។

ឧត្តរធម្មបទ

អសុភសញ្ញា ។ មរណសញ្ញា ។ អាហារបដិក្ខលសញ្ញា ។

សត្វលោកេអនតិគេសញ្ញា ។ អនិច្ចសញ្ញា ។ អនិច្ចទុក្ខ

សញ្ញា ។ ទុក្ខអនត្តសញ្ញា ។ បហានសញ្ញា ។ វិភសញ្ញា ។

និរោជសញ្ញា ។ ប្រទាំងអស់(ត្រូវដឹង) ។ អតំ ។

ចប់ ពោធិ្យន្តសំយុត្ត និរោមវត្ត ទី៧ ។

(៦៦៧) សាវត្ថិនិទាន ។ ម្នាលគិក្ខុវាំងទ្យាយ ទទ្ធកុត្តិ មាន

ទំនាបទៅខាងកើត ជំពលទៅខាងកើត ឈរទៅខាងកើត យ៉ាងណា

មិញ ។ ថេ ។

និយាយអំពីទទ្ធកុត្តិ បានទំនាបទៅខាងកើត ៦ លើក ទទ្ធកុត្តិ

កុត្តិមានទំនាបទៅកេសមុខ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ៦ វេន

នោះ រួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាលោកឱ្យឈ្មោះ

ជាវត្ត ។

ចប់ ឧត្តរធម្មបទ ទី៧ ។

ព្រះពុទ្ធ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញាណ

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញាណ

(៦៧១) យាវនា កំភូតេ សន្តា អចារា វា ដ្ឋីនាណ

(៦៧០) ភាគ្យថា ម្នាលភិក្ខុតាំងឡាយ រាប់តាំងពីពួកសត្វមិន

មានជីវិតក្តី មានជីវិត២ក្តី មានជីវិត៤ក្តី មានជីវិតច្រើនក្តី បណ្តាំក

វា ចតុប្បាណ វា ពហុប្បាណ វា វិនិច្ឆ័យវា ។

ត្រូវធ្វើឱ្យពិស្តារផងចុះ ។

គងារាតំ បដំ ក្សដំ

ព្រះភយាភក្រិសីរោងសត្វទាំងអស់ៗ ឆ្ងាយជើងដី ចំងាយ

ឆ្ងាយជើងសត្វទាំងអស់ៗ កំពូលផ្ទះ ខ្ពស់ជើងគ្រឿងផ្ទះទាំង

ឡលំ សារេន វស្សកំ^(១)

អស់ៗ ក្នុងចូសស្តា ប្រសើរជាងក្នុងចូសទាំងអស់ ១ ក្នុង

ភ្នំមច្ឆុនិក្រហម ប្រសើរជាងក្នុងភ្នំមច្ឆុនិក្រហម ១ ក្នុងផ្កាម្លុះ

រាជា ចង្កឹមសុវិហោ ច

ប្រសើរជាងក្នុងផ្កាទាំងអស់ៗ ស្តេចចក្កគត្តិ ប្រសើរជាង

ស្តេចទាំងអស់ៗ ពន្លឺព្រះចេត្តិ ប្រសើរជាងពន្លឺផ្កាយទាំង

វត្តេន ធនសំ បដំ ។

អស់ៗ ព្រះអាច័ន្យនិរៀតក្នុងសទេសម័យ ១ សំពត់កាសិក-

កស្រី ប្រសើរជាងសំពត់ទាំងអស់ៗ ត្រូវជា ១០ គត់ ។

(អប្បមាណវគ្គោ ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តស្ស ពោជ្ឈន្តិសេន

(អប្បមាណវគ្គ បណ្តាំកត្រូវធ្វើឱ្យពិស្តារ តាមចំនងពោជ្ឈន្តិ ខែ

វិញ្ញាណវគ្គោ) ។

ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តផងចុះ) ។

ពោជ្ឈន្តិសំយុត្តស្ស អប្បមាណវគ្គោ ទសយេ ។

ចប់ ពោជ្ឈន្តិសំយុត្ត អប្បមាណវគ្គ ទំ ១០ ។

១ ស្រ្តី ផង ៣ យោ ។

ពលករណីយវិញ្ញា

ពលករណីយវិញ្ញា

[២៧១] សេយ្យដាច់ កំត្រាវ យេ កោចំ ពលករ-

(២៧១) ពាក្យថា ព្រាហ្មណ៍ក្នុងគ្រឹះស្ថាន ដូចការងារណាមួយ ដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ដូចជាដើម បណ្តែតត្រូវសំដែងឲ្យគ្រឹះស្ថាន ផងចុះ ។

ណីយោ កាឡាត្តា កាយវិញ្ញាតំ វិញ្ញាបេតតំ ។

ការងារដែលត្រូវធ្វើដោយកម្លាំង ១ គឺដោយខ្លួនឯងក្នុងរូប (ពេស្រីយវិញ្ញា ទើបលូកលាស់ឡើងបាន) ១ ខាត(ពេស្រីយក្នុងបាយក្លា ទើបចំរើនកាយបាន) ១ ដើមលើទ្រូង ទៅចំសទ្ធាវិញ្ញា កាលបើគេកាត់គល់ រមែងរលំទៅចំសទ្ធាវិញ្ញា ១ ឆ្នាំដាច់ ទំកម្លាំងដែលហូរចូល ១ ចុងស្រួច ខែស្រូវ គេដាក់មិនស្រួល តែងមុតវែងជើង ១ ឡូលំលើ កាកាសរមែងបក់ទៅគ្រប់ចំស ១ កាលរមែង បក់ដាក់ក្នុង ឲ្យស្រឡះ ១ ឡូលំលើ បក់ដាក់មហារមែងឲ្យស្រឡះ ១ ចំណង់នាវាសមុទ្រតែងពុកផុយ ១ ផ្ទះសម្រាប់អ្នកដំណើរ ១ ទន្លេគង្គា (ដែលមានទំនាបទៅចំសទ្ធាវិញ្ញា មិនកាចអ្នកណា បំបែរឲ្យមានទំនាបទៅចំសទ្ធាវិញ្ញាបាន) ១ ។

លំ តិជញ្ញា ខាតោ ច

ក្រុមកុម្មុន សុកាយោ

អាណាសេន ច ទ្វេ មេយា

នារំ អាគន្ធកា ធម៌ ។

(ពលករណីយវិញ្ញា កោដ្ឋវ័ន្តសំយុត្តស្ស កោដ្ឋវ័ន្ត-

(ពលករណីយវិញ្ញា បណ្តែតត្រូវសំដែងឲ្យគ្រឹះស្ថាន រាមទំនងកោដ្ឋវ័ន្ត ខែកោដ្ឋវ័ន្តសំយុត្តផងចុះ) ។

វិញ្ញា វិញ្ញាបេតតំ) ។

[៦៧២] តិស្សោ វេហ ភិក្ខុវេ ឯសតា ។ កតតោ
តិស្សោ ។ កាលេសតា កវេសតា ព្រហ្មណំយេសតាតិ
វិគ្គារេតតំ ។

ឯសតា វិហ អាសវេ
កវេ ច ទុក្ខតា តិស្សោ
ទីលំ មលំ ច ជីយោ ច
វេទនា ឆណ្ហាយេ ច ចាតិ ។

(ពោជ្ឈង្គិសំយុត្តស្ស ឯសតាចេយ្យាលំ វិវេក-
ចិស្សុតោ វិទូហិ វិគ្គារេតតំ) ។

ឯសតារិទ្ធិ ១១៧៧ ។

[៦៧៣] ចត្តារោមេ ភិក្ខុវេ ឱយា ។ កតតេ
ចត្តារេ ។ កាលោយោ កវោយោ ធិដ្ឋោយោ អវិដ្ឋា-
យោតិ វិគ្គារេតតំ ។

[៦៧៤] ពាក្យថា ខ្ជាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការស្វនិកានេខោ
ញយ៉ាង ។ ការស្វនិកេញយ៉ាង ភីដូចម្តង ។ ការស្វនិក
ញយ៉ាង ខោតិ ការស្វនិកោម ១ ការស្វនិកេភព ១ ការស្វនិ
កេព្រហ្មចរិយោមិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារ
ផងចុះ ។

ឱយាយភីការស្វនិកេផ្សេងៗ ១ កាលវៈ ១ ភព ១ ទុក្ខតា-
ចមិញយ៉ាង ១ (កិលេស) ដូចជាសសរឡើង ១ មន្ទិល ១
សេចក្តីលំបាក ១ វេទនា ១ កណ្តា ១ ។

(ឯសនាបយ្យាលំនៃពោជ្ឈង្គិសំយុត្ត អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយត្រូវ
សំដែងឲ្យពិស្តារតាមវិវេកនិស្សិទ្ធផងចុះ) ។

ចប់ ឯសតារិទ្ធិ ១២ ។

[៦៧៥] ពាក្យថា ខ្ជាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧយៈខេខោស
យ៉ាង ។ ឧយៈស យ៉ាង ភីដូចម្តង ។ ឧយៈស យ៉ាង ខោតិ
ការងាយ ១ កវេយៈ ១ ទិដ្ឋាយៈ ១ អវិដ្ឋាយៈ ១ ប៉ុណ្ណោះជាដើម
បណ្ឌិតត្រូវធ្វើឲ្យពិស្តារផងចុះ ។

យោគ

[៦៧៤] សាវត្ថិណ្ណំ ។ បញ្ចមាណំ កិក្ខុវេ ឧទ្ធក្កា-
 តិយាណំ សញ្ញាជនាណំ ។ កុតមាណំ បញ្ច ។ រូបរកោ
 អរូបរកោ មាណោ ឧទ្ធច្ចំ អវិជ្ជា ។ ឥមាណំ ទោ កិក្ខុវេ
 មត្តុទ្ធក្កាតិយាណំ សញ្ញាជនាណំ ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ
 បញ្ចុំ ឧទ្ធក្កាតិយាណំ សញ្ញាជនាណំ អកិញ្ញាយ ប-
 រិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ បហាតាយ សត្ត ពោជ្ឈង្គា
 ការវត្តា ។ កុតមេ សត្ត ។ ឥធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិ-
 សម្ពោជ្ឈង្គំ ការវតំ វិវេកាណិស្សំ វិវេកាណិស្សំ ធិរោធិ-
 ណិស្សំ កេស្សន្តបរិណាមី ។ បេ ។ ឧបេក្កាសម្ពោជ្ឈង្គំ
 ការវតំ កកវិធមបរិយោសាណំ ធាសវិធមបរិយោសាណំ
 មោហវិធមបរិយោសាណំ អមតោគណំ អមតបរិយោសាណំ
 ធិត្វាណិម្ពំ ធិត្វាណិម្ពំ ធិត្វាណិម្ពំ ធិត្វាណិម្ពំ
 បញ្ចំ ។ ឥមេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចុំ ឧទ្ធក្កាតិយាណំ
 សញ្ញាជនាណំ អកិញ្ញាយ បរិញ្ញាយ បរិក្ខយាយ ប-
 ហាតាយ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា ការវត្តាតិ ។

យោគ

[៦៧៥] សាវត្ថិណ្ណំ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្ធាយ ឧទ្ធក្កាតិយ-
 សំយោជនៈនេះមាន៤យ៉ាង ។ ឧទ្ធក្កាតិយសំយោជនៈ៤យ៉ាង តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ឧទ្ធក្កាតិយសំយោជនៈ៤ គឺ រូបកម ១ អរូបកម ១ មានៈ ១
 ឧទ្ធច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្ធាយ បំណិ ៤នេះឈ្មោះឧទ្ធក្កា-
 តិយសំយោជនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្ធាយ ពោជ្ឈង្គបំណិ ៧ ភិក្ខុត្រូវបំរើ
 ដើម្បីដំណឹង ដើម្បីកំណត់ដីដី ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះចេញ ឲ្យ
 ឧទ្ធក្កាតិយសំយោជនៈ៤នេះឯង ។ បំរើពោជ្ឈង្គ ៧ តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុបំណិទ្ធាយ ភិក្ខុកុសិលាសមាទេ បំរើសតិសម្ពោជ្ឈង្គ
 ដែលគាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ គាស្រីយសេចក្តីព្រាសចាកការម្រក
 ពស្រីយការលេង បង្កើនទៅកាន់ការលះបង់ ។ បេ ។ បំរើឧបេក្កា-
 សម្ពោជ្ឈង្គ ដែលមានការលះបង់ក្នុងដំណុំ មានការលះបង់ចោលៈ
 ដំណុំដុំ មានការលះបង់ចោលៈដំណុំដុំ ចុះសិបទៅក្រចេះព្រះនិព្វាន
 មានព្រះនិព្វានទៅទានិមុខ មានព្រះនិព្វានដំណុំដុំ ក្រលះទៅក
 ព្រះនិព្វាន ទេទៅក្រចេះព្រះនិព្វាន ឈមទៅក្រចេះព្រះនិព្វាន ។ ម្នាលភិក្ខុ
 បំណិទ្ធាយ ពោជ្ឈង្គបំណិ ៧នេះ បណ្ឌិតត្រូវបំរើ ដើម្បីដំណឹង
 ដើម្បីកំណត់ដីដី ដើម្បីអស់ទៅ ដើម្បីលះចេញ ឲ្យឧទ្ធក្កាតិយសំយោជនៈ
 បំណិ ៤នេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវង្ស

ឡើយ យោតោ ឧបាសាវិ
កត្តា អនុសយេន ច
កាមកុណា ជីវណា
ទត្តា ឧទ្ធក្កាភិយោជិតំ ។

ឧយោតោ ឧសយោ ។

ន ចាចីនកោ ជំន្នា
ន ជំន្នា ច សមុទ្ធ កា
ទ្រុ តេ ច គ្នានស ហោត្តិ
វត្តោ តេ ច បរុក្ខតំ ។

(ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស កត្តាមេយ្យាលំ វកវសេន

វគ្គាមកត្តំ) ។

វត្តោ ឧទ្ធករោ ។

តថាកតំ បដំ ក្សត្រំ
ម្យលំ សារេន វស្សិកំ^(១)
វតា ច ច្នៃមសុវេយា ច

១ វស្សិកំ គឺជំរំ ឃាហោ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវង្ស

និយាយភិទ្ធិយៈ ១ យោគៈ ១ បុប្ផាទិ ១ គន្ធា ១ អនុស័យ ១
កាមកុណា ១ ជីវណា ១ ទត្ត ១ ឧទ្ធក្កាភិយសំយោជនៈ ១ ។

ចំ ឧយោតោ ១៣ ។

និយាយអំពីទ្រុកត្តាមានចំនាប់ទៅភាវៈកើត ៦ លើក ទ្រុ
កត្តាមានចំនាប់ទៅកេសមុទ្រ ៦ លើក ទាំង ៦ លើក ៦ ជន
នោះរួមជា ១២ លើក ហេតុនោះបានជាហៅថាវត្ត ។
(កត្តាមេយ្យាលំពោជ្ឈន្តសំយុត្ត បណ្ឌិតត្រៃសំដែងឱ្យពិស្តារ
តាមចំណែកនេះផងចុះ) ។

ចំ វត្ត ១៤ ។

ព្រះកថាគត ប្រសើរជាងសត្វទាំងអស់ ១ ស្នាមជើងជំរំ
ធំជាងស្នាមជើងសត្វទាំងអស់ ១ កំលូលផ្ទះ ខ្ពស់ជាង
គ្រឿងផ្ទះទាំងអស់ ១ ក្លែងបុសស្តា ប្រសើរជាងក្លែងបុស
ទាំងអស់ ១ ក្លែងទ្រូមចន្ទន៍ក្រហម ប្រសើរជាងក្លែងទ្រូមទាំង
អស់ ១ ក្លែងផ្កាប្លុះ ប្រសើរជាងក្លែងផ្កាទាំងអស់ ១ ស្តេចចក្កតក្តិ
ប្រសើរជាងស្តេចទាំងអស់ ១ ស្មើព្រះចន្ទ្រី ប្រសើរជាង
ស្មើផ្កាយទាំងអស់ ១ ព្រះកោតិក្សរុទ្ធិរឿងក្នុងសិវេសម័យ ១

ឯសតវត្ត

វត្តទ ឧសបំ បដំ ។

(អប្បនាទវត្តា ភគវសេន វិគ្គាវេតញ្ចា) ។

បណ្ណសមេ ។

គលំ តិជញ្ច ធាតោ ច

ក្រុកុម្មេន សុកាយា

អាតាសេន ច ទ្វេ មេយា

ចាវំ អាគុកា ននី ។

(ពោជ្ឈង្គិសំយុត្តស្ស ពលករណីយវត្តា ភគវ-

សេន វិគ្គាវេតញ្ចា) ។

សោឡសមេ ។

ឯសតវត្ត

សំគតំកាសិកាស្រ្ត (ប្រសិដ្ឋានសំគតំចាំវិគ្គសំ ១ ក្រវី ១០ គតំ ។

(អប្បនាទវត្ត ក្រវីសំវេជនិទ្ធិពិស្តារភាមទំនិកគៈផងិច្ឆៈ)

ចប់ វគ្គទី ១៥ ។

ការងារដែលធ្វើដោយកម្លាំង ១ ព័ជគាមនិវក្កតតាម (ភ. ស្រីយដ៏ទើបល្អគណសំបុន) ១ ភាគ(ភស្រីយក្នុងបិមកាត្ត ទើបចំរើនចំបុន) ១ ដើមឈើទ្រូតទៅទិសខាងកើត ១ ផ្កាដំ ផ្កាបំ ទឹកមិនដែលចូលចូល ១ ចុងស្រូវខ្លីស្រូវ គេដាក់ មិនស្រួល គែងមុខដៃដើង ១ ខ្យល់លើកាកាស វេលាបត់ ទៅគ្រប់ទិស ១ អកាលមេឃ បត់ដាក់ដង្ហើមស្រូវ ខ្យល់លើក ចំណងខាត់សមុទ្រ វេលាពុកផុយ ១ ផ្លូវ សម្រាប់អ្នកដំណើរ ១ ទ្រូតផ្កា (ដែលមានទំនាបទៅទិស ខាងកើត មិនអាចអ្នកណាបំបែរឱ្យមានទំនាបទៅទិសខាង លិចវិញបាន) ១ ។

(ពលករណី វាពោជ្ឈង្គិសំយុត្ត បណ្ឌិតក្រវីធ្វើទ្ធិពិស្តារ ភាមទំនិកគៈផងិច្ឆៈ,

ចប់ វគ្គទី ១៦ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយស្ស មហាវិញ្ញ

ឯសចា វិជា អាសវេ
ករេ ច នុក្ខតា តិស្សា
ចំលំ មសំ ច ធិយោ ច
វេទនា តណ្ហាយេ ច ។

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តស្ស ឯសតវិញ្ញា សន្តសមេ ។

ឱយោ យេវតា ទូចាណំ
តន្តា អនុសយេ ច
កាមគុណា ធិវណា
ទន្ធា ឱទ្ធភ្នាតិយាធិតំ ។

(កកវំ ឈមវិយោសា ធនោសវំ ឈមវិយោសា ឈមាហវំ ឈមវិយោសា ធិវសេ ឱយវត្តា វិញ្ញាវត្តោ) ។

អន្តាសោ ។

(យេ ធមំ មគ្គសំយុត្តំ វិញ្ញាវតំ តធមំ ពោជ្ឈន្តសំយុត្តំ វិញ្ញាវតំ) ។

ពោជ្ឈន្តសំយុត្តំ សម្ពុំ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវិញ្ញ

និយោយពីការស្វនិកេផ្សេងៗ ។ ភាសវៈ ។ កត ។ ទុក្ខភា-
ធមិ ព្យយ៉ាធិ ។ (កិរលស) ដូចសសរឡើង ។ មន្ទិល ។
សេចក្តីលំបាក ។ វេទនា ។ កណ្តា ។ ។

ចប់ ឯសតវិញ្ញ វិញ្ញាជ្ឈន្តសំយុត្ត ទំ ១៧ ។

និយាយអំពីឈ្មោះ ។ យោគៈ ។ ទុក្ខទាន ។ ដន្តៈ ។ អនុ-
សីយ ។ កាមគុណ ។ ធិវណៈ ។ ទន្ធា ។ ឧប្បាតិយ-
សំយោជនៈ ។ ។

(ឱយវត្ត បណ្ឌិត(ត្រូវសំដែងឱ្យពិស្តារកាមទំនងវិទកាលៈបដិពត
ពោសៈ មោចៈ ជាទីបំផុតដងចុះ) ។

ចប់ ក្រ ទំ ១៧ ។

(មគ្គសំយុត្ត បណ្ឌិតទានធ្វើឱ្យពិស្តារហើយបែបណា ពោជ្ឈន្ត-
សំយុត្ត ត្រូវសំដែងឱ្យពិស្តារបែបនោះដែរ) ។

ចប់ ពោជ្ឈន្តសំយុត្ត ។